

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการวิจัยการเสริมสร้างความสามารถสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
สำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศไทย

เพื่อนำเสนอ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์

และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(สำนักงาน กสทช.)

สารบัญ

1. ที่มาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	หน้า 3
2. บริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	
2.1 บริบทของประเทศไทย	5
2.2 บริบทของประเทศไทยมาเลเซีย	11
2.3 บริบทของประเทศไทยมา	17
3. รายงานผลการศึกษา	
3.1 ผลการศึกษากรณีประเทศไทย (ภาคใต้ของประเทศไทย)	
3.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว	21
3.1.2 การสำรวจความคิดเห็นประชาชน	43
3.1.3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ	57
3.2 ผลการศึกษากรณีประเทศไทยมาเลเซีย	
3.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว	59
3.2.2 การสำรวจความคิดเห็นประชาชน	73
3.2.3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ	88
3.3 ผลการศึกษากรณีประเทศไทยมา	
3.3.1 การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว	94
4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	120
5. บรรณานุกรม	124

โครงการวิจัยการเสริมสร้างความสามารถสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศไทย

1. ที่มาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

สังคมมีมิติการติดต่อสื่อสารระหว่างกันภายในสังคม แม้ว่าความสัมพันธ์แบบซึ่งหน้าจะมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารประจำวัน แต่โครงสร้างที่ใหญ่กว่าอย่างรัฐชาติคือ “ชุมชนจินตภาพ” ที่พึ่งพาอาศัยระบบสื่อสารมวลชนสมัยใหม่ หนังสือพิมพ์ระดับชาติ ระบบการศึกษา และต่อมาสื่อของรัฐได้สร้างพื้นที่สาธารณะและความตระหนักรู้ระดับชาติแก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้รัฐและสื่อระดับชาติจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การบูรณาการความแตกต่างของสังคมและวัฒนธรรมเป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งก็มักเป็นไปในทิศทางบีบบังคับ ในขณะที่เดียวกันสื่อก็ได้ทำให้สังคมประชาธิปไตยเจริญงอกงามโดยการจัดเตรียมข้อมูลและเป็นเวทีในการอภิปรายแลกเปลี่ยนของพลเมือง

อย่างไรก็ดี การทำหน้าที่เป็นพื้นที่ประสานงานและอภิปรายแลกเปลี่ยนเช่นนี้ของสื่อดูเหมือนจะถูกคุกคามโดยการทำให้เป็นธุรกิจและความแตกต่างของสื่อ ตลอดจนเรื่องเศรษฐกิจศาสตร์วัฒนธรรม ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมทั้งการดำเนินงานของสื่อก็เป็นไปในทางเสรีนิยมใหม่มากขึ้น ทำให้บริษัทสื่อรายใหญ่มักดำเนินงานตามความต้องการของตลาดมากกว่าความต้องการของผู้บริโภคในฐานะพลเมืองของชาติ ซึ่งได้นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของ “การใส่ร้ายหรือการมีฝักฝ่ายและลำเอียง” ในการรายงานข่าทางทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อของกลุ่มประชาชนในระดับชนชั้นและการศึกษาที่ต่ำกว่า ในขณะที่เดียวกันสื่อระดับชาติและท้องถิ่นมักทำตามสื่อทางตะวันตกและอาหรับในการมีช่องว่าง 24 ชั่วโมง

อีกด้านหนึ่ง รากฐานนิยมทางศาสนา (Religious fundamentalism) เทคโนโลยีสื่อที่มีราคาถูกลง และการเพิ่มขึ้นของสื่อใหม่ ได้ก่อให้เกิดการเติบโตของสื่อกลุ่มชาติพันธุ์และสื่อกลุ่มศาสนา ในขณะที่ความแตกต่างนี้จะช่วยให้เกิดวาทกรรมของค่านิยมถือเฉพาะกลุ่ม (Particularistic) และอัตลักษณ์ใหม่ ซึ่งอาจบ่อนทำลายการบูรณาการของสังคมหลายเชื้อชาติ เช่น ในกรณีภาคใต้ของประเทศไทย วาทกรรมต่อปัญหาการเมืองระดับชาติไม่ใช่ส่วนเสริมต่อปัญหาท้องถิ่น (คตินิยมสากล-Cosmopolitanism/ พหุนิยม-Pluralism) แต่อาจแทนที่ด้วยวาทกรรมปัญหาท้องถิ่นหรือวาทกรรมปัญหาเฉพาะต่อกลุ่มทางสังคมหรือชาติพันธุ์ (การแตกหัก) กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเลือกรับสื่อของกลุ่มตัวเองนั้นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนทางการเมืองน้อยลงเรื่อยๆ และมีความเป็นไปได้ที่การแตกหักของสื่อจะส่งผลกระทบอย่างหนักต่อความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างชาติพันธุ์และการบูรณาการของรัฐชาติ หากชุมชนชาติพันธุ์ติดต่อสื่อสารกันเองภายในชุมชนอย่างเดียวและไม่สื่อสารกับผู้อื่นที่ต่างชาติพันธุ์ กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่อาจเป็นภัยต่อความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างชาติพันธุ์ ซึ่งความเชื่อใจระหว่างคนในชุมชนนั้นจะมีระดับต่ำ และความ

ขัดแย้งเพียงเล็กน้อยก็อาจนำไปสู่ความรุนแรงได้ ทั้งนี้คตินิยมสากลอีกด้านหนึ่งมีนัยยะถึงความรับผิดชอบต่อค่านิยมและมนุษยธรรมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ชนชั้น และเพศใดก็ตาม ซึ่งการเป็นคตินิยมสากลหมายความว่าถึงการเปิดรับวัฒนธรรมอื่นๆ มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นๆ และสามารถวิจารณ์วัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นได้

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของกระบวนการสื่อสารและตั้งคำถามต่อความแตกต่างของสื่อในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในประเทศไทย มาเลเซีย และพม่า ว่านำไปสู่พหุนิยม/คตินิยมสากลของพื้นที่สาธารณะหรือทำให้เกิดการแตกหักขึ้น โดยจะมีการประเมินผลกระทบการแตกหักของการทำหน้าที่เป็นพื้นที่ประสานงานและอภิปรายแลกเปลี่ยนในบริบทของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ รวมทั้งระบุปัจจัยนำในการบูรณาการของระบบสื่อและทำให้คตินิยมสากลแข็งแกร่ง เพื่อจะได้นำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ไปออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับนักข่าววิทยุชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทยต่อไป

2. บริบทของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

โลกยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ อยู่ท่ามกลางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มีการเกิดขึ้นของระบบเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่มีความทันสมัย มีการแพร่ขยายเครือข่ายทางสังคมออกไป ทำให้มนุษย์มีโอกาสดูสื่อที่จะต้องทำการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงเป็นเหมือนกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ยุคปัจจุบันอย่างไม่อาจปฏิเสธได้

บทบาทของสื่อมวลชนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะการทำหน้าที่ในส่วนของการให้ความรู้ และความเข้าใจเพื่อการอยู่ร่วมกันของประชาชนจากหลากหลายกลุ่มวัฒนธรรมทั้งประเทศ ไม่จำเพาะเจาะจงเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น สื่อมวลชนในปัจจุบันนี้สามารถเผยแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วและสามารถรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างพร้อมๆ กันทั่วโลก ที่สำคัญคือ ทั้งสื่อมวลชนหรือผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ส่งสารและประชาชนหรือผู้ที่อยู่ในฐานะผู้รับสาร สามารถสื่อสารกันได้แบบสองทาง (Two-way communication) กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับรู้ข่าวสารแล้ว มีความคิดเห็นเช่นไร ก็สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นของตนกลับเข้าไปยังผู้ส่งสารได้อีกด้วย รวมทั้งยังสามารถตอบโต้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารด้วยตนเอง

ทั้งนี้เนื่องด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดาย เช่น การใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์ (Website) การใช้ทวิตเตอร์ (Twitter) การใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่โยงใยกันเป็นเครือข่ายสังคม (Social network) การใช้อีเมลที่ส่งต่อข้อมูลผ่าน (Forward

mail: FW:) ในแบบลูกโซ่ (Add to Contacts) การใช้วิธีส่งข้อความสั้นหรือ เอสเอ็มเอส (SMS: Short Message Service) ผ่านเข้าโทรศัพท์มือถือ (Mobile phone) หรือส่งข้อความสั้นเข้าไปยังรายการต่างๆ ในสถานีวิทยุและโทรทัศน์

ดังนั้น การทำหน้าที่ในฐานะเป็นสื่อสารมวลชน จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ความปรองดอง หรืออาจทำให้เกิดความแตกแยก เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญทั้งอย่างตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจก็ได้ในหมู่ประชาชนผู้รับสาร จึงถือเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการทำหน้าที่ผู้นำเสนอข่าวสารต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ละเอียดอ่อนในสังคม ซึ่งหมายรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ด้วย

โครงการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงต้องการจะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของกระบวนการสื่อและตั้งคำถามต่อความแตกต่างของสื่อในสังคมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ใน 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย และพม่าว่า จะนำไปสู่ความเป็นพหุนิยมหรือจะมีการแตกร้างในสังคมเกิดขึ้น

2.1 บริบทของประเทศไทย

- ประเด็นเกี่ยวกับ “กลุ่มชาติพันธุ์” และ “พหุวัฒนธรรมนิยม” ในประเทศไทย

สถานการณ์ประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ประเด็นเรื่องความแตกต่างและความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเป็นประเด็นที่สำคัญมากประเด็นหนึ่ง ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปะทุขึ้นมาอีกครั้ง และความแตกแยกทางการเมืองอย่างรุนแรงระหว่างประชาชนที่ยึดเอามาจนถึงทุกวันนี้ เป็นตัวอย่างของปรากฏการณ์ทางสังคมที่แสดงให้เห็นถึงการท้าทายจินตนาการของรัฐไทยที่เห็นเชื้อชาติและวัฒนธรรมเป็นเอกภาพและมีเป้าหมายร่วมกัน

หลายปีที่ผ่านมา ประเด็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นที่พูดถึงอย่างมากทั้งในแวดวงวิชาการ สื่อมวลชน หน่วยงานรัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป จึงอาจกล่าวได้ว่า ได้เกิดความตื่นตัวเรื่องความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมขึ้นในบริบททางการเมืองและสังคมไทยในปัจจุบัน

ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมในประเทศไทยมีประวัติศาสตร์มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน แต่กลับมีภาพของความเป็นเอกภาพทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่สูงกว่าความเป็นจริง จากการศึกษาของ Keyes (1997: 197 อ้างถึงใน ศิริจิต สุนันตะ, 2556) พบว่า การสำรวจสำมะโนประชากรไทยปี พ.ศ. 2513 และ 2523 ที่ระบุว่าร้อยละ 99 ของประชากรในประเทศไทยเป็นพลเมืองไทย ร้อยละ 97 พูดภาษาไทย และเกือบร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธให้ภาพที่ไม่เป็นจริงเนื่องจากการสำรวจนี้ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ระบุอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตน ทั้งนี้ ประชากรไทยที่ดูเหมือนมีความเป็นเอกภาพทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมสูงเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐตั้งแต่เริ่มมีสถานะเป็นรัฐสมัยใหม่

ในขณะที่เพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียประกาศตัวเป็นรัฐพหุวัฒนธรรม ที่ผ่านมามาประเทศไทยไม่เคยมีนโยบายพหุวัฒนธรรมนิยมและส่งเสริมความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม แต่เน้นการหลอมรวมให้ทุกคนเป็นคนไทยโดยผ่านเครื่องมือสำคัญ คือ นโยบายด้านภาษาและการศึกษาที่กำหนดให้ใช้หลักสูตรมาตรฐานจากส่วนกลางและใช้ภาษาไทยกลางเป็นสื่อในการศึกษาและเป็นภาษาราชการ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2483 จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ได้ประกาศรื้อฟื้นฉบับที่ 9 เรื่องภาษาและหนังสือไทยกับหน้าที่พลเมืองดี และได้ระบุว่าภาษาไทย (กลาง) เป็นภาษาของชาติ โดยรัฐบาลต้องการสนับสนุนให้คนไทยต้องเรียนรู้ภาษาไทย

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีงานเขียนและการประชุมวิชาการระดับชาติหลายครั้งที่หยิบยกเรื่องความแตกต่างและความหลากหลายทางภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม มาเป็นประเด็นเรียกร้อง อภิปราย และวิพากษ์วิจารณ์ โดยนักคิด นักวิชาการ และนักกิจกรรมทางสังคมระดับแนวหน้าของประเทศ แสดงให้เห็นว่ามีการพูดถึงความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยมากขึ้นทั้งในแวดวงวิชาการและวัฒนธรรมกระแสนิยม

ในระดับนโยบายเริ่มมีการผลักดันเรื่องการยอมรับและส่งเสริมความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในประเทศไทย เช่น ร่างนโยบายภาษาแห่งชาติโดยราชบัณฑิตยสถาน เป็นการเสนอให้มีการทบทวนนโยบายภาษาแห่งชาติ ซึ่งรวมถึงนโยบายภาษาในการศึกษาเพื่อให้เอื้อต่อการใช้ภาษาของชาติพันธุ์หรือภาษาแม่เป็นภาษาที่หนึ่งในระบบการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเอกภาพภายใต้ความหลากหลายของกลุ่มประชาชนที่ใช้ภาษาต่างกันในสังคมไทย ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนมุมมองเรื่องความมั่นคงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายความมั่นคง ปัจจุบันสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ต่อเรื่องความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมภายในรัฐ โดยไม่ได้มองว่าความหลากหลายเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอีกต่อไป และหันมาให้ความสำคัญกับความมั่นคงของประชาชนว่าเป็นส่วนสำคัญต่อความมั่นคงของรัฐ นโยบายความมั่นคงของชาติ คือ ความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งการให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะทำให้คนในชาติสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (ศิริจิต สุนันตะ, 2556)

ดูเหมือนว่าความคิดและจินตนาการเกี่ยวกับรัฐไทยและความเป็นคนไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ยอมรับและสนับสนุนความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ แนวโน้มและกระบวนการของการกระจายอำนาจ การเติบโตของภาคประชาสังคมไทย กระบวนการการเป็นประชาธิปไตย และอิทธิพลของวาทกรรมระดับนานาชาติและระดับโลกว่าด้วยการสนับสนุนความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และการปกป้องกลุ่มวัฒนธรรมย่อยและชนกลุ่มน้อยในรัฐ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรมและการยอมรับแนวคิดสิทธิมนุษยชนสากล รวมทั้ง

สถานการณ์ทางภูมิศาสตร์การเมืองหลังสงครามเย็นได้คลี่คลายความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐลงไปมาก จึงเป็นการเปิดโอกาสให้มีการพูดถึงความหลากหลายในสังคมไทยได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกระแสความตระหนักเรื่องอัตลักษณ์ย่อยนอกเหนือไปจากอัตลักษณ์ความเป็นรัฐชาติได้เพิ่มสูงขึ้นในกระบวนการโลกาภิวัตน์ ก่อเกิดกระบวนการพหุวัฒนธรรมจากฐานราก (Bottom-up multiculturalism) ที่เป็นการเคลื่อนไหวของกลุ่มอัตลักษณ์ย่อยและการกลับไปหาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์โดยกลุ่มเจ้าของวัฒนธรรมเอง (ศิริจิต สุนันตะ, 2556)

อย่างไรก็ตาม การรับรองและส่งเสริมสิทธิของกลุ่มวัฒนธรรมรองยังมีจำกัด กล่าวคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐในระดับนโยบายมีลักษณะต่างคนต่างทำ โดยในปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์ระดับชาติรับรองและส่งเสริมการเป็นรัฐพหุวัฒนธรรมโดยตรง นอกจากนั้น ยังขาดการประสานงานและแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย เช่น แม้ว่าจะมีการก่อตั้งเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แล้วก็ตาม แต่ในทางกฎหมาย รัฐบาลไทยไม่ยอมรับคำว่า “ชนเผ่าพื้นเมือง” และไม่ได้ให้สิทธิพิเศษใดๆ ในการปกป้องกลุ่มเหล่านี้ ประกาศเรื่องเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษที่มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2553 ก็ไม่สามารถผลักดันสิทธิของกลุ่มเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากติดขัดการประสานงานระหว่างหน่วยงานและระเบียบข้อกฎหมายที่แต่ละหน่วยงานถือปฏิบัติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหลังจากการประกาศมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวยังเกิดกรณีเผาที่ทำกินและบ้านเรือนของชาวบ้านชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จ.เพชรบุรี และชาวเลในจังหวัดภาคใต้ยังเผชิญกับความไม่มั่นคงเรื่องที่อยู่อาศัยและการดำรงชีพด้วยการทำการประมงเนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เบียดขับที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของพวกเขา นอกจากนี้ ยังมีช่องว่างระหว่างนโยบายและการปฏิบัติเนื่องจากผู้ปฏิบัติในหลายระดับและหลายหน่วยงานยังไม่เปลี่ยนกระบวนทัศน์เรื่องความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย หรือเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่คนกลุ่มย่อยจะต้องปรับตัวตามคนกลุ่มใหญ่ (ศิริจิต สุนันตะ, 2556)

ปัญหาอีกประการหนึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชุดวาทกรรมในประเทศไทย กล่าวคือ การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องความเป็นพหุวัฒนธรรมนิยมมีความคาบเกี่ยวและบางครั้งถูกควมรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุดวาทกรรมท้องถิ่นนิยม ซึ่งปัจจุบันมีอิทธิพลในวงกว้างและมีการช่วงชิงและอ้างอิงในหลายโอกาส ได้ถูกนำไปใช้เพื่อตอกย้ำวาทกรรมชาตินิยมและผลิตซ้ำความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมและเสริมความชอบธรรมของศูนย์อำนาจหลักของชาติในส่วนกลาง การหันมายอมรับและส่งเสริมความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในปัจจุบันในบางครั้งกลับเป็นการอ้างอิงและให้น้ำหนักกับการรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่หลากหลายแต่ไม่เท่าเทียม อันเป็นความคิดที่สืบทอดมาจากระบบอุปถัมภ์และมีความเป็นมายาวนานกว่าการเป็นรัฐชาติสมัยใหม่ ใน

การศึกษามโนทัศน์พหุวัฒนธรรมในประเทศไทยโดยการสืบค้นวาทกรรมเกี่ยวกับ “วัฒนธรรม” ในประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่ของ ธนาพล ลีเมอภิชาติ (2556 อ้างถึงใน ศิริจิต สุนันตะ 2556) พบว่า วาทกรรมพหุวัฒนธรรมนิยมในประเทศไทยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากแนวคิดพหุวัฒนธรรมนิยมในตะวันตก กล่าวคือ เน้นความสามัคคี สมานฉันท์ และความเป็นองค์รวมของชาติไทยมากกว่าแนวคิดเรื่องสิทธิและความเท่าเทียม

- สื่อกับกลุ่มชาติพันธุ์

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถสังเกตได้จากที่ทางและภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สื่อ โดยเฉพาะสื่อกระแสหลัก กล่าวคือ เมื่อสื่อมีพื้นที่ให้พูดถึงประเด็นชาติพันธุ์ สื่อพูดอย่างไร?

มีคำกล่าวที่น่าสนใจประโยคหนึ่งว่า “สื่อเป็นอย่างไรก็สะท้อนสังคมที่เป็นแบบนั้น” ซึ่งอาจต้องยอมรับความจริงต่ocalง่าวนี้ส่วนหนึ่งด้วยโดยเฉพาะประเด็นอคติทางชาติพันธุ์ที่ปรากฏในสื่อและสังคมไทยอย่างโจ่งแจ้งโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เช่น การพาดหัวข่าว การรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ด้อยสถานะในสังคม รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ด้อยกว่าหรือเป็นที่ตลกขบขันในสื่อบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งคงไม่สามารถพูดได้ว่าเป็นอคติที่สื่อสร้างขึ้นเท่านั้นแต่คงต้องหมายรวมถึงอคติที่มีอยู่ร่วมกันในสังคมไทยด้วย

ดังนั้น หากต้องการมองไปในการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชนในปัจจุบันจึงอาจต้องย้อนไปมองถึง “ฐานคติ” อันเป็นที่มาของ “อคติ” ด้วย ทั้งนี้ ทิศทางการนำเสนอเนื้อหาในสื่อโดยเฉพาะปัจจุบันปฏิเสธได้ยากกว่ามีปัจจัยผูกโยงกับเงื่อนไขทางธุรกิจที่ทำให้ไม่สามารถมีอิสระจริงตามอุดมคติที่เคยถูกสร้างขึ้นจนสังคมเข้าใจว่าสื่อมีเสรีภาพ แต่การซื้อโฆษณาในพื้นที่สื่อก็ขึ้นอยู่กับผู้บริโภค ดังนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดทิศทางของสื่อมวลชนจึงเป็นผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม ในเจตนารมณ์แห่งเสรีภาพของสื่อ สื่อยังเหลืออำนาจในการกำหนดทิศทางอยู่บ้าง เช่น อำนาจในการตัดสินใจของกองบรรณาธิการที่เลือกที่จะปฏิเสธการตลาดหรืออำนาจอิทธิพลอื่นมากนักน้อยเพียงใด

ฐานคติของสื่อหรือของสังคมไทยมีลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “ความเป็นไทย” (ที่มาของความเป็นไทยและฐานคติของสังคมไทยนี้ได้กล่าวถึงไว้บ้างแล้วข้างต้น) ที่ถูกประกอบสร้างมาภายใต้บรรยากาศแห่งความกลัว เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างอคติในพื้นที่สื่อ เพราะแม้ส่วนหนึ่งสื่อจะมีเจตจำนงค์แห่งเสรีภาพในการตัดสินใจก็ตาม แต่เมื่อฐานคติเป็นสิ่งที่หล่อหลอมตัวตนของสื่อ เนื้อหาที่นำเสนอก็เหมือนถูกกำหนดโดยกรอบความคิดนั้นไปด้วย หากลองมองภาพรวมของอคติสังคมไทยในมิติที่ปัจจัยผู้บริโภคสื่อ (ข่าว) และผู้ผลิตในปัจจุบันแล้ว เมื่อมองจากประสบการณ์ของผู้เขียนและคนในรุ่นราวคราวเดียวกันซึ่งอยู่ในช่วง อายุราว 25 ปีขึ้นไปและปัจจัยในส่วนบรรณาธิการที่มีอำนาจในการตัดสินใจในทิศทางข่าวซึ่งน่าจะอยู่ในช่วงอายุราว 40 ปีขึ้นไป จะพบว่าคนในทั้งสองยุคสมัยมีประสบการณ์ร่วมบางประการที่สำคัญ นั่นก็คือ

การตกค้างทางความคิดจากยุคสงครามเย็นที่เน้นเชิดชู “(เชื้อ)ชาติ(ไทย) ศาสนา(พุทธ) และพระมหากษัตริย์” เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ และภายใต้ความกลัวที่เกิดขึ้น การประกอบสร้างอุดมการณ์ความเป็นไทยที่มุ่งเน้นไปที่เชื้อชาติ ศาสนาประจำชาติ และพระมหากษัตริย์ จึงมุ่งไปที่การสร้างจินตนาการผ่านความรู้ซึ่งกำหนดทิศทางมาจากรัฐอย่างมีแบบแผน คนรุ่นปัจจุบันหรือก่อนหน้านี้ยังคงเรียนประวัติศาสตร์ที่เหมือนจะยังไม่มีข้อค้นพบใหม่ โดยในการรับรู้ของคนไทยส่วนใหญ่ คนไทยยังคงมาจากเขาล้าน เป็นเจ้าของน่านเจ้า โดนจีนไล่มาตั้งสุโขทัย อโยธยา มาจนรัตนโกสินทร์ ไทยไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นเพราะเป็นชาตินักรบแม้ว่าจะเสียกรุงฯ มาแล้ว 2 ครั้ง หรือใช้แบบเรียน “แผนที่” ที่อธิบายถึงการสูญเสียดินแดนจนเหลือเป็นขวานทองขนาดเล็ก แต่ไม่เคยมีการเรียนรู้แผนที่ทางวัฒนธรรมที่แต่ละลุ่มน้ำก็มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมหรือภาษาแตกต่างกันไป

ด้วยเหตุนี้ อคติจึงถูกผลิตซ้ำและชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งยังถ่ายทอดส่งต่อกันมาและกลายเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งในสังคมไทยปัจจุบัน

เมื่อธรรมชาติของสังคมถูกหล่อหลอมไปด้วยความเป็นไทยลักษณะนี้มานาน รสนิยมและการให้คุณค่าต่อการสื่อและการรับข่าวสารข้อมูลจึงไปในทิศทางทางเดียวกัน

นอกจากนี้ เมื่อมองสื่อในบริบทของสถานการณ์ความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นทางการเมือง เชื้อชาติหรือศาสนา สื่อมวลชนมักจะมีบทบาทความสำคัญในการรายงานสถานการณ์ความขัดแย้งในพื้นที่ให้สังคมได้รับทราบ และแน่นอนว่าสื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยคลี่คลายความขัดแย้งนั้นลงได้ แต่ในขณะเดียวกันสื่อก็เปรียบเสมือนอาวุธแหลมคมที่สร้างความขัดแย้งรุนแรงได้เช่นเดียวกัน ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารจะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่การนำเสนอเรื่องราวในสถานการณ์ความขัดแย้งของสื่อก็ยังพบเห็นปัญหาอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะในเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความแตกต่างทางเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ และบ่อยครั้งที่การนำเสนอเรื่องราวความขัดแย้งโดยไม่ระมัดระวังนำไปสู่การเติมเชื้อไฟแห่งความรุนแรง กรณีศึกษาที่ชัดเจน ได้แก่ กรณีสถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่การสะสมของอคติทางชาติพันธุ์ยังคงมีผ่านสื่อกระแสหลักเรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบัน การต่อสู้ของกลุ่มชาติพันธุ์ก็เริ่มปรากฏให้เห็นมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากข้อสังเกตของอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ในงานนำเสนอผลงานวิจัยวาทกรรมสื่อในสองประเด็นข่าว คือ คดีตีความปราสาทพระวิหารระหว่างไทยและกัมพูชา 2556 และ วาทกรรมสื่อมวลชนในกระบวนการสันติภาพสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2556 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2557 ว่า “ถ้าเรามองประวัติศาสตร์ในมิติยาวๆ ก็พบว่ากระบวนการสร้างชาติแบบใดแบบหนึ่งที่คนหลายๆ กลุ่มคาดหวังนั้นยังคงดำเนินอยู่และดำเนินไปอย่างขัดแย้ง และมีการต่อสู้กันผ่านสื่อ ผ่านคนกลุ่มต่างๆ อยู่ตลอดเวลา” (มีเดีย อินไซด์ เอ้าท์, 2557) โดยกลุ่มชาติพันธุ์เองก็มีการรวมตัวกันเองเพื่อผลิตสื่อด้วยความมุ่งหวังที่จะ

เปลี่ยนทัศนคติเชิงลบผ่านสื่อกระแสหลักที่มีต่อกลุ่มพวกเขามาตลอด เช่น ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักเครือข่ายสื่อพลเมือง สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ในการจัดเวทีฝึกอบรมให้กับนักข่าวชนเผ่าพื้นเมือง เมื่อวันที่ 17 – 21 มีนาคม พ.ศ. 2557 เพื่อนำเสนอและสะท้อนมุมมองของชนเผ่าพื้นเมืองต่อประชาชนทั่วไปและสื่อกระแสหลัก รวมทั้งสร้างสื่อทางเลือกให้กับชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทยด้วย (มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา, 2557)

สำหรับสื่อทางเลือกลักษณะนี้เป็นที่รู้จักในสังคมไทยในชื่อต่างๆ กัน เช่น *สื่อประชาชน - สื่อทางเลือก (People's media – Alternative media)* ที่พูดถึงการพัฒนาแบบทางเลือกต่างๆ จนกระทั่งภายหลังมีการคิดแบบแนวทางเลือก เริ่มมีการใช้คำนี้อย่างกว้างขวางขึ้น ในสื่อมวลชนก็เช่นเดียวกันก็จะกล่าวกันว่า เป็นสื่อที่ไม่ใช่สื่อกระแสหลัก ไม่ใช่สื่อขนาดใหญ่ เรียกว่า *สื่อทางเลือก - สื่อพลเมือง (Alternative – Citizen's media)* ซึ่งปัจจุบันนี้เริ่มเป็นที่คุ้นเคยแล้ว เนื่องจากบางสถานีเช่น Thai PBS จะมีการรายงานข่าว 'สื่อพลเมือง' สื่อที่มีความคิดเห็นหรือต้องการนำเสนอที่มีความแตกต่างแบบถอนรากถอนโคน (Radical) ไม่เหมือนคนอื่น เสนอแนะภาษาและความคิดที่แตกต่างไม่เหมือนสื่อกระแสหลัก มองในอีกแง่หนึ่งอาจจะหมายถึง สื่อที่ใช้ในการปลดปล่อยให้เป็นอิสระจากอะไรก็ตามที่พันธนาการอยู่ จะเป็นเจ้าอาณานิคม หรือจะเป็นประเด็นอื่นๆ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของสังคมนั้นๆ นอกจากนี้ อีกคำหนึ่งที่สังคมไทยคุ้นเคยคือ *สื่อที่ต้องการให้มีส่วนร่วม (Participatory media)* ซึ่งมาจากประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เมื่อมีสื่อขนาดใหญ่จำนวนมากที่เป็นสื่อในระดับชาติ สื่อของประชาชนจะเป็นสื่ออีกแบบหนึ่ง คือ *สื่อชุมชน (Community media)* มีเนื้อหาและมีความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับชุมชน บริหารจัดการเองได้ อาจจะมีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็แล้วแต่จะออกแบบ ถัดมาจะมีการใช้คำว่า *Grassroots Media* เป็นลักษณะที่เป็นกลุ่มรากหญ้า ถ้าเราดูรายชื่อเหล่านี้จะเห็นว่าประเทศไทยของเรามีอยู่มากหรือมีหลายประเภททีเดียว จากเดิมมีแค่สื่อกระแสหลัก ซึ่งคำว่า *สื่อกระแสหลัก (Mainstream media)* ก็ถูกมาใช้ในช่วงหลัง ซึ่งก่อนหน้านี้มีจัดประเภทเพียงแค่สื่อของรัฐ สื่อของเอกชน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อ้างถึงใน ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2556)

ปรากฏการณ์เช่นนี้ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล (อ้างถึงใน อัจฉราดี บัวคลี, 2556) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า เมื่อภาคประชาชนต้องการเคลื่อนไหวหรือนำเสนอปัญหาของตนเองให้สังคมและผู้มีอำนาจรับรู้ จึงมีความจำเป็นต้องสื่อสารกับสังคมภายนอกกลุ่มของตนเอง เพราะการเมืองเป็นเรื่องของฉันทานุมัติ ดังนั้นใครที่เข้ามาในกรอบนี้ก็ต้องบอกกับโลกภายนอกว่าตนเองคิด มีเหตุผล มีข้อดีข้อเสียอย่างไรให้โลกเห็นด้วย หากแต่เหตุผลที่ว่าทำไมเราไม่สามารถใช้สื่อกระแสหลักเพื่อส่งข่าวสารหรืออธิบายสิ่งเหล่านี้ได้ ก็เพราะสื่อกระแสหลักก็อิงอยู่กับการเติบโตของธุรกิจ ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นคนชั้นกลางมีฐานะดี มีจิตของชนชั้นกลางที่สื่อก็เสนอในสิ่งที่ตอบสนองความสนใจคือเรื่องเร้าใจ เร้าอารมณ์ บันเทิง ความรัก ทำให้การณียอย่างการทำเหมืองแร่ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมตามนิคมอุตสาหกรรมชาติพันธุ์จะรักษาวัฒนธรรมตนเอง

ได้รับสัดส่วนในสื่อกระแสหลักน้อยมาก เพราะเป็นเรื่องที่ขายไม่ได้ ดังนั้น ภาคพลเมืองถ้าไม่มีสื่อของตนเอง ก็ไม่มีโอกาสบอกกับสังคม ดังนั้นการผลิตสื่อลักษณะนี้เป็นการเติมช่องว่างที่ไม่ได้รับการเหลียวแลจากสื่อกระแสหลัก แต่คงต้องเติบโตด้วยการเอาชนะอุปสรรคบางประการเพราะนอกจากสื่อกระแสหลักให้พื้นที่น้อยแล้ว เราก็พบว่าสภาพจิตของผู้คนในสังคมไทยไม่พร้อมที่จะรับเรื่องราวที่พลเมืองทำอยู่ ในโทรทัศน์มีแต่โฆษณาที่มีแต่เรื่องเนื้อหนัง ผู้เสพสื่อก็มีตั้งแต่คนชอบดูโฆษณาถึงละคร ตกอยู่ในระบบบริโภคนิยมให้หมกมุ่นกับตนเอง หาสินค้ามาสนองความพอใจของตนเอง เรื่องของผู้อื่นไม่สนใจ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยาก แม้จะมีพื้นที่สื่อฟรีให้ก็ไม่แน่ใจว่าผู้บริโภคจะมาดูข่าวสารทางเลือกอย่างนี้หรือไม่ การผลิตสื่อลักษณะนี้จึงควรจะสนใจรูปแบบการนำเสนอให้มากขึ้นด้วย นอกจากนี้ ควรจะต้องประสานงานกับการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบอื่นเพื่อเสริมพลังซึ่งกันและกัน เช่น การนำสื่อไปเปิดพร้อมกับการทำเวทีพูดคุยทำความเข้าใจเรื่องราวที่ต้องการเสนอความคิด นอกจากนั้นการเชื่อมกับสื่อกระแสหลักยังมีความจำเป็น ต่อให้สื่อกระแสหลักไม่สนใจ แต่ก็ควรหาช่องทางไปเชื่อมโยงด้วย ไม่ว่าโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ที่มีพื้นที่อยู่ โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวที่เป็นเรื่องใหญ่มากกว่ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็จะต้องอาศัยสื่อกระแสหลัก โดยเชื่อมโยงกับคนทำงานในสื่อกระแสหลักในรูปแบบต่างๆ

2.2 บริบทของประเทศมาเลเซีย

- ภาพสะท้อนของสื่อชาติพันธุ์ในประเทศมาเลเซีย

หลายครั้งที่สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทสำคัญในการเริ่มประวัติศาสตร์ของชาติใดชาติหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่ของการเป็นผู้ให้ข้อมูล พลังของสื่อสิ่งพิมพ์นั้นสามารถผนึกรวมชุมชนให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว หรืออาจก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมก็ได้

หัวใจสำคัญของเรื่องนี้คือ องค์กรด้านสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองบรรณาธิการ และคนเขียนข่าวบุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลในการกำหนดความคิดของสาธารณชน ส่วนในประเด็นของอิทธิพลที่มากหรือน้อยนั้นยังคงเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันในหมู่นักวิชาการ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมแล้ว สิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน คือผู้ทำหน้าที่สื่อจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความจริงและมีความซื่อสัตย์ในบทบาทการกำหนดความคิดของสาธารณชนให้มีความเฉลียวฉลาดและมีประสิทธิภาพ และด้วยวิธีนี้พวกเขาจะสามารถทำให้มิติมหาชนในเรื่องสังคมประชาธิปไตยดำรงอยู่ยาวนาน

การขึ้นลงและดำรงอยู่ของสื่อสิ่งพิมพ์มักจะเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสถาบันทางการเมืองรวมทั้งสถาบันทางสังคม สื่อสิ่งพิมพ์มักจะถูกมองว่าเป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลหรือเสียงของประชาชน ส่วนในประเทศกำลังพัฒนาสื่อทำหน้าที่เป็นเหมือนสื่อธรรมชาติที่มุ่งมั่นในการสร้างชาติหรือพัฒนาประเทศ รัฐบาลใช้สื่อมวลชนในแผนและนโยบายพัฒนาเพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพวกเขาในงานพัฒนา (Faridah, 2003)

ในประเทศมาเลเซีย บทบาทของสื่อมักจะเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่ปกครองประเทศ สื่อถูกตั้งความหวังในการทำหน้าที่ให้ข้อมูล ให้การศึกษา และกระตุ้นผู้คนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่รัฐบาลตั้งไว้ และถือว่าตัวสื่อเองมีความสำคัญในระดับชาติ ในปีพ.ศ. 2549 อับดุลลาห์ อาหมัด บาตาวี นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ชี้แจงถึงบทบาทของสื่อในการช่วยสร้างชาติและสนับสนุนแผนพัฒนาของชาติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

อย่างไรก็ตาม มีคำถามอยู่ว่า สื่อพร้อมหรือไม่ที่จะรับหน้าที่นี้ และจะกำหนดขอบเขตของตนไว้แค่ไหน? สื่อควรปฏิบัติเช่นไรบนพื้นฐานของสังคมที่มีความหลากหลายและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งมีตัวเลขการเจริญเติบโตของสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือกเพิ่มมากขึ้นเช่นนี้?

- ระบบสื่อมาเลเซีย

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีลักษณะเฉพาะของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ลักษณะเฉพาะนี้ส่งผลต่อประเทศทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ประชากรของประเทศมาเลเซียมีชาวมลายูเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลัก รองลงมาคือชาวจีน ชาวอินเดีย และชาวภูมิปุตรในซาบะห์ และซาราวัก

ภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซียคือ ภาษาบาฮาซา มลายู (มลายู - ภาษาประจำชาติ) ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับเรียกชื่อใหม่เป็น บาฮาซามาเลเซีย (ภาษามาเลเซีย) เพื่อแสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการลำดับที่สอง จนถึงปีพ.ศ. 2510 อย่างไรก็ตามปัจจุบัน ถึงแม้ภาษาอังกฤษจะไม่ได้เป็นภาษาราชการแล้ว แต่ก็ยังมีการให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษเนื่องจากอิทธิพลจากทั่วโลกที่ผลักดันให้มาเลเซียมุ่งหน้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วอย่างเต็มขั้นภายในปีพ.ศ. 2563 กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มมีอิสระในการพูดภาษาท้องถิ่นของตนเอง และระบบการศึกษาก่อนุญาตให้โรงเรียนในท้องถิ่นนั้นๆ ใช้ภาษาพื้นเมืองเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาแม่ของตน

ความหลากหลายในวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา และศาสนาของประเทศมาเลเซียส่งผลสะท้อนอย่างชัดเจนกับสื่อมวลชน กล่าวคือ ในมาเลเซียจะมีทั้งหนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษามลายู ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาทมิฬ สื่อวิทยุโทรทัศน์ก็เช่นเดียวกัน ทางตะวันออกของมาเลเซีย ซึ่งมีชนกลุ่มน้อยอยู่มากมาย ก็จะมีหนังสือพิมพ์และรายการวิทยุที่ใช้ภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาอีบัน และคาดาซันดูซัน

ตามประวัติศาสตร์ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่เข้ามาบุกเบิกในมาเลเซีย คือ *The Prince of Wales Island Gazette* ซึ่งเข้ามาในปีพ.ศ. 2349 ซึ่งโดยหลักแล้ว หนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นความสนใจของชาวอังกฤษ (Faridah, 2004) หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับอื่นๆ เช่น *The Malay Mail* และ *The Strait Times* เป็นสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่มาจนถึงปัจจุบัน

หนังสือพิมพ์ภาษาจีนฉบับแรก คือ *The Chinese Monthly Magazine* ซึ่งตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2358 หลังจากนั้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 หนังสือพิมพ์ภาษาจีนฉบับอื่นๆ ก็เริ่มมีมากขึ้น หนังสือพิมพ์ภาษา มาเลย์และภาษาทมิฬ ก็มีการตีพิมพ์ในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬฉบับแรกคือ *Tangai Sinegan* ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2410 และ *Bintang Timor* เป็นหนังสือพิมพ์ภาษามลายูฉบับแรกซึ่ง ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2427 ส่วนหนังสือพิมพ์สองภาษา (ภาษาจีนและมาเลย์) ฉบับแรกคือ *The Straits Chinese Herald* ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2437

การก่อกวนจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติในวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 นับเป็นหนึ่งใน ช่วงเวลาที่มีตมณที่สุดของประวัติศาสตร์มาเลเซีย การจลาจลในขณะนั้นได้เปลี่ยนวิถีทางของสื่อในมาเลเซีย มีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดกับสื่อและการตอบโต้ข้อวิจารณ์ต่างๆ หากข้อความในสื่อเป็นการถูก ครอบงำ รัฐบาลได้โต้แย้งว่า สื่อ “ที่ชักนำ” มีความสำคัญกับความมั่นคงของชาติและการสร้างชาติใน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ (Faridah Ibrahim, 2004: 133)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการจำกัดกฎเกณฑ์กับสื่อ ภาพรวมของสื่อก็ยังคงมีชีวิตชีวาด้วยรูปแบบ ของภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย *Berita Harian* (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2500) และ *Utusan Malaysia* (ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2510) กลายเป็นหนังสือพิมพ์กระแสหลักภาษามลายู ส่วน *New Strait Times* และ *The Star* เป็นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับหลักๆ ของมาเลเซีย *Sin Chew Daily* และ *Nanyang Siang Pau* คมตลาดหนังสือพิมพ์ภาษาจีน ในขณะที่ *Tamil Nesan* และ *Malaysia Nanban* เป็น สื่อสิ่งพิมพ์สำคัญในภาษาทมิฬ การพัฒนาของอุตสาหกรรมสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่อใหม่ๆ อื่นๆ ก็ส่งผลให้ เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล มีการแพร่หลายขึ้นอย่างรวดเร็ว (Ali Salman et al., 2011)

- สื่อชาติพันธุ์

ในการศึกษาเรื่องสื่อชาติพันธุ์ สิ่งแรกที่ต้องทำ คือการให้คำจำกัดความของคำนี้ Feng and Nzai (2010) ให้ความหมายของสื่อชาติพันธุ์ไว้ว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับ ประวัติศาสตร์ คุณค่า และวิถีปฏิบัติทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์แต่ละกลุ่ม Matsaganis et al. (2011) กล่าวว่า สื่อชาติพันธุ์มีไว้สำหรับชุมชนที่มีลักษณะพิเศษ 3 อย่าง คือ ก) ผู้อพยพ ข) ชนกลุ่มน้อยทางเชื้อ ชาติ เผ่าพันธุ์และภาษา ค) ประชากรท้องถิ่นที่ไปอาศัยอยู่ในประเทศอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม กรณีของมาเลเซีย คำจำกัดความเปิดกว้างสำหรับคำถามต่างๆ เช่น ใครคือสื่อกระแส หลัก และใครคือสื่อชาติพันธุ์ ตัวอย่างเช่น *Sin Chew Daily* เป็นหนังสือพิมพ์ภาษาจีนซึ่งโดยทั่วไปก็จะเป็น คนจีนเท่านั้นที่อ่านเข้าใจ แต่อัตราจำหน่ายหนังสือพิมพ์อยู่ที่ 463,735 ฉบับในปีพ.ศ. 2555 และมีจำนวน ผู้อ่านอยู่ที่ 1.3 ล้านคนในตอนนั้น ซึ่งกรณีนี้มีคำถามว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ถือเป็นสื่อ “รอง” หรือไม่? เช่นเดียวกัน สื่อภาษาพื้นเมืองของรัฐซาบะห์และซาราวักที่แสดงออกและเป็นตัวแทนรักษาสถาปัตยกรรมของ

บางชุมชน แต่อาจจะไม่ได้เป็นหนังสือพิมพ์สำหรับผู้พยาย ในกรณีนี้จะถือเป็นสื่อชาติพันธุ์หรือไม่ ความหมายของสื่อชาติพันธุ์ในบริบทของประเทศมาเลเซียจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นให้แต่ละคนทำความเข้าใจต่อบทบาทของพวกเขา

- การใช้คำของสื่อในประเด็นชาติพันธุ์

การทำงานของสื่อชาติพันธุ์ในประเทศมาเลเซียมักจะมีการขัดแย้งกันระหว่างความคาดหวัง 2 ประการ ประการแรก คือ ชุมชนชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มต่างก็คาดหวังให้สื่อทำหน้าที่รายงานเหตุการณ์ที่พวกเขาเชื่อว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชุมชนของเขา โดยมีประเด็นต่าง ๆ ตั้งแต่ประเด็นการศึกษาของชุมชนชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และสิทธิทางศาสนาในฐานะชุมชน ส่วนความคาดหวังอีกประการหนึ่งจะอยู่ในแบบแนวตั้งจากบนลงล่าง กล่าวคือ สื่อชาติพันธุ์ถูกคาดหวังจากรัฐให้ทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่างรัฐบาลกับชุมชน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการรวมชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ของชาติในการสร้างความเป็นปึกแผ่น ความกลมกลืน และความมั่งคั่งภายในชาติ

นายกรัฐมนตรีมาเลเซียคนปัจจุบัน ดาโต๊ะซรี นาจิบ ราซัค (Dato' Sri Najib Tun Razak) ได้เน้นย้ำความมุ่งมั่นของเขาว่า เขาต้องการเห็นสื่อชาติพันธุ์ทั้งหมดในประเทศยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก นอกจากนี้เขายังประกาศว่า ต้องการจะจับมือกับสื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเขา เพื่อการรวมกลุ่มชาติพันธุ์มาเลเซีย (*Utusan Malaysia*, 1 March 2010). ในการประชุมนานาชาติครั้งที่ 43 ว่าด้วยเรื่องสถาบันสื่อภาษาจีนที่จัดขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 เขายังได้กำหนดหน้าที่ของสื่อไว้ดังนี้ 1) สื่อต้องเป็นผู้สนับสนุนการไม่ใช้ความรุนแรง 2) สื่อต้องเป็นหอสังเกตการณ์ความเปลี่ยนแปลง และ 3) สื่อต้องเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนา (*New Strait Times*, 20 December 2010)

บ่อยครั้งที่ความคาดหวังและการทำงานของสื่อบรรลุผลสำเร็จได้ดีโดยไม่มีความตึงเครียดมากนัก แต่ก็มีบางครั้งที่เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างกัน ความขัดแย้งเหล่านี้จะเห็นได้ชัดโดยเฉพาะในช่วงที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง เช่น การหาเสียงเลือกตั้ง และการถกประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและเชื้อชาติ เมื่อต้องเผชิญกับความขัดแย้งดังกล่าว สื่อชาติพันธุ์ต้องทำหน้าที่ในการสะท้อนและส่งเสริมให้เห็นถึงความกังวลของชุมชนซึ่งรัฐบาลอาจเข้าใจผิดว่าเป็นต่อต้านการสร้างหรือเป็นการกดดันให้รัฐบาลให้ความสนใจกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อความสามัคคีของชาติ สื่อต้องใช้อุบายในการสร้างสมดุลระหว่างความคาดหวังจากล่างขึ้นบนและจากบนลงล่าง เพื่อที่จะรักษาบทบาทของตัวเองในการเป็นกระบอกเสียงให้กับชุมชนชาติพันธุ์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องทำหน้าที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างชาติอย่างต่อเนื่องของประเทศ

ดังนั้น สื่อชาติพันธุ์ในประเทศมาเลเซียจึงมีความรอบคอบทั้งในประเด็นที่รายงาน และวิธีการรายงาน ทั้งยังต้องมีความระมัดระวังเกี่ยวกับการทำข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางชาติพันธุ์ การต่อสู้ทางเชื้อชาติ ในปีที่ผ่านมามีดูเหมือนจะได้มีประเด็นความไม่สบายใจและความวิตกกังวลในหมู่ประชาชนอยู่หลายกรณี อาทิ

- การเปลี่ยนศาสนาของ Lina Joy ในปี พ.ศ. 2542

Lina Joy หรือ Azlina Jailani เป็นชาวมลายูที่เปลี่ยนศาสนาจากอิสลามเป็นคริสต์ เธอร้องไปยังศาลรัฐบาลกลางให้ตัดคำว่า 'อิสลาม' ออกจากบัตรประจำตัวของเธอ แต่ถูกปฏิเสธโดยกฎหมาย

- การเปลี่ยนศาสนาของ Wong Ah Kiu ในปี พ.ศ. 2549

Wong Ah Kiu หรือ Nyonya Tahir ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนศาสนา จากอิสลามเป็นพุทธ โดยศาลสูงชาโร๊ะห์ของรัฐเนกริเซมบีลัน ในเมืองเซเรมบัน แม้จะมีต้นกำเนิดเป็นชาวมลายู แต่เธอเติบโตมาในครอบครัวชาวจีนพุทธ และไม่เคยปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามเลยในชีวิต ทั้งนี้เธอได้เสียชีวิตในช่วงของการพิจารณาคดี

- การเปลี่ยนศาสนาของ M. Moorthy

M. Moorthy หรืออีกชื่อหนึ่งคือ Mohamed Abdullah ยศสิบโทในกองทัพบาเลเซียและเป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่มแรกของมาเลเซียที่ประสบความสำเร็จในการบินภูเขาเอเวอร์เรส การถกเถียงในเรื่องศาสนาของเขาเกิดขึ้นหลังจากที่เขาได้เสียชีวิตลง และได้ทำพิธีฝังตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งขัดกับความประสงค์ของภรรยาเขาตามคำตัดสินของศาลชาโร๊ะห์ที่ว่าเขาเปลี่ยนเป็นศาสนาอิสลามโดยที่คนในครอบครัวเขาไม่ทราบเรื่องมาก่อน

- การใช้คำว่า “อัลเลาะห์” ในจดหมายข่าวคาทอลิกรายสัปดาห์เมื่อปี พ.ศ. 2555

จดหมายข่าวคาทอลิกได้กระจายข่าวการสั่งห้ามใช้คำว่า 'อัลเลาะห์' เพื่อใช้ในการกล่าวถึงพระเจ้า เนื่องจากเป็นที่ถกเถียงกันว่าคำนี้สามารถใช้กับพระเจ้าของชาวมุสลิมเท่านั้น ประเด็นนี้ได้สร้างความตึงเครียดในหมู่นักการเมือง นักบวชมุสลิมและสังคมในวงกว้าง

- แม่ชาวฮินดู 2 คนต่อสู้เพื่อสิทธิในการดูแลเด็กในปี พ.ศ. 2557

หญิงชาวฮินดูสองคน คือ Deepa Subramaniam and และ Indira Gadhi ต่อสู้เพื่อสิทธิการดูแลเด็กหลังจากที่สามีได้เปลี่ยนศาสนาเป็นมุสลิม ซึ่งโดยปกติแล้วหากบิดาเปลี่ยนศาสนา บุตรก็ต้องเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ศาลชาโร๊ะห์ ผู้มีอำนาจตัดสินเฉพาะชาวมุสลิมได้ให้สิทธิการดูแลเด็กกับบิดา ในขณะที่ศาลแพ่งให้สิทธิการดูแลแก่มารดา ตำรวจปฏิเสธที่จะรับคำสั่งจากศาลเนื่องจากไม่สามารถชี้ขาดคำตัดสินทั้งสองนี้ได้

ประเด็นทางศาสนาทั้งหมดนี้ได้ถูกนำมาเสนอโดยสื่อของมาเลเซีย ทั้งในสื่อกระแสหลักและสื่อชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตาม มักมีความหมายซ่อนเร้นหรือการบิดเบือนในประเด็นด้านเชื้อชาติอยู่ในการรายงานข่าวประเภทนี้ (Halimahton et al., 2006) จากการศึกษาพบว่า *Sin Chew Daily* ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาจีนให้พื้นที่ข่าวกับกรณีของ Moorthy น้อย แต่ให้พื้นที่กับกรณีของ Nyonya Tahir มาก ในขณะที่ *Malaysia*

Nanban ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาทมิฬ ให้ความสำคัญกับข่าวของ Moorthy มาก แต่ให้ความสำคัญกับข่าวของ Nyonya Tahir น้อย

บ่อยครั้งที่สื่อมักยกประเด็นเชื้อชาติขึ้นมาเล่นเวลามีประเด็นทางการเมือง ซึ่งมันไม่ทำให้เกิดประโยชน์ใดๆ เลยนอกจากจะกลายเป็นประเด็นทางศาสนา ยกตัวอย่างเช่นในช่วงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 พรรคร่วมรัฐบาลได้รับความพ่ายแพ้ครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่มาเลเซียได้รับอิสรภาพในปี พ.ศ. 2500 กล่าวกันว่าความพ่ายแพ้ครั้งนั้นเกิดจากการเปลี่ยนข้างของชาวจีนที่สนับสนุนฝ่ายค้าน และเหตุการณ์ครั้งนั้นได้รับขนานนามว่าเป็น "สินามิจีน" เหตุการณ์นี้เลวร้ายลงกว่าเดิมเมื่อหนังสือพิมพ์ อดูชันมาเลเซีย พาดหัวข่าวว่า “*Apa Lagi Cina Mau*” (ชาวจีนยังต้องการอะไรอีก) ซึ่งทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ชนชาวจีน

อีกกรณีหนึ่ง คือการชุมนุมประท้วงอย่างต่อเนื่องของกลุ่ม BERSIH ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2555 โดยกลุ่ม BERSIH (คำนี้มีความหมายว่า ความสะอาด ในภาษามลายู) เป็นการรวมตัวของ NGO ที่ต้องการเรียกร้องกระบวนการเลือกตั้งที่สะอาดและยุติธรรม โดยพวกเขาเห็นว่ากระบวนการเลือกตั้งปัจจุบันไม่โปร่งใสและเอนเอียงไปทางฝั่งพรรคร่วมรัฐบาล ในขณะที่เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่ม BERSIH ก็ถูกใส่ร้ายป้ายสีด้านเชื้อชาติจากอีกฝ่ายหนึ่ง

อุดมการณ์ของพรรคการเมืองมักจะเชื่อมโยงกับประเด็นทางเชื้อชาติ ตัวอย่างเช่น พรรค PAS ซึ่งเป็นหนึ่งในพรรคการเมืองของกลุ่ม Pakatan Rakyat (พรรคร่วมฝ่ายค้าน) มักจะสนับสนุนชาตินิยมอิสลามในการดำเนินกฎหมายการลงโทษแบบอิสลาม (hudud law) อย่างไรก็ดีตาม การดำเนินการตาม hudud law ดังกล่าวและผลกระทบที่จะเกิดกับคนที่ไม่ใช่มุสลิมในประเทศเป็นที่ถกเถียงกันอยู่บ่อยครั้งในหมู่นักการเมือง และสื่อก็รายงานด้วยความระมัดระวังเพราะสื่อเองก็มีแนวโน้มแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในเชิงอุดมการณ์มากขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน

- ความหลากหลายในกลุ่มชาติพันธุ์?

สื่อชาติพันธุ์จะต้องทำความเข้าใจกับความแปรปรวนและความหลากหลายในประเทศมาเลเซียเอง ภายใต้ฉากหลังของสังคมที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม และศาสนา สื่อชาติพันธุ์จะต้องมีหน้าที่ทั้งต่อชุมชนและต่อประเทศในการบรรลุสถานะของความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2563 อย่างไรก็ดีตาม ความท้าทายหรืออุปสรรคต่างๆ ที่มาซ้ำครั้งชั่วคราวตามที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ จะผลักดันชาติให้เกิดคำถามว่า จะมีวิธีการจัดการความหลากหลายและรูปแบบของสื่อต่างๆ อย่างไร

ในสภาพเศรษฐกิจของโลกที่มีการเจริญเติบโตขึ้น สื่อในมาเลเซียจำเป็นต้องตระหนักไว้ว่าพวกเขาต้องไม่ทำงานเพียงแค่กับรัฐบาลเท่านั้น แต่ต้องทำงานเพื่อกันและกันด้วย ถ้าหากพวกเขาต้องการที่จะเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้เผชิญกับความท้าทายทางเศรษฐกิจทั่วโลก ประเทศที่เป็น

ประชาธิปไตยแบบพหุสังคม มักจะมีความไม่พอใจกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์อยู่เป็นพื้นฐาน ความตึงเครียดนี้เกิดได้จากหลายแง่มุม ตั้งแต่มุมมองทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น

2.3 บริบทของประเทศพม่า

พม่าเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นขนาดเทียบได้กับประเทศฝรั่งเศสของยุโรป มีพรมแดนติดกับประเทศบังคลาเทศ อินเดีย จีน ลาว และไทย เนื่องจากพม่าเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศที่หลากหลาย กล่าวคือ มีหาดทรายและแหล่งน้ำป่าชายเลนในภาคใต้และตะวันตก มีภูเขาที่ปกคลุมด้วยน้ำแข็งทางภาคเหนือ และมีที่ราบสูงในภาคตะวันออก ปัจจัยทางภูมิศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจถึงความซับซ้อนของความเป็นรัฐที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (Steinberg, 2010 และ Taylor, 2005) การมีระบบนิเวศและสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนที่อยู่อาศัย (Tucker, 2001) รัฐบาลกล่าวว่า พม่าประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ต่างๆ 135 กลุ่ม (Gravers, 2007) ประเทศพม่ามีประชากรประมาณ 52 ล้านคนตามการสำรวจสำมะโนประชากรที่รวบรวมใหม่ในปี พ.ศ.2557 ประชากรสองในสามเป็นชาวพม่า ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบต่ำทางตอนกลาง ในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ หรือประชากรอีกหนึ่งในสามอาศัยอยู่ตามชายแดนของประเทศทั้งหมด การปกครองของพม่าแบ่งออกเป็น 7 เขต หรือที่เป็นที่รู้จักกันในชื่อ 7 เขตและ 7 รัฐ ซึ่งเขต 7 เขตเป็นพื้นที่ของชาวพม่า ส่วน 7 รัฐเป็นพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ได้แก่ คะฉิ่น คะยา (กะเหรี่ยงแดง) กะเหรี่ยง ชิน มอญ ยะไข่ และฉาน (Steinberg, 2010)

จนถึงปัจจุบัน ประเทศพม่ายังคงเป็นประเทศที่รู้จักกันทั่วไปว่ามีสงครามกลางเมืองยาวนานที่สุดในโลก ประเทศพม่าเป็นเหมือนสมรภูมิทางการเมืองของชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ มาตั้งแต่ประเทศได้รับความเป็นอิสระ แผนที่ของพม่าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยที่อังกฤษครอบครอง (Steinberg, 2006 และ Taylor, 2005) และการดำเนินการของรัฐในการรวมดินแดนทั้งหมดยังไม่เคยมีการดำเนินการอย่างเต็มขั้น เมล็ดพันธุ์แห่งความขัดแย้งทางการเมืองซึ่งอังกฤษเป็นผู้เริ่มหว่านไว้ก็ขยายวงกว้างขึ้นในขณะนี้ (Taylor, 2005 และ Thawngmung, 2011) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2523 ถึง 2533 มีกลุ่มติดอาวุธอยู่ทั้งหมดประมาณ 40 กลุ่ม (Steinberg, 2010) เมื่อมีสัญญาณของการก่อจลาจลเกิดขึ้น ทหารจะอ้างว่าพวกเขาต้องยึดจุดยืนในการสร้างชาติและมีความหวาดหวั่นต่อการแยกตัวออกจากรัฐ ซึ่งนอกจากชนกลุ่มน้อยต่างๆ จะถูกควบคุมด้วยการใช้อาวุธต่อสู้แล้ว ยังต้องถูกกดขี่มากขึ้นเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การรวมชาติพม่าจะเป็นนโยบายสำคัญ แต่การสำนึกถึงคุณค่าและการส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรม สิทธิ ประเพณี และภาษาก็ยังคงมีอยู่ (Lambrecht, 2008)

นอกจากความขัดแย้งทางศาสนาและการเมืองแล้ว การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ราบสูงก็ยังคงล่าช้ากว่าแผ่นดินใหญ่ คุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ถูกคุกคามภายใต้การปกครอง

ของรัฐบาลทหารในระบอบหลังสังคมนิยมซึ่งปล่อยให้ภาคอุตสาหกรรมเข้ามาหาประโยชน์จากทรัพยากรทางธรรมชาติที่ค่าจากการดำรงชีวิตของผู้นับถือชาติต่างๆ แทบทุกเขตพื้นที่ชายแดน ความไม่พอใจของชุมชนท้องถิ่นในหลายพื้นที่จากการที่รัฐบาลบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบผิดๆ และดำเนินนโยบายพัฒนาแบบแนวตั้ง โดยไม่มีการหารือหรือรับฟังความคิดเห็นจากประชากรในท้องถิ่น ตระกูลของรัฐเกี่ยวกับความเป็นหนึ่งเดียวในชาติกับเรื่องเศรษฐกิจมักจะขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงของสังคมที่มีความแตกแยก ผลจากการพูดคุยเจรจา ภาพของสหพันธรัฐที่คาดหวังไว้ถือเป็นความคิดทางการเมืองที่เป็นที่ยอมรับทั้งจากทางรัฐบาลและกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ต่างๆ แต่ข้อตกลงยังคงต้องพิจารณาต่อไปว่าจะดำเนินการอย่างไรให้ถึงจุดนั้น หากไม่มีข้อตกลงใดๆ ทางการเมือง การสู้รบก็จะยังคงดำรงอยู่ทั่วประเทศ เช่นเดิม ในขณะที่เขียนวิจัยฉบับนี้ การเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มติดอาวุธยังคงดำเนินต่อไป

- วิวัฒนาการของสื่อชาติพันธุ์: สื่อชาติพันธุ์ในฐานะสื่อพลัดถิ่น

ในภาพกว้าง พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของสื่อชาติพันธุ์ในพม่าหลังจากได้อิสระภาพ ได้ถูกทำลายลงจากการรัฐประหารของนายพลเนวิน ในปี พ.ศ. 2505 (Smith, 1996) คณะปฏิวัติรัฐบาลชั่วคราว ณ ขณะนั้นได้ดำเนินกระบวนการสร้างชาติเป็นขั้นตอน การยกเลิกสื่อเสรีใช้เวลาเกือบ 10 ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505-2512 โดยในช่วงที่คณะปฏิวัติ (รัฐบาลทหารชั่วคราว) ถืออำนาจอยู่นั้น มีหนังสือพิมพ์ภาษาท้องถิ่นต่างๆ รวมถึงภาษาของกลุ่มผู้อพยพเกิดขึ้น กล่าวคือ มีหนังสือพิมพ์ภาษาจีน 6 ฉบับ ภาษาอินเดียน 9 ฉบับ และภาษาชินอีก 1 ฉบับ (Than, 1978) ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นหนังสือพิมพ์ของเอกชน แต่ต่อมาคณะปฏิวัติก็ได้ประกาศให้ทั้งหมดเป็นสื่อของสาธารณะ ซึ่งนั่นหมายความว่ารัฐเองจะเป็นผู้ครอบครองหนังสือพิมพ์ทั้งหมด โดยรัฐบาลอ้างว่าหนังสือพิมพ์เป็นผู้นำเอาอคติทางการเมืองจากโลกภายนอกเข้ามาในประเทศซึ่งการแบ่งแยกประเทศเป็นที่แพร่ระบาดมาตั้งแต่สมัยสงครามเย็น

ภายใต้การปกครองของพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (Burma Socialist Programme Party) มาเป็นเวลา 26 ปี จนถึงปี พ.ศ. 2531 รัฐได้กำหนดข้อบังคับมากมายกับสื่อมวลชน นอกจากนี้สื่ออิสระอื่นๆ ที่มีอยู่ก็ถูกเพิกถอนด้วยแผนสร้างชาติที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด (Smith, 1995) ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการปฏิรูปทางการเมือง รัฐบาลทหารชุดก่อนได้ออกใบอนุญาตให้กับหนังสือพิมพ์เอกชนหลายฉบับ ในขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์ภาษาท้องถิ่นไม่ได้รับใบอนุญาต จนกระทั่งปี พ.ศ. 2554 เมื่อรัฐบาลได้รับการเลือกตั้งใหม่โดยอดีตนายพลเต็งเส่งเข้ามามีอำนาจ สื่อชาติพันธุ์ในภูมิภาคท้องถิ่นต่างๆ ประสบกับสถานการณ์ที่ยากลำบากอย่างมาก เนื่องจากขั้นตอนการพิจารณาข้อมูลดำเนินการโดยสำนักงานทะเบียนและตรวจสอบสื่ออยู่ที่กรุงย่างกุ้ง การรายงานข่าวอย่างทันทั่วที่จึงเป็นไปได้สำหรับภูมิภาคที่อยู่ไกลจากกรุงย่างกุ้งเมื่อมีความจำเป็นจะต้องติดต่อประสานงานโดยตรงกับหน่วยงานนี้ เนื่องจากอำนาจการตรวจสอบสื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิดรวมทั้งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ใช้ภาษาพม่ามีศูนย์กลางอยู่ที่ย่างกุ้ง สื่อสิ่งพิมพ์

ชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคที่ไกลจากอย่างกรุงเทพฯ จึงประสบกับปัญหาในการดำเนินการผลิตและการจัดจำหน่าย

อย่างไรก็ตาม สื่อภาษาชาติพันธุ์ก็ยังมีอยู่นอกประเทศในฐานะสื่อพลัดถิ่นในช่วงก่อนปี พ.ศ.2554 และนับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1990 ก็มีสื่อชาติพันธุ์ปรากฏตัวตามแนวชายแดนประเทศไทย และยังมีสิ่งตีพิมพ์ของหลายๆ กลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งตีพิมพ์จากประเทศไทยและจัดจำหน่ายโดยกลุ่มสื่อพลัดถิ่นอีกด้วย

ถึงแม้ว่าวิทยุกลุ่มชาติพันธุ์และสื่อกระจายเสียงจะไม่สามารถอยู่ได้อย่างเป็นอิสระจนกระทั่งถึงตอนนี้ เนื่องจากรัฐเข้ามาควบคุมส่วนของสื่อกระจายเสียงทั้งหมดอย่างผูกขาด แต่สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์มีการพัฒนาขึ้นในปีที่ผ่านมา มีวิทยุชาติพันธุ์บางกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะทางกฎหมายในการดำเนินงานในพม่าจึงไม่ได้อยู่ในการบริหารจัดการของรัฐบาลพม่า ในขณะที่วิทยุชาติพันธุ์บางกลุ่ม เช่น กะเหรี่ยง ฉาน และคะฉิ่น ซึ่งอยู่ตามแนวชายแดน ก็จะมีประชากรจำนวนน้อยมากที่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากเป็นวิทยุบนเว็บหรือเป็นคลื่นเอฟเอ็มที่มีคลื่นสัญญาณอยู่จำกัด ตัวอย่างเช่น วิทยุ FM ฉาน ออกอากาศทาง FM 93.75 ที่สถานีฉานฟ้า ซึ่งเป็นสถานีเอกชนที่ตั้งอยู่บนชายแดนไทยพม่าระหว่างอำเภอท่าลี่เหล็กในรัฐฉานและอำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงราย สถานี 1,200 วัตต์ผลิตสัญญาณที่สามารถส่งถึง 13 เมืองในรัฐฉานรวมทั้งเมืองอื่นๆ ตามแนวชายแดน มีการวางผังรายการที่ครอบคลุมเนื้อหาหลากหลาย เช่น ข่าวเกี่ยวกับรัฐฉาน ข่าวชาติพันธุ์ ข่าวภูมิภาคและข่าวต่างประเทศ และประเด็นสำคัญอื่นๆ เช่น กระบวนการสร้างสันติภาพ เศรษฐกิจ ส่วนในรัฐคะฉิ่น ซึ่งเป็นเขตสงครามทางตอนเหนือของประเทศพม่า วิทยุ FM ในเมืองโลซาดำเนินงานโดยองค์กรอิสระคะฉิ่น

สื่อเหล่านี้สะท้อนเสียงที่มีความหมายจากกลุ่มชาติพันธุ์ และบางกลุ่มจัดตั้งขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกองทัพในพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ (Brooten, 2004) ทั้งนี้พวกเขาก่อตั้งจากชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ที่มีเป้าหมายในการส่งต่อข้อมูลที่จำเป็นภายในกลุ่มชาติพันธุ์ของพวกเขาเอง การปฏิบัติตามแนวทางด้านการเมืองซึ่งอาจมีการต่อต้านต่อการกดขี่จากแผ่นดินใหญ่ที่มีต่อพื้นที่ชายแดนบ้างไม่มากนักน้อย การรวมชาติของพม่า และการแสวงหาอิสรภาพในการปกครองตนเองในเขตพื้นที่ของตน (Smith, 2005) เนื่องจากในประวัติศาสตร์ก่อนการได้รับอิสรภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศพม่า จึงเป็นเรื่องยากสำหรับพวกเขาที่จะมี “ชุมชนในจินตนาการ” ที่เหมือนกับชาวพม่าทั่วไป แม้ว่าจะผ่านช่วงของการรวมชาติมาหลายศตวรรษแล้วก็ตาม (Steinberg, 2007) นอกจากนี้ ยังมีช่องว่างขนาดใหญ่เกี่ยวกับความรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสื่อชาติพันธุ์กับสื่อกระแสหลักอีกด้วย ทั้งสองฝ่ายต่างเคยมีปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลระหว่างกัน เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองได้ทำลายการติดต่อของทั้งสองฝ่ายซึ่งอยู่ในพื้นที่แผ่นดินใหญ่และพื้นที่ชายแดน ยกตัวอย่างเช่น สื่อกระแสหลักจะประสบกับความยากลำบากในการหาข้อมูลจากพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะในพื้นที่สงคราม ในขณะที่สื่อชาติพันธุ์อาจไม่มีช่องทางในการหาข่าวจากเหตุการณ์ในเมือง

ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่แต่ละฝ่ายจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อกัน กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานสื่อชาติพันธุ์จะกล่าวหาการรายงานข่าวของสื่อกระแสหลักและข่าวที่ผลิตโดยสื่อเอกชนว่ามักจะเสนอในมุมมองของชาวพม่าซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ และไม่สามารถสื่อถึงเสียงที่แท้จริงของสื่อชาติพันธุ์ได้ ในขณะที่นักข่าวในย่างกุ้งมักจะคิดว่าสื่อชาติพันธุ์เป็นกระบอกเสียงสำหรับกลุ่มติดอาวุธและองค์กรทางการเมืองของพวกเขา (McLaughlin, 2013) แม้ว่าสื่อกระแสหลักจะมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพและความเป็นอิสระของสื่อชาติพันธุ์ พวกเขาก็กังวลใจจากแหล่งทุนมาเป็นเวลาหลายปี โดยประชาคมนานาชาติได้ใช้ทรัพยากรและความพยายามอย่างมากในการเสริมสร้างความสามารถของนักข่าวในพื้นที่ชายแดนในฐานะสื่อชาติพันธุ์โดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทย (IMS, 2012)

- สื่อชาติพันธุ์ในฉากการเมืองใหม่

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี พ.ศ. 2554 สถานะของสื่อชาติพันธุ์ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวภาพรวมของสื่อกระแสหลัก หลังจากจากระบบการตรวจสอบได้ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2553 สื่อชาติพันธุ์จำนวนมากได้เติบโตขึ้นในทุกๆ จังหวัด โดยในเดือนมีนาคม 2557 มีหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ภาษาท้องถิ่น 9 ฉบับ มีสำนักข่าวชาติพันธุ์ 11 สำนักที่ร่วมมือกันผ่าน Burma News International ซึ่งเป็นเครือข่ายองค์กรข่าวชาติพันธุ์ นอกจากนี้ ยังมีหนังสือพิมพ์ชุมชน สำนักข่าวประจำโบสถ์ บล็อกต่างๆ เฟสบุ๊ค ทวิตเตอร์ ซึ่งดำเนินการโดยนักข่าวพลเมืองที่รายงานมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ต่างๆ ส่วนในชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการใช้หลายภาษาก็มีสื่อเกิดขึ้นหลากหลายถึงแม้จะมีจำนวนผู้อ่านน้อยและดูไม่ยั่งยืน ตัวอย่างเช่น เฉพาะในเขตรัฐชิน มีวารสารข่าวเล็กๆ อยู่มากกว่า 40 ฉบับ ทั้งๆ ที่ในพื้นที่นั้นมีข้อจำกัดในเรื่องเงินทุนและทรัพยากรมนุษย์

ในขณะที่วิทยุ FM ที่ดำเนินการอยู่ในต่างประเทศดูไม่น่าจะได้มีโอกาสเข้ามาปฏิบัติงานภายในประเทศพม่าได้ในอนาคตอันใกล้ แต่สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ซึ่งเป็นสื่อพลัดถิ่นอยู่ในขณะนี้ก็เลือกที่จะเข้ามามีฐานอยู่ในพม่า พวกเขากำลังพยายามที่จะดึงดูดตนเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่พวกเขารายงานข่าวและมีส่วนร่วมทางการตลาดกับสื่อใหม่ๆ และความสัมพันธ์กับสื่อในประเทศก็เข้มแข็งขึ้นจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับประเทศและระดับจังหวัด รวมทั้งจากการฝึกอบรมจากผู้ให้การสนับสนุน นอกจากนี้ สื่อวิทยุฉานยังประกาศว่าพวกเขามีแผนที่จะย้ายไปยังพม่า หากรัฐบาลให้ใบอนุญาตแก่สถานี FM ชาติพันธุ์ภาคเอกชน

เมื่อรัฐบาลประกาศใช้กฎหมายใหม่ในปี พ.ศ. 2557 มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงจากสื่อที่เป็นผู้ถือผลประโยชน์ร่วม รวมทั้งผู้สนับสนุนทางการเงินจากต่างชาติเกี่ยวกับข้อจำกัดที่บรรจุลงในกฎหมายใหม่ แต่สำหรับการปฏิบัติงานของสื่อชาติพันธุ์นั้น พวกเขาจะมีพื้นที่มากกว่าที่พวกเขาเคยได้ในอดีต เนื่องจากสื่อชาติพันธุ์ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียนเป็นสื่อในระดับภูมิภาค เป็นความจริงที่กฎหมายมหาชนฉบับใหม่

เรื่องการตีพิมพ์และสิ่งพิมพ์กำหนดให้สื่อทั้งหมดทำใบอนุญาตจากกระทรวงการข่าวสาร แต่ก็ยังมีหนทางอื่นๆ สำหรับสื่อภาษาชาติพันธุ์ที่จะให้บริการชุมชนของตนด้วยวิธีการที่ประหยัดกว่าและมีความเป็นอิสระมากกว่า อย่างไรก็ตาม จนถึงขณะนี้ยังเป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาว่าสื่อชาติพันธุ์จะจัดการพื้นที่ภาพรวมของสื่อกระจายเสียงใหม่ๆ อย่างไร หากกฎหมายใหม่ที่รัฐบาลประกาศมีผลบังคับใช้ในอนาคตอันใกล้นี้ โดยขณะนี้ระบบในการแพร่ภาพกระจายเสียงของสื่อชาติพันธุ์ยังคงเป็นแบบง่าย ๆ และสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงเกือบทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์ของรัฐ

3. รายงานผลการศึกษา

3.1 ผลการศึกษากรณีประเทศไทย (ภาคใต้ของประเทศไทย)

3.1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว (Content analysis) เรื่องกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นำเสนอโดยสื่อกระแสหลักและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์

- ความเป็นมาของกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยืดเยื้อต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันดำเนินมาได้ 10 ปีแล้วนับจากเหตุการณ์ปล้นปืนในคืนวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา และดูเหมือนว่าความรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าวยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่เห็นสัญญาณของการสิ้นสุด การลอบทำร้าย ลอบยิง วางระเบิด และทำลายทรัพย์สินของประชาชนและสถานที่ราชการก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างต่อเนื่อง

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ผู้แทนของรัฐบาลไทยนำโดย พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ กับผู้แทนของกลุ่มบีอาร์เอ็นนำโดยนายฮัสซัน ดอยิบ ผู้ประสานงานกลุ่ม ได้ลงนามในฉันทามติทั่วไปว่าด้วยกระบวนการพูดคุยสันติภาพ (General Consensus on Peace Dialogue Process) ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในเรื่องของการประสานงานและสถานที่ในการลงนาม โดยมี ดาโต๊ะมุฮัมหมัด ทาญุดดิน บินอับดุลวาฮับ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย เป็นสักขีพยาน โดยเอกสารดังกล่าวมีเนื้อหาหลัก คือ รัฐบาลไทยได้แต่งตั้งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนการสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรัฐบาลไทยมีความตั้งใจที่จะพูดคุยสันติภาพกับกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นต่างจากรัฐในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหนึ่งในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีประเทศมาเลเซียเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุย (Facilitator) ทุกคนที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงานจะอยู่ภายใต้มาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดทั้งกระบวนการ

ตั้งแต่มีการลงนามดังกล่าว ในสังคมไทยก็มีทั้งการวิพากษ์วิจารณ์และการสนับสนุนต่อกระบวนการดังกล่าวอย่างกว้างขวางในทุกพื้นที่การสื่อสาร

- ความเข้าใจเบื้องต้นเรื่องกระบวนการสันติภาพ (Peace process)

คำว่า “กระบวนการสันติภาพ (peace process)” เป็นศัพท์ที่ค่อนข้างใหม่ที่ใช้อธิบายถึงความพยายามและกรอบเวลาที่จำเป็นต่อการยุติสงครามหรือความขัดแย้งที่มีการใช้ความรุนแรงในระดับที่ใกล้เคียงกับสงครามภายในรัฐ คำๆ นี้ใช้กันอย่างแพร่หลายในบริบทของความขัดแย้งระหว่างอาหรับกับอิสราเอล อันเนื่องมาจากลักษณะของความขัดแย้งดังกล่าวที่ยืดเยื้อ และได้มีความพยายามทางการทูตจากหลายฝ่ายที่จะหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้งอย่างค่อยเป็นค่อยไปเป็นลำดับขั้นตอน ก่อนหน้านี้ เวลาพูดถึงความพยายามในการแก้ไขความขัดแย้งรุนแรงที่ต้องใช้เวลานาน ผู้เกี่ยวข้องมักจะใช้คำว่า “การเจรจาสันติภาพ (peace negotiations)” แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับสงครามระหว่างรัฐเป็นหลัก (กำเนิดของการเจรจาสันติภาพชนิดนี้ที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากที่สุดมาจากสิ่งที่เรียกขานกันว่า “สันติภาพแห่งเวสฟาเลีย” ในปี ค.ศ.1648 หลังสงครามสามสิบปีในยุโรปกลาง ซึ่งได้สถาปนาระบบรัฐประชาชาติที่มีองค์อธิปัตย์สมัยใหม่ การเจรจาดังกล่าวบรรลุข้อตกลงโดยใช้เวลาถึงสามปี)

ในปัจจุบัน คำว่า “การสร้างสันติภาพ (peacebuilding / peacemaking)” “การแก้ไขความขัดแย้ง (conflict resolution)” และ “การแปลงเปลี่ยนความขัดแย้ง (conflict transformation)” บางครั้งก็ถูกใช้สลับกันไปกับคำว่ากระบวนการสันติภาพในกรณีที่ต้องการเน้นย้ำให้เห็นถึงความพยายามแก้ไขที่ต้องใช้เวลานาน

- สื่อกับกระบวนการสันติภาพ

สถาบันหนึ่งที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและสันติภาพเป็นอย่างมากจนถึงอาจเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งก็คือ สื่อ เนื่องจากว่าท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรง ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อไม่ใช่สิ่งที่โปร่งใสอีกต่อไปเนื่องจากมันเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน และเราก็ไม่สามารถปฏิเสธความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างเหตุการณ์ (Event) กับการนำเสนอเหตุการณ์ผ่านสื่อได้ จึงต้องมีการทำความเข้าใจผ่านคำอธิบายและความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของสังคมด้วย สื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความคิดเห็นสาธารณะและชักจูงสายสัมพันธ์ทางสังคมที่เคยห่างเหินหรือขาดสะบั้นให้กลับมาเผชิญความจริงร่วมกันอีกครั้ง (กุสุมา ภูใหญ่, 2557)

อย่างไรก็ตาม Graham Spenser นักวิชาการด้านสื่อมวลชนศึกษาจาก University of Portsmouth สหราชอาณาจักร (อ้างถึงในสมัชชาและรุ่งริ, 2556) ตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาใหญ่ของการนำเสนอข่าวความขัดแย้งของสื่อกระแสหลัก คือ การรายงานข่าวนั้นมักไม่มีความรอบด้านและอาจส่งผลให้ความขัดแย้งนั้นทวี

ความรุนแรงมากขึ้น สื่อมักจะมุ่งรายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มชนชั้นนำและผู้มีอำนาจ และมักจะนำเสนอภาพความขัดแย้งในลักษณะเป็นขั้วตรงข้ามที่เป็นแบบได้หมดหรือเสียหมด (a zero-sum political game) ซึ่งการนำเสนอภาพในลักษณะนี้ทำให้คู่ขัดแย้งแสวงหาข้อตกลงร่วมกันยาก และเกิดความเข้าใจในสังคมว่าความขัดแย้งนั้นๆ เป็นเรื่องของคนสองกลุ่มเท่านั้น และเรามองว่าปัญหาสำคัญอยู่ที่อคติในทางวิชาชีพและทัศนคติความเชื่อขององค์กรที่มักจะผลักดันให้ความขัดแย้งนั้นขยายตัว

การศึกษาสื่อในยุคหลังมานี้เริ่มมีการตั้งคำถามถึงสำคัญของประเด็น “ความเป็นภววิสัย” (Objectivity) ที่เป็นแกนกลางของหลักคิดของนักวารสารศาสตร์ว่า สื่อมวลชนควรจะต้องมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมเป็นอันดับแรกในฐานะมนุษย์ที่จะเข้ามาช่วยลดหรือหยุดยั้งความรุนแรง ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อในฐานะของสื่อมวลชนเป็นความรับผิดชอบต่อรองลงมา (Spenser 2008: 180-182 อ้างถึงใน สมัชชา (2557: 8) ใช่หรือไม่ ซึ่งบทบาทเช่นนี้คือการยืนยันบทบาทแบบปรัชญามนุษยนิยมที่ต้องเผชิญและดำรงอยู่กับความขัดแย้งโดยพยายามจะปรับกระบวนการทัศน์ของการรายงานจากที่ให้ความสำคัญกับ “สงคราม” มาสู่ความหมายของ “สันติภาพ” โดยหวังว่างานเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการต่อต้านสงครามและขับเคลื่อนการแก้ไขความขัดแย้งไปสู่สันติ Spenser (เพ็งอ้ง) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ปฏิสัมพันธ์ของแหล่งข่าวและคู่ขัดแย้งก็มักจะพยายามรักษาอิทธิพลของตนเองด้วยการครอบครองพื้นที่สื่อ เมื่อสื่อไม่สามารถมองปัญหาได้ทะลุปรุโปร่ง ความขัดแย้งก็จะถูกนิยามโดยกลุ่มคู่ขัดแย้งที่มีอิทธิพล สื่อก็จะกลายเป็นเครื่องมือในการตอกย้ำอำนาจและอิทธิพลของคู่ขัดแย้งและเป็นผู้ขยายจุดยืนที่แข็งทื่อของทั้งสองฝ่าย ดังนั้นเขาจึงเสนอว่า สิ่งที่สื่อมวลชนพึงกระทำคือการนำตัวแสดงอื่นๆ เข้ามาอยู่ในการรายงานข่าวเพื่อเปิดมุมมองและพื้นที่ให้กับมุมมองที่แตกต่าง นำเสนอปัญหาที่ลุ่มลึกและซับซ้อนมากกว่าประเด็นความขัดแย้งสองขั้วหยาบๆ ที่มุ่งเน้นแต่การแพ้-ชนะหรือการเสียเปรียบ-ได้เปรียบ (Spenser 2008: 140-141 อ้างถึงใน สมัชชา (2557: 6)

กรณีศึกษาความขัดแย้งในไอร์แลนด์เหนือแสดงให้เห็นว่า กลุ่มต่างๆ และรัฐบาลพยายามใช้สื่อเป็นพื้นที่ในสนับสนุนฝ่ายของตน นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ของการถกเถียงนโยบายต่างๆ โดยสามารถสร้างแรงกดดันให้ผู้ต่อต้านเข้ามารับข้อเสนอสำคัญๆ รวมทั้งยังสามารถสร้างพลวัตใหม่ๆ ในการสื่อสารได้อีกด้วย

ในกรณีของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่มีการลงนามในฉันทามติทั่วไปว่าด้วยกระบวนการพูดคุยสันติภาพ (General Consensus on Peace Dialogue Process) โดยผู้แทนของรัฐบาลไทย ซึ่งนำโดย พลโทภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ กับผู้แทนของกลุ่มบีอาร์เอ็น (BRN - Barisan Resolusi Nasional Melayu Patani) ที่นำโดยนายฮัสซัน ตอยิบ ผู้ประสานงานกลุ่ม ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2556 สื่อไทยได้ทำหน้าที่นอกเหนือจากการนำเสนอข่าวสารข้อเท็จจริงด้วย กล่าวคือ เป็นพื้นที่สาธารณะในการตีความเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการสะท้อนความคิดเห็น

ผ่านรูปแบบที่หลากหลาย เช่น บทความวิเคราะห์ สารคดี ทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการรับรู้และความเข้าใจของประชาชน

- วาทกรรม: ความเป็นมาและนิยาม

ความต้องการที่จะเรียนรู้ประเด็นวาทกรรมได้เกิดขึ้นเมื่อช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาด้วยเหตุผลหลายประการ กล่าวคือ 1) เมื่อมนุษย์เปลี่ยนวิธีคิดจากปัญญาชนผู้รอบรู้ที่สามารถอธิบายทุกอย่างได้ มาเป็นการคิดการรู้แบบใหม่ นั่นคือ การเปลี่ยนในญาณวิทยา (Epistemology) การเปลี่ยนในทฤษฎีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวคิดของ Michel Foucault นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศส ซึ่งดึงเอาความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรม อำนาจ และอุดมการณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง 2) เมื่อภาษาศาสตร์ (Linguistics) มีการขยายขอบเขตที่กว้างขึ้น จากการศึกษาภาษาศาสตร์แบบบริสุทธิ์ (เน้นการออกเสียงให้ถูกต้องในระดับประโยคและไวยากรณ์) มาเป็นการศึกษาภาษาที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์และบริบทของสังคมวัฒนธรรม 3) มีความสนใจในวาทกรรมเพิ่มมากขึ้นเมื่อประเทศที่พัฒนาแล้วเริ่มมีความมั่นคง และเปลี่ยนจากอุตสาหกรรมโรงงานหรืออุตสาหกรรมการผลิตเป็นอุตสาหกรรมบริการ Norman Fairclough (1992) นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษเรียกสภาวะการณ์นี้ว่า การสร้างเทคโนโลยีแห่งวาทกรรม (Technologization of discourse) เนื่องจากในโรงงานอุตสาหกรรมถูกแทนที่ด้วยพนักงานประจำคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนบริษัทในการพบปะติดต่อกับลูกค้า ภาษาจึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในธุรกิจที่เน้นผู้บริโภค 4) การเติบโตอย่างรวดเร็วของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ดาวเทียม โทรศัพท์และวิทยุดิจิทัล การพิมพ์ระบบเดสก์ท็อป โทรศัพท์เคลื่อนที่ การประชุมทางไกล อีเมล อีคอมเมิร์ซ สื่อใหม่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้สร้างรูปแบบใหม่ขึ้นมาซึ่งเพิ่มบทบาทใหม่ในการใช้ภาษา ในขณะเดียวกันภาษาก็ถูกดัดแปลงตกแต่งโดยนักโฆษณา นักหนังสือพิมพ์ นักวิทยุโทรทัศน์ เพื่อจะดึงดูดความสนใจและโน้มน้าวใจ ดังนั้น ในสภาวะการณ์เช่นนี้ ภาษาจึงเป็นสิ่งที่ขายได้และกลายเป็นสินค้า และวาทกรรมก็ไม่ได้มีบทบาทเป็น function of work คือมีหน้าที่ถูกใช้งานในฐานะเครื่องมือสื่อสารแล้ว แต่เป็นงานหรือ work ที่จะต้องถูกวิเคราะห์วิพากษ์ วาทกรรมจึงมีความสำคัญขึ้นมาด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรกสำหรับผู้ที่อยู่ในแวดวงธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ภาษา (language economics) คือ การใช้ภาษาอย่างประหยัดแต่ได้ใจความมากที่สุด และประการที่สองสำหรับคนที่ต้องการรื้อแนวโน้มใหม่ (deconstruct new trends) วาทกรรมวิเคราะห์จะช่วยให้นักวิจัยเข้าใจพลังใหม่นี้ และสามารถวิเคราะห์วิพากษ์สิ่งเหล่านี้ได้

เมื่อก้าวถึงสิ่งที่เรียกว่า “วาทกรรม” แล้ว ในทัศนะคติของ Michel Foucault นั้นเป็นเรื่องที่มากกว่าเรื่องของภาษา คำพูด หรือ การตีความ แต่เป็นเรื่องของอำนาจและความรุนแรงที่แสดงออกมาในรูปของภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม (Discursive Practices) ในสังคม หรือที่ Foucault กล่าวไว้ในปาฐกถาในงานเขียนเรื่อง “The order of Discourse” ว่า “ในทุกๆ สังคมการผลิตวาทกรรมจะถูกควบคุม คัดสรร

จัดระบบ และแจกจ่ายภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งซึ่งมีหน้าที่พลิกแพลงเพื่อให้เรามองไม่เห็นอำนาจ อันตราย รวมถึงความน่าสะพรึงกลัวของวาทกรรม เพื่อให้วาทกรรมดังกล่าวดำรงความเหนือกว่า/ความเป็นเจ้าในสังคม (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2543 : 25)

การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse and Discourse Analysis) ของ Foucault นั้น เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการพยายามศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และลำดับปลีกย่อยต่างๆ ในการสร้างเอกลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคมในรูปแบบของวาทกรรมและภาคปฏิบัติการของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ว่าเป็นมาอย่างไร มีการต่อสู้เพื่อช่วงชิงการนำ (Hegemony) ในการกำหนดกฎเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องนั้นๆ อย่างไรบ้าง มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ เหตุการณ์อะไรบ้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสร้างและการเก็บกด/ปิดกั้นสิ่งเหล่านี้ของวาทกรรมมีอย่างไร (เพ็งอ้ง : 27 – 28)

หัวใจของการวิเคราะห์วาทกรรมนั้นอยู่ที่การค้นหว่า สิ่งต่างๆ ในสังคมถูกทำให้กลายเป็นวัตถุเพื่อการศึกษา/เพื่อการพูดถึงของวาทกรรม (an object of discourse/discursive object) ด้วยวิธีการหรือด้วยกระบวนการใดๆ ซึ่งก็คือการพิจารณาถึงภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมนั่นเอง ในส่วนของภาคปฏิบัติการจริงที่ซึ่ง Foucault นั้นสนใจภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมที่สำคัญๆ ในสังคม (serious speech acts) นั่นก็คือวาทกรรมของผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่างๆ ซึ่งภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมเหล่านั้นได้สถาปนาผู้พูดให้มีอำนาจ/ความชอบธรรมในการพูดถึงเรื่องดังกล่าว อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของการวิเคราะห์วาทกรรมคือ ในการวิเคราะห์วาทกรรมไม่ได้สนใจในประเด็นความเป็นจริงหรือเป็นเท็จของคำพูดหรือสิ่งต่างๆ มากเท่าไรนัก หากแต่สนใจที่กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำกับให้การพูด/กระทำนั้นเป็นไปได้ และกฎเหล่านั้นนั้นก็ฝังแฝงอยู่ในตัวของวาทกรรมเอง (เพ็งอ้ง : 29 – 30)

- สื่อกับวาทกรรม

วาทกรรม คือ กระบวนการสร้างความหมายให้แก่โลกและสังคมซึ่งรวมถึงเอกลักษณ์ต่างๆ อย่างมีโครงสร้างและระบบกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดสร้างความหมายว่าสิ่งใดเป็นจริงและไม่เป็นจริง ผ่านข้อความที่ถูกพูดหรือเขียน โดยข้อความนั้นถูกกำกับไว้ด้วยกรอบของความรู้ (Episteme) ที่เกิดการไหลเวียนของข้อความดังกล่าวไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม (Social practice) (เสนาะ 2548: 300 อ้างถึงใน สมัชชา 2557:8) วาทกรรมจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ ภาษา ความรู้ และอำนาจ ซึ่งเชื่อมโยงถึงกันเพื่อประกอบสร้าง “ความจริง” ขึ้นมา (Ravel 2002: 22-23 อ้างถึงใน สมัชชา 2557:8) โดยในโลกสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีการสื่อสารและสถาบันการสื่อสารมวลชนมีหน้าที่ในการกำหนดวาระของข้อมูลข่าวสาร (Agenda setting) รวมทั้งยังมีระบบและข้อตกลงบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ข่าว” นั้นจะถูกวางตำแหน่งแห่งที่ของ

ความหมายว่าคือ “ความจริง” ให้กับสังคม ในกรณีนี้สื่อมวลชนจึงกลายเป็นสถาบันทางสังคมหลักที่ทำหน้าที่ผลิตวาทกรรมและสถาปนาให้ความจริงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังเป็นปริณิณทลของพื้นที่ปฏิบัติการของอำนาจในการนิยามเพื่อจัดและกีดกันการนิยามของผู้อื่น (Definition and exclusion) ที่ช่วงชิงความหมายระหว่างกัน เช่น คู่ของการช่วงชิงความหมายระหว่าง “กบฏ” กับ “ผู้ปลดปล่อย” หรือ “โจรใต้” กับ “ผู้ปลดปล่อยประชาธิปไตยปาตานี” ที่จะถูกตอกย้ำอย่างซ้ำๆ ในวิถีแห่งชีวิตประจำวันจนสามารถติดตังและซึมลึกเข้าสู่วิถีชีวิตของผู้คนจนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ยอมรับและควรจะเป็นจนดูคล้ายจะเป็น “สามัญสำนึก” ร่วมกันของคนในสังคมโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดและตอกย้ำอุดมการณ์ (กาญจนา แก้วเทพ 2546: 354-360 อ้างถึงใน สมัชชา 2557:8)

- วัตถุประสงค์และระเบียบวิธีวิจัย

สมัชชา นิลปัทม์ และรุ่งระวี เฉลิมศรีภิญโญรัช (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “วาทกรรมสื่อมวลชนในกระบวนการสันติภาพสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2556” ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งมีการลงนามหยุดยั้งสันติภาพ จนถึงเดือนมิถุนายน 2556 โดยเลือกศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการหยุดยั้งสันติภาพของสื่อมวลชนกระแสหลัก สื่อภาคประชาสังคม และสื่อของฝ่ายที่คิดเห็นต่างจากรัฐ โดยศึกษาสื่อมวลชนกระแสหลัก คือ รายการข่าวสามมิติ (ออกอากาศทุกคืนทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3) และรายการที่นี้ไทยพีบีเอส (ออกอากาศทุกคืนทางสถานีโทรทัศน์ช่องไทยพีบีเอส) ซึ่งเป็นสื่อโทรทัศน์ระดับชาติ สื่อภาคประชาสังคม คือ เว็บไซต์ของเว็บไซต์ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ และสื่อของฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐ คือ เว็บไซต์พุลอินโฟ (PULO.INFO) อัมบรานิวส์ (AmbraNews) และคลิปแถลงการณ์ของบีอาร์เอ็น ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ ด้วยความสนใจว่า วาทกรรมที่ปรากฏในสื่อจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นนั้นถูกวางไว้บนกรอบความคิด อุดมการณ์ ชุดความรู้อะไร และมีการช่วงชิงความหมายผ่านพื้นที่สื่อมวลชนอย่างไรบ้าง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ขั้นตอนนักวิจัยใช้แบบลงรหัส (Coding sheet) เพื่อคัดกรองตามรูปแบบการนำเสนอ (Form) คือ ประเภทของรายการ แห่งข่าวอ้างอิง ประเด็นที่ให้น้ำหนัก ลักษณะภาษา มุมมองการนำเสนอ และส่วนเนื้อหา (Message) ที่นำมาวิเคราะห์ วาทกรรมที่ถูกเลือกใช้ ผู้นำเสนอวาทกรรม ประเด็นที่ถูกผลิตซ้ำ แล้วจึงรวบรวมข้อมูลและประมวลผลเพื่อศึกษาวาทกรรม (Discourse) ที่ถูกผลิตขึ้นมาในระหว่างกระบวนการสันติภาพ

จากการสำรวจข้อมูลและใช้ใบบันทึกการลงรหัส (Coding sheet) พบคุณลักษณะของการรายงานข่าวของกลุ่มตัวอย่างในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2556 ดังนี้

1. รายการข่าวสามมิติ (สถานีโทรทัศน์ช่อง 3)

1.1 จำนวนข่าวกระบวนการสันติภาพที่นำเสนอ มีทั้งสิ้น 47 ชิ้นข่าว โดยในเดือนมีนาคมมีการนำเสนอที่มากที่สุดคือ 20 ชิ้นข่าว รองลงมาเป็นเดือนเมษายน มี 14 ชิ้นข่าว ลำดับถัดไปคือเดือนมิถุนายน 6 ชิ้นข่าว เดือนพฤษภาคม 5 ชิ้นข่าว และเดือนกุมภาพันธ์ 2 ชิ้นข่าว

1.2 รูปแบบข่าวที่นำเสนอ มีเพียงรูปแบบเดียวคือการรายงานข่าว

1.3 ประเด็นที่เจาะจงนำเสนอ เป็นประเด็นความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มากที่สุด คือ 23 ชิ้นข่าว รองลงมาเป็นประเด็นกระบวนการสันติภาพของรัฐบาลไทยกับตัวแทนบีอาร์เอ็น จำนวน 15 ชิ้นข่าว ถัดมาเป็นประเด็นอุปสรรคและความเป็นไปได้ของกระบวนการสันติภาพ 13 ชิ้นข่าว ประเด็นความชอบธรรมของกระบวนการสันติภาพ 7 ชิ้นข่าว ตัวอย่างของกระบวนการสันติภาพในพื้นที่ความขัดแย้งอื่น 4 ชิ้นข่าว และประเด็นอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุอีก 3 ชิ้นข่าว

1.4 แหล่งข่าวที่ใช้ในการอ้างอิง เป็นแหล่งข่าวประเภททหารและเจ้าหน้าที่รัฐจำนวน 19 ครั้ง ผู้นำรัฐบาล โฆษกรัฐบาล และทีมพูดคุยสันติภาพ 14 ครั้ง ภาคประชาสังคมและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ 12 ครั้ง ผู้นำศาสนา 11 ครั้ง ประชาชน 8 ครั้ง นักวิชาการ 7 ครั้ง แหล่งข่าวอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุ 6 ครั้ง ผู้นำบีอาร์เอ็นหรือโฆษกของกลุ่มขบวนการ 2 ครั้ง และผู้อำนวยการความสวดอกในการพูดคุยหรือนักการเมืองมาเลเซีย 2 ครั้ง

1.5 ผู้ผลิตเนื้อหาหลัก เป็นรูปแบบการรายงานข่าวโดยผู้สื่อข่าวประจำรายการทั้งหมด

1.6 รูปแบบที่นำเสนอ รูปแบบการรายงานข่าวที่มีมากที่สุดคือ ภาพข่าวเคลื่อนไหว จำนวน 45 ครั้ง และเป็นภาพนิ่ง 2 ครั้ง

1.7 ภาษาที่ใช้ เป็นรูปแบบข้อเท็จจริง จำนวน 43 ครั้ง อรรถาธิบาย 4 ครั้ง และวิพากษ์วิจารณ์ 1 ครั้ง

1.8 มุมมองในการนำเสนอ เป็นมุมมองของการรายงานข่าวแบบสังเกตการณ์ จำนวน 46 ครั้ง และมุมมองแบบวิพากษ์วิจารณ์ 1 ครั้ง

Media Discourse on Peace Process in Southern Thailand 2013		Chanel 3					
		Feb (2)	Mar (20)	Apr (14)	May (5)	Jun (8)	รวม 47 วัน
1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1.	Spot, straight news	2	20	14	5	6	47
	Feature article	0	0	0	0	0	0
	Analysis	0	0	0	0	0	0
	Commentary/Opinion piece	0	0	0	0	0	0
	Investigative piece/series	0	0	0	0	0	0
2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2.	Others:	0	0	0	0	0	0
	Peace process between Thai state and BRN representatives	1	5	2	2	6	16
	Obstacles and possible successes of peace process	1	5	2	4	1	13
	Example of peace process in other conflict areas	0	2	2	0	0	4
	Political legitimacy of peace process	0	4	1	1	1	7
3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3.	Violence in the Deep South	0	7	11	4	1	23
	Cultural conflict: ethnic, language, religion, identity	0	0	0	0	0	0
	Other topics (please describe further)	0	2	1	0	0	3
	Prime Minister, government spokesperson, dialogue team	1	5	0	3	5	14
	BRN Leader / spokesperson	1	0	0	1	0	2
4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4.	Malaysian politician, official (facilitator)	0	1	1	0	0	2
	Military / government officials	0	9	8	2	0	19
	Religious leaders – Muslim, Buddhist, Christian	0	2	4	0	5	11
	Civil society and non-government sources	0	5	4	0	3	12
	Academics and researchers, think tank sources	0	3	1	0	3	7
5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5.	Business people and business federations	0	0	0	0	0	0
	Citizen individuals, 'ordinary' people	0	1	3	1	3	8
	Public opinion poll / survey (specify polling institution)	0	0	0	0	1	1
	Others:	0	4	2	0	0	6
	Staff journalist	2	19	14	5	6	46
6. Language	Commissioned contributor	0	0	0	0	0	0
	Columnist	0	0	0	0	0	0
	Foreign wire agency/syndicated news service	0	0	0	0	0	0
	Unable to tell	0	0	0	0	0	0
	Others (please specify)	0	0	0	0	0	0
7. View point/ Perspective of story7. View point/ Perspective of story7.	Text only, no accompanying visuals (web page / bloc)	0	0	0	0	0	0
	Visual images, video broadcast (television and on-line video clip)	2	20	14	5	4	45
	Photographics	0	0	0	0	2	2
	Graphs and charts, info graphics	0	0	0	0	0	0
	Cartoon	0	0	0	0	0	0
8. Language	Others:	0	0	0	0	0	0
	Factual	2	20	14	5	4	43
	Explanatory	1	1	0	0	2	4
	Analysis	0	0	0	0	0	0
	Argumentative	0	0	0	0	0	0
9. Language	Expressive (opinion)	0	0	0	0	0	0
	Critical	0	0	0	0	1	1
	Naming, labelling, humiliating	0	0	0	0	0	0
	Others:	0	0	0	0	0	0
	Observant	2	20	14	5	5	46
10. Language	Critical	0	0	0	0	1	1
	Participatory	0	0	0	0	0	0
	Advisory	0	0	0	0	0	0
	Biased against BRN	0	0	0	0	0	0
	Biased against Thai state	0	0	0	0	0	0
11. Language	Others:	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 1 แสดงภาพรวมรายการข่าว 3 มิติ ที่นำเสนอช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2556

2. รายการที่เฝ้าไทยพีบีเอส (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส)

2.1 จำนวนข่าวกระบวนการสันติภาพที่นำเสนอ มีทั้งสิ้น 88 ชิ้นข่าว เนื่องจากในรายการมีการแบ่งออกเป็นข่าวและสื่ूपย่อยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันอยู่หลายชิ้นและในหลายมิติ พบว่า เดือนที่มีการนำเสนอชิ้นข่าวมากที่สุด คือ เดือนมีนาคม จำนวน 31 ชิ้นข่าว ลำดับถัดมา คือ เดือนพฤษภาคม 18 ชิ้นข่าว เดือนเมษายน 16 ชิ้นข่าว เดือนกุมภาพันธ์ 12 ชิ้นข่าว และเดือนมิถุนายน 11 ชิ้นข่าว

2.2 รูปแบบข่าวที่นำเสนอ เป็นรูปแบบรายงานพิเศษหรือสื่ूपยจำนวน 42 ชิ้นข่าว รายงานข่าว 38 ครั้ง วิเคราะห์ข่าว 6 ครั้ง และรูปแบบทัศนวิจารณ์ 2 ชิ้นข่าว

2.3 ประเด็นที่เจาะจงนำเสนอ เป็นประเด็นอุปสรรคและความเป็นไปได้ของกระบวนการสันติภาพมากที่สุด จำนวน 28 ชิ้นข่าว รองลงมาเป็นประเด็นกระบวนการสันติภาพของประเทศไทยกับตัวแทนปีอาร์เอ็น 23 ชิ้นข่าว ถัดมาเป็นประเด็นความชอบธรรมของกระบวนการสันติภาพ 9 ชิ้นข่าว ประเด็นความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 7 ชิ้นข่าว ตัวอย่างของกระบวนการสันติภาพในพื้นที่ความขัดแย้งอื่น 6 ชิ้นข่าว ประเด็นอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุ 2 ชิ้นข่าว และประเด็นความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ ศาสนา และอัตลักษณ์ 1 ชิ้นข่าว

2.4 แหล่งข่าวที่ใช้ในการอ้างอิง เป็นแหล่งข่าวประเภทผู้นำรัฐบาล โฆษกรัฐบาล และทีมพูดคุยสันติภาพ จำนวน 35 ครั้ง รองลงมาเป็นนักวิชาการ 12 ครั้ง ประชาชน 9 ครั้ง ภาคประชาสังคมและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ 5 ครั้ง ผู้อำนวยการความสวดกในการพูดคุยสันติภาพหรือนักการเมืองมาเลเซีย 4 ครั้ง ผู้นำปีอาร์เอ็นหรือโฆษกของกลุ่มขบวนการ 3 ครั้ง และแหล่งข่าวอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุอีก 2 ครั้ง

2.5 ผู้ผลิตเนื้อหาหลัก เป็นรูปแบบการรายงานข่าวโดยผู้สื่อข่าวประจำรายการ 39 ครั้ง และการรายงานเพื่อวิเคราะห์ผ่านคอลัมน์ลิสต์อีก 18 ครั้ง

2.6 รูปแบบที่นำเสนอ รูปแบบการรายงานข่าวที่มีมากที่สุด คือ ภาพเคลื่อนไหว 46 ครั้ง รองลงมาเป็นอินโฟกราฟิกและกราฟ 7 ครั้ง ส่วนภาพนิ่งมี 1 ครั้ง

2.7 ภาษาที่ใช้ เป็นรูปแบบบรรณาธิบาย 28 ครั้ง รูปแบบข้อเท็จจริง 17 ครั้ง รูปแบบวิเคราะห์ 13 ครั้ง รูปแบบการแสดงความคิดเห็น 9 ครั้ง และรูปแบบวิพากษ์วิจารณ์ 2 ครั้ง

2.8 มุมมองในการนำเสนอ ส่วนใหญ่เป็นมุมมองแบบสังเกตการณ์ มีจำนวน 37 ครั้ง รองลงมาเป็นมุมมองของการให้คำแนะนำ 20 ครั้ง มุมมองแบบวิพากษ์วิจารณ์ 3 ครั้ง มุมมองแบบมีส่วนร่วม 3 ครั้ง มุมมองแบบโน้มเอียงในทางต่อต้านกลุ่มปีอาร์เอ็น 1 ครั้ง และมุมมองแบบโน้มเอียงในทางต่อต้านรัฐไทย 1 ครั้ง

Media Discourse on Peace Process in Southern Thailand 2013		Thai PBS					
		Feb (8)	Mar (15)	Apr (6)	May (10)	Jun (7)	รวม 46 วัน
1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1.	Spot, straight news	6	12	4	10	5	38
	Feature article	4	12	8	7	11	42
	Analysis	2	1	1	0	2	6
	Commentary/Opinion piece	0	0	1	0	1	2
	Investigative piece/series	0	0	0	0	0	0
2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2.	Others:	0	0	0	0	0	0
	Peace process between Thai state and BRN representatives	2	6	5	5	5	23
	Obstacles and possible successes of peace process	5	11	3	4	5	28
	Example of peace process in other conflict areas	0	5	1	0	0	6
	Political legitimacy of peace process	0	7	1	0	1	9
3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3.	Violence in the Deep South	1	1	2	3	0	7
	Cultural conflict: ethnic, language, religion, identity	1	0	0	0	0	1
	Other topics (please describe further)	1	0	0	1	0	2
	Prime Minister, government spokesperson, dialogue team	5	14	5	7	4	35
	BRN Leader / spokesperson	0	0	2	1	0	3
4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4.	Malaysian politician, official (facilitator)	0	0	0	0	0	0
	Military / government officials	0	3	1	0	1	4
	Religious leaders – Muslim, Buddhist, Christian	0	1	0	0	2	3
	Civil society and non-government sources	0	0	1	0	4	5
	Academics and researchers, think tank sources	1	4	3	1	3	12
5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5.	Business people and business federations	0	0	0	0	0	0
	Citizen individuals, 'ordinary' people	0	3	1	1	5	9
	Public opinion poll / survey (specify polling institution)	0	0	0	0	0	0
	Others:	0	0	0	2	0	2
	Staff journalist	6	10	6	10	7	39
6. Language	Commissioned contributor	0	0	0	0	0	0
	Columnist	5	3	4	3	3	18
	Foreign wire agency/syndicated news service	0	0	0	0	0	0
	Unable to tell	0	0	0	0	0	0
	Others (please specify)	1	0	0	0	0	1
7. View point/ Perspective of story	Text only, no accompanying visuals (web page / bloc)	0	0	0	0	0	0
	Visual images, video broadcast (television and on-line video clip)	7	15	6	10	7	46
	Photographics	0	0	0	1	0	1
	Graphs and charts, info graphics	1	2	2	0	2	7
	Cartoon	0	0	0	0	0	0
8. Language	Others:	0	0	0	0	0	0
	Factual	3	4	2	8	0	17
	Explanatory	5	8	6	7	2	28
	Analysis	2	1	4	2	4	13
	Argumentative	0	0	0	0	0	0
9. Language	Expressive (opinion)	0	4	0	0	5	9
	Critical	1	0	1	0	0	2
	Naming, labelling, humiliating	0	0	0	0	0	0
	Others:	0	0	0	0	0	0
	Observant	6	14	6	9	2	37
10. Language	Critical	2	0	1	0	0	3
	Participatory	0	2	0	0	1	3
	Advisory	4	3	4	6	3	20
	Biased against BRN	0	0	0	0	1	1
	Biased against Thai state	0	0	0	0	1	1
11. Language	Others:	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 2 แสดงภาพรวมรายการข่าวที่ไทยพีบีเอสที่นำเสนอช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2556

3. เว็บไซต์พูลอินโฟ (Puloinfo.org)

3.1 จำนวนข่าวกระบวนการสันติภาพที่นำเสนอ มีทั้งหมด 3 บทความ โดยมีความถี่เดือนละ 1 ชิ้น

3.2 รูปแบบข่าวที่นำเสนอ เป็นรูปแบบแถลงการณ์

3.3 ประเด็นที่เจาะจงนำเสนอ คือ ในแถลงการณ์ที่นำเสนอในเดือนกุมภาพันธ์เป็นประเด็นกระบวนการพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐไทยกับกลุ่มบีอาร์เอ็น ส่วนในเดือนมีนาคมและเมษายนเป็นประเด็นที่เน้นเรื่องอุปสรรคและความเป็นไปได้ของกระบวนการสันติภาพ

3.4 แหล่งข่าวที่ใช้ในการอ้างอิง มาจากแกนนำกลุ่มพลุโธทั้งหมด

3.5 ผู้ผลิตเนื้อหาหลัก เป็นรูปแบบรายงานโดยแกนนำกลุ่มพลุโธทั้งหมด

3.6 รูปแบบที่นำเสนอ ใช้รูปแบบการเขียนแบบแถลงการณ์

3.7 ภาษาที่ใช้ เป็นลักษณะตอบโต้เป็นหลัก

3.8 มุมมองในการนำเสนอ ในแถลงการณ์แรกๆที่ออกมาในเดือนกุมภาพันธ์เป็นมุมมองแบบให้คำปรึกษา และในแถลงการณ์สองชิ้นถัดมาเป็นมุมมองแบบมือคดและตอบโต้ทั้งรัฐไทยและกลุ่มบีอาร์เอ็น

Media Discourse on Peace Process in Southern Thailand 2013		Pulo Info					
		Feb (1)	Mar (1)	Apr (1)	May ( )	Jun ( )	รวม 3 วัน
1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1.	Spot, straight news	0	0	0			0
	Feature article	0	0	0			0
	Analysis	0	0	0			0
	Commentary/Opinion piece	0	0	0			0
2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2.	Investigative piece/series	0	0	0			0
	Others: _____	1	1	1			3
	Peace process between Thai state and BRN representatives	1	0	0			3
	Obstacles and possible successes of peace process	0	1	1			2
3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3.	Example of peace process in other conflict areas	0	0	0			0
	Political legitimacy of peace process	0	0	1			3
	Violence in the Deep South	0	0	0			0
	Cultural conflict: ethnic, language, religion, identity	0	0	0			0
4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4.	Other topics (please describe further)	0	0	0			0
	Prime Minister, government spokesperson, dialogue team	0	0	0			0
	BRN Leader / spokesperson	0	0	0			0
	Malaysian politician, official (facilitator)	0	0	0			0
5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5.	Military / government officials	0	0	0			0
	Religious leaders – Muslim, Buddhist, Christian	0	0	0			0
	Civil society and non-government sources	0	0	0			0
	Academics and researchers, think tank sources	0	0	0			0
6. Language	Business people and business federations	0	0	0			0
	Citizen individuals, 'ordinary' people	0	0	0			0
	Public opinion poll / survey (specify polling institution)	0	0	0			0
	Others: _____	1	1	1			3
7. View point/ Perspective of story7. View point/ Perspective of story7.	Staff journalist	0	0	0			0
	Commissioned contributor	0	0	0			0
	Columnist	0	0	0			0
	Foreign wire agency/syndicated news service	0	0	0			0
8. Language	Unable to tell	0	0	0			0
	Others (please specify)	1	1	1			3
	Text only, no accompanying visuals (web page / bloc)	1	1	1			3
	Visual images, video broadcast (television and on-line video clip)	0	0	0			0
9. View point/ Perspective of story9. View point/ Perspective of story9.	Photographics	0	0	0			0
	Graphs and charts, info graphics	0	0	0			0
	Cartoon	0	0	0			0
	Others: _____	0	0	0			0
10. View point/ Perspective of story10. View point/ Perspective of story10.	Factual	0	0	0			0
	Explanatory	0	0	0			0
	Analysis	0	0	0			0
	Argumentative	1	1	1			3
11. View point/ Perspective of story11. View point/ Perspective of story11.	Expressive (opinion)	0	0	0			0
	Critical	0	0	0			0
	Naming, labelling, humiliating	0	0	0			0
	Others: _____	0	0	0			0
12. View point/ Perspective of story12. View point/ Perspective of story12.	Observant	0	0	0			0
	Critical	1	1	1			3
	Participatory	0	0	0			0
	Advisory	1	0	0			1
13. View point/ Perspective of story13. View point/ Perspective of story13.	Biased against BRN	0	1	1			2
	Biased against Thai state	0	1	1			2
	Others: _____	0	0	0			0

ตารางที่ 3 แสดงภาพรวมเว็บไซต์ PULOINFO ที่นำเสนอช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2556

4. เว็บไซต์อัมบรานิวส์ (AmbraNews)

4.1 จำนวนข่าวกระบวนการสันติภาพที่นำเสนอ มีทั้งหมด 12 ชิ้นข่าว ในเดือนเมษายนมีการนำเสนอข่าวมากที่สุด จำนวน 9 ชิ้นข่าว ถัดมาเป็นเดือนพฤษภาคม 2 ชิ้นข่าว เดือนมิถุนายน 1 ชิ้นข่าว ส่วนเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคมไม่พบการนำเสนอข่าว

4.2 รูปแบบข่าวที่นำเสนอ เป็นรูปแบบบทวิจารณ์และแสดงความเห็น จำนวน 9 ชิ้นข่าว ส่วนอีก 3 ชิ้นข่าวเป็นรูปแบบการวิเคราะห์

4.3 ประเด็นที่เจาะจงนำเสนอ เป็นประเด็นอุปสรรคและความเป็นไปได้ของกระบวนการสันติภาพมากที่สุด จำนวน 11 ชิ้นข่าว ประเด็นความชอบธรรมของกระบวนการสันติภาพ 10 ชิ้นข่าว และประเด็นความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2 ชิ้นข่าว

4.4 แหล่งข่าวที่ใช้ในการอ้างอิง แหล่งข่าวทั้งหมดเป็นแหล่งข่าวประเภทอื่นๆ ที่ไม่มีระบุไว้ในแบบบันทึก

4.5 ผู้ผลิตเนื้อหาหลัก เป็นรูปแบบการรายงานข่าวแบบไม่ระบุนามผู้เขียน 7 ชิ้นข่าว และเป็นแหล่งอื่นๆ ที่ไม่มีระบุไว้ในแบบบันทึกอีก 6 ชิ้นข่าว

4.6 รูปแบบที่นำเสนอ รายงานข่าวทั้งหมดเป็นรูปแบบข้อเขียนบนเว็บไซต์

4.7 ภาษาที่ใช้ มีรูปแบบตอบโต้ จำนวน 5 ครั้ง รูปแบบวิพากษ์วิจารณ์ 4 ครั้ง รูปแบบแสดงความคิดเห็น 2 ครั้ง รูปแบบอธิบาย 1 ครั้ง และรูปแบบวิเคราะห์ 1 ครั้ง

4.8 มุมมองในการนำเสนอ เป็นมุมมองที่โน้มเอียงในทางตอบโต้รัฐไทยมากที่สุด จำนวน 11 ครั้ง มุมมองวิพากษ์วิจารณ์ 2 ครั้ง มุมมองผู้สังเกตการณ์ 1 ครั้ง และมุมมองแบบให้คำปรึกษา 1 ครั้ง

Media Discourse on Peace Process in Southern Thailand 2013		Ambra News					
		Feb (0)	Mar (0)	Apr (9)	May (2)	Jun (1)	รวม 12 วัน
1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1. What is the format of this story?1.	Spot, straight news			0	0	0	0
	Feature article			0	0	0	0
	Analysis			2	1	0	3
	Commentary/Opinion piece			7	1	1	9
	Investigative piece/series			0	0	0	0
2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2. What is the main focus of the story?2.	Others:			0	0	0	0
	Peace process between Thai state and BRN representatives			0	0	0	0
	Obstacles and possible successes of peace process			9	1	1	11
	Example of peace process in other conflict areas			0	0	0	0
	Political legitimacy of peace process			7	2	1	10
3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3. What are the sources being quoted / cited?3.	Violence in the Deep South			1	1	0	2
	Cultural conflict: ethnic, language, religion, identity			0	0	0	0
	Other topics (please describe further)			0	0	0	0
	Prime Minister, government spokesperson, dialogue team			0	0	0	0
	BRN Leader / spokesperson			0	0	0	0
4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4. Who is the author of the article?4.	Malaysian politician, official (facilitator)			0	0	0	0
	Military / government officials			0	0	0	0
	Religious leaders – Muslim, Buddhist, Christian			0	0	0	0
	Civil society and non-government sources			0	0	0	0
	Academics and researchers, think tank sources			0	0	0	0
5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5. What are the visual features that accompany the story?5.	Business people and business federations			0	0	0	0
	Citizen individuals, 'ordinary' people			0	0	0	0
	Public opinion poll / survey (specify polling institution)			0	0	0	0
	Others:			9	2	1	12
	Staff journalist			0	0	0	0
6. Language	Commissioned contributor			0	0	0	0
	Columnist			0	0	0	0
	Foreign wire agency/syndicated news service			0	0	0	0
	Unable to tell			6	1	0	7
	Others (please specify)			3	1	1	5
7. View point/ Perspective of story7. View point/ Perspective of story7. View point/ Perspective of story7.	Text only, no accompanying visuals (web page / bloc)			9	2	1	12
	Visual images, video broadcast (television and on-line video clip)			0	0	0	0
	Photographics			0	0	0	0
	Graphs and charts, info graphics			0	0	0	0
	Cartoon			0	0	0	0
8. Language	Others:			0	0	0	0
	Factual			0	0	0	0
	Explanatory			1	0	0	1
	Analysis			1	0	0	1
	Argumentative			5	0	0	5
9. View point/ Perspective of story9. View point/ Perspective of story9. View point/ Perspective of story9.	Expressive (opinion)			1	1	0	2
	Critical			2	1	1	4
	Naming, labelling, humiliating			0	0	0	0
	Others:			0	0	0	0
	Observant			1	0	0	1
10. View point/ Perspective of story10. View point/ Perspective of story10. View point/ Perspective of story10.	Critical			2	0	0	2
	Participatory			0	0	0	0
	Advisory			1	0	0	1
	Biased against BRN			0	0	0	0
	Biased against Thai state			8	2	1	11
11. View point/ Perspective of story11. View point/ Perspective of story11. View point/ Perspective of story11.	Others:			0	0	0	0

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมเว็บไซต์ Ambranews ที่นำเสนอช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2556

5. คลิปของกลุ่มบีอาร์เอ็น (ในเว็บไซต์ Youtube)

5.1 จำนวนข่าวกระบวนการสันติภาพที่นำเสนอ มีทั้งหมด 4 คลิป ในเดือนเมษายน 1 คลิป เดือน พฤษภาคม 2 คลิป และเดือนมิถุนายนอีก 1 คลิป

5.2 รูปแบบข่าวที่นำเสนอ ทั้งหมดใช้รูปแบบแถลงการณ์

5.3 ประเด็นที่เจาะจงนำเสนอ ในภาพรวมช่วงเดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน ประเด็นที่เน้นหนัก เป็นประเด็นกระบวนการพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐไทยและกลุ่มบีอาร์เอ็นและประเด็นความชอบธรรมในการพูดคุยสันติภาพกับรัฐไทย ในขณะที่ในเดือนพฤษภาคมเน้นที่ประเด็นอุปสรรคและความเป็นไปได้ของกระบวนการสันติภาพ

5.4 แหล่งข่าวที่ใช้ในการอ้างอิง เป็นแหล่งข่าวที่เป็นแกนนำกลุ่มบีอาร์เอ็นทั้งหมด

5.5 ผู้ผลิตเนื้อหาหลัก เป็นรูปแบบที่รายงานโดยแกนนำกลุ่มบีอาร์เอ็นทั้งหมด

5.6 รูปแบบที่นำเสนอ ใช้รูปแบบของคลิปวิดีโอเผยแพร่ทางเว็บไซต์ Youtube

5.7 ภาษาที่ใช้ คลิปแรกในเดือนเมษายนเป็นรูปแบบวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนคลิปที่ออกมาในเดือน พฤษภาคมและมิถุนายนเป็นรูปแบบบรรยายและตอบโต้

5.8 มุมมองในการนำเสนอ คลิปที่ออกมาในเดือนเมษายนเป็นมุมมองแบบวิพากษ์วิจารณ์ ส่วนคลิปที่ออกมาภายหลังเป็นมุมมองแบบวิพากษ์วิจารณ์ผสมผสานกับความโน้มเอียงไปในทางตอบโต้รัฐไทย

Media Discourse on Peace Process in Southern Thailand 2013		BRN youtube					
		Feb ( )	Mar ( )	Apr (1)	May (2)	Jun (1)	รวม 4 วัน
1. What is the format of this story?1.	Spot, straight news			0	0	0	0
	Feature article			0	0	0	0
What is the format of this story?1.	Analysis			0	0	0	0
	Commentary/Opinion piece			0	0	0	0
What is the format of this story?1.	Investigative piece/series			0	0	0	0
	Others: _____			1	2	1	4
2. What is the main focus of the story?2.	Peace process between Thai state and BRN representatives			1	2	1	4
	Obstacles and possible successes of peace process			0	1	1	2
What is the main focus of the story?2.	Example of peace process in other conflict areas			0	0	0	0
	Political legitimacy of peace process			1	1	1	3
What is the main focus of the story?2.	Violence in the Deep South			0	0	0	0
	Cultural conflict: ethnic, language, religion, identity			0	0	0	0
What is the main focus of the story?2.	Other topics (please describe further)			0	0	0	0
	Prime Minister, government spokesperson, dialogue team			0	0	0	0
3. What are the sources being quoted / cited?3.	BRN Leader / spokesperson			1	2	1	4
	Malaysian politician, official (facilitator)			0	0	0	0
What are the sources being quoted / cited?3.	Military / government officials			0	0	0	0
	Religious leaders – Muslim, Buddhist, Christian			0	0	0	0
What are the sources being quoted / cited?3.	Civil society and non-government sources			0	0	0	0
	Academics and researchers, think tank sources			0	0	0	0
What are the sources being quoted / cited?3.	Business people and business federations			0	0	0	0
	Citizen individuals, 'ordinary' people			0	0	0	0
What are the sources being quoted / cited?3.	Public opinion poll / survey (specify polling institution)			0	0	0	0
	Others: _____			0	0	0	0
4. Who is the author of the article?4.	Staff journalist			0	0	0	0
	Commissioned contributor			0	0	0	0
Who is the author of the article?4.	Columnist			0	0	0	0
	Foreign wire agency/syndicated news service			0	0	0	0
Who is the author of the article?4.	Unable to tell			0	0	0	0
	Others (please specify)			1	2	1	4
5. What are the visual features that accompany the story?5.	Text only, no accompanying visuals (web page / bloc)			0	0	0	0
	Visual images, video broadcast (television and on-line video clip)			1	2	1	4
What are the visual features that accompany the story?5.	Photographics			0	0	0	0
	Graphs and charts, info graphics			0	0	0	0
What are the visual features that accompany the story?5.	Cartoon			0	0	0	0
	Others: _____			0	0	0	0
6. Language	Factual			0	0	0	0
	Explanatory			0	2	1	3
6. Language	Analysis			0	0	0	0
	Argumentative			0	1	1	2
6. Language	Expressive (opinion)			0	0	0	0
	Critical			1	0	0	1
6. Language	Naming, labelling, humiliating			0	0	0	0
	Others: _____			0	0	0	0
7. View point/ Perspective of story7.	Observant			1	0	0	1
	Critical			0	2	1	3
View point/ Perspective of story7.	Participatory			0	0	0	0
	Advisory			0	0	0	0
View point/ Perspective of story7.	Biased against BRN			0	0	0	0
	Biased against Thai state			0	2	0	2
View point/ Perspective of story7.	Others: _____			0	0	0	0

ตารางที่ 5 แสดงภาพรวมของกลายุทูปโดย บิอาร์เอ็น ที่นำเสนอช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2556

- ผลการวิเคราะห์เนื้อหา

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์วาทกรรมสื่อมวลชนในกระบวนการสันติภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยได้ทำการศึกษา คือ สื่อกระแสหลัก ได้แก่ รายการข่าวสามมิติ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 รายการที่ไทยพีบีเอส สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างจากรัฐ ได้แก่ เว็บไซต์ฟูโลนิโฟ เว็บไซต์อัมบรานิส และคลิปของกลุ่มบิอาร์เอ็นในเว็บไซต์ Youtube

1. วาทกรรมเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อกระแสหลัก สื่อมวลชนกระแสหลักมีความสำคัญต่อกระบวนการสันติภาพในแง่ที่ว่าเป็นสื่อขนาดใหญ่ที่มีฐานผู้ชมกว้างขวางทั่วประเทศและสามารถเข้าถึงผู้ชมได้จำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นกลุ่มฐานความคิดหลักของสังคมที่

สามารถสร้างผลกระทบต่อการกำหนดทิศทางความคิดและพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคมได้มาก ผลการศึกษาพบว่า วาทกรรมที่ปรากฏในสื่อกระแสหลัก คือ รายการข่าวสามมิติและรายการที่นี้ไทยพีบีเอส นั้นวางอยู่บนฐานความคิดและอุดมการณ์ชาตินิยมในการสร้างความชอบธรรมให้กับความเป็นไทยและการพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติ รวมไปถึงการเข้าถึงแหล่งข่าวซึ่งเป็นฝ่ายรัฐในสัดส่วนค่อนข้างมาก¹ อย่างไรก็ตาม มีระดับความเข้มข้นแตกต่างกันระหว่างสองรายการนี้ กล่าวคือ รายการข่าวสามมิติอยู่บนสถานะแบบประชานิยม ฐานผู้ชมกว้างกว่า จึงมีลักษณะที่ผ่อนปรนไปตามความต้องการของกระแสสังคมในพื้นที่ซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้ชมและลูกค้ากลุ่มใหม่ ในขณะที่รายการที่นี้ไทยพีบีเอสมีท่าทีของการเป็นผู้ตรวจสอบและมีความเป็นชาตินิยมมากกว่า

ก. รายการข่าวสามมิติ เป็นรายการข่าวที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เวลาประมาณ 22.45 – 23.30 น. ทุกวันยกเว้นวันอังคาร

จากการศึกษาพบว่า วาทกรรม “แนวทางสันติวิธี” ถูกนำเสนอมาตลอดช่วงเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม ส่วนวาทกรรม “การพูดคุยภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ” ก็ถูกอ้างมาตั้งแต่เดือนมีนาคมเช่นกัน แต่ก็ขาดหายไปในช่วงเดือนเมษายน แล้วกลับมาอย่างต่อเนื่องในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน ในขณะที่วาทกรรม “ถือผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก” ถูกใช้มาต่อเนื่องในช่วงต้นของการดำเนินการพูดคุยสันติภาพซึ่งพบในเดือนมีนาคมและเมษายน และวาทกรรม “ความรุนแรงไม่ลดลง” ถูกกล่าวถึงเป็นอย่างมากในช่วงเดือนเมษายนต่อเนื่องไปจนถึงเดือนพฤษภาคม ข้อสังเกตที่สำคัญต่อวาทกรรมอันสุดท้ายนี้ คือ แม้ว่าบางเดือนจะไม่ได้กล่าวถึงวาทกรรมนี้แต่อย่างใดแต่รูปแบบของการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพูดคุยสันติภาพจะมีการรายงานข่าวความรุนแรงในพื้นที่ควบคู่ไปด้วยเสมอ ซึ่งสามารถสะท้อนความหมายของประเด็นความรุนแรงที่ไม่ลดลงได้อย่างเข้าใจไม่ยาก

เมื่อพิจารณาลักษณะของการรายงานข่าวกระบวนการสันติภาพของรายการนี้ พบว่ามีการเกาะติดประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ประเด็นมีความหลากหลาย ใช้แหล่งข่าวหลายประเภทโดยให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวภาคประชาสังคมและนักวิชาการค่อนข้างมาก มีการมองประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจหรือมีการสร้างความชัดเจนมากขึ้น เช่น วาทกรรม “ปัญหาหลักคือการแบ่งแยกดินแดน” เป็นวาทกรรมที่สามารถโต้แย้งสาเหตุของปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เคยมีปัญหาแทรกซ้อนอื่นๆ

¹ จากการเก็บข้อมูลของนักวิจัย พบว่า แหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพในสื่อกระแสหลักมากที่สุดคือ นายกรัฐมนตรีและทีมคณะพูดคุยสันติภาพ จำนวน 49 ครั้ง รองลงมาคือฝ่ายทหารและความมั่นคง 23 ครั้ง นักวิชาการ 19 ครั้ง ภาคประชาสังคม 17 ครั้ง ผู้นำศาสนา 14 ครั้ง ความเห็นสาธารณะ/โพล 10 ครั้ง ผู้นำฝ่ายบีอาร์เอ็น 5 ครั้ง ฝ่ายมาเลเซีย 2 ครั้ง และไม่พบว่ามีแหล่งข่าวที่เป็นกลุ่มธุรกิจหรือนักธุรกิจปรากฏ

ให้หมดไป ส่วนท่าทีของการรายงานข่าวค่อนข้างจะเห็นด้วยต่อกระบวนการสันติภาพซึ่งเป็นแนวทางสันติวิธี

ข. รายการที่นี้ไทยพีบีเอส เป็นรายการข่าวที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 21.35 – 22.30 น. มีการเกาะติดข่าวการพูดคุยสันติภาพมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางรายการอาจรู้ความเคลื่อนไหวของกระบวนการนี้มาก่อนจึงเริ่มรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องมาตั้งแต่ก่อนการลงนามข้อตกลงทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า วาทกรรมที่พบในรายการมีหลายวาทกรรมด้วยกัน ดังนี้

- วาทกรรม “การพูดคุยภายใต้รัฐธรรมนูญ” ถูกนำเสนออย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงเดือนมิถุนายน โดยจะมีการย้ำและสร้างความชอบธรรมนี้ต่อผู้ชมว่าไม่มีผลต่อการพัฒนาการไปสู่การแบ่งแยกดินแดน

- วาทกรรม “เอกภาพของฝ่ายการเมืองและฝ่ายการทหาร” ถูกย้ำมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนมีนาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการเริ่มต้นการดำเนินการพูดคุยสันติภาพและพบความไม่ลงรอยกันของฝ่ายนโยบายที่ควบคุมทิศทางความมั่นคงจากทั้งฝ่ายการทหารและฝ่ายการเมือง

- วาทกรรม “มาเลเซียรู้ปัญหาดี/ มาเลเซียเป็นพระเอก” สะท้อนท่าทีที่ไม่ไว้วางใจต่อประเทศเพื่อนบ้านซึ่งรับหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการดำเนินการพูดคุย รวมถึงมีความคลางแคลงใจต่อผลประโยชน์ทับซ้อนของประเทศมาเลเซีย วาทกรรมนี้พบมากในช่วงก่อนการดำเนินการพูดคุยในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม

- วาทกรรม “ต้องไว้วางใจระหว่างกัน/ พูดคุยระหว่างกันด้วยความจริงใจ” เป็นวาทกรรมที่พยายามจะโน้มน้าวว่าการแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยคือทางออกที่ยืนอยู่บนหลักการของสันติวิธีและการไม่ใช้ความรุนแรง พบวาทกรรมนี้ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน

- วาทกรรม “ความรุนแรงไม่ลดลงและฮัศจรรย์เป็นตัวจริงหรือไม่” เป็นวาทกรรมที่ออกมาในช่วงที่ที่มีสถานการณ์ความรุนแรงออกมาอย่างต่อเนื่องและไม่ลดลงโดยไม่สามารถอธิบายสาเหตุของความรุนแรงนั้นได้ ซึ่งวาทกรรมนี้ถูกอ้างอิงและเกี่ยวพันกับวาทกรรม “ฮัศจรรย์เป็นตัวจริงหรือไม่” ซึ่งมีความหมายว่าเรามีอำนาจบังคับบัญชาฝ่ายการทหารและสั่งการให้หยุดใช้ความรุนแรงได้จริงหรือไม่ จึงพบวาทกรรมนี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมีนาคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน

- วาทกรรม “บีอาร์เอ็นไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ” เป็นวาทกรรมที่แสดงถึงความเคลือบแคลงต่อกลุ่มบีอาร์เอ็น เป็นวาทกรรมที่มีความต่อเนื่องเกี่ยวพันจากวาทกรรม “มาเลเซียรู้ปัญหาดี/ มาเลเซียเป็นพระเอก” ซึ่งแสดงท่าทีที่เกี่ยวกันต่อประเทศมาเลเซีย วาทกรรมนี้สะท้อนความรู้สึกไม่มั่นใจและไม่เชื่อถือการดำเนินการพูดคุยสันติภาพแบบเปิดเผยเพราะเป็นรูปแบบที่มีการช่วงชิงความได้เปรียบทางการทูตกัน

ตลอดเวลา วาทกรรมนี้จึงพบมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ แล้วเบาบางลงในเดือนมีนาคม และมีการเสนออย่างต่อเนื่องในเดือนเมษายนจนถึงเดือนมิถุนายน

- วาทกรรม “การยกระดับจากปัญหาภายในสู่การรับรองสถานะกลุ่มบิอาร์เอ็น” เป็นวาทกรรมที่สะท้อนความวิตกกังวลต่อการพูดคุยตั้งโต๊ะเจรยาในทางเปิดเผยกับกลุ่มบิอาร์เอ็นว่าจะถือเป็นการรับรองและยกระดับสถานภาพขององค์กรต่อต้านรัฐ ตั้งแต่การลงนามข้อตกลงทั่วไปและข้อเรียกร้อง 5 ประการจากกลุ่มบิอาร์เอ็นที่ขอให้ห้องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islam Cooperation: OIC) เป็นตัวกลาง ซึ่งทำให้เกรงกันว่าจะนำไปสู่การเรียกร้องเอกราชของกลุ่มบิอาร์เอ็นในอนาคต พบวาทกรรมนี้ในช่วงเดือนเมษายนและเดือนมิถุนายน

นอกจากนี้ ยังมีวาทกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจอีก อาทิ วาทกรรม “ทักษิณอยู่เบื้องหลังการพูดคุย” ซึ่งสามารถเชื่อมโยงถึงความขัดแย้งทางการเมืองระดับชาติได้ วาทกรรมนี้มักถูกนำเสนอจากนักการเมืองพรรคฝ่ายค้าน นอกจากนี้ ยังมีวาทกรรม “สงครามยืดเยื้อ” ซึ่งเป็นชุดคำยุทธวิธีแบบสงครามกองโจรที่ถูกนำมาใช้อธิบายปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ วาทกรรม “ประคับประคองสันติภาพ/ ประชาสังคมสนับสนุนกระบวนการสันติภาพ” ซึ่งเป็นวาทกรรมใหม่นอกเหนือจากวาทกรรมสงคราม เน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมกันสร้างกระบวนการสันติภาพให้เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาลักษณะของการรายงานข่าวกระบวนการสันติภาพของรายการนี้ พบว่า มีการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยทำที่เป็นไปในทางตรวจสอบ ลังเล สงสัยต่อกระบวนการสันติภาพค่อนข้างมาก รวมถึงภาษาที่ใช้ในการอธิบายมักประกอบไปด้วยคำศัพท์ทางยุทธวิธีแบบการรายงานข่าวสงคราม นอกจากนี้ ด้วยรูปแบบของรายการที่ประกอบไปด้วยสื่อบุคคลและการรายงานข่าวซ้อนกัน จึงมีเรื่องราวและมุมมองจากผู้สื่อข่าวหลายคนจากหลายชั้นข่าว ทำให้มีแง่มุมที่น่าสนใจหลากหลาย

กล่าวโดยสรุป ในสื่อกระแสหลักซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยชิ้นดังกล่าวมีวาทกรรมสำคัญที่ปรากฏอยู่ในการรายงานข่าวดังต่อไปนี้

1.1 วาทกรรม “รัฐเดี่ยวอันแบ่งแยกไม่ได้” การรายงานข่าวของสื่อกระแสหลักยังคงอยู่ภายใต้ชุดความคิดหลักเรื่องรัฐเดี่ยวอันแบ่งแยกไม่ได้ การดำเนินการทางการเมืองใดๆ ต้องไม่นำไปสู่การยกระดับฝ่ายต่อต้านรัฐจนมีฐานะเท่าเทียมกันกับรัฐ นโยบายหนึ่งคือการหยุดยั้งเชิงกระแสดังกล่าวและรักษาระดับความเป็นฉันทามติของผู้คนในสังคมต่อการดำเนินการพูดคุยที่มีความชอบธรรมอีกด้วย

ตัวอย่างชุดคำที่เกี่ยวข้องกันและใช้บ่อย ได้แก่ “การพูดคุยภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ” “ไม่มีการแบ่งแยกดินแดน” และ “ไม่เป็นการยกระดับของปัญหา”

1.2 วาทกรรม “ความรุนแรงไม่ลดลง” วาทกรรมนี้ถูกตั้งข้อสังเกตอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากเห็นว่าการพูดคุยแล้ว แต่เหตุการณ์ความรุนแรงก็ยังคงมีอยู่และจะเพิ่มขึ้น วาทกรรมนี้ยังสื่อความหมายด้วยว่าวิธีการดำเนินการพูดคุยสันติภาพสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ มีข้อสังเกตบางประการจาก

เนื้อหาข่าวที่นำเสนอ กล่าวคือ ข่าวกระบวนการสันติภาพมักจะถูกนำเสนอควบคู่กับข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เสมอ ซึ่งก็สามารถสะท้อนความหมายของวาทกรรมความรุนแรงที่ไม่ลดลงได้ด้วย วาทกรรมนี้มาพร้อมกับการที่ไม่สามารถอธิบายสาเหตุความรุนแรงได้ว่า เพราะเหตุใดความรุนแรงจึงไม่ลดลงหลังจากการดำเนินการพูดคุย ซึ่งวาทกรรมนี้มีความเกี่ยวข้องและถูกอ้างอิงถึงวาทกรรมย่อยที่ว่า “ฮัสซัน ตอยิบ เป็นผู้นำตัวจริงหรือไม่” ที่มีความหมายว่าเขามีอำนาจในการบังคับบัญชาฝ่ายการทหารและสามารถสั่งการให้หยุดความรุนแรงได้หรือไม่

ตัวอย่างชุดคำที่เกี่ยวข้องกันและใช้บ่อย ได้แก่ “ความรุนแรงไม่ลดลง” “ตัวจริงหรือไม่” และ “บีอาร์เอ็นไม่จริงใจ”

1.3 วาทกรรม “แนวทางสันติวิธี” วาทกรรมนี้เป็นเครื่องมือของการสร้างความชอบธรรมให้กับคณะพูดคุยสันติภาพและยืนยันกับสาธารณะว่า กระบวนการพูดคุยฯ ดังกล่าวนี้นี้จะสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นและไม่ใช้ความรุนแรง

ตัวอย่างชุดคำที่เกี่ยวข้องกันและใช้บ่อย ได้แก่ “เป็นแนวทางการแก้ปัญหาด้วยแนวทางสันติ”

1.4 วาทกรรม “สันติภาพต้องใช้เวลา” วาทกรรมนี้เป็นเครื่องมืออีกชิ้นในการสร้างความชอบธรรมในการสร้างกระบวนการพูดคุยสันติภาพ มีความหมายว่าเป็นกระบวนการระยะยาวที่ต้องใช้ความต่อเนื่องในการดำเนินการและความอดทนเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างชุดคำที่เกี่ยวข้องกันและใช้บ่อย ได้แก่ “สันติภาพต้องใช้เวลา” และ “ต้องร่วมกันประคับประคองสันติภาพ”

2. วาทกรรมเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ (และมีความคิดเห็นต่างจากรัฐ)

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาวาทกรรมสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์และมีความคิดเห็นต่างจากรัฐ ซึ่งประกอบด้วยเว็บไซต์ Puloinfo.org เว็บไซต์ AmbraNews และคลิปแถลงการณ์ของตัวแทนกลุ่มบีอาร์เอ็นในเว็บไซต์ Youtube

ก. เว็บไซต์พูโลอินโฟ (Puloinfo.org) ถือเป็นกระบอกเสียงสำคัญขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี (Patani United Liberation Organization) หรือที่เรารู้จักกันในนาม PULO (พูโล) เว็บไซต์นี้สื่อสารด้วยหลายภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษามลายู และอักษรยาวี

จากการศึกษา พบว่า เว็บไซต์นี้แสดงท่าทีเห็นด้วยกับกระบวนการสันติภาพผ่านแถลงการณ์ที่ออกมาตั้งแต่การลงนามข้อตกลงทั่วไปฯ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 โดยกลุ่ม PULO ได้แสดงท่าทีออกมา 3 ช่วงด้วยกัน ได้แก่ ช่วงวันลงนามเพื่อพูดคุยสันติภาพเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ช่วง

ก่อนการพูดคุยครั้งแรก 1 วันในวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2556 และช่วงก่อนการพูดคุยครั้งที่ 2 ในวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นเวลาก่อนการพูดคุยดังกล่าว 1 สัปดาห์

วาทกรรมสำคัญที่ปรากฏบนเว็บไซต์ Puloinfo.org มีดังนี้

- วาทกรรม “การพูดคุยคือวิธีแก้ปัญหายั่งยืน” แสดงให้เห็นถึงท่าทีทางบวกของกลุ่มที่มีต่อการพูดคุยสันติภาพ เป็นการสื่อสารไปยังรัฐไทยและประเทศมาเลเซียให้ดำเนินการพูดคุยนี้ให้ลุล่วง การนำเสนอออกมาในรูปแบบของแถลงการณ์ที่ไม่มีการระบุชื่อผู้เขียน ในแถลงการณ์ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 นั้นมีวาทกรรมที่น่าสนใจ เช่น “ยินดีต่อการตัดสินใจของรัฐบาลราชอาณาจักรไทยที่ขอให้มาเลเซียอำนวยความสะดวกในการเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งในเขตยึดครองของไทย” และ “การรับฟังข้อเสนอต่างๆ ในความพยายามเพื่อหยุดยั้งความรุนแรงและยุติความขัดแย้งอย่างสันติ”

- วาทกรรม “สิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (self-determination)” ช่วงเวลาก่อนที่เว็บไซต์ Puloinfo จะออกแถลงการณ์ในประเด็นนี้ มีข่าวการตีพิมพ์ข่าวปริศนาเขียนเป็นภาษามลายูด้วยอักษรโรมันในหลายพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการสันติภาพว่าสันติภาพที่แท้จริงต้องมาจากการยอมรับความเป็นเจ้าของของชาวมลายูปาตานี รวมถึงสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (self-determination) ซึ่งกลุ่มพูโลก็ได้ปฏิเสธว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้วดังกล่าว

แม้ว่าวาทกรรมหลักของกลุ่มนี้จะมีทิศทางที่เห็นด้วยกับการพูดคุยสันติภาพ แต่เนื้อหากลับเกี่ยวโยงกับการช่วงชิงการนำระหว่างกลุ่มขบวนการด้วยกันเองเพื่อจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยสันติภาพครั้งนี้ โดยพยายามยึดหลักการของแนวทางสันติภาพซึ่งสอดคล้องกับจุดยืนทางนโยบายและความถนัดในการเคลื่อนไหวของกลุ่มพูโลเอง นั่นคือ แนวทางการต่างประเทศและสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ ในเนื้อหาของแถลงการณ์ครั้งที่ 3 มีการนำเสนอวาทกรรมว่า ประชาชนในพื้นที่จะต้องมีสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (self-determination)

ข้อสังเกตประการหนึ่งต่อท่าทีของกลุ่มนี้ คือ มีท่าทีต่อกระบวนการสันติภาพที่ไม่ชัดเจนและแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่สมาชิกส่วนใหญ่มีบทบาทในฝ่ายการเมืองและการต่างประเทศที่กลุ่มดำเนินการเคลื่อนไหวต่อเนื่องเสมอมา รวมถึงความแตกแยกภายในกลุ่ม อีกทั้งเป็นการตอบโต้ท่าทีของกลุ่มบีอาร์เอ็นซึ่งนำโดยนายฮัสซัน ตอยิบ ดังนั้น การนำเสนอวาทกรรมเช่นนี้สะท้อนนัยยะของความตึงเครียดที่มีส่วนร่วมบนโต๊ะพูดคุยครั้งนี้ด้วย

ข. เว็บไซต์อัมบรานิวส์ (Ambranews.com) ในช่วงเวลาของการพูดคุยสันติภาพนั้น เว็บไซต์อัมบรานิวส์ถือว่าเป็นพื้นที่ที่แสดงบทบาทของบรรดาตัวแทน (proxy) ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในบรรดาผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ

เมื่อพิจารณาท่าทีของเว็บไซต์นี้จากภาษาและเนื้อหาที่นำเสนอแล้ว พบว่า มีท่าทีวิพากษ์วิจารณ์อย่างเข้มข้นต่อแนวทางและนโยบายของรัฐในการดำเนินการพูดคุยสันติภาพ อีกทั้งยังประณามการใช้ความ

รุนแรงของรัฐและแก้ข่าวให้ฝ่ายตรงข้ามรัฐ ซึ่งทำให้เว็บไซต์นี้ถูกสั่งปิดไปหลังวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 อีกด้วย แต่ก็กลับมาเผยแพร่อีกครั้งในเดือนเมษายนปีเดียวกัน

เว็บไซต์อัมบรานิวส์มีข้อเขียนออกมาค่อนข้างมากในเดือนเมษายน คือ 9 บทความ แต่ในเดือน พฤษภาคมมีเพียง 2 บทความ ส่วนเดือนมิถุนายนมีบทความเพียงชิ้นเดียว เนื้อหาที่น่าสนใจมีทำที่ไม่เห็นด้วยและไม่เชื่อมั่นในกระบวนการสันติภาพ ทั้งยังวิพากษ์วิจารณ์ทั้งฝ่ายรัฐไทยและฝ่ายบิอาร์เอ็นด้วย

วาทกรรมที่พบจากการนำเสนอข้อเขียนของเว็บไซต์นี้ ได้แก่ วาทกรรม “ละครเจรจาสันติภาพ” “ไม่เห็นด้วยกับการวางกรอบเจรจาภายใต้รัฐธรรมนูญ” และ “ไม่เชื่อมั่นการดำเนินการพูดคุยโดยรัฐบาลไทย” ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า หากเว็บไซต์นี้เป็นตัวแทนของกลุ่มความคิดเห็นของฝ่ายที่ต่อต้านรัฐไทยจริง นั่นก็หมายความว่า พวกเขาไม่เห็นด้วยกับการยินยอมดำเนินการพูดคุยสันติภาพกับรัฐไทย รวมถึงไม่มีความเชื่อมั่นว่ารัฐไทยมีความจริงใจที่จะผลักดันในการพูดคุยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ค. คลิปของกลุ่มบิอาร์เอ็นบนเว็บไซต์ Youtube การทำความเข้าใจองค์กรใต้ดินที่ปิดลับมา ยาวนานและไม่เคยปรากฏตัวและสื่อสารกับสาธารณชนอย่างเป็นทางการนั้นเป็นเรื่องไม่ง่ายเลย แม้ว่าการปรากฏตัวของนายฮัสซัน ดอยิบในวันลงนามข้อตกลงทั่วไปฯ ระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มบิอาร์เอ็นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 นายฮัสซัน ดอยิบก็ไม่ได้ให้สัมภาษณ์กับสื่อแต่อย่างใด จนกระทั่งเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2556 ก่อนจะมีการพูดคุยครั้งที่ 2 เพียง 3 วัน กลุ่มบิอาร์เอ็นออกแถลงการณ์เป็นครั้งแรกผ่านคลิปวิดีโอบนเว็บไซต์ Youtube ซึ่งไม่ได้มีการแจ้งล่วงหน้ากับผู้อำนวยการความสะอาดหรือฝ่ายรัฐบาลไทยแต่อย่างใด ในคลิปดังกล่าวนายฮัสซันได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติชาวมลายูปาตานีเพื่อสร้าง “อุมมะห์” หรือประชาชาติที่มีความแข็งแกร่งที่รวมเอาผู้คนทุกเชื้อชาติไว้บนแผ่นดินปาตานีที่ต้องต่อสู้เพื่อให้ได้อิสรภาพและความยุติธรรมสูงสุด โดยมีการสื่อสารกับสาธารณะผ่านช่องทางนี้อีกอย่างต่อเนื่องถึง 4 คลิปด้วยกัน ซึ่งการสื่อสารด้วยท่าทีเชิงกร้าวนี้สามารถเรียกการสนับสนุนจากฝ่ายปฏิบัติการได้มาก ทั้งยังเป็นการสื่อสารภายในเพื่อรักษามวลชนเอาไว้

วาทกรรมสำคัญที่พบในคลิปวิดีโอแถลงการณ์ของแกนนำกลุ่มบิอาร์เอ็น มีดังต่อไปนี้

- วาทกรรม “ขบวนการชาตินิยมมลายูปาตานีในฐานะนักต่อสู้เพื่อปลดแอกตนเองจากเจ้าอาณานิคม” ปรากฏอยู่ในคลิปที่ 1 ซึ่งเป็นการสื่อสารสู่สาธารณะเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2556 โดยนายฮัสซันและนายอับดุลการิม วาทกรรมชุดนี้ประกอบไปด้วยชุดคำที่น่าสนใจหลายคำ เช่น “นักสู้เพื่อประชาชนปาตานี” “เพื่อเป็นแนวร่วมแห่งชาติมลายูปาตานี” “เพื่อชาวมลายูปาตานีอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” “ชาวมลายูเป็นอุมมะห์ (ประชาชาติ) ที่สามัคคีและแข็งแกร่ง” “นักล่าอาณานิคมสยาม” “นักสู้ปาตานี” และ “แนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติปาตานี”

- วาทกรรม “การเป็นเจ้าของดินแดนและสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง” แถลงการณ์และการขยายความข้อเรียกร้อง 5 ข้อ มีประเด็นสำคัญคือ การเรียกร้องให้รัฐไทยยอมรับ “สิทธิความเป็นเจ้าของ

แผ่นดินปาตานี” ซึ่งได้ถูกอธิบายไว้ว่า มูลเหตุหนึ่งของความขัดแย้งที่ดำเนินอยู่นั้นมาจากสิทธิความเป็นเจ้าของของชาวมลายูปาตานีถูกปฏิเสธ ส่งผลให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชนและการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และสังคมวัฒนธรรม ชูคำที่น่าสนใจ เช่น “พิทักษ์สิทธิชาวมลายูปาตานี” “ความขัดแย้งเกิดขึ้นจากสิทธิของชาวมลายูถูกยึดไป” และ “กระบวนการสันติภาพควรเป็นวาระแห่งชาติ ไม่ใช่เครื่องมือเพื่อล้างบาปหรือความโลภของคนใดคนหนึ่ง”

ข้อสังเกตสำคัญจากนักวิจัย คือ พบท่าทีที่แข็งกร้าวและวาทกรรมยุคอาณานิคม นัยยะหนึ่งคือการแสดงจุดยืนและอุดมการณ์หลักของกลุ่มขบวนการต่อต้านรัฐที่ดำเนินมายาวนาน รวมถึงการกล่าวถึงสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเองในฐานะเจ้าของดินแดน เป็นการรักษาความชอบธรรมของกลุ่มเอาไว้ ซึ่งมีผลต่อการสื่อสารภายในถึงจุดยืนที่มั่นคงของกลุ่มไปยังฝ่ายการทหารที่ปฏิบัติการกลุ่มย่อยๆ เพื่อเป็นการรักษาภาวะการนำเอาไว้ นอกจากนี้แม้ว่า วาทกรรมต่างๆ ของกลุ่มบีอาร์เอ็นจะสื่อความหมายของความคลางแคลงใจต่อรัฐไทย แต่กลุ่มก็มีได้มีท่าทีคัดค้านหรือปฏิเสธการพูดคุยสันติภาพ และยังได้เรียกร้องและพยายามย่ำเตือนถึงการมีเสถียรภาพและความชัดเจนในการดำเนินการพูดคุยให้มีต่อไป

- อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสื่อกระแสหลัก คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมีความพยายามที่จะกุมทิศทางข่าวสารให้กระบวนการพูดคุยสันติภาพดำเนินไปได้ โดยส่วนหนึ่งมาจากการเป็นพื้นที่การสื่อสารของภาครัฐเนื่องจากแหล่งข่าวและแหล่งข้อมูลจากองค์กรภาครัฐเหล่านี้สามารถที่จะเข้าถึงได้ง่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับฝ่ายบีอาร์เอ็นซึ่งยังไม่ให้สื่อมวลชนไทยเข้าถึง ทั้งยังพบว่า แม้ว่าสื่อกระแสหลักจะมีท่าทีตรวจสอบหรือลั่นเล่ต่อกระบวนการสันติภาพอยู่ก็ตาม แต่เนื้อหาและทิศทางของข่าวสารก็ยังคงรักษาผลประโยชน์ของรัฐ และมีความอ่อนไหวต่อวาทกรรม “แบ่งแยกดินแดน” มากเป็นพิเศษ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในการนำเสนอประเด็นที่คาบเกี่ยวกับการแบ่งแยกดินแดนและการยกระดับสถานภาพของผู้ที่คิดเห็นต่างจากรัฐนั้น สื่อกระแสหลักไม่สามารถที่จะเสนอทางเลือกอื่นๆ ได้มากไปกว่าเขตปกครองพิเศษ เขตปกครองตนเอง หรือการประกาศเอกราช ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองของวาทกรรมชาตินิยมแบบรัฐเดี่ยวรวมศูนย์ที่ยังคงทรงพลังในการกำกับกรอบการนำเสนอ โดยมีข้อสังเกตจากการหยิบยกวาทกรรมที่อ้างความชอบธรรมจากการพูดคุยภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญเนื่องจากมีความชอบธรรม ปลอดภัย และไม่ขัดต่อกฎหมายสูงสุดแห่งรัฐอยู่เสมอ

ในกรณีของรายการข่าวสามมิติ แม้มีข้อจำกัดที่จะต้องแสดงจุดยืนแบบชาตินิยมไทยรวมศูนย์ แต่บทบาทช่วงที่ผ่านมาก็มีความน่าสนใจ กล่าวคือ มีการให้ความสำคัญกับวาระข่าวสารเรื่องการขับเคลื่อนสันติภาพของภาคประชาสังคมมากเป็นพิเศษ และยังสนใจท่าทีของแหล่งข่าวที่เป็นฝ่ายที่คิดเห็นต่างจากรัฐ ซึ่งก่อนหน้านี้สื่อกระแสหลักไม่เคยสัมภาษณ์หรือเข้าถึงแหล่งข่าวได้ ปรากฏการณ์นี้จึงเป็นแนวโน้มใหม่ใน

พื้นที่สื่อกระแสหลักที่ส่งผลให้สมดุลของข่าวสารในพื้นที่ความขัดแย้งมีพัฒนาการไปในทางบวก อย่างไรก็ตาม ตามรายการข่าวสามมิติก็มีความระแวดระวังไม่ให้อาณัติของตนถูกช่วงชิงความหมายไปว่าเป็นผู้สนับสนุน “การแบ่งแยกดินแดน” ซึ่งจะส่งผลด้านลบให้กับรายการและสถานีของตนเองทันที ในขณะที่รายการที่นี้ไทยพีบีเอสให้น้ำหนักการรายงานข่าวแบบความมั่นคงและมีท่าทีลังเลสงสัยต่อกระบวนการสันติภาพค่อนข้างมาก จึงมีจุดยืนที่ใกล้กับแนวคิดชาตินิยมมากกว่า

ในขณะที่สื่อของฝ่ายที่คิดเห็นต่างจากรัฐ พบว่า เป็นพื้นที่ที่แสดงจุดยืนและประโยชน์ของแต่ละกลุ่มย่อยในฝ่ายนี้ เช่น เว็บไซต์พัลโลอินโฟ (Puloinfo) ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของกลุ่มขบวนการพูโล โดยแสดงความต้องการของกลุ่มตนที่จะเข้าร่วมการพูดคุยครั้งนี้ด้วยเพื่อเป็นเวทีผลักดันวาระของตนเอง ซึ่งสังเกตได้จากวาทกรรม “การเข้าร่วมพูดคุยคือการแก้ปัญหาตามแนวทางสันติ” และวาทกรรม “สิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (Self-determination)” ส่วนเว็บไซต์อัมบรานิวส์ (Ambranews) เป็นพื้นที่ของการวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการพูดคุยสันติภาพ แสดงความไม่เห็นด้วยกับทั้งผู้นำกลุ่มบีอาร์เอ็นและรัฐไทย ด้วยการอ้างความชอบธรรมของประชาชนในพื้นที่ที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้เป็น “ละครการเมือง” อย่างไรก็ตาม กลุ่มบีอาร์เอ็นซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยใช้สื่อใดๆ ในการขับเคลื่อนวาระของตนก็เลือกที่จะใช้สื่อใหม่ (new media) อย่างเว็บไซต์ Youtube ที่สามารถใช้คลิปวิดีโอเพื่อเผยแพร่ทางโลกออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการที่กลุ่มบีอาร์เอ็นเรียนรู้ที่จะสื่อสารในครั้งนี้ทำให้กลุ่มนี้กลายมาเป็นผู้ได้เปรียบและรุกในทางการเมืองในการยื่นข้อเสนอสู่รัฐไทย นอกจากนี้ การสื่อสารด้วยท่าทีแข็งกร้าวของกลุ่มอาจเป็นการสื่อสารภายในไปยังสมาชิกระดับปฏิบัติการในพื้นที่ด้วยซึ่งสังเกตจากการหยิบวาทกรรม “ชาตินิยมมลายู” ในฐานะ “ผู้ปลดแอกจากอาณานิคมสยาม” และการอ้างในฐานะที่ตนเป็นตัวแทนของ “ประชาชนชาติปาตานี” ซึ่งรวมทุกกลุ่มชาติพันธุ์เอาไว้ด้วยการอ้างสิทธิของการเป็น “เจ้าของดินแดน” และ “สิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง” ซึ่งจะเห็นได้ว่า ท่าทีและเนื้อหาที่กลุ่มบีอาร์เอ็นสื่อสารออกมาแตกต่างจากฝั่งของรัฐไทยอย่างสุดขั้ว และเห็นความพยายามในการช่วงชิงความหมายและการชิงไหวชิงพริบ อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นเรื่องท้าทายอยู่มากที่จะตีความท่าทีทางการเมืองของกลุ่มบีอาร์เอ็นในระดับความหมายแฝง (Connotative) เนื่องจากเนื้อหาของแถลงการณ์ที่ออกมายังไม่ชัดเจนว่า กลุ่มหวังผลทางการเมืองไว้อย่างไรและข้อเรียกร้องของกลุ่มแข็งกร้าวเหมือนกับท่าทีที่สื่อสารออกมาหรือไม่

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะของสื่อที่มีผลต่อการสร้างวาทกรรม พบว่า สื่อกระแสหลักนั้นอยู่ภายใต้กรอบและขนบของการทำงานแบบหนึ่ง จึงมีจุดยืนไปในทางอนุรักษนิยมและชาตินิยมรวมศูนย์ ในขณะที่สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่สื่อทางเลือกที่เปิดให้กระแสนวาทกรรมที่คิดเห็นต่างและต่อต้านรัฐมีพื้นที่และสามารถพูดคุยกันได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสิทธิที่จะตัดสินอนาคตและชะตากรรมของตนเอง นอกจากนี้ สื่อกลุ่มหลังยังเป็นพื้นที่ของการต่อต้านวาทกรรมหลัก รวมถึงเป็นพื้นที่ของการสื่อสารทางการเมืองของฝ่ายที่คิดเห็นต่างและต่อต้านรัฐที่เข้มข้นอีกด้วย

3.1.2 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเรื่อง “การเสริมสร้างความสามารถการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับสามจังหวัดภาคใต้ประเทศไทย”

- วัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการทำสำรวจ

วัตถุประสงค์ของการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยการใช้แบบสอบถามครั้งนี้เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความชอบของผู้รับสื่อ โดยเฉพาะผู้รับสื่อที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ โดยการทำแบบสำรวจนี้ไม่ได้ให้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดแต่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับเลือกมาเพื่อประเมินวัดการรับรู้เท่านั้น โดยในกรณีของภาคใต้ของประเทศไทย คือ ชาวพุทธและชาวมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

แบบสอบถามแบ่งเป็นสามส่วน คือ 1) การใช้สื่อกระแสหลักและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ 2) การใช้สื่อออนไลน์ และ 3) จุดยืนในการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ในการสำรวจครั้งนี้ต้องการทดสอบสมมุติฐานดังต่อไปนี้

- ผู้รับสื่อที่รับสื่อกระแสหลักมากๆ จะแสดงให้เห็นว่ามีการประสานเข้ากับวัฒนธรรมหลักมาก เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐมาก

- ผู้รับสื่อที่รับสื่อชาติพันธุ์มากๆ จะแสดงให้เห็นว่ามีการแยกตัวออกจากชนกลุ่มใหญ่ เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า

- ผู้รับสื่อที่รับสื่อกระแสหลักมากๆ จะไม่ค่อยมีการแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเท่าไรนัก เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารและคุณค่าของวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาน้อย

- ผู้รับสื่อที่รับสื่อชาติพันธุ์มากๆ จะแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างเข้มข้น เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารและคุณค่าของวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมามาก ซึ่งประเด็นนี้จะเป็นมากในกลุ่มคนจากกลุ่มชาติพันธุ์ในชุมชนออนไลน์

นอกจากนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้วัดการประสานตนเองกับสังคมใหญ่และการใช้สื่อชาติพันธุ์ ได้แก่

- ภาษา: ภาษาหลักที่สื่อใช้

- ความสนใจ: ความสนใจต่อข่าวสารจากชนกลุ่มใหญ่และจากชนกลุ่มน้อย

- ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม: ภาษาหลักที่ใช้ในปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม: ภาษาหลักที่ใช้ในปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- การประสานทางการเมือง: ความพึงพอใจต่อการเมืองและรัฐบาล

- การประสานในระดับท้องถิ่น: ความพึงพอใจต่อพื้นที่ท้องถิ่นนั้นๆ

- การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม: การประเมินสถานการณ์ที่ชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยอยู่ร่วมกัน

- การใช้สื่อ: การใช้สื่อชาติพันธุ์

- ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในกระบวนการเก็บข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 263 ตัวอย่าง

1. อายุเฉลี่ย 30.3 ปี (ต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 75 ปี)
2. การตั้งถิ่นฐาน
  - 2.1. ตั้งถิ่นฐานในเขตเมือง 114 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.3
  - 2.2. ในเขตชานเมือง 97 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.9
  - 2.3. ในเขตชนบท 52 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.8
3. จังหวัดที่อาศัย
  - 3.1. จังหวัดปัตตานี 113 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.0
  - 3.2. จังหวัดยะลา 85 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.3
  - 3.3. จังหวัดนราธิวาส 65 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.7
4. ภาษาที่ใช้ประจำวัน
  - 4.1. ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน 189 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 75.0
  - 4.2. ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน 89 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.4
  - 4.3. ใช้ภาษามลายูกลางในชีวิตประจำวัน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.1
5. ภาษาที่ใช้ในครอบครัว
  - 5.1. ใช้ภาษามลายูถิ่นในครอบครัว 223 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 84.8
  - 5.2. ใช้ภาษาไทยในครอบครัว 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.0
  - 5.3. ใช้ภาษามลายูกลาง 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.3
6. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 6.1. เพศชาย 107 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.7
  - 6.2. เพศหญิง 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 59.3
7. ระดับการศึกษาสูงสุด
  - 7.1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 81 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.8
  - 7.2. ระดับปริญญาตรี 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.2
  - 7.3. สูงกว่าปริญญาตรี 17 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.5
8. สถานภาพการจ้างงาน
  - 8.1. มีงานทำ 220 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 82.2

8.2. อยู่ระหว่างศึกษาต่อ 43 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.3

- ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างภาษาที่ใช้กับสื่อ

ตารางแสดงผลทางสถิติเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันกับการติดตามสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์

		ติดตามสื่อรัฐ		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา1	ไทย	45	13	58
	มลายูถิ่น	139	39	178
	มลายูกกลาง	2	1	3
	อื่นๆ	1	0	1
Total		187	53	240

		ติดตามสื่อชาติพันธุ์		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา1	ไทย	11	46	57
	มลายูถิ่น	68	113	181
	มลายูกกลาง	2	1	3
	อื่นๆ	1	0	1
Total		82	160	242

		สื่อรัฐที่น่าเชื่อถือ		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา1	ไทย	41	15	56
	มลายูถิ่น	111	70	181
	มลายูกกลาง	2	0	2
	อื่นๆ	1	0	1
Total		155	85	240

		สื่อชาติพันธุ์ที่น่าเชื่อถือ		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา1	ไทย	40	16	56
	มลายูถิ่น	123	58	181
	มลายูกกลาง	2	0	2
	อื่นๆ	1	0	1
Total		166	74	240

ตารางแสดงผลทางสถิติเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในครอบครัวกับการติดตามสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์

		ติดตามสื่อรัฐ		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา2	ไทย	26	3	29
	มลายูถิ่น	162	48	210
	มลายูกกลาง	4	2	6
	อื่นๆ	0	1	1
Total		192	54	246

		ติดตามสื่อชาติพันธุ์		Total
		ใช่	ไม่ใช่	
ภาษา2	ไทย	4	24	28
	มลายูถิ่น	77	136	213
	มลายูกกลาง	3	3	6
	อื่นๆ	1	0	1
Total		85	163	248

		สื่อรัฐที่น่าเชื่อถือ		
		ใช่	ไม่ใช่	Total
ภาษา2	ไทย	22	6	28
	มลายูถิ่น	131	82	213
	มลายูกกลาง	4	1	5
	อื่นๆ	0	1	1
Total		157	90	247

		สื่อชาติพันธุ์ที่น่าเชื่อถือ		
		ใช่	ไม่ใช่	Total
ภาษา2	ไทย	17	11	28
	มลายูถิ่น	148	65	213
	มลายูกกลาง	4	1	5
	อื่นๆ	1	0	1
Total		170	77	247

จากการประมวลผลและวิเคราะห์ผลทางสถิติเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันกับการติดตามสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ และผลทางสถิติเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในครอบครัวกับการติดตามสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้ cross tabulation ในการวิเคราะห์ พบว่า

ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันส่งผลต่อการบริโภคสื่อและการให้ความเชื่อถือต่อสื่อทั้งของรัฐและของชาติพันธุ์อย่างไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในภาพรวม ทั้งผู้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและผู้ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันต่างมีลักษณะการบริโภคสื่อที่เหมือนกัน คือ ติดตามสื่อรัฐมากกว่าสื่อชาติพันธุ์ ในขณะที่การเชื่อถือในสื่อ นั้น ทั้งผู้ใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในชีวิตประจำวันเห็นว่า สื่อทั้งที่เป็นสื่อชาติพันธุ์และสื่อรัฐมีความน่าเชื่อถือในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษามลายูกกลางและภาษาจีน มีความสัมพันธ์ในลักษณะเดียวกันกับผู้ใช้ภาษาไทยและภาษามลายูด้วย

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในครอบครัวกับลักษณะการบริโภคสื่อ พบว่ามีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ติดตามสื่อของรัฐมากกว่าสื่อของชาติพันธุ์ เช่นเดียวกับลักษณะการเชื่อถือสื่อ คือ เชื่อถือสื่อของรัฐและสื่อของชาติพันธุ์เช่นเดียวกัน

ด้วยข้อมูลดังกล่าว อาจอธิบายได้ว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและการใช้ภาษาในครอบครัว ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกบริโภคและให้ความเชื่อถือของสื่อทั้ง 2 ประเภทอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้อาจพิจารณาเพิ่มเติมด้วยถึงข้อมูลการให้บริการสื่อชาติพันธุ์กับสื่อของรัฐ กล่าวคือ สภาพทั่วไปของช่องทางการให้บริการเนื้อหาและข่าวสารข้อมูลของสื่อรัฐและสื่อชาติพันธุ์มีลักษณะและสัดส่วนอย่างไร เนื่องจาก การที่ผู้ใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในชีวิตประจำวันและในครอบครัว มีลักษณะการบริโภคสื่อของรัฐและให้ความน่าเชื่อถือกับสื่อของรัฐสูงเช่นเดียวกันนั้น ซึ่งอาจมีผลมากจากการที่สื่อของรัฐมีพื้นที่และช่องทางในการให้เข้าถึงและง่ายต่อการบริโภคกว่าก็เป็นได้

- ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างการเชื่อถือสื่อของรัฐกับจุดยืนการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ตารางแสดงผลทางสถิติเกี่ยวกับการเชื่อถือสื่อของรัฐกับจุดยืนการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ประเด็นความคิดเห็น	N	Mean	S.D.
1. หากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มไว้ พวกเขาคงจะอยู่แต่ภายในกลุ่ม	251	2.84	1.10
2. สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะแก้ปัญหาได้ง่าย	249	2.53	.88
3. กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดควรรักษาวัฒนธรรมของตัวเองไว้ แต่ก็ควรจะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ด้วย	251	2.19	.80
4. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	245	2.00	.73
5. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในประเทศ	251	2.04	.73
6. คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์ได้จริงๆ	251	2.50	.90
7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจในกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มเรา	249	2.51	.74
8. กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้	246	2.15	.80
9. ผู้สื่อข่าวจากกลุ่มชาติพันธุ์สามารถช่วยนำพาบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยได้	250	2.26	.75
10. ท่านพึงพอใจกับระบบการเมืองระดับชาติ	247	3.04	.98
11. การหางานทำของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	251	2.14	.75

12. การหาที่พักอาศัยของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	251	2.10	.75
13. เป็นเรื่องสำคัญที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องให้ความช่วยเหลือท่านหากเกิดเหตุฉุกเฉิน	251	1.96	.76
14. เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องแต่งงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	250	2.32	1.02

ตารางแสดงผลทางสถิติเกี่ยวกับการเชื่อถือสื่อกับจุดยืนการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ประเด็นความคิดเห็น	N	Mean	S.D.
1. หากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มไว้ พวกเขาควรจะอยู่แต่ภายในกลุ่ม	251	2.84	1.095
2. สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะแก้ปัญหาได้ง่าย	249	2.54	.88
3. กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดควรรักษาวัฒนธรรมของตนเองไว้ แต่ก็ควรปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ด้วย	251	2.18	.79
4. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	245	2.50	.73
5. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในประเทศ	251	2.04	.73
6. คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์ได้จริง ๆ	251	2.51	.90
7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจในกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มเรา	249	2.51	.74
8. กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้	246	2.14	.80
9. ผู้สื่อข่าวจากกลุ่มชาติพันธุ์สามารถช่วยนำพาบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยได้	250	2.26	.75
10. ท่านพึงพอใจกับระบบการเมืองระดับชาติ	247	3.06	.99
11. การหางานทำของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	251	2.13	.75

12. การหาที่พักอาศัยของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	251	2.09	.76
13. เป็นเรื่องสำคัญที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องให้ความช่วยเหลือท่านหากเกิดเหตุฉุกเฉิน	251	1.95	.75
14. เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องแต่งงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	250	2.32	1.02

จากการวิเคราะห์ด้วย compare mean พบว่า การเชื่อถือสื่อรัฐและสื่อชาติพันธุ์ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการปรับตัวทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจน

ความต่างเพียงประการเดียวคือในกลุ่มผู้ที่เชื่อถือในสื่อชาติพันธุ์ จะเห็นด้วยว่า คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์ได้จริง (ค่า mean ที่ 2.51) ในขณะที่คนที่เชื่อถือสื่อของรัฐ มีความคิดเห็นไปในทางที่ไม่เห็นด้วย (อย่างไรก็ดี mean แตกต่างกันที่ 0.01/ค่า mean ที่ 2.50) จึงอาจจะสรุปได้ว่า ในกลุ่มผู้ที่เชื่อถือสื่อชาติพันธุ์ มีความเห็นว่า การรับรู้และเข้าใจปัญหาเชิงชาติพันธุ์เป็นเรื่องเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ด้วยค่า mean ที่แตกต่างกันน้อยมาก จึงไม่อาจจะสรุปได้อย่างชัดเจนว่าประเด็นเกิดจากการเชื่อถือสื่อที่แตกต่างกันจริง ดังนั้น ในภาพรวมแล้ว จึงไม่อาจกล่าวได้ว่า การเชื่อถือสื่อรัฐและสื่อชาติพันธุ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันในการปรับตัวทางวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตาม หากเราพิจารณาว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันซึ่งมีลักษณะเป็นภาษาใช้งาน (working language) และการใช้ภาษาในครอบครัว (native language) สามารถสะท้อนลักษณะทางชาติพันธุ์ได้ และนำมาใช้วิเคราะห์ถึงความคิดเห็นต่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมเป็นรายข้อ จะพบรายละเอียดดังนี้

1. ความเห็นเรื่อง หากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มไว้ พวกเขาควรอยู่ภายในกลุ่ม ทั้งผู้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษาไทยในครอบครัว และผู้ใช้ภาษามลายูถิ่นในครอบครัว ล้วนเห็นด้วยกับความเห็นนี้ โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยนั้นมีความเห็นด้วยในระดับที่สูงกว่าผู้ใช้ภาษามลายู
2. ความเห็นเรื่อง สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะแก้ปัญหาได้ง่าย พบว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นด้วยในระดับใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยจะมีระดับความเห็นด้วยมากกว่าเล็กน้อย

3. ความเห็นเรื่อง กลุ่มชาติพันธุ์ควรรักษาวัฒนธรรม แต่ก็ควรปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของคนกลุ่มใหญ่ด้วย พบว่า กลุ่มผู้ใช้ภาษาทั้งหมดมีความไม่เห็นด้วยไปในทางเดียวกัน ในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้ใช้ภาษาไทยจะไม่เห็นด้วยสูงกว่า
4. ความเห็นเรื่อง ความจำเป็นในการติดตามข่าวสารของกลุ่มชนส่วนใหญ่ พบว่า ทุกกลุ่มไม่เห็นด้วยในระดับที่ใกล้เคียงกัน
5. ความเห็นเรื่อง ความจำเป็นในการติดตามข่าวสารของกลุ่มชนกลุ่มน้อย พบว่า ทุกกลุ่มไม่เห็นด้วย โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษามลายูถิ่นมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยสูงกว่า
6. ความเห็นเรื่อง คนจากชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งได้จริง ๆ พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยมีความเห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มผู้ใช้ภาษามลายูมีความไม่เห็นด้วย
7. ความเห็นเรื่อง กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจกิจกรรมการเมืองของกลุ่มเรา พบว่า ผู้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษาไทยในครอบครัว และผู้ใชภาษามลายูในครอบครัว เห็นด้วยกับความเห็นนี้ โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยมีแนวโน้มเห็นด้วยในระดับที่มากกว่า
8. ความเห็นเรื่อง กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ พบว่า ทุกกลุ่มมีลักษณะไม่เห็นด้วย
9. ความเห็นเรื่อง ผู้สื่อข่าวจากกลุ่มชาติพันธุ์สามารถช่วยนำพาบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยได้ พบว่า ทุกกลุ่มมีความไม่เห็นด้วยในระดับที่ใกล้เคียงกัน
10. ความเห็นเรื่อง การพึงพอใจในระบบการเมืองระดับชาติ พบว่า ทุกกลุ่มเห็นด้วย โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยมีระดับความเห็นมากกว่า
11. ความเห็นเรื่อง การหางานทำของคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับตน พบว่า ทุกกลุ่มไม่เห็นด้วยในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้ใชภาษามลายูไม่เห็นด้วยในระดับที่สูงกว่า
12. ความเห็นเรื่อง การหาที่พักอาศัยในกลุ่มชาติพันธุ์เป็นเรื่องสำคัญ พบว่า กลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยในครอบครัวเห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ ไม่เห็นด้วย
13. ความเห็นเรื่อง เป็นเรื่องสำคัญที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องให้ความช่วยเหลือท่านหากเกิดเหตุฉุกเฉิน พบว่า ทุกกลุ่มไม่เห็นด้วย โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษามลายูถิ่นไม่เห็นด้วยในระดับที่สูงกว่า
14. ความเห็นเรื่อง เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทำงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน พบว่า ทุกกลุ่มไม่เห็นด้วยในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยในครอบครัวมีความไม่เห็นด้วยในระดับน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ

- ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างการใช้ Chat คุยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์กับประเด็นความเห็นจุดยืนการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ตารางเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ Chat คุยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ กับ ประเด็นความเห็นจุดยืนการปรับตัวทางวัฒนธรรม

ประเด็นความคิดเห็น	N	Mean	S.D.
1. หากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มไว้ พวกเขาควรจะอยู่แต่ภายในกลุ่ม	245	2.83	1.084
2. สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะแก้ปัญหาได้ง่าย	243	2.59	.874
3. กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดควรรักษาวัฒนธรรมของตัวเองไว้ แต่ก็ควรจะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ด้วย	245	2.19	.808
4. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ	241	2.00	.736
5. เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในประเทศ	245	2.15	.736
6. คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์ได้จริงๆ	245	2.51	.899
7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจในกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มเรา	244	2.52	.739
8. กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้	243	2.15	.799
9. ผู้สื่อข่าวจากกลุ่มชาติพันธุ์สามารถช่วยนำพาบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยได้	244	2.27	.736
10. ท่านพึงพอใจกับระบบการเมืองระดับชาติ	241	3.07	.981
11. การทำงานทำของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	245	2.12	.747
12. การหาที่พักอาศัยของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ของท่านเป็นเรื่องสำคัญ	245	2.10	.748
13. เป็นเรื่องสำคัญที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องให้ความช่วยเหลือท่านหากเกิดเหตุฉุกเฉิน	245	1.93	.738
14. เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องแต่งงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	244	2.23	1.018

จากการวิเคราะห์โดยใช้ compare mean ปัจจัยด้านเชื้อชาติและการใช้ภาษาไม่ได้ส่งผลต่อการ chat คุยกันเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่พบการแยกตัวออกจากเป็นกลุ่ม ๆ ตามเชื้อชาติหรือการใช้ภาษา ที่สัมพันธ์กับการ chat เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ และมีความเห็นที่แสดงแนวโน้มเห็นด้วยในประเด็นเกี่ยวกับการรักษาวัฒนธรรมด้วยการอยู่ในกลุ่ม สังคมที่หลากหลายจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ง่าย คนจากชาติพันธุ์อื่นไม่สามารถเข้าใจปัญหาของอีกกลุ่มได้ กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจกิจกรรมทางการเมืองเรา ฟังพอใจกับการเมืองระดับชาติ

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ chat คุยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์กับความเห็นที่เกี่ยวกับการปรับตัวทางวัฒนธรรม แปรผลโน้มเอียงไปในทางไม่ได้คุยกันเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตาม ชาติพันธุ์ไทยมีแนวโน้มที่จะไม่ใช้ chat คุยเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ มากกว่า กลุ่มชาติพันธุ์มลายู ที่มีแนวโน้มใช้ chat คุยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ของตัวเอง

- การบริโภคสื่อในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1) ลักษณะการบริโภคสื่อโทรทัศน์ทั่วไป นิยมดูโทรทัศน์ช่อง 3 เป็นลำดับที่ 1 (210 ตัวอย่างบริโภคสื่อโทรทัศน์ จากกลุ่มตัวอย่าง 263 ตัวอย่าง) ดูโทรทัศน์ช่อง 7 เป็นลำดับที่ 2 (199) นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (185) และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (141) ซึ่งมากกว่าการดูโทรทัศน์ช่อง 9 (115) และบริโภคสื่อวิทยุสื่อนิตยสาร และสื่อออนไลน์ในสัดส่วนที่น้อยกว่ามาก

2) ลักษณะการบริโภคสื่อของผู้ติดตามสื่อของรัฐเป็นประจำ ข้อมูลทางสถิติได้นำเสนอภาพรวม คือ ส่วนมากนิยมดูโทรทัศน์ช่อง 3 (75/195) อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (45/195) ดูโทรทัศน์ช่อง 7 (41/195) ฟังวิทยุโดยไม่ระบุเจาะจง (35/195) ช่อง 9 (23/195) ช่อง TPBS (23/195) ช่องโทรทัศน์อื่น ๆ โดยไม่ระบุเจาะจง (21/195) ดูช่อง 5 (13/195) อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (10/195) และใช้สื่อออนไลน์แบบไม่ระบุเจาะจง (9/195) ในขณะที่สื่อนิตยสารมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด (2/85) ซึ่งพบว่าการใช้สื่อออนไลน์และการบริโภคนิตยสารมีสัดส่วนที่น้อยมาก

3) ลักษณะการบริโภคสื่อของผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์เป็นประจำ มีภาพรวมที่แตกต่างไปเล็กน้อย คือ มักนิยมฟังวิทยุมากกว่าดูโทรทัศน์ คือ ฟังวิทยุคลื่น 91.50 (มีเดียสลาตัน) สูงสุด (27/85) ในขณะที่ดูโทรทัศน์ช่อง 11 รองลงมา (18/85) และดูรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ ของประเทศมาเลเซีย (13/85) บริโภคสื่อวิทยุโดยไม่ระบุเจาะจง (10/85) ดูโทรทัศน์แบบไม่เฉพาะเจาะจง (8/85) และใช้สื่อออนไลน์แบบไม่ระบุเจาะจง (7/85) เป็นต้น

จากผลการสำรวจข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สภาพการบริโภคสื่อในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น สื่อโทรทัศน์เป็นช่องทางที่มีสัดส่วนในการเข้าถึงผู้บริโภคสื่อมากเป็นลำดับต้น ๆ ซึ่งเป็นเช่นนั้นในการบริโภคสื่อทั่วไป และกลุ่มที่ติดตามสื่อของรัฐ อย่างไรก็ตาม พบว่า ในกลุ่มผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์นั้น มักนิยมบริโภคข้อมูล

ข่าวสารผ่านสื่อวิทยุมากกว่า ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ในเรื่องการใช้สื่อออนไลน์ร่วมด้วย จะยังพบว่า การใช้สื่อออนไลน์ของผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์มีสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ติดตามสื่อรัฐ

ในกลุ่มผู้ติดตามสื่อของรัฐนั้น ช่องโทรทัศน์ที่ผู้บริโภคนิยม คือช่อง 7 และช่อง 3 ในขณะที่คลื่นวิทยุมีเดียสดตันเป็นที่นิยมสำหรับผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์มากกว่า อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการบริโภคสื่อโทรทัศน์โดยไม่ให้ความสำคัญกับสถานีแล้ว จะพบว่า ผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์เองกระจายความสนใจในการบริโภคสื่อโทรทัศน์ไปยังสถานีช่อง 11 ซึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้จะมีรายการเป็นภาษามลายู การบริโภคโทรทัศน์ของประเทศมาเลเซีย และรายการทีวีดาวเทียมเช่น White Chanel TMTV และ Yateem TV ด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากการบริโภคโทรทัศน์ของกลุ่มผู้ติดตามสื่อรัฐอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มผู้ติดตามสื่อรัฐ มีการบริโภคสื่อโทรทัศน์อย่างกระจุกตัว ในขณะที่ผู้ติดตามสื่อชาติพันธุ์ มีการบริโภคสื่อวิทยุกระจุกตัว

- การอภิปรายผล

การอภิปรายผลต่อสมมติฐาน มีดังต่อไปนี้

1) ผู้รับสื่อที่รับสื่อกระแสหลักมากๆ จะแสดงให้เห็นว่ามีการประสานเข้ากับวัฒนธรรมหลักมาก เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐมาก

จากข้อมูลการวิเคราะห์ทางสถิติด้วย cross tabulation ระหว่างผู้ใช้ภาษาแตกต่างกัน (ไทย, มลายู, จีน, มลายูกลาง, จีน, อื่น ๆ ทั้งนี้ในที่นี้จะระบุเฉพาะภาษาไทยและมลายูถิ่นซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างรวมกันที่ 98.5%) กับการติดตามสื่อที่แตกต่างกัน (บริโภคสื่อรัฐ, บริโภคสื่อชาติพันธุ์) และการเชื่อถือสื่อที่แตกต่างกัน (เชื่อถือสื่อรัฐ, เชื่อถือสื่อชาติพันธุ์) ไม่พบความแตกต่างกัน

ในส่วนการวิเคราะห์ทางสถิติด้วย compare mean โดยเปรียบเทียบระหว่างผู้เชื่อถือสื่อรัฐกับผู้เชื่อถือสื่อชาติพันธุ์ว่ามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการปรับตัวทางวัฒนธรรมในลักษณะอย่างไร พบว่าค่าเฉลี่ยของ mean ของกลุ่มที่เชื่อถือสื่อรัฐกับกลุ่มที่เชื่อถือสื่อชาติพันธุ์ มีลักษณะเป็นไปในทางเดียวกันเกือบทั้งหมดจาก 14 ข้อ ยกเว้นในข้อที่ระบุว่า คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์ได้จริง ๆ โดยผู้ที่เลือกเชื่อถือสื่อชาติพันธุ์มีความเห็นด้วยกับข้อนี้ (mean=2.51) ในขณะที่ผู้ที่เชื่อถือสื่อรัฐ ไม่เห็นด้วยกับข้อนี้ (mean=2.50) อย่างไรก็ตาม ด้วยความต่างของค่า mean เพียง 0.01 จึงไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ความต่างดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลมาจากการเชื่อถือสื่อรัฐหรือไม่

นอกจากนี้ หากสังเกตโดยใช้การประเด็นการประสานเข้ากับการเมืองระดับชาติร่วมด้วย จะพบว่าทั้งในปัจจุบันเชิงเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และการเชื่อถือสื่อนั้น ล้วนพึงพอใจกับการเมืองระดับชาติในระดับค่อนข้างสูง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์ผลและความสัมพันธ์ทางสถิติพบว่า ทั้งผู้ที่รับสื่อกระแสหลัก มาก ๆ และผู้ที่รับสื่อชาติพันธุ์มาก ๆ มีความผสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมหลักมากเช่นเดียวกัน

2) ผู้รับสื่อที่รับสื่อชาติพันธุ์มาก ๆ จะแสดงให้เห็นว่ามีการแยกตัวออกจากชนกลุ่มใหญ่ เพราะได้รับ ข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า

จากการวิเคราะห์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการแยกตัวออกจากชนกลุ่มใหญ่เนื่องจากได้รับข้อมูล ข่าวสารจากกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า ในทางกลับกันกลับพบว่า ผู้ที่รับสื่อชาติพันธุ์และให้ความเชื่อถือต่อสื่อ ของชาติพันธุ์ ก็จะมีสัดส่วนการรับสื่อของรัฐและเชื่อถือในสื่อของรัฐสูงด้วย นอกจากนี้ยังมีความเห็นด้วยใน การพยายามปรับตัวเข้ากับกลุ่มชนส่วนใหญ่โดยสามารถรักษาวรรณกรรมของตนเอาไว้ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อเทียบเฉพาะผู้ใช้สื่อออนไลน์ chat คุยกันเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ ก็ไม่พบความต่างที่ สามารถบ่งชี้ได้ว่าจะส่งผลให้เกิดการแยกตัวออกจากชนกลุ่มใหญ่ได้เช่นกัน ทั้งนี้ จากข้อมูลยังระบุใน ทิศทางตรงกันข้าม คือ พบว่า มีลักษณะที่ไม่ได้ chat คุยเฉพาะชาติพันธุ์อีกด้วย

3) ผู้รับสื่อที่รับสื่อกระแสหลักมาก ๆ จะไม่ค่อยมีการแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเท่าไรนัก เพราะ ได้รับข้อมูลข่าวสารและคุณค่าของวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาน้อย

จากการวิเคราะห์พบว่ามีความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างผู้ที่เชื่อถือสื่อของรัฐกับจุดยืนในการปรับตัว ทางวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนการแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น กรณีผู้เชื่อถือสื่อกระแสหลักหรือสื่อของรัฐ นั้นจะมีความเห็นในทำนองที่ไม่เห็นด้วยกับการที่สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะแก้ปัญหาได้ ง่าย และเห็นด้วยกับการที่คนจากกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจในปัญหาของคนอีกกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง ในส่วนของความเห็นเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจในกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์เรา มีแนวโน้ม ความเห็นไปในเชิงไม่เห็นด้วยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วย 2.52 เห็นด้วย 2.51)

เมื่อพิจารณาถึงประเด็นที่แสดงความเห็นในลักษณะที่เน้นการแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น คำถามถึงเรื่องสำคัญที่จะต้องแต่งงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ก็พบว่าเป็นไปในทิศทางที่ไม่เห็น ด้วย ไม่ว่าจะวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยด้านภาษาและการเชื่อถือสื่อของรัฐ

จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้รับสื่อกระแสหลักมาก ๆ ไม่ค่อยแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งมี ลักษณะไม่ต่างกับกับผู้รับสื่อชาติพันธุ์ด้วย

4) ผู้รับสื่อที่รับสื่อชาติพันธุ์มาก ๆ จะแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างเข้มข้น เพราะได้รับข้อมูล ข่าวสารและคุณค่าของวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมามาก ซึ่งประเด็นนี้จะเป็นมากในกลุ่มคนจากกลุ่มชาติ พันธุ์ในชุมชนออนไลน์

เช่นเดียวกับในข้อ 3 กล่าวคือ แม้การวิเคราะห์ทางสถิติจะชี้ให้เห็นว่าผู้รับสื่อชาติพันธุ์มีลักษณะการแสดงอัตลักษณ์บ้าง แต่ก็ไม่ได้ชัดเจนและเข้มข้น และยังมีลักษณะใกล้เคียงกับผู้รับสื่อกระแสหลักหรือสื่อของรัฐอีกด้วย

- ข้อสังเกต

ข้อสังเกตสำคัญคือ การประสานเข้ากับการเมืองระดับชาติ ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติทั้งในตัวแปรเดียว และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ภาษา การบริโภคและความเชื่อมั่นต่อสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ การใช้ chat คุยกันเฉพาะในกลุ่ม ล้วนแต่บ่งชี้ว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างและทุกตัวแปรมีความพึงพอใจกับระบบการเมืองระดับชาติ ทั้งนี้ อาจมีลักษณะความแตกต่างที่สังเกต คือ กลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและในครอบครัว จะมีความพึงพอใจในการเมืองระดับชาติในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันและในครอบครัว (3.29, 3.31 กับ 2.97, 3.02)

อย่างไรก็ดี หากใช้การตีความบริบทซึ่งเป็นวิธีการในเชิงคุณภาพ เราอาจประเมินค่าได้ว่า ทุกกลุ่มชาติพันธุ์และภาษา มีความคิดว่าต้องรวมกลุ่มทางชาติพันธุ์ของตนไว้ให้เพื่อรักษาวัฒนธรรมของตน แต่ไม่ถึงขนาดแยกตัวออกเป็นวัฒนธรรมเดียว โดยทุกกลุ่มทางภาษาและการเชื่อถือสื่อของรัฐและสื่อชาติพันธุ์มีความพึงพอใจต่อการเมืองระดับชาติเหมือนกัน ไม่เห็นความสำคัญของการที่คนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันต้องให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุเดือดร้อน และไม่เห็นความสำคัญของการแต่งงานกับคนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เช่นกัน

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนการผสมกลืนกลายเป็น (Assimilation) ระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างดี และหากพิจารณาว่า มีผู้ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวันและในครอบครัวจำนวนไม่น้อยที่ระบุว่าตัวเองมีเชื้อชาติไทย ผู้วิจัยอาจตั้งคำถามได้เพิ่มเติมว่า ลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม หรือเป็นผลมาจากความอ่อนไหวของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ต้องการแสดงอัตลักษณ์ของตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติและสัญชาติออกมาอย่างชัดเจนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง เป็นต้น

ปัญหาสำคัญที่ควรตั้งข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ช่องทางและความหลากหลายของสื่อชาติพันธุ์ จากข้อมูลในแบบสอบถามพบว่า เมื่อถามชื่อของสื่อชาติพันธุ์ โดยส่วนมากจะให้รายละเอียดเป็นชื่อสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุของรัฐ ทั้งนี้ เป็นไปได้ว่า สำหรับประเทศไทยยังคงมีกลไกที่เอื้ออำนวยให้ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ทั้งโทรทัศน์และวิทยุอยู่ในการควบคุมของภาครัฐและใช้ชื่อที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเสียเป็นส่วนใหญ่ หรืออาจสะท้อนภาพของการดำเนินกิจการสื่อโทรทัศน์และวิทยุในประเทศไทยที่ไม่ได้มีการประกาศตัวชัดเจนว่าเป็นสื่อเฉพาะชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่ง แต่ด้วยจำนวนของ

ชนกลุ่มใหญ่ จึงทำให้สื่อทั้งหลายมีแนวโน้มตอบสนองต่อความเป็นไทยมากกว่าชาติพันธุ์อื่นๆ หรือไม่ เป็นต้น

3.1.3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อในเรื่องรูปแบบของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และการสื่อสารในบริบทนี้

ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อในประเทศไทยโดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวและบทบาทของสื่อที่ควรจะเป็น

วลักษณ์กมล จ่างตระกูล คณบดีคณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้ให้สัมภาษณ์โดยวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ด้านสื่อในกรณีของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาความรุนแรงอยู่ในขณะนี้ไว้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์การสื่อสารที่มีนัยยะสำคัญ กล่าวคือ เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซากมานานหลายปีทำให้เกิดการถอยออกจากพื้นที่ของสื่อมวลชนกระแสหลักมากขึ้น ทั้งด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เหตุการณ์ที่ยืดเยื้อนี้ไม่ได้สร้างความน่าตื่นเต้นให้กับพวกเขาอีกต่อไปแล้ว และสถานการณ์ที่ดูจะมีความรุนแรงมากขึ้นส่งผลให้สื่อมวลชนส่วนกลางไม่กล้าเสี่ยงชีวิตลงมาทำงานข่าวในพื้นที่ รวมทั้งอาจไม่มีประเด็นใหม่ และโครงสร้างองค์กรสื่อที่รวมศูนย์การผลิตสื่ออยู่ที่ส่วนกลางซึ่งมองประเด็นสามจังหวัดชายแดนใต้ในภาพที่เป็นลบ ปรากฏการณ์นี้สะท้อนประเด็นปัญหาหลัก ประการแรก คือ ผู้ส่งสาร ซึ่งรวมถึงนักข่าวและบรรณาธิการข่าว ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าว (gateways of message) การที่สื่อกระแสหลักพึ่งนักข่าวในพื้นที่ (stringers) มากเกินไปทำให้ไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมทั้งนักข่าวพื้นที่ไม่ได้ผ่านการอบรมการทำข่าว นอกจากนี้ภูมิหลังของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการ ถือเป็นข้อจำกัดในการมองความเป็นชาติ ปัญหาหลักประการที่สองคือ เนื้อหาสื่อ ที่เน้นความรุนแรงที่มองเห็น (visible violence) ปัญหาประการที่สามคือองค์กรสื่อ ที่มีการรวมศูนย์การผลิตสื่อไว้ที่กรุงเทพฯ ทำให้ภาพสามจังหวัดชายแดนใต้ถูกมองจากมุมมองแบบสำนักข่าวตะวันตกรายงานข่าวประเทศที่กำลังพัฒนา และปัญหาประการที่สี่ คือแนวปฏิบัติทางจริยธรรม ส่วนใหญ่สื่อใช้การรายงานข่าวแบบข่าวอาชญากรรม เช่น มีคนบาดเจ็บจำนวนกี่คน

สถานการณ์เช่นนี้จึงกลายเป็นโอกาสใหม่ของสื่อทางเลือกจากหลากหลายองค์กรในพื้นที่ ทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือการสร้างศักยภาพของสื่อที่ใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมที่มีอยู่ เช่น วิทยุชุมชน การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกันในเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งการลงพื้นที่ของนักข่าวจากส่วนกลางที่น้อยลงเรื่อยๆ นี้ ทำให้เห็นความเคลื่อนไหวของสื่อในพื้นที่มากขึ้นและชัดเจนขึ้น

สื่อทางเลือกในพื้นที่เหล่านี้มีจุดเด่น คือ เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าสื่อข้างนอก รวมทั้งมีลักษณะเป็นเครือข่ายกับภาคประชาสังคมและภาควิชาการที่ทำงานด้านการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่ และมีผลกระทบในด้านบวก คือ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยน และเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ เช่น ระหว่างคนทำงานภาครัฐกับประชาชน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามสื่อทางเลือกไม่ได้มีด้านเดียว ยังอาจมีผลกระทบด้านลบได้เช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของพื้นที่ที่มีกลุ่มคนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม และมีความขัดแย้งรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสียรายวัน กล่าวคือ การโต้ตอบไปมา และบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและความสูญเสียจากสถานการณ์ความรุนแรงในสื่อสังคมออนไลน์มีมากขึ้น มีแนวโน้มที่เกิดความแตกแยก หรือการแบ่งพวกเขาพวกเรา รวมทั้งขยายพื้นที่แห่งความกลัวและความเกลียดชังยิ่งขึ้นได้ด้วย

3.2 ผลการศึกษากรณีประเทศมาเลเซีย

3.2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องการรายงานข่าวเลือกตั้งซ่อมที่กะจิงของสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศและระดับชาติพันธุ์: ชาติพันธุ์นิยมถูกนำมาใช้เพื่อการเล่นเกมทางการเมืองหรือไม่?

- บทนำ

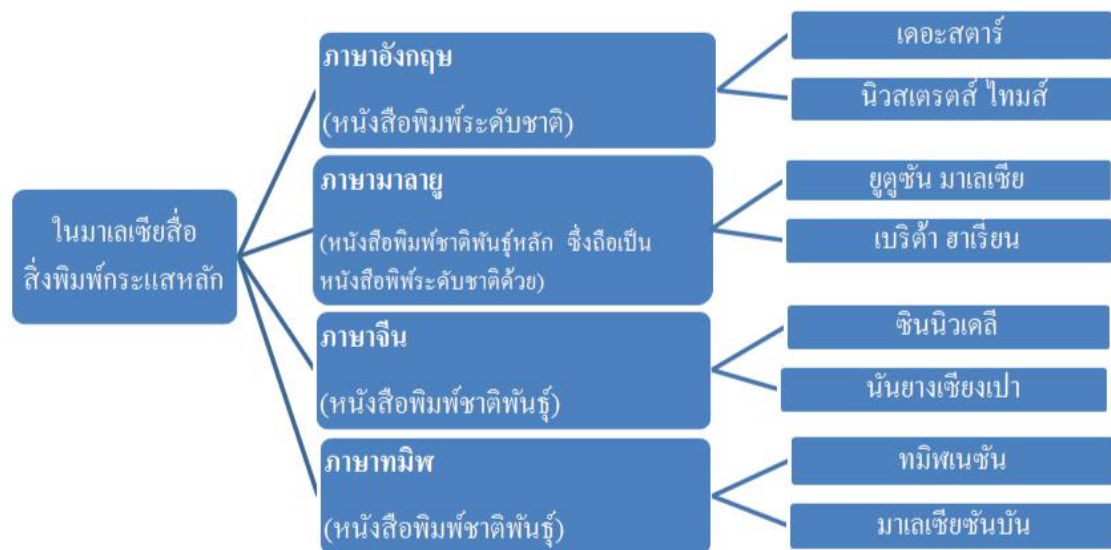
ประเด็นด้านชาติพันธุ์ในบริบทของประเทศมาเลเซียมีความโดดเด่นและชัดเจนอยู่ในพื้นที่ทางการเมือง พรรคการเมืองในมาเลเซียหลายพรรคก่อตั้งขึ้นมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 พรรคร่วมรัฐบาล (พรรค Barisan Nasional หรือพรรคพันธมิตรแห่งชาติ) ประกอบไปด้วยพรรคการเมืองทั้งหมด 13 พรรค โดย 4 พรรคหลักๆ ที่มีบทบาทสำคัญภายในพรรคร่วมรัฐบาล คือ พรรค UMNO (United Malay National Organisation) พรรค MCA (Malaysian Chinese Association - พรรคสหพันธ์ชาวจีนมาเลย์) พรรค MIC (สภาชาวอินเดียมาเลย์ - Malaysian Indian Congress) และพรรค PBB (Parti Pesaka Bumiputera Bersatu) ซึ่งแต่ละพรรคเป็นตัวแทนชุมชนชาวมลายู จีน อินเดีย และภูมิบุตร ตามลำดับ ฝ่ายค้านรัฐบาล หรือเรียกว่า Pakatan Rakyat หรือพันธมิตรประชาชน ประกอบไปด้วย 3 พรรค คือ พรรค PAS (Parti Islam Se-Malaysia) ซึ่งมีชาวมุสลิมเป็นหลัก, พรรค DAP (Democratic Action Party) ประกอบด้วยชาวจีนเป็นหลัก และพรรค PKR (Parti Keadilan Rakyat) ซึ่งมีชาติพันธุ์มลายูเป็นหลัก พรรค DAP และ PKR พยายามที่จะยึดตัวเองเป็นพรรคเสรีนิยม ไม่ยึดติดกับศาสนาและเชื้อชาติ แต่การแบ่งเชื้อชาติภายในพรรคร่วมยังคงมีอยู่

นักการเมืองมาเลเซียตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบากในการปรากฏตัวเพื่อปกป้องสิทธิของเชื้อชาติของตนในการได้รับการสนับสนุนจากภายในพรรค แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจของเชื้อ

ชาติอื่นในรูปของความพหุติ จุดยืนของนักการเมืองอาจช่วยให้เกิดผลดีหรือผลโดยเฉพาะในช่วงของการเลือกตั้ง เชื่อชาติของนักการเมืองและจำนวนของชาติพันธุ์ในการออกเสียงตามรัฐธรรมนูญเป็นข้อพิจารณาสำคัญของพรรคการเมืองในการเสนอชื่อผู้สมัคร ในระหว่างการเลือกตั้งและการหาเสียงเพื่อการสนับสนุนนโยบาย ประเด็นด้านชาติพันธุ์มักจะถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อต้องการสนับสนุนจากกลุ่มชาติพันธุ์ อีกนัยหนึ่ง ชาติพันธุ์มักจะถูกนำไปใช้เป็นอำนาจในการดึงคะแนนเสียงในเกมการเมือง คำถามที่เกิดขึ้นคือ ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ในมาเลเซียคือการทำลายอำนาจในเกมการเมืองหรือไม่ สื่อทำหน้าที่ใดในการเป็นตัวกลางระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชนเมื่อมีประเด็นความสัมพันธ์ด้านชาติพันธุ์ และสื่อกระแสหลักกับสื่อชาติพันธุ์นำเสนอประเด็นชาติพันธุ์ได้แตกต่างกันหรือไม่

งานวิจัยนี้จึงมีการวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอประเด็นเชื้อชาติและชาติพันธุ์มาใช้ในเกมการเมืองในช่วงการเลือกตั้งซ่อม เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นด้านเชื้อชาติที่อยู่เบื้องหลังการรายงานข่าวของสื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศมาเลเซียโดยใช้การเลือกตั้งที่กะจิงเป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยมองการวิจัยจากมุมมอง 4 ด้าน ต่อไปนี้ ก) ความแตกต่างของสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละสื่อในการแสดงความจริงจูงต่อประเด็นด้านชาติพันธุ์ในช่วงการเลือกตั้ง ด้านการหยิบยกประเด็นข่าว ความถี่ในการเสนอข่าว และการให้ความสำคัญ ข) ตัวละครหลักของข่าว ค) แหล่งข่าว และ ง) เป้าหมายของข่าว

ในการศึกษา ได้วิเคราะห์หนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ โดยการเก็บตัวอย่างที่อธิบายไว้ในตารางที่ 1 ผู้ถอดรหัส 8 รายได้รับคัดเลือกและฝึกหัดการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าความเที่ยงตรงระหว่างผู้ถอดรหัสสูงกว่า 0.7 ข่าวทุกชิ้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์แฝงอยู่และเกี่ยวกับการเลือกตั้งซ่อมที่กะจิงจะถูกนับเป็นหนึ่งในหน่วยของการวิเคราะห์ ระยะเวลาในการเก็บตัวอย่างเริ่มตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันรับการเสนอชื่อผู้สมัคร จนถึงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันสำรวจความคิดเห็น ทั้งนี้ ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ภาษามลายู ภาษาจีน และภาษาทมิฬ ได้ถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการรายงานการวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ 1 หนังสือพิมพ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

- ความเป็นมาของการเลือกตั้งซ่อมที่กะจัง

กะจังเป็นเมืองเล็กๆ ในรัฐ Selangor มีประชากรทั้งหมด 311,785 คน (การสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะสถาน, 2553) ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 ลีซินเซห์ จากพรรค Parti Keadilan Rakyat ชนะเก้าอี้ในกะจัง แต่ต่อมาลีซินเซห์ได้ทำให้หวังการเลือกตั้งต้องต้อะลึงเมื่อเขาได้ถอนตัวจากตำแหน่ง เพียงแค่หนึ่งปีหลังจากได้รับตำแหน่งโดยเขาให้เหตุผลว่า "เพื่อประโยชน์ของพรรค"

นายอันวา อิบราฮิม ผู้นำพรรคฝ่ายค้าน (Pakatan Rakyat) ในตอนนั้นประกาศ "กะจังมูฟ" (Kajang Move) โดยเขาจะเข้าลงเลือกตั้งที่นั้รัฐกะจัง นายอันวาดังใจจะใช้กะจังเป็นสะพานเพื่อชัชชนะในปุตระจาญา ซึ่งเป็นรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ พรรคร่วมรัฐบาล Barisan Nasional กล่าวว่า "กะจังมูฟ" ถือเป็นการดูถูกกระบวนกรประชาธิปไตยและเป็นชนั้เชิงในการเป็ยงเบนความสนใจไปที่ปัญหาภายในขนาดใหญ่ภายในรัฐบาล Pakatan Rakyat

ในวันที่ 7 มีนาคมพ.ศ. 2557 ไม่นานหลังจากการประกาศของนายอันวา อิบราฮิมว่าเขาจะเข้าลงเลือกตั้งในกะจัง เขาถูกศาลอุทธรณ์ตัดสินจำคุกเป็นเวลา 5 ปีจากข้อหาการล่่วงละเมิดทางเพศอดีตผู้ช่วยชื่อ Saiful Bukhari พรรค Pakatan Rakyat กล่าวว่า การตัดสินที่ไม่เหมาะสมกับเวลานั้เป็นการร่วมมือกับพรรค Barisan Nasional ที่จะขัดขวางไม่ให้นายอันวาร์เข้าลงแข่งขันการเลือกตั้งในกะจัง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น Pakatan Rakyat ได้ส่งนางวัน อะซีซะห์ ภรรยาของนายอันวาร์ อิบราฮิมเข้าเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งซ่อม Barisan Nasional ก็ได้ประกาศชื่อนางชีวเหมยพัน รองประธาน

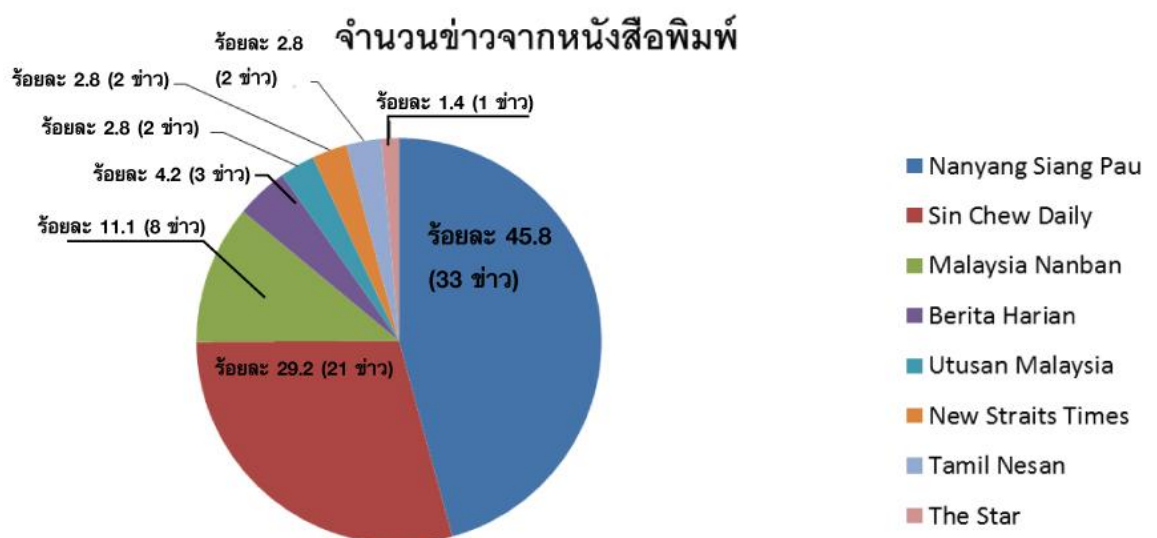
ของพรรค MCA เป็นผู้ทำชิง วันกำหนดส่งชื่อผู้ลงสมัครคือวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2557 และวันเลือกตั้งซ่อมคือวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2557

เมืองกะจังประกอบด้วยชาวมลายูอยู่ร้อยละ 45 ชาวจีนร้อยละ 40 ชาวอินเดียร้อยละ 10 และเชื้อชาติอื่นๆ อีกร้อยละ 2 ดังนั้นการเลือกตั้งนี้จึงเป็นเหมือน “สนามรบ” ของชาวมลายูและชาวจีน โดยชาวจีนถูกจับตามองว่าจะเป็นผู้กำหนดชัยชนะ

ทั้งพรรค Barisan Nasional และพรรค Pakatan Rakyat มักจะให้ผู้ลงสมัครเชื้อสายจีนลงสนามเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งซ่อมในปี พ.ศ. 2557 ที่มีขึ้นอย่างกะทันหัน พรรค Pakatan Rakyat ได้ตัดสินใจส่งผู้สมัครเชื้อสายมลายูลงสนามเลือกตั้ง ในขณะที่พรรค Barisan Nasional ยังคงใช้ผู้สมัครเชื้อสายจีนเช่นเดิม และถือเป็นการใช้ชาติพันธุ์มาเป็นข้อได้เปรียบ โดยพรรค Barisan Nasional กล่าวว่าพรรค Pakatan Rakyat ไม่ได้ส่งชาวจีนลงสนามเลือกตั้งและดูเหมือนจะข่มขู่ชาวจีนด้วยแรงขับส่วนตัวที่เห็นแก่ตัวของนายอันวาร์ อิบราฮิม MCA ต้องการจะกู้ตัวเองในกะจังหลังจากแพ้การเลือกตั้งทั่วไปที่ผ่านมา ในที่สุดจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 39,278 ราย มีผู้ไปใช้สิทธิในวันเลือกตั้งทั้งหมด 28,317 คน มีบัตรเสีย 214 ใบ นางวัน อะซีซะห์ชนะการเลือกตั้งด้วยเสียงส่วนมากจำนวน 16,741 คะแนนเสียง ส่วนนางชีวเหมยฟันได้คะแนนเสียงทั้งหมด 11,362 คะแนน (Election Commission, 2014)

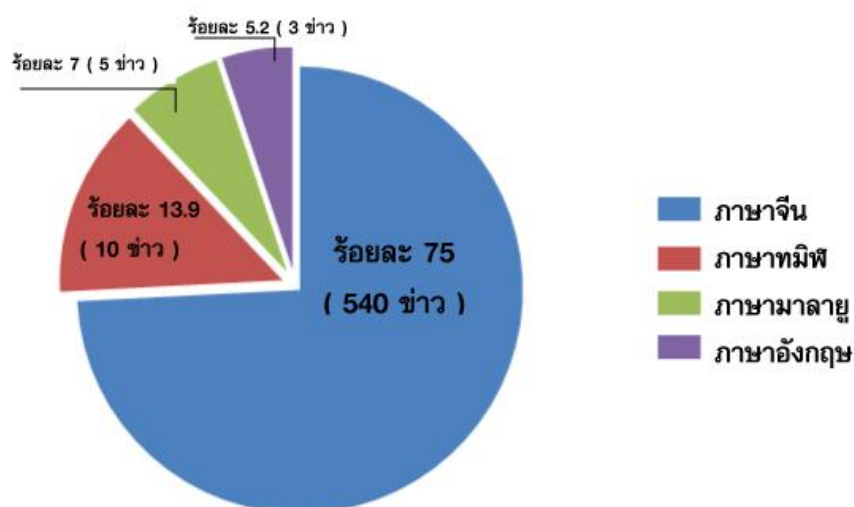
- ข้อค้นพบทั่วไป

ผู้วิจัยได้เลือกข่าว 72 ชิ้นที่มีการกล่าวถึงเรื่องเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ในการเลือกตั้งซ่อมของกะจัง ในปีพ.ศ. 2557 แผนภาพที่ 1 แสดงจำนวนข่าวที่แบ่งตามหนังสือพิมพ์ ส่วนแผนภาพที่ 2 แสดงจำนวนข่าวที่แบ่งตามภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์

แผนภาพที่ 1 จำนวนข่าวที่แบ่งตามหนังสือพิมพ์

Items by Newspaper Language

แผนภาพที่ 2 จำนวนข่าวที่แบ่งตามภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ภาษาจีนชื่อชินชิวเตลี และนังยางเซียงเปามีจำนวนข่าวร้อยละ 75 ตามมาด้วยหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬ (ร้อยละ 13.9) หนังสือพิมพ์ภาษามลายู (ร้อยละ 7) และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 3.2) หนังสือพิมพ์ชาติพันธุ์มีจำนวนข่าว ร้อยละ 88.9 ซึ่งมากกว่าหนังสือพิมพ์ประจำชาติที่มีจำนวนข่าวร้อยละ 12.2

ผู้วิจัยวัดความสำคัญของข่าวโดยใช้ Budd's (1964) attention score จาก 0-5 โดยข่าวที่มีความสำคัญน้อยที่สุดค่าเป็น 0 และข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุด ค่าเท่ากับ 5 ทั้งนี้คะแนนแต่ละค่าใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ความยาวของพาดหัวข่าวมีมากกว่า 2 คอลัมน์
- ความยาวของพาดหัวข่าวมีมากกว่าครึ่งหน้าหนังสือพิมพ์
- ข่าวอยู่ในหน้า 1
- ข่าวอยู่ในส่วนครึ่งบนของพับหนังสือพิมพ์
- ข่าวกินพื้นที่เกิน $\frac{3}{4}$ ของคอลัมน์

ผลการศึกษาตามตารางที่ 2 พบว่าถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์ภาษาจีนจะมีการเสนอข่าวมากที่สุดแต่ค่าเฉลี่ยความสำคัญมีค่าต่ำสุด เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ภาษามลายู และหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬ ในทางกลับกัน หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แม้จะมีความถี่ในการเสนอขำน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 คะแนนแบบบัตต์

คะแนนแบบบัตต์	ค่าความถี่	ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบบัตต์	Std. deviation
ภาษามลายู	5	3.00	1.22474
ภาษาจีน	54	1.70	1.48743
ภาษาอังกฤษ	3	4.00	.00000
ภาษาทมิฬ	10	3.40	.96609
Total	72	2.12	1.55588

- ประเด็นด้านชาติพันธุ์ที่มีการหยิบยกขึ้นมา

มีประเด็นด้านชาติพันธุ์หลักๆ อยู่ 3 ประการที่มีการหยิบยกมาเสนอในหนังสือพิมพ์ภาษาจีน ดังนี้

ก) การสนับสนุนชีวเหมยพันธ์อย่างเปิดเผยของประธานสมาคมนักเรียนแลกเปลี่ยนมาเลเซีย-ไต้หวัน ซึ่งส่งผลให้เกิดการประท้วงของนักศึกษา 180 คน

ประเด็นนี้มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์จีนทั้ง 2 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคมพ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นวันหลังจากที่ หลี่ซีซง ผู้เป็นประธานสมาคมนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนระหว่างประเทศไต้หวันกับมาเลเซีย ประกาศสนับสนุนชีวเหมยพันธ์กับสาธารณชน การสนับสนุนดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษา 180 คนในสมาคมประท้วงให้เขาถอนคำพูด เนื่องจากเรื่องนี้ไม่ได้เป็นเสียงสะท้อนของสมาคม ทั้งนี้มีนักเรียน 137 คนสนับสนุน Wan Azizah ด้วยเหตุนี้ หลี่ซีซงจึงได้ออกมาขอโทษและกลับคำว่าเขาให้การสนับสนุน Wan Azizah อยู่เป็นการส่วนตัวและไม่ได้สะท้อนมุมมองของทั้งสมาคมออกไป

ตารางที่ 3 พาดหัวข่าวในประเด็นนี้ที่รายงานในหนังสือพิมพ์จีนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาสามวัน

พาดหัวข่าวในชินชิวเตลี	วันที่	พาดหัวข่าวในนันยางเซียงเปา	วันที่
นักศึกษา 137 คนที่เรียนต่อในไต้หวันสนับสนุนอาชีวะ	13.3.2557	ลีซีซงต้องอธิบาย	12.3.2557
เรียกร้องให้ลีซีซงออกมาขอโทษ	13.3.2557	ประธานสมาคมนักเรียนแลกเปลี่ยนในไต้หวันลบโพสต์ในอินเทอร์เน็ต	12.3.2557
		สมาชิกสภาผู้แทนฯ ปีนัง 4 คน	12.3.2557

ลี้ชีของต้องยอมรับผิดชอบ	14.3.2557	ออกหนังสือต่อต้านประธาน	
สมาคมนักศึกษาจากมะละกาได้รับคำขอโทษจากลี้ชีของ	14.3.2557	สมาคมนักเรียนแลกเปลี่ยนที่สนับสนุนชีวเหมยพัน	
		นักศึกษามาเลเซีย 137 คนในไต้หวัน สนับสนุนอาชีวะ	13.3.2557

ข) การปิดตัวของ SJKC Damansara

จากวันที่ 16 มีนาคมเรื่อยมาจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้ง ประเด็นเรื่องการเรียนภาษาจีนได้ถูกหยิบยกขึ้นมา นายเอียนหยงเฮียนว่า ผู้มีตำแหน่งเป็นเลขาธิการของพรรค DAP ในรัฐสลังงอร์ได้กล่าวว่า ชาวจีนในเมืองกะจังต้องไม่ลงคะแนนเสียงให้กับนางชีวเพื่อเป็นการปกป้องการศึกษาภาษาจีน นายเอียนหยงกล่าวว่า ในช่วงที่นางชีวดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของดามันซารา (พ.ศ. 2542 - 2551) นางชีวได้ปิดโรงเรียนสอนภาษาจีนซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งของเธอ ชื่อเอสเจเคซี ดามันซารา ซึ่งดูเหมือนเขามีความภาคภูมิใจที่ได้ปิดโรงเรียนนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ของพรรค MCA นางชีวเหมยพัน ได้อธิบายโต้แย้งว่า โรงเรียนไม่เคยปิดตัวลง เพียงแต่จะทำการย้ายเนื่องจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเก่าก็ไม่ได้เอื้อต่อการเรียนรู้ การย้ายที่ตั้งของโรงเรียนก็เป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกัน เพราะต้องใช้เวลาจนถึงแปดปีในการดำเนินการแก้ปัญหาโดยมีการปลุกปั่นจากการประท้วงของผู้ปกครองของนักเรียนโดยมีสโลแกนว่า SJKC Damansara SOS (Save our School) โดยตารางที่ 4 แสดงพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาจีนเกี่ยวกับกรณี SJKC

ตารางที่ 4 พาดหัวข่าวประเด็นเอสเจเคซี ดามันซารา

พาดหัวข่าว ในซินนิวเดลี	วันที่	พาดหัวข่าว ในนินยางเซียงเปา	วันที่
ห าก จี ว ช น ะ ประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย	16.3.2557	อย่าปล่อยให้โรงเรียน ประณมปิดลงอีกครั้ง	16.3.2557
SJKC ดามันซารา ปิด ตัวลง 8 ปี	19.3.2557	SJKC ดามันซาราไม่ เคยปิดตัวลง	17.3.2557

		ผู้ปกครอง SJKC ดามัน ชาราบอกว่าฉิวภูมิใจ	19.3.2557
		ฉิวไม่ได้ช่วย SJKC ดา มันชารา	22.3.2557
		การขอเงินทุนสนับสนุน SJKC จะได้รับอนุมัติ	22.3.2557

ค) การหาเสียง

ทัศนคติด้านชาติพันธุ์มักถูกผู้ทำชิงตำแหน่งนำมาใช้ในการรณรงค์หาเสียง ชิวเหมยพันใช้ความแข็งแกร่งของพรรคโดยกล่าวว่าพรรค MCA จะเป็นตัวกลางระหว่างผู้ลงคะแนนชาวจีนกับรัฐบาลกลาง และชาวจีนจะได้รับการดูแลที่ดีกว่า หากพรรค MCA ได้ครองเก้าอี้ของรัฐ วัน อาชีชะห์ได้โต้ตอบข้อโต้แย้งที่ชิวเหมยพันมีจากการที่เธอมีจุดเด่นในด้านรูปร่างหน้าตาที่เป็นชาวจีนและเธอดูแลชุมชนชาวจีน โดยต่อว่านางชิวเหมยพันในการนำเรื่องชาติพันธุ์มาเล่นเพื่อใช้ในการหลอกผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยตารางที่ 5 แสดงพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาจีน

ตารางที่ 5: พาดหัวข่าวเรื่องการหาเสียงของนักการเมือง

พาดหัวข่าว ในชินฉิวเตลี	วันที่	พาดหัวข่าว ในนัณยางเชียงเปา	วันที่
ฉิวเล่นเกมด้านเชื้อชาติ	13.3.2557	อลิซาเบธห้วงบอกชิวห ลอกคนจีนในกะจิงด้วย	13.3.2557
บทพิสูจน์ว่าชาวจีนยัง ต้องการ MCA	13.3.2557	รูปร่างหน้าตา	
PR need 90% of Chinese vote	15.3.2557	บทพิสูจน์ว่าชาวจีนยัง ต้องการ MCA	14.3.2557
BN ไม่ได้ละเลยชาวจีน	17.3.2557	วันอาชีชะห์บอกหน้าจัน เหมือนคนจีน	21.3.2557

วันอาทิตย์ได้คะแนน เสียงร้อยละ 46 จากผู้ ลงคะแนนชาวมลายู			

เป็นที่น่าแปลกใจว่าหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬมีข่าวเพียงร้อยละ 10 จากจำนวนข่าวทั้งหมด ถึงแม้ว่าผู้ทำข่าที่ลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อมที่กะจังไม่ใช่ชาวอินเดีย และกะจังมีชาวอินเดียอยู่เพียงแค่ร้อยละ 10 ในหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬมีข่าว 7 ชิ้นที่มีประเด็นด้านเชื้อชาติ ดังต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์ทมิฬเนชันเน้นข่าวเรื่องการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือของพรรค BN ในการเลือกตั้งซ่อม และประโยชน์ที่ชุมชนชาวอินเดียจะได้รับจากการสนับสนุนพรรค BN เช่นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ภาษาจีน หนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬเน้นความสัมพันธ์ของชีวเหมยพันกับรัฐบาลกลาง ในทางกลับกัน มาเลเซียนั้นเน้นข่าวการรณรงค์หาเสียงโดยให้ความสำคัญกับคำสัญญาของชีวเหมยพันเรื่องการสร้างวัดอินเดียในกะจัง และเรื่องโรงเรียนสอนภาษาทมิฬ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเรื่องที่นางวัน อาชีชะห์และทีมงานอย่าง นายอันวาร์ และคาลิด อิบราฮิม ที่พูดภาษาทมิฬเพื่อเอาชนะใจผู้ลงคะแนนเสียงชาวอินเดีย โดยตารางที่ 6 แสดงพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬทั้ง 2 ฉบับ

ตารางที่ 6: พาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาทมิฬ

พาดหัวข่าว ในทมิฬเนชัน	วันที่	พาดหัวข่าว ในมาเลเซียนันบัน	วันที่
MIC จะเอาชนะใจผู้ ลงคะแนนเสียงชาว อินเดีย	15.3.2557	พวกเราสามารถนำกะจัง กลับมาได้ – พรรค MCA	14.3.2557
มีเพียง BN เท่านั้นที่จะ ทำตามข้อเรียกร้องของ ชาวอินเดียได้	20.3.2557	อันวาร์และคาลิดหา เสียงกับคนอินเดีย	14.3.2557
		ชีวเหมยพันจะช่วยสร้าง วัดฮินดู	15.3.2557
		คนอินเดียสนับสนุน BN	15.3.2557

		มากขึ้น	
		นี่คือผลกระทบ	17.3.2557
		ต้องการโรงเรียนทมิฬ	18.3.2557
		เมื่อไหร่ถนนในสลังอร์ จะใช้ชื่อเดวิด	19.3.2557
		ทุกคนเป็นโง่บ้าง วันพุธ ภาษาทมิฬ	21.3.2557

หนังสือพิมพ์ระดับชาติทั้งที่เป็นภาษามลายูและภาษาอังกฤษมีประเด็นด้านเชื้อชาติแฝงอยู่ในข่าว การเลือกตั้งซ่อมที่กะจังอยู่ต่ำกว่าสื่อชาติพันธุ์ หนังสือพิมพ์ภาษามลายูมักจะมีความเห็นไปในทางลบ เกี่ยวกับความพยายามของพรรค Pakatan Rakyat เรื่องการเอาชนะใจผู้ลงคะแนนเสียงชาวจีน โดย หนังสือพิมพ์มลายูมีการเน้นย้ำในเรื่องที่นายอันวาร์ไม่ได้ลงนามเลือกตั้งกับผู้ลงสมัครชาวจีนแทนที่นายลี ชินเซห์ และไม่ได้ไต่ถามที่หนึ่งของชาวจีนในกะจัง โดยพาดหัวข่าวแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7: พาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์มลายู

พาดหัวข่าวใน Utusan Malaysia	วันที่	พาดหัวข่าวใน Berita Harian	วันที่
ฝ่ายตรงข้ามโง่ผู้มีสิทธิชาวจีนใน กะจัง	17.3.2557	อันวาร์ทิ้งโควตาคณจีน	12.3.2557
การเพิ่มขึ้นของผู้สนับสนุนชาวจีน ต่อพรรค BN เป็นสัญญาณที่ดี	24.3.2557	อย่ากล่าวหา BN ว่าซื้อเสียงคน มาเลย์	18.3.2557
		ความละเอียดอ่อนแบบมาล์เห็นได้ จากกรณี Kak Wan	18.3.2557

หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษมีการเผยแพร่ประเด็นด้านชาติพันธุ์ในข่าวน้อยมาก กล่าวคือ มีการเสนอข่าวเพียง 3 ข่าวที่มีเนื้อหาดังกล่าว การรายงานโดยหลักเน้นเรื่องการดูถูกกันด้วยการเล่นเรื่องเชื้อชาติในช่วงการเลือกตั้งซ่อม และนำประเด็นโรงเรียนภาษาจีนเข้ามาเกี่ยวข้องกับประเด็นทางการเมือง หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับให้ภาพว่าชีวเหมยผั่นได้รับการสนับสนุนจากชาวจีนมากกว่า และในเรื่องโรงเรียนเอสเจเคซี ตามันซาราไม่ถือเป็นความผิดของชีวเหมยผั่น เรื่องนี้แทบจะไม่สร้างความประหลาดใจเนื่องจากหนังสือพิมพ์เดอะสตาร์มีพรรค MCA เป็นเจ้าของหลัก โดยตารางที่ 8 แสดงพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษทั้ง 2 ฉบับ

ตารางที่ 8: พาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

พาดหัวข่าว ในเดอะสตาร์	วันที่	พาดหัวข่าว ในนิวสเตรทไทมส์	วันที่
โรงเรียนทั้งสองโดนจับตามอง	20.3.2557	การเสแสร้งด้วยการถือไฟเรื่องเชื้อชาติในกะจิง	19.3.2557
		ชีวได้รับการสนับสนุนอย่างท่วมท้นจากชาวจีน	24.3.2557

- ผู้เกี่ยวข้องในการตีพิมพ์ข่าวประเด็นชาติพันธุ์

ตารางที่ 9 แสดงตัวแสดงหลักของข่าวซึ่งเป็นผู้ทำขงในการเลือกตั้ง (ร้อยละ 31.9) ประชาชน (ร้อยละ 15.3) และพรรคการเมือง 2 พรรคของผู้ทำขง นั่นคือ พรรค PKR (ร้อยละ 11.1) และพรรค MCA (ร้อยละ 9.7) สิ่งที่น่าสนใจคือ นักการเมือง ประชาชน และพรรคเป็นตัวแสดงหลักในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเอ็นจีโอหรือองค์กรอื่นๆ

ตารางที่ 9: ค่าความถี่และค่าร้อยละของตัวแสดงหลัก

ตัวแสดงหลัก	ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง	23	31.9
ประชาชน	11	15.3
PKR	8	11.1
MCA	7	9.7
รัฐบาล	6	8.3
อื่นๆ (เอ็นจีโอชาวจีน)	5	6.9
กลุ่มคนที่ไม่ใช่มุสลิม	3	4.2
BN	3	4.2
MIC	3	4.2
DAP	1	1.4
PAS	1	1.4
SPR	1	1.4
รวม	72	100.0

ส่วนตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า แหล่งข่าวก็คือพรรคการเมือง นั่นคือ พรรค MCA (ร้อยละ 26.4) และพรรค PKR (ร้อยละ 18.1) แต่ข่าวแทบจะไม่ได้มาจากตัวผู้ลงสมัครทั้ง 2 คนเอง (ร้อยละ 2.8) แหล่งข่าวส่วนใหญ่จะเป็นแกนนำการหาเสียงจากทั้ง 2 ฝ่าย เอ็นจีโอชาวจีนก็ถือเป็นแหล่งข่าวหลักอันดับต้นๆ ซึ่งสาเหตุหลักเป็นเพราะประเด็นส่วนใหญ่เป็นประเด็นของชาติพันธุ์ชาวจีน บรรณาธิการ (ร้อยละ 8.3) และประชาชน (ร้อยละ 8.3) เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งข่าวหลักเช่นกัน ซึ่งเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของนักข่าวและอิทธิพลของประชาชนในประเด็นเรื่องชาติพันธุ์

ตารางที่ 10 : ค่าความถี่และค่าร้อยละของแหล่งข่าว

แหล่งข่าว	ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
MCA	19	26.4
PKR	13	18.1
อื่นๆ (เอ็นจีโอชาวจีน)	8	11.1
บรรณาธิการ	6	8.3
ความคิดเห็นของประชาชน	6	8.3
รัฐบาล	4	5.6
MIC	3	4.2
PR	3	4.2
BN	2	2.8
DAP	2	2.8
อื่นๆ	2	2.8
ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง	2	2.8
UMNO	1	1.4
PAS	1	1.4
รวม	72	100.0

ในขณะที่ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายหลักของประเด็นชาติพันธุ์คือประชาชน ชาวส่วนใหญ่มักจะมีการชักจูงให้ประชาชนตัดสินใจด้วยสติปัญญาในประเด็นของชาติพันธุ์ในกรณีของการเลือกตั้งซ่อมที่กะจัง MCA เป็นเป้าหมายอันดับ 2 (ร้อยละ 19.4) ตามด้วยเอ็นจีโอชาวจีน (ร้อยละ 12.5)

ตารางที่ 11: เป้าหมายของชาวชาติพันธุ์

เป้าหมาย	ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
ประชาชน	31	43.0
MCA	14	19.4
เอ็นจีโอชาวจีน	9	12.5
PR	5	6.9
บรรณาธิการ	4	5.6
PKR	2	2.8
ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง	2	2.8
รัฐบาล	1	1.4
BN	1	1.4
UMNO	1	1.4
อื่นๆ (เอ็นจีโชาวมลายู)	1	1.4
ผู้อ่าน/ความคิดเห็น	1	1.4
รวม	72	100.0

ด้านมุมมองของข่าว ร้อยละ 23.6 ของข่าวเป็นการสนับสนุนพรรคร่วมรัฐบาล ในขณะที่ร้อยละ 18.1 ต่อด้านพรรคร่วมรัฐบาล ในทางกลับกัน พรรคฝ่ายค้าน Pakatan Rakyat มีข่าวสนับสนุนร้อยละ 12.5 และข่าวต่อต้าน ร้อยละ 8.3 ข้อมูลอื่นๆ ดูได้จากตารางที่ 12

ตารางที่ 12: มุมมองของข่าว

มุมมองของข่าว	ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
สนับสนุนพรรคร่วมรัฐบาล	17	23.6
ต่อต้านพรรคร่วมรัฐบาล	13	18.1
สนับสนุนพรรคฝ่ายค้าน	9	12.5
ต่อต้านพรรคฝ่ายค้าน	6	8.3
เป็นกลางกับพรรคร่วมรัฐบาล	5	6.9
ต่อต้าน NGOs (CHN)	5	6.9
เป็นกลางกับ NGOs (CHN)	4	5.6
เป็นกลางกับรัฐบาลกลาง	3	4.2
เป็นกลางกับรัฐบาล	2	2.8
ต่อต้านรัฐบาล	2	2.8
สนับสนุนรัฐบาลกลาง	2	2.8
เป็นกลางกับฝ่ายค้าน	2	2.8
สนับสนุนรัฐบาล	1	1.4
สนับสนุน NGOs (CHN)	1	1.4
รวม	72	100.0

- อภิปรายผล

การเมืองในประเทศมาเลเซียมักจะมีการแบ่งขั้วไปตามชาติพันธุ์และเชื้อชาติ เรื่องนี้ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากมาเลเซียได้สืบทอดการแบ่งแยกและกฎหมายจากอังกฤษมาตั้งแต่ช่วงก่อนที่จะเป็นอิสระกว่า 50 ปีสู่ความเป็นอิสระ สถานการณ์ทางการเมืองในมาเลเซียเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของคนเมืองวัยหนุ่มสาวที่มีความรู้ทางด้านอินเทอร์เน็ตและได้รับผลกระทบจากโลกาภิวัตน์มากขึ้น ท่ามกลางสถานการณ์นี้ สถาบันสื่อมีบทบาทที่สำคัญต่อสถาบันทางการเมืองและประชาชน ในการจะก้าวเดินต่อไปให้ไกลกว่าเดิมนั้น รัชชาติคือ "ชุมชนที่ถูกจินตนาการ" โดยระบบสื่อ (Anderson, 2000)

ในมาเลเซีย เมื่อมองเข้าไปในเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ จะสังเกตได้ว่า สื่อมีความหลากหลายพอๆ กับสังคม มีทั้งหนังสือพิมพ์ระดับชาติที่มีชื่อเสียง (ใช้ภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและภาษาอังกฤษ) และสื่อชาติพันธุ์ที่โดดเด่น (ใช้ภาษาจีนและภาษาทมิฬ) หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีหน้าที่ของตัวเองที่ต้องทำ

สื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศหรือระดับชาติพันธุ์ได้วางระดับในการถกประเด็นทางการเมืองเพื่อประชาชนมากกว่าแค่การให้ข้อเท็จจริง

การศึกษานี้ให้ข้อค้นพบที่น่าสนใจอยู่ 2 ประการ ดังนี้

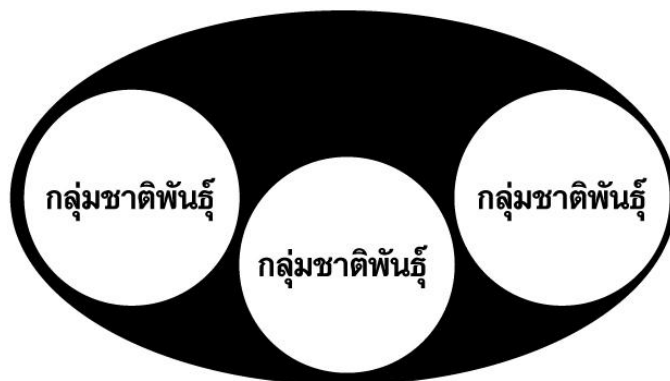
1) ประเด็นด้านชาติพันธุ์มักจะถูกนำมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง การวิเคราะห์เนื้อหาแสดงให้เห็นว่าในการถกประเด็นทางการเมืองที่รุนแรง เชื้อชาติมักจะถูกนำมาเป็นเครื่องมือของนักการเมือง ชาติพันธุ์เป็นประเด็นหลักในการพิจารณาการคัดตัวผู้ทำชิงเก้าอี้ของรัฐโดยจะขึ้นอยู่กับชาติพันธุ์ของผู้ลงคะแนนเสียงเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันนักการเมืองก็นำประเด็นเชื้อชาติมาใช้ในการหาเสียง เช่น การรักษาการเรียนการสอนภาษาแม่ ชาติพันธุ์ของนักการเมือง และใครจะสนับสนุนประเด็นด้านชาติพันธุ์ได้ดีกว่ากัน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ขัดแย้งกันก็คือ ในขณะที่ความเป็นหนึ่งของชาติถือเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ต้องทำให้สำเร็จในระบบการเมือง เชื้อชาติก็ยังถูกนำมาเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่นักการเมืองชื่นชอบ

แหล่งข่าวในประเด็นชาติพันธุ์มักจะเป็นนักการเมือง ในทางกลับกัน เป้าหมายและตัวแสดงหลักๆ ของข่าวก็มักจะเป็นประชาชน ข้อขัดแย้งคือ ในขณะที่การรวมชาติเพื่อเป็นประเทศพหุวัฒนธรรมเป็นความมุ่งมั่นของชาติ ชาติพันธุ์นิยมก็ยังคงฝังรากลึกอยู่ในระบบการเมือง

2) สื่อสิ่งพิมพ์ในมาเลเซียทั้งที่เป็นสื่อระดับประเทศและสื่อชาติพันธุ์สะท้อนความเป็นชาติพันธุ์นิยมของตนเอง สื่อสิ่งพิมพ์สะท้อนความแตกต่างระหว่างชาติพันธุ์ทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศและสื่อสิ่งพิมพ์ระดับชาติพันธุ์ ถึงแม้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศจะมีน้อยกว่ามาก ดังนั้น ในการตั้งข้อสรุปว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชาติพันธุ์เป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมแตกแยกมากกว่าสื่อระดับประเทศดูจะเป็นคำกล่าวสรุปเกินจริง อย่างน้อยในกรณีของมาเลเซีย

ประเด็นทางการเมืองของประเทศไม่ได้มาแทนที่ข้อถกเถียงในประเด็นชาติพันธุ์ (ความแตกแยก) ในการรายงานของสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีการถกประเด็นทางการเมืองของประเทศจากมุมมองของการคลั่งชาติเสียมากกว่า แผนภาพด้านล่างแสดงระบบสื่อในมาเลเซีย ซึ่งประเด็นทางการเมืองของประเทศจะถูกนำไปถกกันภายในกลุ่มชาติพันธุ์ การครอบครองสื่อสิ่งพิมพ์โดยนักการเมืองแสดงทิศทางของการเสนอข่าวของสื่อ อย่างไรก็ตาม จากการเปรียบเทียบระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศและสื่อสิ่งพิมพ์ระดับชาติพันธุ์แสดงให้เห็นว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชาติพันธุ์ดูเหมือนจะมีการตีกรอบประเด็นทางการเมืองจากมุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศ

ระบบสื่อมาเลเซีย

ภาพสะท้อนของระบบสื่อและเนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศมาเลเซียระบุดำถามขึ้นมาว่า ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ที่รายงานโดยสื่อเป็นตัวนำไปสู่การแตกแยกจนรวมกลุ่มกันไม่ได้หรือเป็นตัวก่อให้เกิดคตินิยมสากลของสาธารณะมากน้อยแค่ไหน ด้วยเหตุนี้งานวิจัยจึงต้องมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยอีกชุดหนึ่งเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากประชาชนเพื่อเข้าใจความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติพันธุ์นิยมและจุดยืนในการปรับตัวทางวัฒนธรรม

3.2.2 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเรื่อง “สื่อชาติพันธุ์ในมาเลเซีย: การบริโภคสื่อและการสนทนาในเรื่องคติสากลนิยมหรือการแยกตัวจากสังคม?”

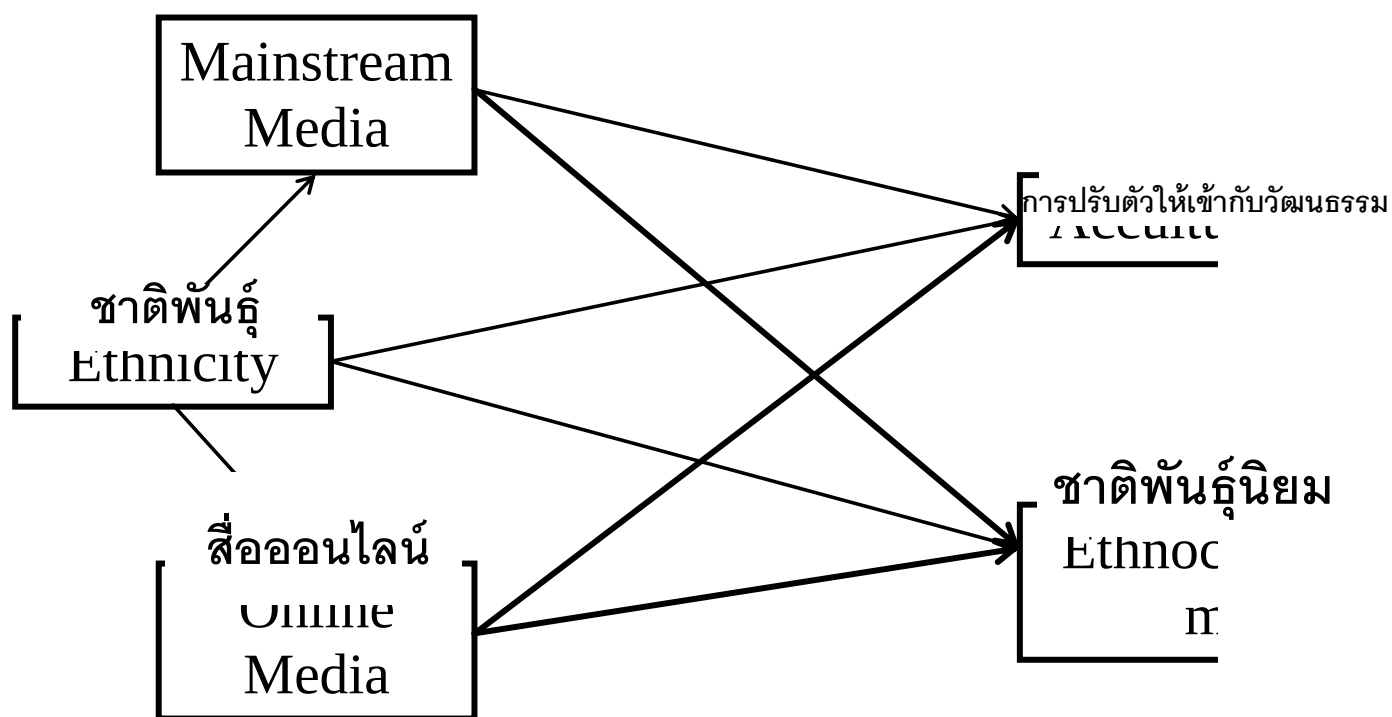
- บทนำ

จากความเข้าใจแผนภาพรวมเรื่องชาติพันธุ์ในระบบสื่อสิ่งพิมพ์ของมาเลเซียทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์ระดับประเทศและระดับกลุ่มชาติพันธุ์แล้วนั้น งานวิจัยฉบับนี้ยังมุ่งหมายจะทราบว่าการบริโภคสื่อมีผลต่อการรับรู้ของประชาชนอย่างไร ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจในการวิเคราะห์ว่าการใช้สื่อที่แตกต่างกันจะนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม (การปรับตัวเข้าหาวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาติ) หรือ ชาติพันธุ์นิยม (อิทธิพลด้านความเชื่อทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาติ) ได้หรือไม่ ในส่วนที่กล่าวได้ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหัวข้อศึกษาด้วยเห็นว่าเป็นสื่อที่ผลิตมากที่สุดและเก่าแก่ที่สุดของมาเลเซีย อย่างไรก็ตามเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสำรวจนี้ ผู้วิจัยได้รวมสื่อออนไลน์เข้าไปในแบบสอบถามด้วยเนื่องจากสื่อออนไลน์นับเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ได้รับความนิยมชนิดหนึ่งเช่นกัน

จุดมุ่งหมายของแบบสำรวจ คือการประเมินวัดความคิดเห็นและการรับรู้ของผู้บริโภคสื่อเรื่องชาติพันธุ์ ดังนั้นจึงทำแบบสำรวจขึ้นโดยไม่ได้ให้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด แต่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับเลือกมาเพื่อประเมินวัดการรับรู้เท่านั้น แบบสอบถามแบ่งเป็นสามส่วน คือ 1) การใช้สื่อ

กระแสหลัก 2) การใช้สื่อออนไลน์ และ 3) บทบาทที่มีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม คำถามเป็นแบบผสมระหว่างการวัดแบบนามบัญญัติ (ใช่ และ ไม่ใช่) และแบบอันตรภาค แบบการวัดอันตรภาคได้นำมาตรวัดทัศนคติของลิเคิร์ตระดับ 1 ถึง 5 มาใช้ โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง สมมติฐานพื้นฐานของข้อค้นพบแบบสำรวจนี้เป็นไปตามแบบจำลองด้านล่าง โดยสันนิษฐานว่าสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์เป็นสื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์และการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม/ชาติพันธุ์นิยม

ในกระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการสุ่มตัวอย่างต่อเนื่องเชิงกอนหิมะ โดยให้นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการสื่อสารจำนวน 28 คนไปหาผู้ตอบแบบสอบถามมารายละ 10 คน ให้ผู้แจงนับหาผู้ตอบแบบสอบถามชาวมลายูจำนวน 3 คน ชาวจีน 3 คน ชาวอินเดีย 3 คน และอื่น ๆ อีก 1 คน จากนั้นจึงเริ่มทดสอบและอภิปรายกับนักศึกษาทั้ง 28 คนก่อนเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของคำถาม ผู้วิจัยได้ปรับแก้คำถามต่าง ๆ จากความคิดเห็นที่ได้รับกลับมา แล้วจึงอธิบายกับผู้แจงนับเพื่อให้ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับการวิจัยและวิธีการทำแบบสำรวจนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสำรวจจำนวน 280 ฉบับตามเป้าหมาย โดยได้คัดแบบสำรวจที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 29 ฉบับออก

- ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามและการบริโภคสื่อ

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู (ร้อยละ 36.3) เพศหญิง (ร้อยละ 61.0) จากเขตเมือง (ร้อยละ 64.9) ในภาคกลาง (ร้อยละ 74.9) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 48.6) และมีงานทำ (ร้อยละ 78.1)

ตารางที่ 13: ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร:		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	หญิง	153	61.0
	ชาย	98	39.0
ชาติพันธุ์	มลายู	91	36.3
	จีน	74	29.5
	อินเดีย	70	27.9
	อื่น ๆ	16	6.4

ภูมิภาค	ภาคกลาง	188	74.9
	ภาคใต้	24	9.6
	ภาคเหนือ	21	8.4
	ชายฝั่งตะวันออก	10	4.0
	มาเลเซียตะวันออก	8	3.2
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	163	64.9
	ชานเมือง	69	27.5
	นอกเมือง	16	6.4
	ไม่ตอบ	3	1.2
ปัจจุบัน	ทำงาน	196	78.1
	เรียน	51	20.3
	ไม่ตอบ	4	1.6
การศึกษา	ประถมศึกษา	0	0
	มัธยมศึกษาตอนต้น	3	1.2
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	20	8.0
	เตรียมอุดมศึกษา	24	9.6
	อนุปริญญา	30	12.0
	ปริญญาตรี	122	48.6
	ปริญญาโท	48	19.1
	ปริญญาเอก	4	1.6
รวม		251	100.0

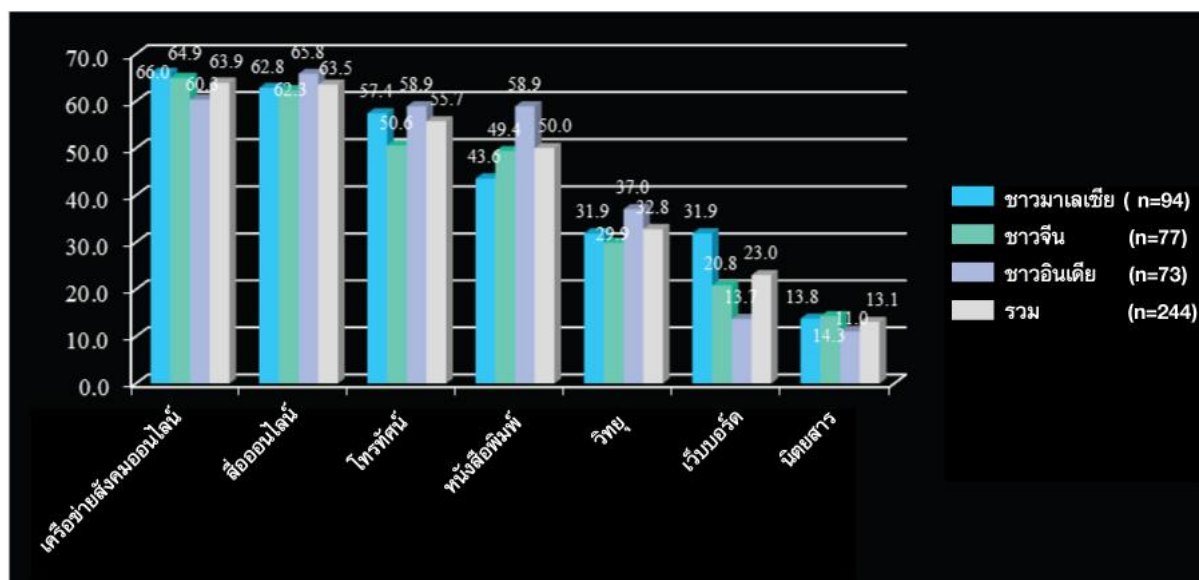
ตารางที่ 14 แสดงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 251 คนใช้สื่อออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลหลักโดยมีเครือข่ายทางสังคมออนไลน์มาเป็นอันดับหนึ่ง (64.5%) ตามด้วยข่าวออนไลน์ (62.9%) สื่อแบบเดิมตามหลังมา โดยโทรทัศน์อยู่ในอันดับสาม (55.0%) ตามด้วยวิทยุ (31.9%) บล็อกตามเว็บต่าง ๆ (23.5%) และนิตยสาร (14.3%)

ตารางที่ 14: แหล่งที่มาของข้อมูล

สื่อมวลชน:	ความถี่	ร้อยละ
เครือข่ายสังคมออนไลน์	162	64.5
ข่าวออนไลน์	158	62.9
โทรทัศน์	138	55.0
หนังสือพิมพ์	125	49.8
วิทยุ	80	31.9
เว็บไซต์	59	23.5
นิตยสาร	36	14.3

ในรายละเอียดตามรูปที่ 1 แสดงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้โดยชาติพันธุ์ที่ต่างกัน ข้อค้นพบแจ้งไว้ว่า การใช้สื่อสอดคล้องกันทุกชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามที่ชุมชนอินเดียใช้โทรทัศน์ (58.9%) และวิทยุ (58.9%) มากกว่าชุมชนชาวมลายูและจีน การบริโภคสื่อผ่านทางโทรทัศน์ของชาวจีนมีอัตราต่ำที่สุด (50.7%) ขณะที่ชุมชนชาวมลายูบริโภคสื่อผ่านหนังสือพิมพ์ต่ำที่สุดเพียง 43.6%

รูปที่ 1: แหล่งที่มาของข้อมูลแบ่งตามชาติพันธุ์

ตารางที่ 3 แสดงคำกล่าวบางส่วนที่แสดงถึงความสนใจของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อได้ทราบข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นรวมถึงการรับรู้ความสำคัญของสื่อชาติพันธุ์ของตนเอง คำกล่าวที่ว่า “ฉันชอบเพลง

ภาษาอังกฤษ” ได้รับค่าเฉลี่ยความเห็นพ้องสูงสุด ($M = 3.91$) เห็นोक่ากล่าวอื่นทั้งหมด แสดงว่าเพลงเป็นพื้นฐานด้านชาติพันธุ์ที่เป็นกลางและเป็นองค์ประกอบที่อยู่เหนือความเป็นชาติพันธุ์ ในเวลาเดียวกันพวกเขาชื่นชอบเพลงของชาติพันธุ์ตนเองด้วย ตามคำกล่าวที่ว่า “ฉันไม่ชอบเพลงของชาติพันธุ์ตนเอง” ที่ได้ระดับความเห็นพ้องต่ำที่สุด ($M = 2.42$) นอกจากความเป็นกลางของเพลงแล้ว จุดประสงค์หลักของผู้ตอบแบบสอบถามในการบริโภคสื่อชาติพันธุ์ คือเพื่อรับข้อมูลงานเทศกาลต่าง ๆ ของชาติพันธุ์ตน ($M = 3.71$) และเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับงานสำคัญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในบริเวณบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง ($M = 3.68$) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นตรงกันในระดับที่น้อยมากกว่าการบริโภคสื่อชาติพันธุ์จะช่วยให้พวกเขาหางานได้ ($M = 3.05$) ความสนใจในข่าวของชาติพันธุ์อื่นที่เป็นชนกลุ่มน้อยก็ได้ผลในระดับที่ต่ำเช่นกัน ($M = 3.15$)

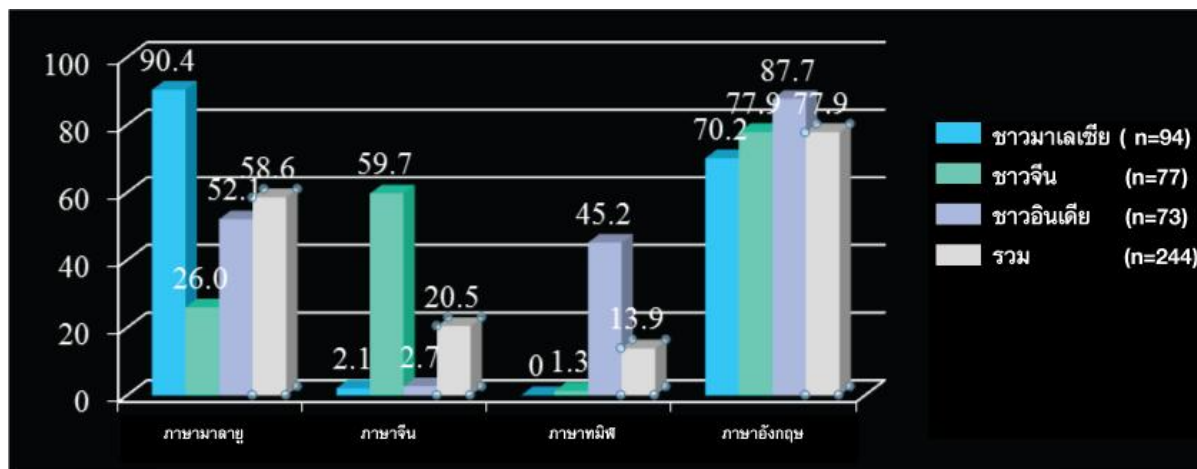
ตารางที่ 15: การใช้สื่อชาติพันธุ์และสื่อระดับประเทศ

คำกล่าว:	N	Mean	S.D.
1. ฉันสนใจในข่าวของกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยอื่น	250	3.15	.99
2. ฉันสนใจในข่าวของกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มใหญ่อื่น	249	3.39	.94
3. สื่อชาติพันธุ์เป็นเสียงที่มีอิสระของกลุ่มชาติพันธุ์ของฉัน	250	3.34	.94
4. สื่อชาติพันธุ์เป็นตัวช่วยให้ฉันเข้าใจว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในแถบบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ของฉัน	250	3.68	.93
5. สื่อชาติพันธุ์ช่วยให้ฉันหางานได้	249	3.05	1.11
6. สื่อชาติพันธุ์ช่วยให้ฉันได้ทราบข่าวสารงานเทศกาลทางวัฒนธรรมในกลุ่มของฉัน	250	3.71	.92
7. สื่อชาติพันธุ์ช่วยให้ฉันเข้าใจสิทธิต่าง ๆ ของฉัน	250	3.38	.99
8. ฉันไม่ชอบเพลงของกลุ่มชาติพันธุ์ของฉัน	250	2.42	1.15
9. ฉันชอบเพลงของชนกลุ่มใหญ่ในประเทศของฉัน	250	3.50	.98
10. ฉันชอบเพลงภาษาอังกฤษ	250	3.91	.99

ข้อสังเกต: 1 ต่ำสุด และ 5 สูงสุด

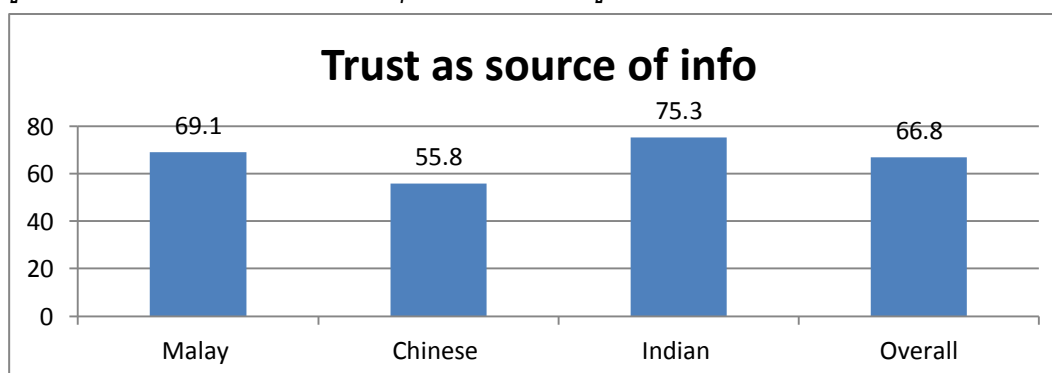
รูปที่ 2 เปรียบเทียบภาษาในการบริโภคสื่อแบ่งตามชาติพันธุ์ ข้อค้นพบแสดงว่าชุมชนชาวจีนบริโภคสื่อระดับประเทศเป็นภาษาอังกฤษ (70.2%) มากกว่าสื่อชาติพันธุ์ของตนเอง (59.7%) และยังบริโภคสื่อระดับประเทศภาษามลายูด้วย (26.0%) ชุมชนชาวอินเดียบริโภคสื่อระดับประเทศภาษามลายูด้วยเช่นกัน (52.1%) และสื่อระดับประเทศภาษาอังกฤษ (87.7%) มากกว่าสื่อภาษาแม่ของตนเองอย่างมาก (45.2%)

รูปที่ 2: ภาษาในการบริโภคสื่อแบ่งตามชาติพันธุ์

เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถาม “คุณคิดว่าข่าวระดับประเทศว่าเป็นแหล่งข้อมูลหรือไม่” และ “คุณคิดว่าสื่อชาติพันธุ์ของคุณเองเป็นแหล่งข้อมูลหรือไม่” 65.3% ตอบรับในคำถามแรก ขณะที่ 66.9% ตอบรับคำถามที่สอง โดยทั่วไปประชาชนชาวมลายูเชื่อถือสื่อระดับประเทศและสื่อชาติพันธุ์ของตนเองว่าเป็นแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยยังได้ถามคำถามว่า “คุณบริโภคสื่อชาติพันธุ์ของคุณเองเป็นประจำหรือไม่” ผู้ตอบนั้นเชื่อมั่นในสื่อชาติพันธุ์ของตนเองโดยมีการบริโภคสื่อดังที่เปรียบเทียบไว้ตามรูป 3 ชาวจีนมีระดับความเชื่อใจในสื่อชาติพันธุ์ของตนเองต่ำที่สุด ส่วนชาวอินเดียมีระดับความเชื่อใจในสื่อชาติพันธุ์ของตนเองสูงที่สุด ข้อสังเกตที่น่าสนใจคือระดับความเชื่อใจไม่เท่ากับระดับการบริโภคสื่อ ตามที่แสดงไว้อย่างเด่นชัดในรูป 2 พบว่าชาวอินเดียใช้สื่อระดับประเทศมากกว่าสื่อชาติพันธุ์ของตน อย่างไรก็ตามพวกเขากลับเชื่อใจสื่อชาติพันธุ์ของตนเองในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนชาวจีนที่ใช้สื่อชาติพันธุ์ของตนเองมากกว่าชาวอินเดียแต่ชาวจีนกลับเชื่อใจในสื่อของตนเองต่ำที่สุด (55.8%)

รูปที่ 3: ความเชื่อใจในสื่อชาติพันธุ์ให้เป็นแหล่งข้อมูล

ในด้านการใช้สื่อออนไลน์ตามตารางที่ 16 เหตุผลหลักว่าทำไมผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มใช้ชุมชนออนไลน์ตามชาติพันธุ์ของตนเพราะว่าพวกเขามีหัวข้อในการสนทนาในนั้น ($M = 3.27$) เป็นชุมชนที่มีความคิดเหมือนกัน ($M = 3.20$) ซึ่งเข้าใจปัญหาที่กัน ($M = 3.09$) อีกนัยหนึ่งคือผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มที่จะพูดคุยกันภายในชุมชนตัวเองเพราะความคุ้นเคยและความคล้ายคลึงกัน การรักษาแบบฉบับของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง ($M = 3.04$) และการนัดพบกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง ($M = 2.90$) ไม่ได้เป็นสิ่งที่พวกเขาสนใจในอันดับต้น

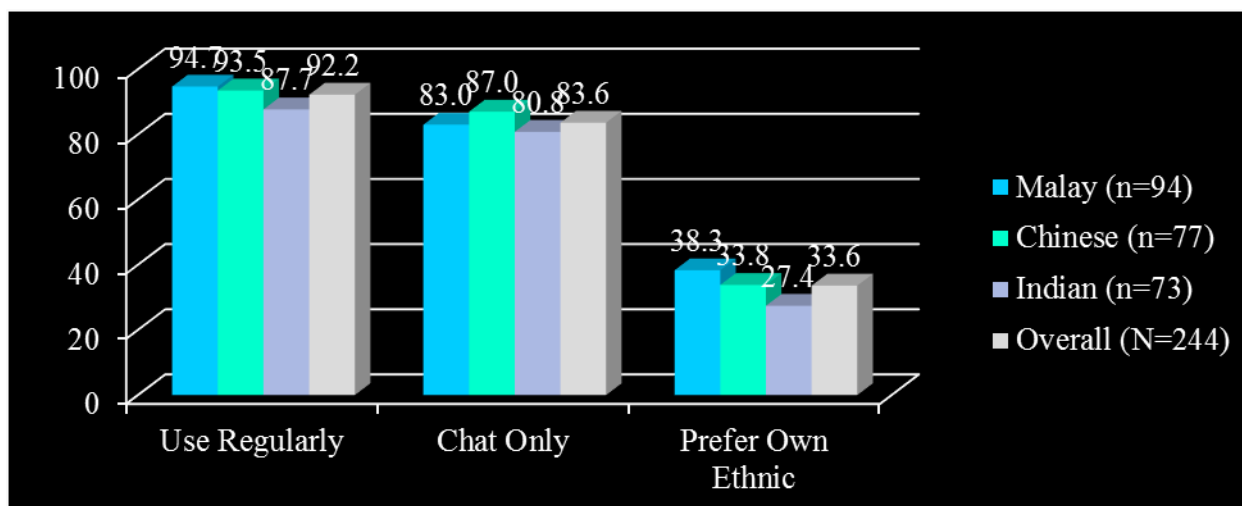
ตารางที่ 16: การใช้สื่อออนไลน์

คำกล่าว:	N	Mean	S.D.
1. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะทำให้มีโอกาสพบปะผู้คนในชาติพันธุ์เดียวกันกับฉัน	182	2.90	1.16
2. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะใช้แล้วสนุกดี	181	2.90	1.17
3. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะช่วยให้ฉันรักษาแบบฉบับของกลุ่มชาติพันธุ์ของฉัน	180	3.04	1.08
4. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะช่วยให้ฉันได้อยู่ในชุมชนที่มีความคิดคล้ายคลึงกัน	181	3.20	1.09
5. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะฉันมีหัวข้อใหม่ ๆ ในการสนทนา	181	3.27	1.10
6. ฉันใช้เพียงชุมชนออนไลน์ของชาติพันธุ์เท่านั้น (บล็อก, โฮมเพจ ฯลฯ) เพราะผู้คนในนั้นเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของฉัน	181	3.06	1.13

ข้อสังเกต: 1 ต่ำสุด และ 5 สูงสุด

การเปรียบเทียบแบ่งตามชาติพันธุ์ตามรูปที่ 4 ยังแสดงรูปแบบการใช้สื่อออนไลน์และการสนทนาออนไลน์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่ว่าชาติพันธุ์ใด ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ชอบที่จะสนทนากับชาติพันธุ์ของตนเองเพียงกลุ่มเดียวโดยเฉพาะ

รูปที่ 4: การใช้สื่อออนไลน์แบ่งตามชาติพันธุ์

- บทบาทของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม

ผู้วิจัยได้ประเมินวัดบทบาทของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม โดยมีคำถามแปดข้อเป็นตัวชี้วัดบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม และอีกสี่ข้อเป็นตัวชี้วัดบทบาทด้านชาติพันธุ์นิยม มาตราวัดที่ใช้คือมาตราวัดอันตรภาคของลิเคิร์ต โดยที่ 1 คือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตารางที่ 17 แสดงค่ากลางที่ใช้วัดบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคำถาม

ตารางที่ 17: บทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม

คำถาม:	N	Mean	S.D.
1. ถ้ากลุ่มต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ พวกเขาควรอยู่กับพวกของตน/ อยู่ภายในกลุ่มตนเอง	246	2.61	1.26
2. สังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายช่วยให้แก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น	246	3.33	.97
3. ชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังคงประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย	246	3.91	.96
4. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ในประเทศเป็นประจำ	246	3.66	.91
5. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นในประเทศเป็นประจำ	246	3.76	.83
6. ประชากรในกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของอีก	246	3.06	1.11

กลุ่มหนึ่งได้อย่างแท้จริง

7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเหตุการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ของเรา	244	3.29	.95
8. กลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่รวมกันได้โดยสงบ	246	3.93	.93

ข้อสังเกต: 1 ต่ำสุด และ 5 สูงสุด

ข้อค้นพบเป็นแรงสนับสนุนทางจิตใจที่ดีด้วยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า “กลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่รวมกันได้โดยสงบ” ($M = 3.93$) และ “ชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังคงประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย” คะแนนเฉลี่ยของทุกคำกล่าวสนับสนุนเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม อีกนัยหนึ่งคือผู้ตอบคำถามเห็นว่าการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบบทบาทการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมแบ่งตามชาติพันธุ์ ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าคำกล่าวเพียงสองข้อที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ “ถ้ากลุ่มต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ พวกเขาควรอยู่กับพวกของตน/ อยู่ภายในกลุ่มตนเอง และชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังคงประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย” ในคำกล่าวแรก ชุมชนชาวอินเดียแสดงความไม่เห็นพ้องสูงสุด ($M = 2.07$) เปรียบเทียบกับชาวมลายู ($M = 2.70$) และชาวจีน ($M = 2.71$) ในคำกล่าวที่สอง ชุมชนชาวจีนแสดงความเห็นพ้องในระดับที่ต่ำมาก ($M = 3.64$) เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนชาวอินเดีย ($M = 3.92$) และชุมชนชาวมลายู ($M = 4.09$)

ตารางที่ 18: บทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมแบ่งตามชาติพันธุ์

คำกล่าว:	มลายู	จีน	อินเดีย	Sig.
1. ถ้ากลุ่มต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ พวกเขาควรอยู่กับพวกของตน/ อยู่ภายในกลุ่มตนเอง	2.71	2.70	2.07	*
2. สังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายช่วยให้แก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น	3.46	3.24	3.31	
3. ชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังคงประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย	4.09	3.64	3.92	*
4. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ในประเทศเป็นประจำ	3.73	3.54	3.63	

5. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นในประเทศเป็นประจำ	3.71	3.72	3.85
6. ประชากรในกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของอีกกลุ่มหนึ่งได้อย่างแท้จริง	3.08	3.17	2.82
7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเหตุการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ของพวกเขา	3.41	3.11	3.32
8. กลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่รวมกันได้โดยสงบ	4.13	3.87	3.82

จากนั้นจึงได้แบ่งผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งตอบรับว่าใช้สื่อชาติพันธุ์เป็นประจำ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งตอบปฏิเสธ ผู้วิจัยเปรียบเทียบบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของทั้งสองกลุ่มตามตารางที่ 19 คำกล่าวเดียวที่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญคือการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามว่าชาติพันธุ์อื่นสนใจเรื่องราวของชาติพันธุ์ตนเอง กล่าวโดยง่ายคือผู้บริโภคระส่ำหลักทางชาติพันธุ์เป็นประจำนั้นมีแนวโน้มที่ต้องการรับรู้มากกว่าคนที่ไม่ได้บริโภคดังกล่าวเป็นประจำว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเรื่องราวของชาติพันธุ์ตน

ตารางที่ 19: บทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมแบ่งตามการใช้สื่อกระแสหลักทางชาติพันธุ์

คำกล่าว:	ใช่	ไม่ใช่	Sig.
1. ถ้ากลุ่มต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ พวกเขาควรอยู่กับพวกของตน/ อยู่ภายในกลุ่มตนเอง	2.65	2.46	
2. สังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายช่วยให้แก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น	3.29	3.45	
3. ชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังคงประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย	3.89	3.96	
4. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ในประเทศเป็นประจำ	3.61	3.74	
5. เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นในประเทศเป็นประจำ	3.76	3.77	
6. ประชากรในกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของอีกกลุ่มหนึ่งได้อย่างแท้จริง	3.09	2.98	

7. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเหตุการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ของเรา	3.40	3.15	*
8. กลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่รวมกันได้โดยสงบ	3.96	3.92	

ตามตารางที่ 20 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้เข้ากลุ่มสนทนาทางชาติพันธุ์ออนไลน์เป็นประจำและผู้ไม่ได้เข้าประจำนั้นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่น่าสนใจ ผู้ที่เข้ากลุ่มสนทนาในกลุ่มชาติพันธุ์ตนเป็นประจำนั้นเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องอยู่ในกลุ่มของตนเพื่อรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ ($M = 3.02$) และมีความเห็นพ้องในระดับต่ำมากที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ ($M = 3.71$) เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่ได้เข้าประจำ ทั้งนี้สอดคล้องกับผู้บริโภคสื่อกระแสหลักทางชาติพันธุ์เป็นประจำว่าผู้ที่สนทนากับกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองเป็นประจำนั้นมีความเห็นพ้องในระดับสูง ($M = 3.47$) ว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจในชาติพันธุ์ของตน

ตารางที่ 20: บทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมแบ่งตามการใช้ห้องสนทนาทางชาติพันธุ์ออนไลน์

คำกล่าว:	ใช่	ไม่ใช่	Sig.
• ถ้ากลุ่มต้องการรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ พวกเขาควรอยู่กับพวกของตน/ อยู่ภายในกลุ่มตนเอง	3.02	2.33	**
• สังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายช่วยให้แก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น	3.38	3.34	
• ชาติพันธุ์ทุกกลุ่มควรรักษาวัฒนธรรมของตนไว้ และยังต้องประยุกต์วัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่เข้ามาใช้ด้วย	3.71	4.04	**
• เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มใหญ่ในประเทศเป็นประจำ	3.62	3.68	
• เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรับข่าวสารเรื่องเหตุการณ์ทางการเมืองของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นในประเทศเป็นประจำ	3.69	3.81	
• ประชากรในกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งไม่สามารถเข้าใจปัญหาของอีกกลุ่มหนึ่งได้อย่างแท้จริง	3.22	2.95	
• กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเหตุการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ของเรา	3.47	3.20	*
• กลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่รวมกันได้โดยสงบ	3.83	4.01	

ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการทดสอบในเรื่องบทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมด้วยคำถามสี่ข้อตามตารางที่ 21 โดยทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามเห็นพ้องกันในเรื่องชาติพันธุ์นิยมว่ากลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 21: บทบาทด้านชาติพันธุ์นิยม

คำถาม:	N	เฉลี่ย	S.D.
1. สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหางาน	243	3.23	.99
2. สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหาพาร์ท แมนท์/บ้าน/สถานที่อยู่อาศัย	245	3.29	.95
3. สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการให้ความ ช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน	244	3.49	.94
4. เป็นเรื่องสำคัญที่จะแต่งงานกับคนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ของ ตนเอง	244	3.29	1.15

ตารางที่ 22 แสดงการเปรียบเทียบบทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมแบ่งตามชาติพันธุ์ ชาวจีนแสดงความเห็นพ้องในระดับต่ำมากในคำถามสองข้อ (“สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน” และ “เป็นเรื่องสำคัญที่จะแต่งงานกับคนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง”) เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนชาวมลายูและชาวอินเดีย

ตารางที่ 22: บทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมแบ่งตามชาติพันธุ์

คำถาม:	มลายู	จีน	อินเดีย	Sig.
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหางาน	3.34	3.11	3.20	
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหาพาร์ท แมนท์/บ้าน/สถานที่อยู่อาศัย	3.43	3.17	3.17	
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการให้ความ ช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน	3.70	3.20	3.46	**
• เป็นเรื่องสำคัญที่จะแต่งงานกับคนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง	3.39	2.86	3.53	**

เมื่อเปรียบเทียบผู้ใช้สื่อกระแสหลักทางชาติพันธุ์เป็นประจำกับผู้ไม่ได้ใช้ประจำ ข้อค้นพบแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในคำกล่าวด้านชาติพันธุ์นิยมทั้งสี่ข้อ (ตารางที่ 23) การเปรียบเทียบระหว่างผู้ใช้ห้องสนทนาชุมชนทางชาติพันธุ์ออนไลน์เป็นประจำและผู้ไม่ได้ใช้ประจำก็ได้แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเช่นกันในคำกล่าวด้านชาติพันธุ์นิยมทั้งสี่ข้อ (ตารางที่ 24) โดยทั่วไปผู้ใช้สื่อกระแสหลักทางชาติพันธุ์เป็นประจำมีแนวโน้มที่จะมีความเป็นชาติพันธุ์นิยมมากกว่าผู้ไม่ได้ใช้ประจำ ให้อ้างอิงตารางที่ 23 และ 24 สำหรับรายละเอียด

ตารางที่ 23: บทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมแบ่งตามการใช้สื่อกระแสหลักทางชาติพันธุ์

คำกล่าว:	ใช่	ไม่ใช่	Sig.
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหางาน	3.39	3.01	**
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหาพาร์ทเมนท์/บ้าน/สถานที่อยู่อาศัย	3.42	3.09	**
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน	3.60	3.31	*
• เป็นเรื่องสำคัญที่จะแต่งงานกับคนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง	3.44	3.02	**

ตารางที่ 24: บทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมแบ่งตามการใช้สื่อออนไลน์

คำกล่าว:	ใช่	ไม่ใช่	Sig.
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหางาน	3.50	3.09	**
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการหาพาร์ทเมนท์/บ้าน/สถานที่อยู่อาศัย	3.48	3.18	**
• สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ของฉันเป็นส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน	3.67	3.39	*
• เป็นเรื่องสำคัญที่จะแต่งงานกับคนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง	3.61	3.09	**

- อภิปรายผล

การสำรวจนี้ทำขึ้นจากข้อสันนิษฐานที่ว่า การใช้สื่อชาติพันธุ์จะเป็นสื่อกลางสร้างบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม โดยแรกเริ่มข้อค้นพบนี้ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อสรุปแทนประชากร

ทั้งหมด แต่เพื่อทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคัดเลือกมาเพื่อสร้างปัจจัยเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการอภิปราย ข้อค้นพบได้แสดงทัศนคติที่น่าสนใจบางประการและยังได้จุดประเด็นปัญหาเพิ่มเติมที่ต้องการคำตอบด้วย

1) ปฏิทรรศน์ของการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม ผู้ตอบแบบสอบถามดูเหมือนจะมีความขัดแย้งกันเอง จากที่พวกเขาเห็นพ้องทั้งเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม อย่างไรก็ตามเมื่อเมื่อทำความเข้าใจภูมิหลังของมาเลเซียและตรวจสอบกับข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหาจึงทำให้นำข้อค้นพบต่าง ๆ รวมเป็นแนวคิดขึ้นมาได้ สื่อในมาเลเซียมีแนวโน้มจะอภิปรายประเด็นระดับประเทศจากมุมมองของชาติพันธุ์ตนเอง ระบบการเมืองและระบบสื่อมาเลเซียสร้างขึ้นในวิถีทางที่ผู้รับสารไม่เห็นความขัดแย้งระหว่างการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยม ในด้านนี้เห็นได้ว่ามาเลเซียประสบความสำเร็จในการสร้างอัตลักษณ์ที่รวมอัตลักษณ์แห่งชาติและชาติพันธุ์ให้อยู่ร่วมกันและคงความสมดุลภายในตัวบุคคลหนึ่งได้

2) การบริโภคสื่อชาติพันธุ์เป็นประจำ (ไม่ว่าจะเป็นกระแสหลักหรือออนไลน์) สร้างความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อบทบาทด้านชาติพันธุ์นิยม ข้อค้นพบแสดงไว้ว่าเมื่อเปรียบเทียบกัน ผู้ใช้สื่อชาติพันธุ์เป็นประจำ (ทั้งกระแสหลักและออนไลน์) มีแนวโน้มจะแสดงบทบาทด้านชาติพันธุ์นิยมมากกว่าผู้ไม่ได้ใช้ประจำ การใช้สื่อชาติพันธุ์มีแนวโน้มให้แบ่งแยกจากสังคมส่วนรวมและคงอยู่เพียงในชุมชนและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองโดยยอมสูญเสียโอกาสผสมรวมกับวัฒนธรรมแห่งชาติไป อย่างไรก็ตามคำถามที่เกิดขึ้นจากได้ข้อค้นพบมาคือการใช้สื่อชาติพันธุ์ช่วยสนับสนุนชาติพันธุ์นิยมหรือชาติพันธุ์นิยมสนับสนุนให้ใช้สื่อชาติพันธุ์กันแน่ จึงจำเป็นต้องต่อยอดวิเคราะห์หาคำตอบจากประชาชนต่อไปเพื่อให้เข้าใจว่าการใช้สื่อชาติพันธุ์เป็นเหตุหรือผลต่อเรื่องชาติพันธุ์นิยม

3) การบริโภคสื่อชาติพันธุ์เป็นประจำไม่ได้สร้างความแตกต่างในบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมแต่ข้ออภิปรายนี้ไม่หนักแน่นพอ การใช้สื่อชาติพันธุ์ไม่ได้สร้างความแตกต่างในบทบาทด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมโดยเฉพาะในคำกล่าวที่ว่า “กลุ่มชาติพันธุ์อื่นสนใจเหตุการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ของพวกเรา” การเข้าใช้ห้องสนทนาชาติพันธุ์ออนไลน์นำไปสู่แนวคิดที่ว่าเราต้องอยู่ในชุมชนของเราเพื่อให้รักษาวัฒนธรรมของเราไว้ได้ แต่ก็เกิดประเด็นปัญหาขึ้นว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกจำเป็นต้องอยู่ในชุมชนชาติพันธุ์ของตนเพราะการใช้สื่อเป็นประจำ หรือเพราะชาติพันธุ์นิยมของตนจึงเลือกใช้ห้องสนทนาชาติพันธุ์กันแน่

4) ความเชื่อไม่เทียบเท่าปริมาณการใช้สื่อชาติพันธุ์ ดังที่ข้อค้นพบได้ชี้ไว้ว่าเมื่อบุคคลหนึ่งเชื่อถือนสื่อชาติพันธุ์ของตน ไม่ได้จำเป็นต้องมีผลให้บริโภคสื่อชาติพันธุ์เป็นประจำ ผลต่อเนื่องคือการใช้สื่อชาติพันธุ์เป็นประจำนั้นไม่ได้หมายความว่าบุคคลเชื่อนสื่อชาติพันธุ์นั้นเช่นเดียวกัน ข้อค้นพบนี้สำคัญ

ที่ว่า การเชื่อถือสื่อชาติพันธุ์อาจเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาเมื่อเกิดประเด็นคำถามที่ว่า การบริโภคสื่อชาติพันธุ์นำไปสู่ชาติพันธุ์นิยมหรือไม่

3.2.3 การสัมภาษณ์สื่อในเรื่องการเข้าใจผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อ: อะไรคือบทบาทของสื่อในการสร้างชาติ?

- บทนำ

เนื้อหาก่อนหน้านี้นำเสนอข้อมูลความเห็นประชาชนเรื่องชาติพันธุ์นิยมและการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมโดยละเอียด ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์นำเสนอและวิเคราะห์มุมมองของสื่อชั้นนำของมาเลเซีย เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนรวมและบทบาทของสื่อ บทสัมภาษณ์ทั้งหมดจัดทำขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อชั้นนำของวงการจำนวนเจ็ดราย โดยผู้ให้สัมภาษณ์มาจากระดับผู้บริหารรวมถึงบรรณาธิการอำนวยการทั้งอดีตและปัจจุบันทั้งจากสื่อระดับประเทศและสื่อชาติพันธุ์

ผู้วิจัยได้อภิปรายถึงมุมมองของสื่อแนวหน้าของมาเลเซียในประเด็นคำถามสามกลุ่ม ได้แก่ ก) อะไรคือการสร้างชาติและความสามัคคีในบริบทสังคมหลากหลายวัฒนธรรมของมาเลเซีย ข) อะไรคือบทบาทของสื่อในการสร้างชาติของมาเลเซีย และ ค) อะไรคือการมีส่วนร่วมและจุดอ่อนของสื่อชาติพันธุ์ในกระบวนการสร้างชาตินี้

- ระเบียบวิธีวิจัย

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลมุมมองของสื่อชั้นนำของมาเลเซียด้านบทบาทสื่อชาติพันธุ์ในการสร้างสร้างชาติ โดยแบ่งเป็นห้าขั้นตอน คือ หาประเด็นหลักและตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์ หาผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการ อบรมผู้สัมภาษณ์ จัดสัมภาษณ์ และท้ายสุดคือถอดเสียงบทสัมภาษณ์เป็นตัวอักษร

การพัฒนาคำถามประเด็นหลักทำขึ้นโดยการอภิปรายระหว่างผู้วิจัยหลัก อย่างไรก็ตามก็มีข้อสังเกตว่าคำถามเพื่อสัมภาษณ์นี้เป็นเพียงแนวทางเท่านั้นและไม่ได้เป็นคำถามบังคับระหว่างการสัมภาษณ์ เนื่องจากได้รับคำตอบที่หลากหลายและสร้างสรรค์จากผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต่างกันไป ถ้ารายการคำถามมีโครงสร้างที่ชัดเจนเกินไปอาจทำให้คำตอบที่มีประเด็นที่น่าสนใจและสำคัญอาจตกหล่นไปได้

ขั้นตอนที่สองและสามนั้นปฏิบัติไปพร้อมกัน ผู้วิจัยเป็นผู้คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการ ในช่วงปลายโครงการได้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วจำนวนหกราย การอบรมผู้สัมภาษณ์ได้ดำเนินการไปพร้อมกันกับการจัดทำรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยเจ็ดคนและนักศึกษาระดับปริญญาตรีสองคนได้รับการอบรมให้เป็นผู้สัมภาษณ์ในการอบรมปฏิบัติการจำนวนสองครั้ง ผู้วิจัยจัดการอบรมครั้งแรกให้โดย

มุ่งหวังจะอธิบายวัตถุประสงค์ทั้งหมดของโครงการ เป้าหมายของการสัมภาษณ์ และสิ่งที่คาดว่าจะได้รับ รวมถึงตัวชี้วัดบางประการเกี่ยวกับกระบวนการสัมภาษณ์ให้กับนักศึกษาฟังโดยสังเขป การอบรมครั้งที่สอง จัดให้มีผู้บรรยายจากคณะสื่อและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซียซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกในด้านการสื่อสาร ผู้บรรยายได้สอนผู้สัมภาษณ์ถึงขั้นตอนและเทคนิคที่ถูกต้องใน การสัมภาษณ์เจาะลึก นอกจากนี้ก่อนการสัมภาษณ์ยังได้จัดจำลองการสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อม ให้ผู้สัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์จริงอีกด้วย

ท้ายที่สุดจึงจัดสัมภาษณ์ขึ้นในสถานที่และพื้นที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวกที่สุด สถานที่ต่าง ๆ ที่จัด สัมภาษณ์มีตั้งแต่ปูตราจายา ซาห์อลัม กัวลาลัมเปอร์ และปาลัวบีง บทสัมภาษณ์ทั้งหมดได้รับการบันทึก เพื่อการอ้างอิงโดยกล้องถ่ายวิดีโอหรือเครื่องอัดเสียง MP3 โดยได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว ท้ายที่สุดผู้สัมภาษณ์จะถอดเสียงบทสัมภาษณ์ออกมา และบทสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษรนี้จะนำไปใช้ วิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป มีข้อสังเกตในการวิเคราะห์ว่าผู้วิจัยได้พยายามอย่างที่สุดในการนำบทสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ของแต่ละคนมาใช้ แต่บางส่วนไม่ได้นำมาใช้เพื่อรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อที่ เกี่ยวข้องไว้

- ข้อค้นพบ

ก) “การสร้างชาติ” และความเป็นหนึ่งเดียวในบริบทของมาเลเซีย คืออะไร ผู้รู้ด้านสื่อที่ให้สัมภาษณ์ ทั้งหมด อธิบายถึง “การสร้างชาติ” ว่าเป็นกระบวนการในการส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวของชาติ และ ปลุกฝังความเป็นอัตลักษณ์ของชาติท่ามกลางประชากรที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของมาเลเซีย อย่างไรก็ตามผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นที่แตกต่างว่าส่วนประกอบสำคัญของกระบวนการและวิธีการ ส่งเสริมการสร้างชาติคืออะไร

ดาโต๊ะยงชูเหียง บรรณาธิการหลักของเบอร์นามา อธิบายความหมายของการสร้างชาติว่า “เป็น การปลุกฝังความสามัคคีของชาติในหมู่เชื้อชาติต่างๆ” กลุ่มบรรณาธิการหลักของเดอะสตาร์ ดาโต๊ะเสรีวง ชุนไวเห็นเช่นกัน โดยกล่าวว่า การสร้างชาติในประเทศพหุสังคมอย่างมาเลเซียเป็นเรื่องของ “การรวมทุก เชื้อชาติเข้าด้วยกัน”

ในมุมมองของทนายความ หลิวเพงฉวน อดีตบรรณาธิการระดับสูงของเดอะสตาร์ อดีตกรรมการ ผู้จัดการกลุ่มและซีอีโอของนินยางโฮลดิ้งเบอร์ฮัด เน้นย้ำคล้ายๆ กันว่า การสร้างชาติเป็นเรื่องของการสร้าง ชาติซึ่ง “อยู่บนหลักการของรัฐธรรมนูญ”

เมื่อโฟกัสไปที่มิติการมองจากล่างขึ้นบนในกระบวนการสร้างชาติของมาเลเซีย ดาโต๊ะเสรีวงชุนไว จากเดอะสตาร์ ได้แสดงความเห็นว่า “ไม่มีชุมชนใด ไม่มีเชื้อชาติใด สามารถสร้างชาติด้วยตัวเองได้” นอกจากนี้เขายังกล่าวว่า “โครงสร้างของประเทศ หากมองจากยุคก่อนเมอร์เดกา ทุกคนต่างช่วยกันสร้าง

ชาตินี้ขึ้นมา ชุมชนมลายูเกี่ยวพันกับการทำไร่ทำสวน การราชการ กองทัพ และทหาร พวกเขาให้ความมั่นคง พวกเขารักษาความสงบสุข แม้แต่ในช่วงภาวะคับขัน ชาวมลายูเป็นกลุ่มคนหลักในการช่วยกันรักษาชาติให้เกิดความสงบสุข สิ่งนี้ทำให้ชุมชนชาวจีนต้องหันกลับมามองการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยพื้นฐาน ชุมชนชาวจีนทำหน้าที่ในการสร้างชาติจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ชุมชนชาวอินเดียจะข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน อุตสาหกรรมยางซึ่งเป็นกระดูกสันหลังทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นชุมชนทั้งสามทำงานร่วมกัน และผมไม่คิดว่าประเทศจะเกิดขึ้นได้หากทั้งสามไม่ได้รวมตัวเข้าด้วยกัน มาเลเซียจะไม่ได้เป็นดังที่เป็นหากไม่มีชาวมลายู ชาวจีนและชาวอินเดีย ด้วยเหตุนี้ หากมีคนพูดว่า ‘*pendatang balik China, balik India*’ (ความหมายคือ ให้คนที่อพยพมากลับไปจีน กลับไปอินเดีย) นั้นหมายความว่าเขาไม่เข้าใจประวัติศาสตร์หรือเขาไม่ได้อ่านประวัติศาสตร์ และเขามองมันจากมุมมองของชาติพันธุ์นิยมที่แคบมาก”

หัวหน้าบรรณาธิการของ News and Current Affairs of NTV7 Mohsin Abdullah กล่าวว่า การสร้างชาติต้องมุ่งเป้าไปที่กลุ่มคนวันหนุ่มสาว เนื่องจากพวกเขาจะเป็นผู้นำในอนาคต เขายังย้ำถึงหน้าที่ของสื่อในการดึงดูดคนหนุ่มสาวให้เข้าร่วมการสร้างชาติไว้ว่า “คนหนุ่มสาว พวกเขาไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ ยากที่จะอ่าน นี่คือสาเหตุว่าทำไมหนังสือพิมพ์ เห็นไหม มีแต่สั้นๆ เรื่องสั้นๆ ไม่ยาวเกินไป รูปแบบของคอลัมน์ก็ต้องสั้นและกระชับ ตอนนี้พวกเขาทวิตกันอย่างเดียว ดังนั้นถ้าเป้าหมายในการสร้างชาติคือคนหนุ่มสาว คุณต้องเข้าไปอยู่ร่วมกับเค้า อย่าละความพยายาม เข้าไป เข้าหาเครือข่ายใหม่ๆ”

วิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการสนับสนุนการสร้างชาติในประเทศพหุวัฒนธรรมอย่างมาเลเซีย ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นที่แตกต่างกัน บางคนเห็นว่าจำเป็นต้องใช้ภาษาเดียวกันเพื่อความเป็นหนึ่งในการสนับสนุนกระบวนการ แต่บางคนเน้นว่าการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันควรมาจากความสมัครใจของชุมชนต่างๆ และค่อยเป็นค่อยไป ไม่ใช่การมุ่งสู่เป้าหมายโดยใช้กระบวนการกลืนชาติ

ข) หน้าที่ของสื่อชาติพันธุ์ที่ต้องทำในการสร้างชาติมาเลเซียคืออะไร ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีความเห็นว่า สื่อมีบทบาทสำคัญ ในกระบวนการสร้างชาติ คำตอบของพวกเขาเน้นย้ำวิธีการ 3 วิธีที่แสดงให้เห็นถึงความคิดที่ว่าสื่อมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ นั่นคือ สื่อเป็นเครื่องมือในการรายงานและย่อยข้อมูลเกี่ยวกับชาติ สื่อเป็นช่องทางในการสร้างคุณค่า สร้างความเชื่อและสร้างทัศนคติของผู้คน และสุดท้ายสื่อเป็นสะพานเชื่อมระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

อย่างไรก็ตาม มีความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ด้านทิศทางและขอบเขตของสื่อชาติพันธุ์ในการทำหน้าที่ในการสร้างชาติมาเลเซีย ในช่วงแรก มีข้อสังเกตว่ามีความเห็นต่างพื้นฐานอยู่บ้างในกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดประเภทว่าหนังสือพิมพ์ฉบับใดเป็น “สื่อชาติพันธุ์” ในประเด็นนี้การระบุคำจำกัดความและลักษณะสำคัญเพื่อชี้ความแตกต่างของสื่อชาติพันธุ์และสื่ออื่นๆ จึงมีความจำเป็นต้องทำเป็นอย่างแรก หนึ่งในเกณฑ์สำคัญในการให้คำจำกัดความซึ่งต้องให้ผู้ให้สัมภาษณ์พิจารณาตัดสินใจว่าสื่อใดเป็นสื่อชาติพันธุ์และสื่อใดไม่ใช่สื่อชาติพันธุ์ คือ ภาษาที่ใช้ ในความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์

หนังสือพิมพ์ที่ถือว่าเป็นสื่อชาติพันธุ์ จะใช้ภาษาที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติ กล่าวคือ มีการใช้ภาษาที่เชื่อมโยงกับชุมชนชาติพันธุ์เฉพาะกลุ่ม มากกว่าใช้ภาษาของประชากรทั้งหมด หรือประชากรส่วนใหญ่

ดาโต๊ะอาซิส ไอซัค บรรณาธิการหลักของหนังสือพิมพ์อูตูซันมาเลเซียเป็นหนึ่งในผู้ที่มีความเห็นดังกล่าว เขาให้ความเห็นว่า “ผมไม่เห็นว่าคุณูตูซันมาเลเซียเป็นสื่อชาติพันธุ์ ภาษาที่ใช้แสดงให้เห็นว่าเราไม่ใช่ชาติพันธุ์ ภาษาที่เราใช้เป็นภาษาประจำชาติ” ผู้ประกอบการอีกรายซึ่งเห็นด้วยกับความคิดนี้ กล่าวว่า “ฉัน/ผมว่ามันไม่ถูกที่จะบอกว่าอูตูซันมาเลเซียเป็นสื่อชาติพันธุ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ใช้ภาษาประจำชาติเป็นสื่อของชาติ ถ้าจะให้ถูก สื่อชาติพันธุ์น่าจะต้องเป็นหนังสือพิมพ์ที่ใช้ภาษาจีนและภาษาทมิฬมากกว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนไม่เห็นด้วยกับความเห็นนี้ เขามีความเห็นว่างค์ประกอบที่สำคัญในการให้คำจำกัดความคือกลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ ผู้ให้สัมภาษณ์รายหนึ่งได้โต้แย้งว่า การใช้ภาษาประจำชาติไม่ได้หมายความว่าคุณได้ลบความเป็นสื่อชาติพันธุ์ออกไป ภาษาเป็นแค่เครื่องมือ อูตูซันมาเลเซียยังถือเป็นสื่อชาติพันธุ์อยู่ เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่กล่าวถึงประเด็นของชาวมลายู และภาษาประจำชาติใช้เป็นแค่สื่อกลางเท่านั้น (ดังนั้น) จึงถือว่าเป็นสื่อชาติพันธุ์” ผู้ประกอบการอีกรายหนึ่งแสดงความความเห็นด้วยว่า “ในด้านเนื้อหา แน่นอนว่า อูตูซันมาเลเซียจะมีเนื้อหาที่เน้นเกี่ยวกับชาวมลายู ทมิฬ เน้นเกี่ยวกับชาวอินเดีย และจีน เดลี เน้นเกี่ยวกับชาวจีน ถ้าอูตูซันมาเลเซียมีการสนับสนุนประเด็นที่ว่าเชื้อชาติอื่นๆ รู้สึกโกรธเคือง มันคือการรวมทัศนคติ/อารมณ์เข้ามาเพื่อมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้อ่านของตัวเอง คนอ่านเป็นชาวมลายูเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหนังสือพิมพ์จึงต้องการกระตุ้นชาวมลายูไม่ให้ลืมรากเหง้าของตนเอง (*“nak alert orang Melayu jangan lupa diri”*) “แต่” เมื่อเอาทัศนคตินั้นเข้ามา เชื้อชาติอื่นๆ ก็จะเห็นว่า นั่นเป็นการ “สนับสนุนชาวมลายู” หรือเป็นการ “คลั่งชาติมลายู” ในบางครั้งหน้าที่ของหนังสือพิมพ์คือการเตือนชาวมลายูถึงสิทธิในการพัฒนา แต่ที่มากกว่านั้นคือการเตือนตัวชาวมลายูเอง แต่ในเรื่องนั้น หนังสือพิมพ์จะมีบทบาทในตัวของตัวเอง”

หากพิจารณาความเห็นข้างต้น ภาษา กลุ่มเป้าหมาย และประเด็นในการอภิปรายของสื่อถือเป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณา ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่แตกต่างกันไปในการมองภาพองค์กรของตนเอง และองค์กรอื่นๆ ผู้วิจัยจึงสอบถามเพิ่มเติมโดยการตั้งคำถามว่า “สื่อชาติพันธุ์ทำหน้าที่ในการสร้างชาติมาเลเซียด้วยวิธีใด และมีขอบเขตอย่างไร” “คุณเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าสื่อชาติพันธุ์เป็นปัจจัยทางลบที่ขัดขวางกระบวนการสร้างชาติของมาเลเซียหรือไม่ เพราะเหตุใด” “จากการที่สังคมมาเลเซียมีหลายเชื้อชาติประกอบเข้าด้วยกัน คุณคิดว่าความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างสื่อชาติพันธุ์กับการสร้างชาติของมาเลเซียคืออะไร”

ในภาพรวม มีคำตอบค่อนข้างหลากหลาย ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ แต่ไม่ทั้งหมดของการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า (ก) ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อชาติพันธุ์กับการสร้างชาติไม่ได้เป็นไปในทางลบตั้งแต่ต้น และ (ข) สื่อชาติพันธุ์มีความสามารถและควรจะทำหน้าที่เชิงบวกในกระบวนการสร้างชาติของมาเลเซีย แต่พวก

เขายังคงให้การประเมินผลและการตีความที่แตกต่างกันในขอบเขตและลักษณะของบทบาทที่หนังสือพิมพ์ชาติพันธุ์ควรมีในกระบวนการดำเนินการ

ประเด็นสำคัญที่มีข้อขัดแย้งกันคือ (1) สื่อชาติพันธุ์มีเนื้อหาข่าวครอบคลุมไปถึงชุมชนชาติพันธุ์อื่นๆ ด้วยหรือไม่ และมีขอบเขตขนาดไหน (2) สื่อชาติพันธุ์ได้ทำหน้าที่ในการแสดงความกังวลกับชุมชนชาติพันธุ์ที่ได้ทำลายการทำงานร่วมกันในระดับชาติหรือไม่ และ (3) วิธีการที่สื่อชาติพันธุ์ใช้ตีกรอบเนื้อหาข่าวสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความพยายามของรัฐบาลในการสร้างชาติที่มีเสถียรภาพ ความสามัคคีและความก้าวหน้าหรือไม่ และมีขอบเขตอย่างไร ความเห็นต่างในประเด็นเหล่านี้ไม่ได้เป็นที่น่าตกใจเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีภูมิหลังทางสังคมวัฒนธรรมและการเมืองที่แตกต่างกัน

เพื่อเป็นการยกตัวอย่างความคิดเห็นที่ตรงกันและแตกต่างกันของชาวมาเลเซียเกี่ยวกับประเด็นข้างต้น ผู้วิจัยขอตัดคำตอบบางส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์มาแสดงดังต่อไปนี้

ดาโต๊ะวองซุนไวกได้กล่าวถึงประเด็นเทศกาลของแต่ละชุมชนว่า หากหนังสือพิมพ์ลงข่าวเทศกาลของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง คนในชุมชนนั้นจะรู้สึกได้รับการยอมรับและให้เกียรติ อย่างเช่น ในเดือนรอมฎอน คนก็หวังว่าหนังสือพิมพ์จีนจะลงข่าวนี้เพื่อให้ความรู้ว่าทำไมชาวมุสลิมจึงต้องอดอาหารและการกระทำนี้มีความหมายอย่างไร เป็นการให้ความรู้ และที่สำคัญเราควรยอมรับว่าเราไม่ควรรู้สึกต่อชุมชนเราชุมชนเดียว แต่ควรมีต่อชุมชนและคนอื่นๆ เช่นกัน

จากการสัมภาษณ์ซึ่งหยกโฉว อดีตหัวหน้ากลุ่มบรรณาธิการของซินฉีวมีเดียคอร์ปอเรชั่น หนังสือพิมพ์รายวันเข้าใจดีว่าตนเองมีส่วนรับผิดชอบในการนำทางให้กับผู้อ่านและชุมชนท้องถิ่นชาวจีน “ต้องโฟกัสไปที่มาเลเซีย ที่ที่เป็นมาตุภูมิ” และ “เปิดสังคมสู่ความก้าวหน้า และปัญหาที่ชาติกำลังเผชิญ ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของมาเลเซีย”

ซีซีหลิว ที่ปรึกษาผู้บริหารของมีเดียไชนีสอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด ให้ความเห็นว่า “เราได้ยกประเด็นความคับข้องใจของชาวจีนมาเลเซีย และสู้เพื่อพวกเขาในหลายประเด็น นี่คืองานของพวกเรา แต่เรามักจะทำมันในบริบทของประเทศมาเลเซียที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่เคยทำในบริบทของชุมชนใดชุมชนหนึ่งเป็นปฏิบัติต่อกัน”

ซินฉีวเดลีเป็นตัวอย่างของหนังสือพิมพ์ที่มักจะถูกกล่าวหาจากกลุ่มทางสังคมวัฒนธรรมและบลอกเกอร์ต่างๆ ภายในชุมชนชาวจีน ว่าวางตัวไม่แข็งเกร่งพอในประเด็นของภาษาจีนและการศึกษาภาษาจีน ผู้ให้สัมภาษณ์จากสื่อจีนให้ข้อสังเกตว่า “ผู้นำบางคนของกลุ่มชาตินิยมจีนเกลียดซินฉีวเดลีมากพอๆ กับที่พวกชาตินิยมมลายูเกลียดเรา มีมากพอที่บางคนในนั้นจะรวมตัว/เข้าร่วมกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นเพื่อโจมตีซินฉีวเดลี”

อย่างไรก็ตาม สื่อชาติพันธุ์กำลังเผชิญกับสถานการณ์ที่ลำบากซึ่งสื่อกระแสหลักไม่ได้ประสบ ดาโต๊ะซีซี หลิว ที่ปรึกษาผู้บริหารของมีเดียไชนีสอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด ได้กล่าวถึงสถานการณ์ดังกล่าวว่า “สื่อ

ภาษาจีนติดอยู่ท่ามกลางระหว่างชุมชนชาวจีนและรัฐบาล คำถามสำคัญคือ จะดำเนินการอย่างไรให้ผู้อ่านชาวจีนพอใจพร้อมๆ กับการทำตามความต้องการของรัฐบาล ไม่มีงานง่าย ๆ ความผิดพลาดระหว่างการปฏิบัติงานมีความเสี่ยงต่อความอยู่รอดของเรา สิ่งสำคัญคือเราต้องรู้ว่ามียช่องว่างระหว่างสิ่งที่ผู้อ่านต้องการ และสิ่งที่เราสามารถทำได้ขึ้นอยู่กับไหน ในบางสถานการณ์เราอาจจะเป็นมิตรกับพรรคร่วมรัฐบาล บางครั้งเราไม่มีทางเลือก เราก็ต้องเสี่ยง คำนวณความเสี่ยงดู เราต้องลองเสี่ยงเพื่อหาคำตอบ มาเลเซียเป็นประเทศประชาธิปไตย คะแนนเสียงอยู่ที่ประชาชน และผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงจะเป็นผู้ตัดสินว่าจะบริหารจัดการประเทศในแง่การพัฒนาและด้านอื่นๆ อย่างไร หากซินนิวเตลีถูกบังคับให้ต้องทำตามคำสั่งบางอย่างของรัฐบาล เราจะทำตามเนื่องจากเหตุผลของการอยู่รอด แต่เราจะแสดงให้เห็นชัดเจนถึงช่องว่างที่แบ่งระหว่างรัฐบาลกับเสียงของประชาชน และเราจะอธิบายถึงเหตุผลที่ต้องมีช่องว่างนี้อยู่ มองย้อนกลับไปในอดีต พวกเราเคยหยุดการตีพิมพ์ไปครั้งหนึ่ง ในตอนนั้นมีช่องว่างระหว่างอยู่กว้างมาก ซึ่งทำให้พวกเราเกิดปัญหา อีกด้านหนึ่ง ก็มีอัลตรามาเลเซีย พยายามกดดันพรรครัฐบาลให้ดำเนินการ และอีกด้านหนึ่ง ชาวจีนได้รวมตัวกันที่วัดเทียนหัว นี่ก็ทำให้ช่องว่างก็ยิ่งกว้างขึ้น และความแค้นที่เราให้เข้าใกล้อันตรายมากขึ้น เราหาทางออกไม่เจอ เราจึงหยุดมันไว้

- อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพตามที่นำเสนอไว้ข้างต้น นักวิจัยสรุปได้ว่า แม้ว่าสื่อชาติพันธุ์จะเน้นตอบสนองความต้องการและความสนใจของชุมชนชาติพันธุ์เป็นหลักแต่ก็มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการสร้างชาติของมาเลเซีย แม้ว่าอาจจะถูกมองข้ามและเห็นคุณค่าน้อยเกินไป การประเมินนี้ได้มาจากข้อสังเกตดังต่อไปนี้

ภารกิจในการสะท้อนความต้องการของชุมชนชาติพันธุ์ไม่ใช่ภัยร้ายแรงต่อกระบวนการสร้างชาติในสังคมพหุวัฒนธรรม (อย่างที่ ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ) ถ้าจะพูดให้ถูก ภารกิจนี้เป็นปัจจัยเชิงบวกและเป็นโครงสร้างพื้นฐานของการดำเนินการสร้างชาติ ตรงกันข้ามที่ภารกิจในการแสดงความเห็นของสังคมยังคงปฏิบัติการด้วยความมุ่งมั่นเพื่อปลูกฝังเอกลักษณ์ประจำชาติ (เช่น ความเป็นตัวตนของมาเลเซีย) มีการใช้ถ้อยคำที่เป็นการแสดงถึงความร่วมมือกันและไม่เป็นการเผชิญหน้ากัน และมีการสร้างกรอบให้อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ใหญ่ขึ้น เพื่อให้มาเลเซียเป็นชาติที่มีเสถียรภาพ มีความสามัคคี รวมตัวกัน และก้าวไปข้างหน้าพร้อมกันได้

ในท้ายที่สุด ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์เชิงลบที่มีมาตั้งแต่แรกเริ่มระหว่างการทำงานของสื่อชาติพันธุ์ในการแสดงเรื่องราวของชุมชนที่กระทบต่อกระบวนการสร้างชาติ สื่อชาติพันธุ์มักจะทำหน้าที่ในเชิงบวกในการสนับสนุนกระบวนการสร้างชาติ โดยมีเงื่อนไขว่า พวกเขาได้ใช้ความพยายาม

และความรอบคอบในส่วนของการปลุกฝังเอกลักษณ์ประจำชาติและมุ่งเน้นประเด็นของชาติที่จะส่งผลต่อประเทศชาติโดยรวม

ข้อค้นพบที่สำคัญในบทนี้ขัดกับแนวความคิดทั่วไป นั่นคือ บทบาทของสื่อชาติพันธุ์ในการสร้างชาติมาเลเซียไม่ได้เป็นหน้าที่เชิงลบ แต่ทำหน้าที่เชิงบวกในหลายๆ ด้านเสียด้วยซ้ำ สื่อชาติพันธุ์มีบทบาทที่สร้างสรรค์ในการสร้างชาติอย่างน้อย 3 แง่มุม ดังนี้ คือ ปลุกฝังความรู้สึกเป็นเจ้าของชาติและสร้างอัตลักษณ์ความเป็นคนมาเลเซียในหมู่ผู้รับสื่อ แสดงความคิดเห็นและวางกรอบความกังวลของชุมชนอย่างระมัดระวัง ด้วยวาทกรรมเชิงบวก ดึงดูดความสนใจ และไม่เผชิญหน้า และสร้างความร่วมมือกับรัฐบาลในการสร้างเสถียรภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในชาติ

3.3 ผลการศึกษากรณีประเทศพม่า

3.3.1 การวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องวิธีการรายงานข่าวสันติภาพ: การศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างสื่อชาติพันธุ์และสื่อกระแสหลัก

- ความเป็นมาของการเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลพม่าและกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ต่างๆ

หากไม่มี "สันติภาพที่ยั่งยืน" เสรีภาพทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงจะไม่สามารถเกิดขึ้นจริงได้ในประเทศพม่า กระบวนการสันติภาพได้ถูกปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายใต้รัฐบาลใหม่และมีการดำเนินการในรูปแบบที่แตกต่างไปจากที่รัฐบาลชุดที่แล้วได้ดำเนินการไว้หลังจากปี พ.ศ. 2541 ในขณะที่พื้นที่ของชนกลุ่มน้อยมีประชากรร้อยละ 40 ของประชากรทั้งหมด กระบวนการปฏิรูปก็ยังคงไม่สามารถรวมทุกพื้นที่เข้าด้วยกันได้หากการต่อสู้ระหว่างทหารและกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธยังคงดำเนินอยู่

ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี พ.ศ. 2554 แรงขับเคลื่อนของข้อตกลงสันติภาพใหม่ที่ดำเนินการโดยรัฐบาลของประธานาธิบดีเต็งเส่งได้เปลี่ยนแปลงไปแบบขึ้นๆ ลงๆ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในกระบวนการสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ยังคงดำเนินต่อไปและไม่มีอะไรใหม่สำหรับประชาชนพม่า หลังจากที่รัฐบาลทหารได้เข้ามามีอำนาจในปี พ.ศ. 2531 ได้มีแนวคิดด้านสันติภาพใหม่ๆ เกิดขึ้น นายพล Khin Nyunt ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยสืบราชการลับของทหาร (MI) นำการเจรจาต่อรองเพื่อกระบวนการสันติภาพกับกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์กลุ่มหลักๆ ในระหว่างการนำของ MI นี้ เขาได้ทำสัญญาหยุดยิงกับกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ 40 กลุ่ม แต่สัญญาดังกล่าวไม่มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเนื่องจากทางรัฐบาลอ้างว่า ข้อตกลงเหล่านี้นำมาบังคับใช้ไม่ได้ เพราะไม่ได้เป็นการเจรจาระหว่างประเทศ ข้อสัญญาที่มีการตกลงกันระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มติดอาวุธไว้รัฐจะถือเป็นความขัดแย้งภายในรัฐ ดังนั้นสัญญาทางวาจาจะถือเป็นรูปแบบของข้อตกลง ยกเว้นข้อตกลงกับองค์กรอิสรภาพคะฉิ่น

(KIO) มินชออุ (2555) ได้ให้ความเห็นว่า ข้อตกลงหยุดยิงที่ทำขึ้นก่อนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2553 ทำโดยไม่มีมาตรฐานจรรยาบรรณที่ชัดเจนและผ่านการเห็นชอบจากทั้งทางฝั่งรัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ แต่การแบ่งเขตพื้นที่ควบคุมถือเป็นสิ่งสำคัญของการเจรจาหยุดยิง

ภายในเวลากว่า 20 ปีภายใต้การปกครองของทหาร แนนอนว่ามีการละเมิดข้อตกลงการหยุดยิง แต่ในขณะนั้นสื่อไม่ได้รับอนุญาตให้รายงานข่าวสงครามกลางเมือง ส่วนในพื้นที่แผ่นดินใหญ่ไม่มีการพูดคุยกันในเรื่องความขัดแย้งทางอาวุธ จึงดูเหมือนว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นในพม่า นอกเหนือจากการรายงานข้อมูลประชาสัมพันธ์เป็นครั้งคราวจากทางฝั่งรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว สงครามกลางเมืองและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของชุมชนชาติพันธุ์ต่าง ๆ จะอยู่นอกสายตาของสาธารณชนส่วนใหญ่

ข้อตกลงหยุดยิงบางสัญญาไม่ได้ถูกละเมิด เนื่องจากผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่ ซึ่งมาจากเขตพื้นที่ราบสูง ได้รับข้อเสนอให้มีสิทธิในการทำธุรกิจและได้รับโอกาสอื่น ๆ ในพื้นที่พม่า ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับทหารและกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่เป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่เกิดการละเมิดข้อตกลงการหยุดยิง ผู้นำของกลุ่มที่หยุดยิงหลายกลุ่มก่อตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจ และได้รับสิทธิผูกขาดทางเศรษฐกิจ และบางคนในนั้นก็ถูกสงสัยว่าพวกเขาเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ช่วงเวลาก่อนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2553 ข้อตกลงหยุดยิงยังได้ช่วยรักษาความสงบในพื้นที่ชาติพันธุ์หลายพื้นที่ อย่างไรก็ตามรัฐบาลทหารชุดก่อนหน้านี้ไม่เคยแสดงความเห็นว่าพวกเขามีความคิดที่จะทำข้อตกลงหยุดยิงทั่วทั้งประเทศ โดยส่วนใหญ่พวกเขาจะใช้วิธีการปฏิเสธการเจรจาทางการเมืองซึ่งเป็นระดับการพูดคุยระหว่างกลุ่มติดอาวุธกับรัฐบาลเรื่องการมีอำนาจส่วนกลางร่วมกัน การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างเป็นธรรม และการมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีอิสระของกลุ่มชาติพันธุ์ แนนอนว่า ณ ขณะนั้นมีการบรรลุข้อตกลงหยุดยิง แต่การเจรจาทางการเมืองไม่ได้เกิดขึ้น สถานการณ์นี้ได้ก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วมสนทนาทางสันติภาพ เป็นอีกครั้งหนึ่งที่มีการตั้งคำถามถึงบทบาทของหน่วยสืบราชการลับทางทหารเมื่อนายพล Khin Nyung ลงจากอำนาจเนื่องจากสัญญาเหล่านั้นทำโดยกองทัพเพียงฝ่ายเดียว ข้อกำหนดและเงื่อนไขของข้อเสนอที่ไม่เคยเป็นที่รับรู้ของสาธารณะ

หลังจากนั้น เป็นเวลากว่า 20 ปีที่สันติภาพเชิงลบมีความตึงเครียดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการทำประชามติรัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2551 และการเตรียมความพร้อมก่อนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลพยายามโน้มน้าวกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้าร่วมในสัญญาหยุดยิงว่ากลุ่มติดอาวุธที่ไม่มีรัฐจะต้องมาเข้าร่วมกับกองทัพของรัฐบาลภายใต้ชื่อ กองทัพรักษายาแดน (BGF) เมื่อเข้าร่วมแล้ว สถานะของพวกเขาจะถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ แม้ว่าก่อนหน้านี้จะได้ทำสัญญากับรัฐบาลชุดก่อนไว้แล้ว ทั้งนี้บางกลุ่มตกลงที่จะเข้าร่วมในกองทัพรักษายาแดน แต่บางกลุ่มก็ยังไม่เต็มใจนัก เนื่องจากยังไม่ได้รับข้อเสนอทางการเมืองใดๆ จากรัฐบาล ผลก็คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึงปี พ.ศ. 2553 มีกลุ่มที่เคยเข้าร่วมในกระบวนการหยุดยิงและถอนกำลังอาวุธอยู่ 40 กลุ่ม จากทั้งหมด 40 กลุ่มนี้มีเพียง 25 กลุ่มที่ยังคงเป็นกลุ่มติดอาวุธในปี พ.ศ.

2552 ที่เหลือได้ปลดอาวุธและเข้าร่วมเป็น “อาสาสมัครประชาชน” ในขณะนั้นภารกิจของรัฐบาลชุดใหม่คือการจัดการทั้ง 25 กลุ่มนี้ให้เห็นด้วยกับกองทัพรักษาดินแดน ปรากฏว่ามีเพียง 5 กลุ่มที่ยอมเป็นกองทัพรักษาดินแดน ที่เหลือเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครประชาชน ทั้งนี้ 5 กลุ่มที่ปฏิเสธการเข้าร่วมทางทหารกับกองทัพรักษาดินแดน ได้แก่ องค์กรอิสรภาพคะฉิ่น (KIO) พรรครัฐมอญใหม่ (NMSP) กองทัพสหรัฐว่า (UWSA) สภาความสงบกะเหรี่ยง (KPC) และกองทัพพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติ (หรือที่รู้จักในนาม Meila Special Region 4) ในปี พ.ศ. 2557 มีเพียงกลุ่มติดอาวุธหลัก 17 กลุ่มและรัฐบาลเซ็นสัญญาหยุดยิงฉบับใหม่กับ 14 กลุ่ม และตั้งแต่การเจรจาสันติภาพเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2554 สภาฟื้นฟูรัฐฉาน (RCSS) และสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติการรบครั้งก่อนได้เข้าร่วมการเจรจาสันติภาพในครั้งนี้อย่างเต็มที่หลังจากที่ได้เซ็นสัญญาหยุดยิงแล้ว

กระบวนการสันติภาพของพม่ามีผลเชิงบวกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2556 มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เนื่องจากมีคลื่นความขัดแย้งลูกใหม่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ชาติพันธุ์ ในช่วงที่รัฐบาลและกลุ่มติดอาวุธกำลังเจรจาสันติภาพ มีการรายงานความตึงเครียดจากองค์การตรวจสอบสันติภาพพม่าว่าทั้ง 2 ฝ่ายแสดงความมุ่งมั่นเพื่อความสงบสุขและพวกเขามีความตั้งใจในการประนีประนอมโดยจะลดความต้องการของแต่ละฝ่ายให้อ่อนลง การเจรจาเพื่อทำสัญญาหยุดยิงทั่วประเทศจะมี NCCT เป็นผู้จัดการ โดยจะรื้อแผนเดิมของรัฐบาลในการเจรจาหยุดยิงกับแต่ละกลุ่มออกไป ในปี พ.ศ. 2557 พันมิตรทั้งหมดจะต่อสู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศอย่างสมบูรณ์ มีสัญญาณว่าทั้ง 2 ฝ่ายกำลังเคลื่อนตัวเข้าหากันมากขึ้นเพื่อเซ็นสัญญาข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศ แต่ส่วนใหญ่แล้วพวกเขาไม่เต็มใจจะเซ็นสัญญาหากไม่มีการพูดคุยทางการเมืองกับรัฐบาล

ในฝั่งของรัฐบาล มีการทำสัญญาโดยคณะทำงานสหภาพสันติภาพ (UPWC) ซึ่งนำโดย ยูอังมินไว้ว่า การเจรจาทางการเมืองจะทำคู่ขนานไปกับการเจรจาทำข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศ ถึงแม้ว่ายูอังมินจะกล่าวว่าการเจรจาจะมีขึ้นภายใน 90 วันหลังจากเซ็นสัญญาหยุดยิงทั่วประเทศ แต่ความไม่ไว้วางใจกันยังคงมีอยู่อย่างรุนแรงในกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่อต้านนโยบายแก้ไขความขัดแย้งของรัฐบาล ถึงแม้ว่าขั้นตอนที่ UPWC และ NCCT ดำเนินการจะเป็นไปในเชิงบวก แต่ก็ยังมีการทำผิดข้อตกลงสันติภาพที่ก่อให้เกิดผลลบ ในช่วงเวลาที่สงครามคะฉิ่นยังไม่สิ้นสุดลงและดูเหมือนว่าจะมีการสู้รบมากขึ้นในปี พ.ศ. 2556 กองทัพรัฐบาลก็ยังโจมตี RCSS และ SSPP อย่างหนักในรัฐฉาน และนี่เป็นสาเหตุของความล้มเหลวของการเจรจาสันติภาพในเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2557 และการต่อสู้ในพื้นที่ชาติพันธุ์ที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง

สำหรับกลุ่มติดอาวุธภายใน NCCT พวกเขาต้องการเดินทางสู่การเจรจาทางการเมือง แผนการเดินทางที่ NCCT เสนอนี้ได้รวบรวมขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อสันติภาพ ซึ่งประกอบด้วย (1) การดำเนินการหยุดยิงทั่วประเทศพร้อมๆ ไปกับการวางกรอบในการเข้าสู่การเจรจาทางการเมือง (2) การดำเนินการเจรจาทางการเมืองระดับชาติ (3) การจัดการประชุมสันติภาพร่วมกัน (4) การลงนามร่วมกันในข้อตกลงสันติภาพ และ

(5) การอนุมัติ/ผ่านร่างข้อตกลงสันติภาพในรัฐสภา ประเด็นการอภิปรายที่มีระหว่าง UPWC และ NCCT ในช่วงปลายเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2557 คือการสร้างความมั่นคงให้แข็งแกร่งขึ้นซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้มี กองทัพสหภาพเหลือเพียงแค่กลุ่มเดียว อย่างไรก็ตาม NCCT ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้หากยังไม่มี การเจรจาทางการเมือง

- สาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใหม่ระหว่าง KIA กับกองทัพรัฐบาลในปลายปี พ.ศ. 2557

ตั้งแต่กองทัพพม่าได้โจมตีโรงเรียนฝึกทหารของกองทัพอิสระภาพคะฉิ่น (KIA) ในวันที่ 19 พฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2557 ความตึงเครียดระหว่างกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์และรัฐบาลพม่าได้เริ่มขึ้นใหม่อีกครั้ง การโจมตีครั้งนั้นมีผู้เสียชีวิตเป็นนักเรียนทหารฝึกหัด 22 คนและมีผู้ได้รับบาดเจ็บอีก 20 คน การยิงโจมตีอย่างไม่คาดคิดนี้เกิดขึ้นไม่นานหลังจากที่รัฐบาลพม่าประกาศว่า การเลือกตั้งอาจไม่เป็นที่แน่นอนหาก ไม่มีการดำเนินการทำข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศกับกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ทั้งหมดในอนาคตอันใกล้นี้ คำสั่งของรัฐบาลคือการลงนามข้อตกลงก่อนที่จะพูดคุยกันต่อในเรื่องสิทธิทางการเมืองและอำนาจในการใช้ทรัพยากรต่างๆ ร่วมกัน ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้กำหนดวันสำหรับการเจรจาไว้ในช่วงกลางเดือนธันวาคม แต่ผู้นำคะฉิ่นกล่าวว่า ระดับความไว้วางใจระหว่างรัฐบาลพม่ากับ KIA มีน้อยมาตลอด

ในสัปดาห์ต่อมา กองทัพพม่าได้ตอบการประณามของผู้นำชาติพันธุ์ว่า พวกเขาจะตอบไปยังโรงเรียนฝึกทหารของกบฏอย่างไม่ได้ตั้งใจ โคลธันอั้ง รัฐมนตรีกระทรวงชายแดนในรัฐคะฉิ่นชี้แจงว่า กองทัพพม่ายิงปืนใหญ่ไปเพื่อ “ส่งคำเตือน” หลังจากที่ยิงโจมตีทหารอิสระ (KIA) ยิงโจมตีกองทัพอของรัฐบาลในขณะที่กองทัพรัฐบาลกำลังสร้างถนนใน Mansi ซึ่งอยู่ห่างออกไปทางใต้ประมาณ 70 กิโลเมตรจากจุดที่มีการโจมตี กองทัพพม่าอ้างว่า พวกเขาไม่ทราบว่ามีโรงเรียนฝึกทหารกำลังทำการฝึกหัดกันอยู่ที่นั่น และพื้นที่ตรงนั้นไม่ใช่เป้าหมายในการโจมตี เขากล่าวว่า “เรารู้สึกเสียใจอย่างมากต่อการสูญเสียชีวิตในครั้งนี้ และเราหวังว่ากระบวนการสันติภาพจะไม่ได้ถูกทำให้กระทบกระเทือน” อย่างไรก็ตาม KIA มีข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับคำชี้แจงนี้ และพวกเขาไม่เชื่อว่าจะเป็นความจริง

นับตั้งแต่นั้นมา กลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์หลายกลุ่มได้ประณามการโจมตีของรัฐบาลพม่า ณ ขณะนี้ไม่สามารถรู้ได้แน่นอนว่าการเจรจาสันติภาพร่วมกันที่จะเกิดขึ้นครั้งต่อไปจะได้รับผลกระทบที่เกิดจากการยิงโรงเรียนฝึกทหารอย่างไร การพูดคุยกันต่อไปในเดือนกันยายน ระหว่าง UPWC และ NCCT ซึ่งมีตัวแทนจากกลุ่มกบฏติดอาวุธมากกว่า 12 กลุ่มน่าจะยังมีความเป็นไปได้ แต่การพูดคุยอาจมีความรุนแรงในบางประเด็นที่ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขจากทางการทหารและในประเด็นของการปกครองตนเอง

- กระบวนทัศน์ใหม่ของสื่อชาติพันธุ์และสันติภาพ

ภายใต้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการ เสรีภาพของสื่อทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อชาติพันธุ์ถูกจำกัด โดยอยู่ภายใต้การตรวจสอบของรัฐ แต่ระดับการควบคุมมีหลายระดับ ในขณะที่สื่อกระแสหลักมีอิสระบ้างในบางเรื่อง สื่อด้านการข่าวที่ใช้ภาษาชาติพันธุ์ก็ยังคงถูกสั่งห้ามอย่างเด็ดขาดเรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2556 เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องของการบังคับใช้ระบบควบคุมตรวจสอบ สื่อที่ใช้ภาษาชาติพันธุ์ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้หลังเดือนเมษายนปี พ.ศ. 2556 โดยดำเนินการคู่ขนานไปกับหนังสือพิมพ์รายวันที่มีใบอนุญาตและครองพื้นที่ตลาดในเมือง อย่างไรก็ตามสื่อด้านการข่าวทางเว็บไซต์ที่ใช้ภาษาชาติพันธุ์ต่างๆ ก็ดำเนินการมาเป็นเวลาหลายปีแล้วเช่นกัน ในตอนนี้ เกิดสื่อแขนงต่างๆ มากมายในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งถือเป็นเปลี่ยนรูปแบบใหม่ของวงการสื่อชาติพันธุ์ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนี้ ความเชื่อเก่าๆ ที่เกี่ยวกับสื่อชาติพันธุ์และสื่อกระแสหลักก็ค่อยๆ เลือนหายไป

ก่อนหน้านี้ ในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีความคิดยึดติดเกี่ยวกับสื่อชาติพันธุ์และสื่อกระแสหลักที่มีมายาวนาน ข้อถกเถียงที่อาจเคยได้ยินจากนักข่าวของสื่อกระแสหลักจะมีทัศนคติว่าสื่อชาติพันธุ์มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) สื่อชาติพันธุ์มีมุมมองที่แคบเกินไปและเสนอเพียงแค่ผลประโยชน์เฉพาะภายในกลุ่มคนของพวกเขาเอง แต่ละเลยผลประโยชน์ภาพรวมของชาติ
- 2) สื่อชาติพันธุ์ขับเคลื่อนได้จากการบริจาคเงินและไม่มีความมั่นคงหากไม่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 3) สื่อชาติพันธุ์บางสื่อพยายามทำโครงการเพื่อขอทุน แต่ไม่ได้ทำงานจริงจังในการชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่ทราบตามที่ได้ตกลงไว้ในข้อเสนอของโครงการ
- 4) การรายงานของสื่อชาติพันธุ์แขนงต่างๆ ไม่เป็นมืออาชีพทั้งในด้านของคุณภาพของการข่าว และมีอคติแฝงอยู่ภายใต้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่มของตัวเอง
- 5) เดิมทีเนื้อหาข่าวของสื่อชาติพันธุ์ส่วนใหญ่่นำมาจากศูนย์ข้อมูลที่เก็บรายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่อยู่ในพื้นที่ของตน ซึ่งเนื้อหาการรายงานเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพียงด้านเดียว ไม่ได้มาจากแหล่งข่าวที่เป็นกลาง

ในทางกลับกัน สื่อชาติพันธุ์ที่ให้สัมภาษณ์สื่อต่างชาติและให้ข้อมูลในรายงานการวิจัยก็แสดงข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนของสื่อกระแสหลัก ซึ่งรวมถึงสื่อแพร่ภาพและกระจายเสียงต่างชาติที่มีชื่อเสียง อย่าง BBC VOA และ RFA เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการสื่อสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ให้มากขึ้น ทั้งนี้ นักข่าวจากสื่อชาติพันธุ์แขนงต่างๆ แสดงความไม่เห็นด้วยกับการทำงานของสื่อกระแสหลักในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ข้อเรียกร้องที่แท้จริงจากกลุ่มชาติพันธุ์ไม่มีปรากฏในสื่อกระแสหลักแขนงต่างๆ เนื่องจากพวกเขาเสนอข่าวและมุมมองที่มาจากคนพม่า

2) พื้นที่ความขัดแย้งส่วนใหญ่เป็นที่ที่สื่อกระแสหลักเข้าถึงยาก พวกเขาจึงไม่สามารถรายงานประเด็นความขัดแย้งได้อย่างทันทั่วทั้งที่และต่อเนื่อง

3) สื่อกระแสหลักมีผู้สื่อข่าวชั่วคราวในพื้นที่ชาติพันธุ์ไม่เพียงพอ และพวกเขาไม่สามารถรายงานได้ครอบคลุมทุกประเด็น

4) สื่อกระแสหลักเสนอเพียงประเด็นของประเทศ แต่ไม่ได้ให้ความสนใจต่อประเด็นของท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญต่อชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ต่างๆ

5) การกระจายตัวของสาธารณูปโภคด้านการขนส่งและการสื่อสารของสื่อกระแสหลักถูกจำกัดในเขตพื้นที่ชาติพันธุ์ นอกจากนี้การแพร่กระจายของสื่อกระแสหลักไม่สามารถเข้าถึงอย่างกว้างขวางเท่าสื่อชาติพันธุ์ จึงทำให้ผู้คนจำเป็นต้องเข้าหาสื่อชาติพันธุ์

6) ภาษาเป็นอุปสรรคไม่เฉพาะกับกลุ่มคนชาติพันธุ์ที่พยายามเข้าหาข้อมูล แต่ยังเป็นอุปสรรคกับสื่อกระแสหลักในการติดตามให้กว้างขึ้น เนื่องจากประชากรชาติพันธุ์จำนวนมากไม่สามารถอ่านภาษาพม่าได้

การวิจัยเพื่อประเมินการรายงานข่าวของสื่อชาติพันธุ์ในกระบวนการประชาธิปไตยของพม่ามีอยู่น้อยมาก และการศึกษาเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องที่ทำได้ยากหากความขัดแย้งยังดำเนินอยู่ นอกจากนี้ เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าในด้านของสิทธิมนุษยชน ข่าวส่วนใหญ่มาจากกลุ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากระบบการปกครองของทหาร ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลในภาษาของพวกเขาหรือภาษาอื่นๆ ที่มีไว้สำหรับผู้่านที่เข้ามาจากพื้นที่นอกอาณาเขตพม่า

ก่อนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี พ.ศ. 2553 คลื่นความคิดประชาธิปไตยได้เข้ามาสักระยะหนึ่งแล้ว และได้ผลักดันที่ต้องการกำจัดกลุ่มชาติพันธุ์ออกไป ซึ่งตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสื่อก็ถูกมองว่าเป็นเพื่อนร่วมต่อต้านระบอบการปกครองของทหารเพื่อหยุดความรุนแรงที่กลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนต่างๆ กำลังทนทุกข์ทรมาน มีเงินทุนก้อนมหาศาลส่งเข้ามาเพื่อสนับสนุนนักข่าวชาติพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 และมีการเสนอข่าวรูปแบบต่างๆ มากมายในเว็บไซต์ ในบริบทของความรุนแรงทางการเมืองเป้าหมายของผู้บริจาคเพื่อก่อตั้งสื่ออิสระนั้นไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์เป็นรูปธรรมชัดเจนไว้ว่า “สื่อต้องเป็นอิสระและเป็นกลาง” ซึ่งอาจใช้กับทุกสถานการณ์ไม่ได้ ในการต่อสู้กับการกดขี่จากฝั่งตรงข้าม “ความเป็นหนึ่งเดียว” ของกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันถือเป็นสิ่งสำคัญกว่าข้อเท็จจริงของข่าว สื่อต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งสร้างความแข็งแกร่ง สร้างความเป็นตัวตน และเป็นสื่อกลางระหว่าง “เรา” กับฝ่ายอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังปี พ.ศ. 2553 ได้ให้เสรีภาพและพื้นที่ในการพัฒนาสื่ออย่างยิ่งใหญ่ ในตอนนั้นความเห็นในการเปรียบเทียบระหว่างสื่อชาติพันธุ์กับสื่อกระแสหลักเริ่มเลือนหายไป สถานการณ์บางอย่างยังคงดำเนินอยู่ แต่บางสถานการณ์ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

กระบวนการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันให้พื้นที่แก่สื่อชาติพันธุ์ทั้งที่มีมาก่อนแล้วและเกิดขึ้นมาใหม่ รูปแบบทางเศรษฐกิจการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปมีอิทธิพลอย่างมากกับรูปแบบการพัฒนาของสื่อชาติพันธุ์ โดยพื้นฐานแล้วจุดมุ่งหมายของผู้ให้บริจาคว่าไม่ได้ต้องการสนับสนุนกลุ่มประชาธิปไตยที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกับพม่าให้ขับไล่รัฐบาลทหารเพื่อหยุดความรุนแรงทางการเมืองที่ดำเนินอยู่ แต่แนวโน้มใหม่ที่เรียกว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนากับพรรคร่วมรัฐบาลเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีเพิ่มมากขึ้น จากตัวเลือกที่หลากหลายตั้งแต่การให้บทลงโทษไปจนถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม โลกภายนอกได้เลือกเส้นทางที่สามารถทำให้มั่นใจได้ว่าผู้นำพม่าจะสร้างความเปลี่ยนแปลงทางประชาธิปไตย ส่งเสริมเศรษฐกิจเสรี และดำเนินแผนงานที่เสริมสร้างศักยภาพของพลเมือง แม้ภายหลังจากที่มีสัญญาณของความผิดพลาดในการปฏิรูปประเทศผู้ให้ทุนสนับสนุนรายใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาซึ่งจะถูกขับไล่ออกไปก็ยังเข้ามาร่วมกันเสริมสร้างนโยบายเพื่อพม่า ในการมาเยือนกรุงย่างกุ้งของโอบามาเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2557 รัฐบาลสหรัฐฯ ได้กล่าวไว้ว่า “มุมมองพื้นฐานของเรา คือ มันคงจะดีกว่าที่จะได้เข้ามามีส่วนร่วม มันดีกว่าที่เราได้มาที่นี้เอง”

หลายประเทศทางตะวันตกนานโยบายนี้มาใช้ ในขณะที่ประเทศในภูมิภาคอื่นๆ แรงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตนกับพม่า กลยุทธ์เก่าในการสร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยการลงโทษระบอบการปกครองกลายเป็นเรื่องล้าสมัย และตอนนี้ในช่วงที่มีการเรียกร้องอย่างแพร่หลายเพื่อการดำเนินการร่วมกันกับรัฐบาลพม่าและภาคประชาสังคม กลุ่มต่างชาติที่สนับสนุนการต่อสู้เพื่ออิสรภาพในพื้นที่แนวชายแดนก่อนหน้านี้น้อยๆ เปลี่ยนจุดยืนและเคลื่อนตัวเข้าหาพม่าเพื่อขยายเครือข่ายโดยใช้สื่อและกลุ่มประชาสังคมที่สามารถทำงานร่วมกันเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านประชาธิปไตยครั้งใหม่

สำหรับสื่อชาติพันธุ์พลัดถิ่น การเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาและภูมิทัศน์ด้านสื่อก่อให้เกิดแรงผลักดันและแรงดึงดูดในการดำเนินงานของพวกเขาต่อไปเพื่อเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางประชาธิปไตยอย่างที่เขาต้องการ แรงดึงดูดอย่างหนึ่งมาจากโครงสร้างภายในประเทศจากการที่รัฐบาลมีนโยบายใหม่ในเรื่องเสรีภาพของสื่อ เสรีภาพทางอินเทอร์เน็ต และการพัฒนาการสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ แรงดึงดูดอีกประการหนึ่งมาจากคลื่นสันติภาพลูกใหม่ที่กระจายไปทั่วห้องข่าวสื่อชาติพันธุ์ ไม่ว่าสื่อชาติพันธุ์พลัดถิ่นจะกล่าวว่าพวกเขาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทัพติดอาวุธชาติพันธุ์และกลุ่มการเมือง จากข้อมูลของลิซ่า บรูเทน มีหลักฐานที่เด่นชัดแสดงให้เห็นว่า พวกเขาต้องควบคุมตัวเองในการรายงานข่าวเพื่อความเป็นหนึ่งของชาติพันธุ์เดียวกัน และเป็นเพราะความกลัวต่ออาวุธรุนแรงของกองทัพติดอาวุธที่อาจจะไม่ถูกใจหากเห็นเนื้อหาข่าวที่เป็นจริงในด้านลบของพวกเขาเอง ณ ขณะนี้ซึ่งเป็นช่วงของการเมืองใหม่ ผู้คนพูดถึงสันติภาพมากกว่าสงคราม ตำแหน่งของผู้นำจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก็ถูกลดระดับลง แต่หลักการพื้นฐานในการใช้อำนาจอย่างเป็นทางการในเมืองและเศรษฐกิจของพวกเขายังไม่เปลี่ยนแปลง โดยรวม รายงานด้านสื่อชาติพันธุ์มุ่งมั่นที่จะสะท้อนนโยบายใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางอุดมการณ์ของการเป็นผู้นำของกลุ่มชาติ

พันธุ์ แต่พวกเขาก็ยังคงทำหน้าที่ในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และเสริมสร้างความชอบธรรมของการปกครองตนเองของพวกเขาเอง

ในอีกด้านหนึ่ง แรงผลักดันใหญ่มาจากประเทศผู้ให้ทุนสนับสนุนซึ่งตอนนี้หมดความอดทนกับวิธีการเผชิญหน้าแบบเก่าในการต่อต้านรัฐบาล ดูเหมือนว่าทุกคนคิดจะจับกระแสความเปลี่ยนแปลงจากภายในเป็นภายนอก ผลที่ตามมาคือ แรงดึงดูดและแรงผลักดันสร้างความท้าทายให้กับห้องข่าวสื่อชาติพันธุ์ ความเปลี่ยนแปลงทั้งและภายในภายนอกชายแดนพม่าทำให้เกิดการเรียกร้องให้สื่อชาติพันธุ์พลัดถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และให้เปลี่ยนจากการเขียนข่าวด้านสิทธิมนุษยชนเพียงอย่างเดียวมาเป็นการเพิ่มเติมข่าวด้านสันติภาพเข้าไปด้วย หากพลาดโอกาสในช่วงของการเปิดประเทศ พวกเขาจะมีโอกาสแพ้สื่อใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่การเมืองระหว่างประเทศได้เปลี่ยนที่ท่าของผู้ให้ทุนสนับสนุนไปแล้ว ก้าวแรกของการปฏิรูปก็ได้ให้โอกาสสื่อเอกชนท้องถิ่นในการขยายตัวเข้าสู่พื้นที่ของชาติพันธุ์ต่างๆ ตอนนี้มีการขยายตัวโดยการผลิตข่าวรายวันและมีการเสนอความเห็นของชาติพันธุ์ลงไปในช่วงอีกด้วย อีกด้านหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก่อให้เกิดพื้นที่กับสื่อชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ในประเทศมากขึ้น จากการนำของกลุ่มประชาสังคมและนักข่าวพลเมืองเยาวชน ยกตัวอย่างเช่น ในรัฐชิน มีสื่อรายย่อยที่ใช้ภาษาท้องถิ่นของตนในการเสนอข่าวเกิดขึ้นมากกว่า 40 ราย ภายในเวลา 2 ปี ยุคของนักข่าวพลเมืองได้ถือกำเนิดขึ้น รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ยังขยายตัวทางอินเทอร์เน็ตอย่างรวดเร็ว ความน่าเชื่อถือถือเป็นสิ่งสำคัญในการก้าวสู่ความสำเร็จของสื่อชาติพันธุ์ในขณะที่แหล่งข่าวก็แข่งขันกันเกิดขึ้นมามากมายในยุคใหม่ของสื่อ ในเวลาเดียวกันรัฐบาลก็พยายามที่จะควบคุมสื่อต่างๆ ให้อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐ และขยายการตีพิมพ์และแพร่ภาพกระจายเสียงด้วยภาษาชาติพันธุ์ให้มีความหลากหลายขึ้น ตัวอย่างเช่น เมียนมาร์อะลิน และเดอะมีเรอร์เดลี ซึ่งตีพิมพ์ในรัฐมอญ มีการเสริมฉบับรายสัปดาห์เป็นภาษาอื่นๆ อีก 4 ภาษา คือ มอญ กะเหรี่ยง (Po) กะเหรี่ยง (Sakaw) และปะเข้าไปด้วย

ในด้านสังคมเศรษฐกิจ รายได้จากการโฆษณาของนักข่าวชาติพันธุ์ที่มีความเป็นมืออาชีพและมีความสามารถยังพอเป็นไปได้ เนื่องจากยอดจำหน่ายมีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับสื่อกระแสหลัก แต่ถึงแม้จะมีสภาพที่เอื้ออำนวย ความยั่งยืนของสื่อเอกชนกระแสหลักได้ถูกกดดันให้อยู่ภายใต้การตอบสนองของตลาดที่มีอยู่น้อย ยิ่งสำหรับสื่อชาติพันธุ์แล้ว การดำรงอยู่ในระยะยาวยังเป็นเรื่องยาก ความไม่รู้หนังสือและระดับความยากจนของคนในพื้นที่ชาติพันธุ์เป็นสิ่งบั่นทอนการขยายตัวของตลาดสื่อ ดังนั้นจึงมีการบีบตันทุนการปฏิบัติงานและราคาให้ถูกที่สุดเท่าที่เป็นได้ ความท้าทายยังมีอยู่ข้างหน้าเนื่องจากพวกเขาต้องหากำไรจากการทำธุรกิจในยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้นและมีการเสนอข่าวให้อ่านฟรีผ่านทางออนไลน์อย่างมาก ในการปฏิบัติงานเพื่อการค้าพวกเขายังคงดิ้นรนต่อไป

ถึงแม้จะมีความท้าทายเกิดขึ้นหลายประการ ความแข็งแกร่งของสื่อชาติพันธุ์ก็ยังคงเป็นที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการเมือง การลงทุนที่ขาดความรับผิดชอบด้วยการทำลายทรัพยากรในพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์ และการเริ่มแผนพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่ไม่มีการรับรองว่าจะให้กลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือไม่ ในสถานการณ์นี้ การปฏิบัติงานเพื่อความยุติธรรมจึงเป็นที่ต้องการมากกว่าอย่างอื่น แม้ว่าสื่อชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะขยายขอบเขตของการทำงานและวางตัวเองเข้ากับบริบททางการเมืองใหม่ ก็ยังมีความท้าทายที่ยิ่งใหญ่เข้ามาให้ต่อสู้ การสนับสนุนจากผู้ให้ทุนจากต่างประเทศไม่มีแนวโน้มจะลดลงในอนาคตอันใกล้ ถึงแม้จะมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ ความหลากหลายของสื่อในพื้นที่ชาติพันธุ์ก็ยังคงห่างไกลกับความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากการควบคุมอย่างเข้มงวดของหน่วยงานแพร่ภาพกระจายเสียง รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคที่ยังไม่มีคุณภาพในการกระจายสื่อสิ่งพิมพ์

- ระเบียบวิธีวิจัย

1) การคัดเลือกกรณีตัวอย่าง การศึกษานี้จะสังเกตความแตกต่างในการรายงานข่าวของสื่อพม่า 3 รายในเรื่องการเจรจาสันติภาพที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลักในการวิเคราะห์ว่าสื่อในเว็บต่าง ๆ ของสื่อกระแสหลักที่ได้รับความนิยมและการรายงานข่าวของสื่อชาติพันธุ์ 2 รายได้รายงานเหตุการณ์ระดมยิงและผลกระทบที่มีต่อการเจรจาสันติภาพระหว่างฝ่ายรัฐบาลและกองกำลังชาติพันธุ์ติดอาวุธอย่างไร

สื่อกระแสหลักที่เลือกนำมาศึกษาคือ อีเลเวนมีเดียกรุ๊ป และสื่อชาติพันธุ์ 2 ราย คือ คะฉิ่นนิวส์กรุ๊ป และอินดิเพนเดนซ์มอญ นิวส์ เอเจนซี ข่าวทั้งหมดในหมวดนี้จากเว็บไซต์แต่ละแห่งรวบรวมมาเพื่อเป็นตัวอย่างของสื่อที่เสนอข่าวนี้เป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์เริ่มจากวันที่มีการระดมยิงในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2557 อย่างไรก็ดี หน่วยของกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่รวมบทความเห็นแย้งต่อบทบรรณาธิการ ความคิดเห็น ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา และข่าวในหมวดอื่น

2) วิธีการวิจัย กรอบการรับรู้ได้รับการวิเคราะห์ในงานวิจัยด้านการสื่อสารจำนวนมากที่พยายามประเมินความหมายเชิงวาทศิลป์ว่าถูกสร้างขึ้นจากองค์ประกอบของกรอบการรับรู้สื่อได้อย่างไร แกมสัน และโมดิยานี (2532) กล่าวว่าไว้ว่ากรอบการรับรู้ต่าง ๆ เป็นดังชุดเครื่องแปลความหมายซึ่งจัดหาความหมายให้กับประเด็นเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่ง กลุ่มเช่นนี้ต้องประกอบด้วยแนวคิดที่รวมเป็นศูนย์กลางซึ่งเรียกว่ากรอบการรับรู้ กรอบการรับรู้นี้จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยจะอธิบายว่าเรื่องนั้น ๆ เกี่ยวกับอะไร Claes H. de Vreese กล่าวว่า กรอบดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีพลวัต ซึ่งประกอบด้วยการทำความเข้าใจการสื่อสารสองช่วง ได้แก่ การสร้างกรอบการรับรู้และการจัดวางกรอบการรับรู้ ในที่นี้การสร้างกรอบการรับรู้หมายถึงกระบวนการที่กรอบการรับรู้เกิดขึ้นมา ส่วนการจัด

วางกรอบการรับรู้คือวิธีการสื่อสารโต้ตอบระหว่างกรอบการรับรู้สื่อและผู้อ่านที่ได้รับฟังกรอบการรับรู้ตามแนวอุปนิสัยที่มีอยู่เดิมของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้จึงทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาของสื่อชาติพันธุ์และสื่อกระแสหลักโดยมุ่งจุดสนใจหลักไปที่กระบวนการสร้างกรอบการรับรู้มากกว่าการจัดวางกรอบการรับรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรู้ของผู้ฟัง

ในการตรวจสอบการสร้างกรอบการรับรู้ต้องนำอิทธิพลที่มีผลต่อปัจจัยทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณา ชูเมกเกอร์แอนดริส (2539) ปัจจัยภายในมาจากความเป็นมืออาชีพด้านสื่อสารมวลชนและนโยบายของสำนักข่าว ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่กำหนดกระบวนการสร้างกรอบการรับรู้ คือการสื่อสารโต้ตอบอย่างต่อเนื่องระหว่างนักข่าวและกลุ่มผู้นำในสังคม นอกจากนี้ รากฐานทางวัฒนธรรมก็ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความหมายให้กับกรอบนั้นๆ (Goffmann, 1974)

ดังนั้นเมื่อการสร้างกรอบการรับรู้ในสื่อกระแสหลักและสื่อชุมชนได้รับการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าทั้งปัจจัยภายในและภายนอกล้วนเป็นสิ่งสำคัญ ข้อสันนิษฐานคือการสร้างกรอบโครงสร้างในข่าวสันติภาพจากสื่อ 3 แห่งที่แตกต่างกันได้รับอิทธิพลทั้งจากมาตรฐานและวิธีปฏิบัติงานของนักข่าวรวมถึงบริบททางวัฒนธรรมและการเมืองที่แตกต่างกันที่อยู่แวดล้อม ในเป้าหมายขั้นสุดของการศึกษานี้มุ่งหวังจะทดสอบว่า บรรดาการวางกรอบการรับรู้ที่ฝังลึกอยู่ในเรื่องราวข่าวสารจากสื่อทั้งสามแห่งที่แตกต่างกันนี้ได้แสดงไว้แล้วหรือไม่ว่ามีเป้าหมายร่วมทางวัฒนธรรมเดียวกันเพื่อไปสู่การสร้างสันติภาพที่ยั่งยืนให้พม่าเป็นหนึ่งในเดียวหรือเป็นไปในทางอื่น

- องค์กรสื่อและวิธีการรายงานข่าว

1) อีเลเว่นมีเดีย (Eleven Media Group)

อีเลเว่นมีเดีย ตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายมากที่สุด ได้จัดทำเว็บไซต์ภาษาท้องถิ่นและภาษาอังกฤษและเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้นำการส่งข่าวภาษาอังกฤษทาง SMS

U Than Htut Aung เป็นผู้ก่อตั้งอีเลเว่นมีเดียกรุ๊ปเมื่อ 12 ปีก่อน ในรูปแบบหนังสือพิมพ์กีฬารายสัปดาห์ เขากล่าวว่าการขยายการตีพิมพ์มาเป็นข่าวทั่วไปมีเป้าหมายคือต้องการผลักดันให้เกิดประชาธิปไตยสำหรับประชาชนและต้องการมุ่งมั่นกับวาระสาธารณะในพม่า ในขณะเดียวกัน อีเลเว่นมีเดียก็กำลังเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อุตสาหกรรมสื่อแพร่ภาพกระจายเสียงแต่เนื่องจากการเสนอร่างกฎหมายสื่อกระจายเสียงไม่อนุญาตให้มีการครองสื่อข้ามประเภท การเผชิญหน้าเกิดขึ้นระหว่างอีเลเว่นกับกระทรวงการข้อมูลในกรณีการรายงานข่าวการทุจริตของกระทรวง

ในปีพ.ศ. 2555 อีเลเว่นทำกิจการร่วมค้าระหว่างเว็บไซต์ภาษาอังกฤษกับเดอะเนชั่นมีเดียกรุ๊ป และได้สมัครเข้าร่วมกับ MOI เพื่อก่อตั้งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ อีเลเว่นมีเดีย ยังเสริมความเป็น

เมื่ออาชีพพร้อมกับ NMG ในการแลกเปลี่ยนพนักงานสายบรรณาธิการ การฝึกอบรม การทำสื่อใหม่ๆ การฝึกอบรมภาษาอังกฤษและการบรรณาธิการ เดอะเนชั่น อีเลเว่นมีเดียท้องถิ่น และเว็บไซต์ภาษาอังกฤษจะมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารประจำวันกัน อีเลเว่นมีเดียเป็นตัวแทนจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์ของ NMG ในพม่า และ NMG ก็เป็นตัวแทนจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์ของ EMG ในประเทศไทยเช่นกัน

2) คะฉิ่นนิวส์กรุ๊ป (Kachin News Group)

กะฉิ่นนิวส์กรุ๊ป (KNG) ดำเนินงานสื่อทางเว็บไซต์และรายการสื่ออื่นๆ จากจังหวัดเชียงใหม่ของไทย ในตอนแรกเริ่ม KNG ก่อตัวขึ้นจากการเคลื่อนไหวของนักเรียนกะฉิ่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิวัติประชาธิปไตยในพม่าเมื่อปี พ.ศ. 2541 ถึงแม้ว่าการเข้าอินเทอร์เน็ตในพม่าจะมีข้อจำกัดอย่างมาก แต่มันก็เป็นความปลดปล่อยหนทางเดียวสำหรับ KNG ในการตีพิมพ์ข่าวทางออนไลน์ สื่อหลายรายเขียนถึง KNG ว่าเป็นผู้สนับสนุนกองทัพอิสรภาพกะฉิ่น (KIA)

ตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม 2546 เป็นต้นมา KNG จะเขียนข่าวเกี่ยวกับรัฐกะฉิ่นเป็นส่วนใหญ่ มีการรายงานข่าวที่ขึ้นหลังจากการสิ้นสุดการหยุดยิงซึ่งยาวนานเป็นเวลา 17 ปีระหว่างกองทัพพม่ากับองค์กรอิสรภาพกะฉิ่น ประเด็นในการรายงานเกี่ยวกับกะฉิ่นหลายประเด็นในขณะที่ยังคงได้ทำให้ผู้คนประมาณ 75,000 คนต้องเผชิญกับวิกฤตด้านมนุษยธรรมและความไม่มั่นคงในความเป็นมนุษย์

ด้วยเหตุที่สื่อชาติพันธุ์เผิงจะได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้ในปี พ.ศ. 2556 KNG จึงได้ผลิตข่าวมัลติมีเดียทางเว็บไซต์เป็นภาษากะฉิ่น ภาษาอังกฤษ และภาษาพม่า ในการปฏิบัติงานทางเว็บไซต์เพื่อเสนอข่าวทั้ง 3 ภาษา การผลิตข่าวรายวันที่มีการปฏิบัติการในสำนักงาน 3 สาขาในนิวเดลี ประเทศอินเดีย ชายแดนจีน-พม่า และที่เมืองมิตจีนาในรัฐกะฉิ่น สโลแกนของ KNG คือ “งานสาธารณะต้องรู้กันโดยสาธารณะ”

ในเว็บไซต์ของพวกเขาได้ระบุไว้ว่า เป้าหมายของ KNG คือการให้บริการความจริงเพื่อการพัฒนาของประชาธิปไตยในพม่าและมาตุภูมิกะฉิ่น KNG ยังได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการเป็นสื่อชาติพันธุ์ไว้ว่า

- เพื่อเสนอและแสดงข้อเท็จจริง
- เพื่อให้ความรู้ใหม่ๆ แก่ประชาชน
- เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
- เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับรัฐบาลในหน้าที่ของสื่อในสังคมประชาธิปไตย
- เพื่อสร้างความมั่นคงในสิทธิของชุมชน
- เพื่อส่งเสริมมุมมองทางการเมืองของชาวกะฉิ่น
- เพื่อให้การศึกษา ให้ความบันเทิง ชี้แจง และเข้าถึงเป้าหมายของประชาธิปไตย
- เพื่อรักษาภาษาชาติพันธุ์กะฉิ่นไว้ในงานสื่อ

นอกจากนี้ KNG ยังใช้สื่อสังคมออนไลน์และอัลโพลดผลงานข่าวทางโทรทัศน์ลงในยูทูบ และ KNG ยังมีการเข้าร่วมกับเรดิโอฟรีเอเชียจัดรายการคะฉิ่น โดยออกอากาศสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 20 นาที นอกจากนี้มีการตีพิมพ์นิตยสารชื่อ Jinghpaw Nsen ซึ่งตีพิมพ์เดือนละ 2 ฉบับ มีคะฉิ่นเอฟเอ็ม ซึ่งเป็นสื่อรายย่อยในเครือของ KNG เพื่อให้บริการชุมชนคะฉิ่น เช่นเดียวกับสื่อชาติพันธุ์พลัดถิ่นอื่นๆ KNG กล่าวว่าพวกเขาได้รับเงินทุนสนับสนุนจากโครงการที่ชื่อ “Strengthening Ethnic Voices in Myanmar” ซึ่งโอนมาจากสหภาพยุโรป นอกจากนี้ KNG ยังระบุว่าได้รวมตัวเข้ากับเดอะเบอร์มานิวส์อินเตอร์เนชั่นแนลซึ่งเป็นเครือข่ายขององค์กรอีเลเว่นนิวส์ที่ปฏิบัติการตามภูมิภาคต่างๆ ที่มีความขัดแย้ง และกระบวนการสันติภาพกำลังดำเนินอยู่²

3) อินดิเพนเดนท์มอญนิวส์เอเจนซี (Independent Mon News Agency)

อินดิเพนเดนท์มอญนิวส์เอเจนซีก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มเยาวชน นักเรียน และนักเคลื่อนไหวด้านประชาธิปไตยที่มีถิ่นฐานอยู่ในรัฐมอญ สหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2552 IMNA ระบุว่าสมาชิกของกลุ่มไม่ได้เกี่ยวข้องกับองค์กรทางการเมืองใดๆ พวกเขาเป็นองค์กรข่าวที่ไม่แสวงหาผลกำไร และได้รับเงินทุนจากสหภาพยุโรปเช่นเดียวกับ KNG ปัจจุบัน IMNA กำลังพยายามทำข่าวสำหรับผู้อ่าน 3 ภาษานั้นคือ ภาษามอญ ภาษาพม่า และภาษาอังกฤษผ่านทางอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์มอญ วิทยุ และวิทยุชุมชน IMNA มีหนังสือพิมพ์ภาษามอญรายเดือนชื่อ ไกดิงสตาร์ ซึ่งตีพิมพ์เพื่อผู้อ่านชาวมอญในประเทศไทยและพม่า โดยทำงานร่วมกับ Democratic Voice of Burma ในรายการวิทยุภาษามอญ นอกจากนี้ยังจัดรายการวิทยุชุมชนเอฟเอ็มในค่ายอพยพ Hloekhani Mon ในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า ณ ตอนนี้ได้เปิดสำนักงานสาขาในเมืองมะละแหม่ง รัฐมอญเพื่อขยายกิจการในรัฐมอญ ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของพม่า

หัวหน้าบรรณาธิการของ IMNA คือ Nai Kasauh Mn ผู้ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นในเมืองมูโดน ในรัฐมอญ เขาเป็นหนึ่งในนักเคลื่อนไหวที่เข้าร่วมในการปฏิวัติเพื่อสนับสนุนประชาธิปไตย 8888 ในรัฐมอญ และหลังจากนั้นเขาได้กลายมาเป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิสิทธิมนุษยชนแห่งเมืองมอญ (HURFOM) ซึ่งคอยดูแลเหตุการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในทางตอนใต้ของพม่า และเริ่มผลิตสื่อหนังสือพิมพ์ภาษามอญรายเดือน ชื่อไก

² ในการให้เงินสนับสนุนกลุ่มชาติพันธุ์เช่นกลุ่ม KNG นั้น SEAPA และ BN กำลังดำเนินโครงการพัฒนาสื่อที่ชื่อว่า Strengthening Ethnic Voice in Myanma (SEVM) ซึ่งมีสหภาพยุโรปเป็นผู้สนับสนุน โครงการนี้ทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาอย่างสันติของชาติพันธุ์และกลุ่มการเมืองต่างๆ ในพม่า ในขณะเดียวกันโครงการนี้ยังช่วยเหลือสนับสนุนกลุ่มสื่อชาติพันธุ์ในการรวมตัวกันเพื่อเกิดพลังที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตย กฎข้อบังคับทางกฎหมาย และเพื่อเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานและเสรีภาพในพม่า โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับศักยภาพขององค์กรสื่อชาติพันธุ์อิสระ เพื่อให้พวกเขาสามารถทำงานเป็นกระบอกเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน กิจกรรมนี้มุ่งเน้นการช่วยเหลือด้านการสร้างศักยภาพโดยตรงแก่สมาชิกของ BNI 8 รายและเครือข่ายเลขาธิการจากรัฐชาติพันธุ์ในพม่า ดังต่อไปนี้ รัฐชิน คะฉิ่น กะยา มอญ ฉาน กะเหรี่ยง และยะไข่

ดิงสตาร์ในปีพ.ศ. 2542 ต่อมาในปีพ.ศ. 2543 เขาได้ก่อตั้ง IMNA ซึ่งปัจจุบันรับผิดชอบการผลิตข่าวทั้งภายในและภายนอกพม่า

- การให้ข่าวด้านสันติภาพและความขัดแย้ง

1. การวิเคราะห์เนื้อหาในสื่อทางเว็บไซต์ของคะฉิ่นนิวส์กรุป

ในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 19 – 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 คะฉิ่นนิวส์กรุปได้ตีพิมพ์ข่าว 9 เรื่องเป็นภาษาคะฉิ่น เช่นเดียวกับสื่อชาติพันธุ์อื่นๆ จำนวนข่าวที่เสนอทางเว็บไซต์มีไม่มากเท่ากับจำนวนข่าวของสื่อเอกชนที่เป็นสื่อกระแสหลักในพม่าซึ่งสามารถเข้าถึงส่วนต่างๆ ของพม่าได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม รูปแบบการนำเสนอของสื่อคะฉิ่นโดยรวมจะมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องมากกว่าเมื่อ 2-3 ปีก่อน ในอดีต สื่อคะฉิ่นหยุดไปเป็นครั้งคราวเนื่องจากขาดเงินทุนสนับสนุน และจากเหตุผลของการสานต่อการทำงานของห้องข่าว ปัจจุบันข่าวต่างๆ มีการนำเสนอถี่มากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ข่าวส่วนใหญ่ที่นำเสนอด้วยภาษา Jinghpaw (ชนกลุ่มหลักจาก 6 เชื้อชาติของคะฉิ่น) ก็ถูกนำมาเสนอในเว็บไซต์ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม มีบางข่าวที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะชาวคะฉิ่นเพียงกลุ่มเดียว

จำนวนผู้อ่านคะฉิ่นนิวส์มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับระดับความรู้หนังสือของคนคะฉิ่น ประมาณการคร่าวๆ ได้ว่ามีเพียงร้อยละ 50 ของชาวคะฉิ่นที่อ่านภาษาคะฉิ่นออก แต่ระดับของทักษะในการอ่านและเขียนของแต่ละคนอาจแตกต่างกับการพูดและการฟัง³ อย่างไรก็ตาม ระดับการรู้หนังสือของคนในคะฉิ่นอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับชาติพันธุ์กลุ่มอื่นๆ ประวัติศาสตร์หลังการได้อิสรภาพแสดงให้เห็นว่า กลุ่มภาษาที่เล็กกว่าจะสูญหายไปได้ง่ายกว่า ในขณะที่คลื่นของการปรับตัวเข้าหากันทางวัฒนธรรมจากนโยบายการรวมพม่าของรัฐบาลพม่ามีการทำต่อเนื่องกันมา อย่างไรก็ตาม กลุ่มคะฉิ่นและมอญ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้เป็นกลุ่มภาษากลุ่มเล็ก ดังนั้น พวกเขาจึงถือเป็นกลุ่มที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ในการส่งเสริมภาษาของพวกเขาให้เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

การรู้หนังสือถือเป็นปัจจัยสำคัญในการชีวิตว่าสื่อชาติพันธุ์จะทำหน้าที่อย่างไรในพื้นที่สาธารณะ ภาษาอาจเป็นอุปสรรคกับสื่อต่างๆ ในการก้าวเข้าสู่เป้าหมายทางเศรษฐกิจเนื่องจากจำนวนการตีพิมพ์สามารถบอกได้จากจำนวนของผู้อ่านที่จำกัด อย่างไรก็ตามสื่อชาติพันธุ์ได้ทำหน้าที่อย่างไม่หยุดหย่อนเพื่อสร้างเสียงของสื่อให้แข็งแกร่งขึ้นและสร้างสังคมพหุนิยม เนื่องจากสื่อจะเป็นผู้นำเอาเสียงของชนกลุ่มน้อยที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาประจำชาติได้ออกมาให้สังคมได้รับรู้ ยิ่งกว่านั้นสื่อชาติพันธุ์กลายเป็นพื้นที่สำหรับการอภิปรายแลกเปลี่ยนหรือพื้นที่สาธารณะสำหรับการสื่อสารภายในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันซึ่งพวกเขาสามารถพูดคุยกันได้อย่างมีอิสระโดยไม่มีการแทรกแซงหรือการสกัดกั้นจากรัฐ ในประเทศพม่า เสรีภาพของ

³ สัมภาษณ์นักกิจกรรมจาก Kachin Women Peace Network

สื่อชาติพันธุ์เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยก่อนหน้านี้มีการตรวจสอบสื่อทางอินเทอร์เน็ตโดยกรองเอาเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิวัติหรือการเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิเพื่อกลุ่มชนชาติพันธุ์ออก จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาข่าวของ KNG พบว่า เสรีภาพของสื่อมีความหมายต่อ KNG อย่างมากในการเผยแพร่ข่าวและข้อมูลของชาวคะฉิ่นให้กับผู้อ่านหรือผู้ฟังที่อยู่ในพม่าเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเว็บไซต์ข่าวภาษาอังกฤษ และเว็บไซต์ข่าวภาษาคะฉิ่นเอง จำนวนข่าวของชาวคะฉิ่นในเว็บไซต์ภาษาพม่า มีจำนวนมากที่สุด กลยุทธ์นี้แสดงให้เห็นว่า KNG ซึ่งเป็นหน้าต่างสู่โลกของคะฉิ่นพึ่งพาภาษาพม่าในการเข้าถึงผู้อ่านที่กว้างขึ้นมากกว่า ในขณะเดียวกัน KNG ก็เป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลที่สะท้อนความคิดเห็นของคนสำคัญต่าง ๆ ในคะฉิ่นโดยเฉพาะ KIA ในการรายงานข่าวความขัดแย้ง

เมื่อ KNG รายงานข่าวเรื่องการระดมยิงโรงเรียนฝึกทหารและผลของการเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับผู้นำกลุ่มชนชาติพันธุ์ ลำดับการณ์ของข่าวในช่วง 1 สัปดาห์สะท้อนให้เห็นถึงการตั้งประเด็นที่นักข่าวนำเสนอ ในวันที่ 19 พฤศจิกายน กองทัพรัฐบาลและ KIA ต่อกันในพื้นที่พิพาท เจ้าหน้าที่ของ KIA คนหนึ่งเสียชีวิต ส่วนในฝั่งของรัฐบาลก็มีการสูญเสียชีวิตและมีผู้บาดเจ็บเช่นกัน ในมุมมองของนักข่าว KNG ในฐานะสื่อไม่ได้นำคำพูดของกองรัฐบาลมาเสนอ การเข้าไม่ถึงทางการของรัฐบาลทหารเป็นเรื่องปกติและมักจะเป็นเช่นนั้นเสมอที่สื่อต่าง ๆ จะไม่สามารถเข้าถึงทางการทหารได้ ข้อมูลจากสนามรบถือเป็นประเด็นความมั่นคงของรัฐ จากช่วง 4 ปีที่ผ่านมาหรือตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของความสู้รบด้วยอาวุธครั้งใหม่ระหว่างรัฐบาลกับ KIA จนถึงตอนนี้มีการแถลงข่าวจากกองทัพของรัฐบาลน้อยครั้งมาก

สำหรับสื่อคะฉิ่น นักข่าวสามารถเข้าถึงเจ้าหน้าที่ทางการของรัฐคะฉิ่นได้มากกว่าการเข้าถึงโฆษกของกองทัพรัฐบาล ดังนั้นโดยรวมแล้วข่าวส่วนใหญ่จึงมีการนำคำพูดของบุคคลในกองทัพคะฉิ่นหรือคนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งมาเสนอ ในขณะที่ข้อมูลของอีกด้านหนึ่งแทบจะไม่มีเลย ในข่าวการต่อสู้ นายทหารจาก KIA ได้ให้คำอธิบายถึงการเริ่มต้นการต่อสู้เอาไว้

“2-3 วันก่อน กองทัพรัฐบาลแจ้งมายัง KIA ว่าพวกเขา กำลังจะไปค่าย KIA “Balawng Dingsa” ที่พวกเขาเคยครอบครองมาก่อน พวกเขาบอก KIA ว่าจะใช้แค่ถนนหลัก กองทัพเราจึงจัดการเคลียร์ถนนหลักให้ แต่เมื่อพวกเขามาถึงที่ค่ายก็กลับทำไม่เหมือนที่บอกไว้ ใช้เส้นทางในป่า นี่คือเหตุผลที่พวกเราถึงต้องสู้” เจ้าหน้าที่อาวุโส Dap Up Labang Jawng Awng กล่าว เขายังอธิบายต่อถึงสถานการณ์ในการต่อสู้และให้ข้อสังเกตว่า ไม่มีสัญญาณของการถอนตัวจากกองทัพรัฐบาลในพื้นที่คะฉิ่น

ในตอนจบของข่าว ผู้รายงานข่าวอธิบายว่า ผลกระทบจากการต่อสู้ระหว่าง KIA กับกองทัพรัฐบาลในเดือนเมษายนที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนในพื้นที่กว่าสองพันคนต้องย้ายออกจากพื้นที่และจำเป็นต้องหนีไปยังค่ายผู้ลี้ภัยที่ปลอดภัยกว่า ในด้านรูปแบบการรายงานข่าวของสื่อชาติพันธุ์ บรูเทนได้ตั้งคำถามถึงบทบาทของนักข่าวของสื่อชาติพันธุ์ที่ต้องทำงานด้วยการรายงานข่าวอย่างหลบๆ ซ่อนๆ ในบริบทของความ

รุนแรงทางการเมือง เธอตั้งคำถามไว้ว่า “นักข่าวสามารถทำงานอย่างมุ่งมั่นด้วยบรรทัดฐานของการทำข่าว ด้วยความเป็นกลางได้อย่างแท้จริงหรือไม่ หรือเขาควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งหรือไม่” ในข้อค้นพบจากการสังเกต KNG มีบทบาทในฐานะตัวแทนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งมากกว่าการเป็นสื่อ ซึ่งการรายงานข่าวเป็นข้อเท็จจริง ที่ไม่ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของบริบท

รูปแบบการรายงานเช่นนี้นำมาใช้ในการรายงานเรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันหลังการโจมตีโรงเรียนฝึกทหาร ในรายงานข่าวต่วนเรื่องการโจมตี มีการนำความเห็นของ Lah Nan โฆษกของ KIA มาเป็นองค์ประกอบหลักของเรื่อง มีการกล่าวหาว่าการโจมตีไปยังศูนย์กลางทางการทหารของ KIO เป็นความตั้งใจ นอกจากนี้ ข่ายยังนำคำพูดของ Lah Nan มาใช้ดังนี้ “Lah Nan ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการกลางของ KIO ยังกล่าวด้วยว่า การโจมตีเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นชัดเจนถึงความตั้งใจของรัฐบาลที่มีต่อ KIO” และคำกล่าวของ Lah Nan นำมาเป็นข้อสรุปของข่าวว่า “พวกเขาเลือกวิธีการทางทหารในการแก้ปัญหาแต่ไม่เลือกการเจรจา พวกเขาจะทำเช่นเดียวกันกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ”

อีกเรื่องที่เป็นการประณามของ the United Nationalities Federal Council (UNFC) ซึ่งเป็นพันธมิตรของกลุ่มกบฏติดอาวุธที่มี KIO และตัว KIO เอง ได้มีการนำความเห็นของตัวแทนอาวุโสของ UNFC เข้ามาอยู่ในข่าวเช่นกัน Col Khun Okker ประธานองค์กรปลดปล่อย PaO แห่งชาติได้แสดงการประณามของ KIO ด้วยอารมณ์ที่รุนแรงขึ้น “ควรมีการเตือนภัยก่อนเริ่ม แต่ตอนนี้เหมือนพวกเราถูกแทงจากข้างหลัง เป็นการกระทำของคนชั่วช้า เย่มาก...โดยเฉพาะในจุดที่การเจรจาสันติภาพกำลังดำเนินอยู่” ผู้นำทหารผ่านศึกของ Pao กล่าว

เช่นเดียวกันกับการเสนอข่าวอื่นๆ KNG พยายามเชื่อมโยงการระดมยิงและกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่เข้าด้วยกันด้วยการนำการวิเคราะห์ของ KIO และผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพเข้ามาประกอบในเนื้อหาในการทำให้เกิดความสมดุล มีการนำเสนอคำกล่าวจากศูนย์สันติภาพพม่าซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการเจรจาสันติภาพมาประกอบในข่าว บทความประเภทนี้สะท้อนให้เห็นกรอบความขัดแย้งซึ่งเป็นการเน้นมุมมองที่ตรงข้ามกันของทั้งสองฝ่าย การสร้างกรอบเช่นนี้เน้นย้ำถึงข้อแตกต่างระหว่างกันของทั้ง 2 ฝ่าย (Semetko and Valkenburg, 2000) การตีกรอบคือวิธีการบอกจุดยืนของสื่อทางหนึ่ง KNG ซึ่งวิพากษ์วิจารณ์ต่อต้านท่าทีของรัฐบาลในการเจรจาสันติภาพ ได้ตั้งคำถามถึงความจริงจังของรัฐบาลที่อยู่เบื้องหลังการเจรจา โดยการย้ำถึงการวางตัวของศูนย์สันติภาพพม่าว่า “รัฐบาลเป็นผู้ควบคุม แต่ประเทศตะวันตกเป็นผู้ให้เงิน” ในเรื่องนี้ KNG ยึดหลักการรายงานข่าวที่สมดุล ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติของนักข่าวที่ใช้กันทั่วโลก

คำพูดของ Hla Maung Shwe จาก MPC ได้ถูกยกมาประกอบเพื่อเป็นการยืนยันถึงการดำเนินการต่อของการเจรจาสันติภาพในฝั่งของรัฐบาลซึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นจากการระดมยิง เขา

กล่าวว่า “ผมไม่คิดว่าการเจรจาสันติภาพได้ถูกทำลายไป” เขากล่าว “การหาทางไกลเกลี่ยเป็นสิ่งสำคัญของการเจรจา” Hla Maung Shwe กล่าวเสริม

อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนที่ความขัดแย้งทวีสูงขึ้น KNG กำลังทำหน้าที่เป็นผู้ไกลเกลี่ยกระบวนการสันติภาพโดยไม่นำเอาผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งที่ KNG ทำคือการเสนอความเห็นของ La Nan โฆษกของ KNG ซึ่งแสดงความความมุ่งมั่นให้มีการเจรจาสันติภาพอย่างต่อเนื่อง แต่ KNG พยายามที่จะสะท้อนให้เห็นว่า ระดับความไว้วางใจของ KIA/KIO มีอยู่น้อย KNG อธิบายว่า การโจมตีไม่ได้หยุดความต้องการในการเจรจาสันติภาพ แต่เป็นเรื่องยากที่จะเรียกความไว้วางใจระหว่างกันคืนมาได้ KNG ได้ยืมคำกล่าวของ KIO มาย้ำเตือนถึงสถานการณ์นี้ว่า

“KIO และกลุ่มอื่นๆ มีใจที่จะสานต่อการเจรจาสันติภาพ พวกเราไม่ได้ต้องการให้กระบวนการนี้หยุดลงจากเหตุการณ์ใดๆ แต่กองทัพของพวกเขา (กองกำลังพม่า) ยังคงเคลื่อนตัวเข้าหาพวกเรา” โฆษกประจำ KIO กล่าว

เนื้อหาจากทั้ง 8 เรื่องที่รายงานภายหลังจากวันที่เกิดการโจมตีเป็นการแสดงเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่อต้านวิธีการของรัฐบาลพม่าในการเจรจาสันติภาพ การประณามที่รุนแรงของกลุ่มติดอาวุธอื่นๆ ต่อการโจมตีถูกนำมาเสนอพร้อมๆ กับการเรียกร้องเอกราชของคะฉิ่นก็มีเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะมีการแสดงความสนใจให้กับการพูดคุยสันติภาพต่อท่ามกลางความตึงเครียดที่มีมากขึ้น มีหลักฐานเด่นชัดชี้ให้เห็นว่าสื่อคะฉิ่นไม่ได้มีชุมชนจินตภาพร่วมกันตามที่รัฐบาลพม่าได้ออกแบบและสร้างขึ้นมา ในเนื้อหาของข่าวที่เขียนขึ้นทันทีหลังการโจมตี KNG นำคำพูดของผู้นำคะฉิ่นที่เรียกร้องถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันในหมู่ชาวคะฉิ่นเพื่อรวมกันต่อต้านศัตรูซึ่งหมายถึงกองทัพรัฐบาล เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายของข่าวนี้อาจเป็นชาวคะฉิ่นเพียงกลุ่มเดียว เนื่องจากข่าวนี้อาจไม่ได้มีการแปลเป็นภาษาพม่า หรือภาษาอังกฤษ ในขณะที่เนื้อหาข่าวอื่นๆ จะมีการแปลภาษาและนำมาลงในเว็บไซต์

ในกรณีนี้ รูปแบบการรายงานมีความแตกต่างกันเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเนื้อหาข่าวอื่นๆ ซึ่งยึดรูปแบบปรัมปราคิดว่าตามแบบตะวันตก ข่าวนี้อาจเสนอเพียงแต่คำกล่าวของ นาย Duwa Nsang Tu Awng โฆษกประจำตัวประธาน Pan Kachin Development Society (PKDS) เขาเป็นผู้เรียกร้องความเป็นปึกแผ่นในกลุ่มชนคะฉิ่นให้ต่อสู้กับศัตรูของคะฉิ่นและกล่าวว่าเขตแดนของคะฉิ่นถือเป็นชาติของคนคะฉิ่น และการยิงโจมตีเป็นสัญญาณสำคัญสำหรับพวกเราที่จะขับไล่ศัตรูออกจากพื้นที่คะฉิ่น เขาเรียกร้องให้คนคะฉิ่นพิจารณาถึงอนาคตของรัฐ และยังให้กำลังใจผู้คนให้เข้มแข็งโดยการเปรียบเทียบชาวคะฉิ่นกับชาวยิวซึ่งต่อสู้เพื่ออิสรภาพในประวัติศาสตร์ไบเบิล เนื้อหาข่าวยังกล่าวด้วยว่า KIA และชาวคะฉิ่นไม่มีทางแยกออกจากกันได้เหมือนปลากับน้ำ การโจมตีก่อให้เกิดความสูญเสียครั้งใหญ่ต่อชาวคะฉิ่น

กรณีนี้แสดงให้เห็นว่าสื่อชาติพันธุ์ทำหน้าที่เป็นเหมือนหลักในการส่งเสริมการสร้างชาติ สำหรับชาวคะฉิ่น พวกเขาจินตนาการถึงดินแดนที่เคยเป็นอิสระจากการเป็นรัฐกันชนระหว่างจีนกับพม่า พวกเขาไม่เคยขึ้นอยู่กับประเทศเพื่อนบ้านฝั่งใดฝั่งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม สำหรับชาตินิยมทหารพม่าซึ่งมีรัฐบาลอยู่เบื้องหลัง พวกเขามักจะไม่ลดละความพยายามในการรวมชาติซึ่งต้องรวมพื้นที่ชาติพันธุ์ทั้งหมดที่มีอยู่ให้เข้ามารวมกันเป็นสหภาพ แม้ว่า KIA จะหยุดการเรียกร้องอิสรภาพไปตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2513 แต่ในหลายทศวรรษที่ผ่านมาพวกเขาก็ยังคงต้องการเป็นอิสระในการปกครองตนเองอยู่ ในบทสัมภาษณ์กับ อีรวดี ผู้นำที่มีอิทธิพลคะฉิ่นชื่อ Baptist Rev. Ja Gun ได้อธิบายเหตุผลที่ KIO เปลี่ยนจุดยืนจากการเรียกร้องอิสรภาพมาเป็นการเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเอง⁴

“พวกเราตระหนักว่าเราอาจจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายอันเดิมได้ ดังนั้นเราจึงตั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการปกครองตนเอง อิสรภาพของพวกเรา ลึกลงไปในหัวใจแล้ว เจริญกันไม่ได้ แต่เนื่องจากสภาพของเราเอง เราเป็นรัฐที่อยู่ตรงกลาง มีเมืองอื่นล้อมรอบ และเป็นเพราะประเทศเพื่อนบ้านของเรา ความแข็งแกร่งทางทหารของเรา และความเป็นผู้นำของเรา เราจึงต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด

ในตอนนั้น รัฐบาลสังคมนิยมมีแนวโน้มจะเข้าใจ มีเหตุการณ์ลักษณะนี้เกิดขึ้นในสหภาพโซเวียต ในยูโกสลาเวีย และในกลุ่มประเทศตะวันตก คนจากทุกที่รวมตัวกัน เราจึงพยายามที่จะเปลี่ยนและสร้างพันธมิตรระหว่างกลุ่มต่างๆ กะเหรี่ยง ชิน ยะไข่ ดังนั้นเราต้องการที่จะเป็นพันธมิตรกับพวกเขาและจะช่วยส่งเสริมฐานะทางการเมืองของพวกเขาเช่นกัน และเป้าหมายสูงสุดของพวกเขา ก็อาจจะเป็นการมีอิสรภาพอย่างสมบูรณ์”

แน่นอนว่าเสียงไม่เห็นด้วยสำหรับการแยกตัวจะเบาลง แต่จินตนาการในการแยกประเทศดูเหมือนจะยังคงมีอยู่ในหมู่คนที่ชื่นชอบเขา แนวโน้มนี้ยังคงอยู่แม้การรายงานข่าวนี้ของ KNG จะผ่านไปไปแล้ว 1 สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องยากที่จะชี้ว่าความเป็นชาตินิยมคะฉิ่นฝังตัวอยู่ในสังคมอย่างไร หากไม่ได้ทำการศึกษาวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ที่มีระเบียบวิธีที่เหมาะสม

โดยสรุป เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อกระแสหลักที่ทำงานแบบมืออาชีพ ก็ไม่อาจจะสรุปได้ทีเดียวว่าความเห็นของ KNG ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเมืองในคะฉิ่น จากการที่ KNG เป็นสื่อที่เกิดมาจากการปฏิวัติทางการเมือง เสียงของ KNG จึงถือเป็นการพูดแทนผู้ที่กำลังต่อสู้กับกองทัพพม่าในฐานะศัตรูได้ไม่มากนัก นอกจากนั้นการเรียกร้องความเป็นหนึ่งเดียวกันของชาวคะฉิ่นเกิดขึ้นมาจากการระดมความรุนแรงทางการเมืองซึ่งรัฐบาลเป็นผู้กระทำ ในช่วงเกี่ยวกับสงครามส่วนใหญ่ กองทัพรัฐบาลถูกวางภาพไว้ว่าเป็นอสุร

⁴ Baptist Rev. Ja Gun เป็นหนึ่งในนักประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นที่สุดในรัฐคะฉิ่น จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยย่างกุ้ง ในช่วงปี พ.ศ. 2506-2516 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเคลื่อนไหวของนักศึกษา ซึ่งเขาได้เข้าร่วมด้วย ปัจจุบันเขาสอนทหารอยู่ในองค์กรอิสรภาพคะฉิ่น (KIO) เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองท้องถิ่น

ร้ายที่คอยดูดเลือดเจ้าหญิงโนมงาม จากข่าวของ KNG อาจมีบางคนที่ยังจับภาพรวมของความตึงเครียดระหว่างโนมงามกับเจ้าชายอสูรไม่ได้เนื่องจากเนื้อหาถูกตีกรอบมาจากแหล่งข่าวเพียงด้านเดียว เหมือนช่วงก่อนหน้านี้ที่สื่อชาติพันธุ์ถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพด้านการสื่อข่าว และคุณค่าของความเป็นภววิสัย (value of objectivity) ของพวกเขาในการรายงานข่าว ข่าวของ KNG ก็เช่นกันที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในมุมของการเป็นนักข่าว อย่างไรก็ตาม มีหลักฐานหลายอย่างที่แสดงให้เห็นว่า KNG กำลังพยายามเป็นสื่อในการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งมากกว่าการตั้งตัวเองเป็นกลุ่มชาตินิยมคะฉิ่น ในเรื่องความเป็นหนึ่งเดียว KNG พยายามถ่ายทอดคำพูดที่แสดงความรู้สึกของคะฉิ่นด้วยการแบ่งระยะห่างของคะฉิ่นด้วยคำว่า “เรา” และแผ่นดินใหญ่ด้วยคำว่า “เขา” ในทางกลับกัน นี่เป็นการสะท้อนถึงจุดยืนของผู้คะฉิ่นซึ่งวางตัวเองว่าเป็นผู้สร้างความสงบสุข

2. การวิเคราะห์เนื้อหาในสื่อเว็บไซต์ของอินดิเพนเดนท์มอญนิวส์เอเจนซี

สื่อเว็บไซต์ภาษามอญของอินดิเพนเดนท์มอญนิวส์เอเจนซี มีข่าวหลากหลายอยู่ในเว็บไซต์ภาษาอังกฤษและภาษาพม่า ความรู้หนังสือของประชากรชาวมอญที่อยู่ในระดับต่ำเป็นความท้าทายอย่างมากสำหรับการตลาดของสื่อภาษามอญ เช่นเดียวกับคะฉิ่นนิวส์กรุป เว็บไซต์ภาษามอญโดย IMNA เสนอข่าวน้อยมาก เนื่องจากต้องใช้เวลาในการแปลเนื้อหาข่าวจากภาษาพม่าและภาษาอังกฤษออกมาเป็นภาษามอญ วันที่ตีพิมพ์ในเว็บไซต์จึงไม่เหมือนกัน ทั้งๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน บางครั้ง เว็บไซต์ภาษามอญใช้เวลามากกว่า 2 วัน ในการเสนอข่าวที่มีเหมือนกันในเว็บไซต์ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ

จาก 7 ประเด็นข่าวที่มีการตีพิมพ์โดย IMNA ในช่วงของการศึกษาวิจัยนี้ มี 6 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความขัดแย้ง โดยบางเรื่องมีเนื้อหาเป็นข้อมูลอัปเดตของกรณีการยิงโจมตีของกองทัพรัฐบาลในคะฉิ่นและปฏิบัติการโต้ตอบของชาวพม่าโดยเฉพาะชาวอย่างกุ้งที่มีต่อการโจมตีนั้น มีเพียงแค่เรื่องเดียวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตายของนักดนตรีวงร็อกชื่อดังชาวมอญ ข้อค้นพบที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือเนื้อหาที่ลงในเว็บไซต์เขียนเป็นภาษามอญ เนื่องจากผู้อ่านชาวมอญเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของนักข่าวกระบวนการคัดสรรของข่าวจึงพิจารณาจากเรื่องในมุมที่คนมอญสนใจ ดังนั้น จึงพูดได้ว่า ในช่วงเวลาของการศึกษาวิจัยนี้ มีข่าวเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับชาวมอญ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 90 นำเสนอข่าวจากมุมมองที่คล้ายกันกับสื่อกระแสหลักซึ่งเป็นเหมือนเสียงของคนทั้งชาติ ในภาพรวม IMNA ให้ความสนใจกับการเมืองในแผ่นดินใหญ่ โดยนำมาเป็นประเด็นในการเสนอข่าว แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า การรายงานข่าวเช่นนี้ต้องถูกจำกัด เนื่องจาก ณ ตอนนั้นชาวมอญไม่ได้มีความขัดแย้งทางอาวุธที่รุนแรงกับกองทัพความมั่นคงของรัฐบาลเหมือนอย่างที่เคยกระทำ ดังนั้นกำลังประสบ สื่อมอญจึงรายงานข่าวที่มีประเด็นนอกเหนือไปจากข่าวสงครามและให้ความสนใจในเรื่องกระบวนการเจรจาสันติภาพในระยะยาวค่อนข้างมาก

IMNA ให้ความสนใจในเรื่องสันติภาพเป็นพิเศษ เนื่องจากเมื่อเร็วๆ นี้ได้มีการเปลี่ยนจุดยืนจากการเป็นผู้เก็บข้อมูลด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนมาเป็นนักการข่าวด้านสันติภาพ การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เกิดขึ้นพร้อมกับสมาชิกในเครือข่าย BNI จากการที่ BNI ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสื่อชาติพันธุ์เพื่อสันติภาพอยู่ก่อนแล้ว สื่อแขนงต่างๆ ในเครือข่ายใหญ่จึงมีการครอบคลุมเนื้อหาที่หลากหลายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพ มีแนวโน้มใหม่ที่ว่าสื่อชาติพันธุ์หลายรายรวมทั้งมอญมีความเห็นไปในทางเดียวกันในเรื่องความมีอิสระจากกลุ่มทางการเมืองและการอุทิศตนเพื่อการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการสันติภาพ IMNA ได้นำทฤษฎีการทำข่าวสันติภาพมาประยุกต์ใช้ การทำข่าวเพื่อสันติภาพซึ่งพัฒนาขึ้นโดยผู้ปฏิบัติงานและนักวิชาการด้านการแก้ไขความขัดแย้ง เป็นแหล่งทางเลือกในการปฏิบัติงานของนักข่าวสันติภาพในการอธิบายความเป็นมาและบริบทของความขัดแย้งมากกว่าการรายงานถึงข้อขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่ายจากมุมมองของ “เรา” และ “เขา”

การทำข่าวสันติภาพถูกให้คำจำกัดความไว้ว่า “การที่บรรณาธิการและผู้สื่อข่าวต้องเลือกว่าจะรายงานอะไร และจะรายงานอย่างไรที่จะก่อให้เกิดโอกาสกับสังคมในวงกว้างในการคิดพิจารณา และเพื่อเป็นการให้คุณค่ากับผลตอบรับของการไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขความขัดแย้ง” (ลินซ์และแมคโกลดริค 2548) องค์การข่าวสันติภาพให้คำจำกัดความไว้ว่า การทำข่าวประเภทนี้ คือ การแสดงความเป็นมาและแสดงบริบทของความขัดแย้ง การรับฟังทุกด้าน การค้นหาสาระซ่อนเร้น การให้ความสำคัญกับแนวคิดสันติภาพและความคิดใหม่ๆ ที่มาจากทุกที่ทุกเวลา วิธีการของรายงานแบบนี้แสดงอยู่ในเนื้อหาข่าวบางเรื่องของ IMNA

ในประเด็นจุดยืนเพื่อสันติภาพนั้น ในช่วงเวลาของการทำวิจัยฉบับนี้ พบว่า รูปแบบการรายงานข่าวของ IMNA ต่างจาก KNG กล่าวคือ IMNA พยายามจะดึงความสนใจของกลุ่มชาวมอญไปที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการโจมตีในรัฐคะฉิ่น โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาของผู้นำของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงภาคประชาสังคมกลุ่มต่างๆ จากการที่โรงเรียนฝึกทหาร KIA ถูกโจมตีและทำให้มีผู้ตายและผู้บาดเจ็บที่เป็นทั้งทหารฝึกหัดด้วยหนุ่มชาวคะฉิ่นและผู้ฝึกหัดจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ มีการรวมตัวกันเพื่อสวดมนต์ไว้อาลัยที่จัดขึ้นโดยสมาชิกกลุ่มเยาวชนชาติพันธุ์ต่างๆ ประมาณ 100 คน ที่ Sanchaung เขตเมืองย่างกุ้ง หลังจากนั้นพวกเขาได้เดินขบวนไปยังศูนย์สันติภาพพม่าเพื่อเรียกร้องกระบวนการสันติภาพเพื่อความสงบสุข ในการรายงานข่าวนี้อิมนา เขียนถึงภาคประชาสังคมซึ่งเรียกร้องความยุติธรรมและความเท่าเทียมในกระบวนการสันติภาพและต่อต้านสันติภาพเชิงลบ นอกจากนี้ยังมีการเขียนถึงตัวแทนของ MPC ซึ่งเปิดประตูรับจดหมายร้องเรียนจากกลุ่มประชาสังคม ในเนื้อหาข่าวที่มีการประณามการฆ่าในคะฉิ่น เสียจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในกระบวนการเจรจาเพื่อสันติภาพก็ได้ถูกหยิบยกขึ้นมา ตลอดกระบวนการสันติภาพมีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อต้านรัฐบาลในการไม่ให้พื้นที่ที่เพียงพอแก่ภาคประชาสังคมและกลุ่มสตรีในการเจรจาสันติภาพ สื่อชาติพันธุ์ IMNA ตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มประชาสังคมและให้

ความสำคัญกับหน้าที่ของการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการสร้างสันติภาพโดยการเสนอข่าวทั้งที่เป็นการประณามต่อต้านรัฐบาลในการเริ่มการต่อสู้และการสร้างข้อเรียกร้องให้รัฐบาลออกมารับผิดชอบต่อการกระทำของตน

ในข่าวหนึ่งที่พาดหัวว่า “กลุ่มเยาวชนชาติพันธุ์ไว้อาลัยแก่นักเรียนฝึกทหารโรงเรียนชาติพันธุ์คะฉิ่น” มีการนำคำพูดของผู้นำเยาวชนจากกลุ่มการเมืองไร้ชาติพันธุ์ว่า “สิ่งที่ผม/ฉันอยากถามคือ เหตุใดการโจมตีถึงเกิดขึ้นอีกในช่วงการเจรจาหยุดยิง ทำไมพวกเขาถึงไม่หยุดยิง ผู้ละเมิดกฎหมาย รัฐบาลควรตอบคำถามนี้”

นอกเหนือจากการแสดงการประณามของคนคะฉิ่น การเสนอข่าวส่วนใหญ่ยังมาจากตัวบุคคลที่ไม่ใช่ชาวคะฉิ่นและตัวแทนของกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับคะฉิ่นและต้องการแสดงถึงความต้องการในสันติภาพ ซึ่งสิ่งนี้ KNG ไม่ได้นำมาเสนอในเนื้อหาข่าวของตน KNG ให้ความสำคัญกับการนำคำพูดจากคนสำคัญจากหลากหลายแขนงที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพเป็นพิเศษ ส่วน IMNA ให้ความสนใจกับกลุ่มประชาสังคมทั้งที่เป็นชาติพันธุ์และไม่มีชาติพันธุ์มากกว่า

ข่าวต่อมาพาดหัวไว้ว่า “เยาวชนต่างศาสนาเรียกร้องการดำเนินการโครงการสันติภาพด้วยความสันติ” สื่อชาติพันธุ์ทั้ง 2 สื่อ คือ KNG และ IMNA มีการเขียนข่าวรายละเอียด 2 ข่าว เกี่ยวกับการประกอบพิธีไว้อาลัยให้กับผู้เสียชีวิตและผู้ได้รับบาดเจ็บ ด้านของ KNG เสนอเพียงแค่การทำพิธีไว้อาลัยในพื้นที่คะฉิ่นที่จัดขึ้นโดยกลุ่มชาวคริสต์ แต่ไม่ได้เสนอการไว้อาลัยที่จัดขึ้นที่ Yangon วันต่อๆ มา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคะฉิ่นอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากย่างกุ้ง คำกล่าวที่ว่า สื่อคะฉิ่นเพื่อชาวคะฉิ่นเป็นตรรกะที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่าง KNG กับ IMNA สำหรับ IMNA ผู้อ่านข่าวอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากการยิงโจมตี แต่ IMNA ถือว่าเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ระดับชาติที่ส่งผลต่อกระบวนการสันติภาพและการพัฒนาทั้งหมด จึงมีการนำคำพูดของผู้นำเยาวชนมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจ โดยกล่าวว่า “การโจมตีไม่ได้มีผลต่อชาวคะฉิ่นเท่านั้น แต่มีผลต่อชาติโดยรวม “หากไม่มีการตกลงหยุดยิงกันได้ กระบวนการพัฒนาของประเทศก็จะหยุดลงเช่นกัน” Ko Kyaw Ko Ko เยาวชนชาวพุทธกล่าว

ความแตกต่างอีกด้านหนึ่งระหว่าง IMNA กับ KNG คือการขยายขอบเขตการรายงานข่าวออกไปนอกเหนือจากข่าวสงคราม หน้าข่าวของ KNG ในช่วงที่ทำการวิจัยฉบับนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้งโดยการใช้กำลังอาวุธ KNG ในฐานะที่เป็นแหล่งข่าวสำคัญให้ข่าวมากมายเกี่ยวกับความโกรธแค้นของชาวคะฉิ่นที่มีต่อสงครามที่เกิดขึ้น แต่ในฐานะผู้สื่อข่าวของชาวคะฉิ่น พวกเขาต้องให้คำอธิบายถึงผลของสงครามที่มีต่อประชาชน ในทางตรงข้าม แหล่งข่าว IMNA ไม่ได้ให้ข่าวเกี่ยวกับการต่อสู้ด้วยอาวุธ แต่ให้ความสำคัญกับการมุ่งมั่นในการปูทางเพื่อการสร้างสันติภาพระยะยาว และการรวมตัวกันเพื่อประชาธิปไตยที่จะช่วยให้เกิดพลังร่วมกันหลังจากการหยุดยิงทั่วประเทศ

อีกเรื่องหนึ่ง พาดหัวไว้ว่า “กลุ่มพลเมืองชาติพันธุ์รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อสันติภาพ” IMNA ได้ให้ความสำคัญไปที่หน้าที่ที่สำคัญของการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มประชาสังคมชาติพันธุ์ต่างๆ ที่รวมตัวกันเพื่อเข้าร่วมกระบวนการสันติภาพ IMNA ยกคำพูดของตัวแทนชาวมอญมานำเสนอ และได้ใช้โอกาสนี้ในการให้ข้อมูลกับผู้อ่านเกี่ยวกับบทบาทของชาวมอญในสังคมพลเมืองในการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกัน “ก่อนหน้านี้ ไม่มีโครงการที่มุ่งสร้างสันติภาพซึ่งดำเนินการหรือเป็นความร่วมมือขององค์กรชุมชนชาติพันธุ์ ดังนั้นองค์กรนี้ (ENFP) จึงก่อตั้งขึ้นสำหรับองค์กรชุมชนชาติพันธุ์ เพื่อการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพ หน้าที่ขององค์กรในการทำงานเพื่อเคลื่อนไหวด้านสันติภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม จะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลต่อชุมชนชาติพันธุ์พม่า” ยูมินมินนิว ตัวแทนชาวมอญกล่าว

ในการหามุมมองท้องถิ่น การเขียนข่าวสันติภาพของ IMNA ในฐานะสื่อชาติพันธุ์ของมอญจะเขียนขึ้นจากการทำข่าวท้องถิ่นหรือข่าวระดับชาติที่เป็นมุมมองของชาวมอญ การหามุมมองของท้องถิ่นในข่าวระดับชาตินั้นถือเป็นเรื่องปกติของสื่อท้องถิ่น แต่วิธีการในการทำให้ข่าวออกมาอยู่ในรูปแบบของสื่อภาษาชาติพันธุ์ที่กำลังมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในรัฐอย่างพม่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เนื่องจากการทำเช่นนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มีความสำคัญกับกลุ่มชาวมอญในการเจรจา และต้องแสดงวาระสำคัญของสื่อชาติพันธุ์ในกระบวนการสันติภาพ

มีอยู่ข่าวหนึ่ง IMNA นำเอาคำพูดของผู้นำชาวมอญที่เล่าเรื่องการประชุมร่วมกับโอบามา ประธานาธิบดีสหรัฐฯ และสมาชิกรัฐสภาชาติพันธุ์ต่างๆ ถึงแม้ว่า IMNA จะเล่าเกี่ยวกับการประชุมระดับประเทศที่มีผู้แทนชาติพันธุ์ต่างๆ เข้าร่วม วิธีการที่ IMNA อธิบายแสดงให้เห็นว่าเขาพยายามที่จะสื่อสารกับผู้อ่านชาวมอญในการแสดงให้เห็นว่าตัวแทนชาวมอญมีบทบาทในการเมืองระดับชาติ โดยการเขียนข่าวว่า “หากการแก้ไขรัฐธรรมนูญพม่า ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในสภา มีการปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นรูปแบบสมพันธรัฐและให้สิทธิที่เท่าเทียมกับกลุ่มชาติพันธุ์ จะเป็นการเพิ่มอัตราความสำเร็จของกระบวนการสันติภาพในพม่า นี่คือนสิ่งที่ Amyotha Hluttaw ตัวแทน Dr. Banyar Aung Moe กล่าวกับประธานาธิบดีโอบามาในการประชุมที่ผ่านมาระหว่างประธานาธิบดีสหรัฐฯและผู้นำทางการเมืองของพม่า”

การทำข่าวท้องถิ่นจะมีความสำคัญกับ IMNA เพราะเป็นการทำเพื่อชาวมอญซึ่งเป็นกลุ่มที่พวกเขาพยายามที่จะให้บริการข่าว ในเดือนพฤศจิกายน สมาคมสตรีพม่าได้ทำรายงานที่ชื่อว่า “หากพวกเขายังมีหวัง พวกเขาจะพูดเอง” รายงานนี้เปิดเผยเหตุการณ์ทั้งหมด 118 เหตุการณ์เกี่ยวกับการข่มขืน, การข่มขืนหมู่ และการล่วงละเมิดทางเพศอื่นๆ ที่สตรีชาติพันธุ์ถูกกระทำจากกองทัพ Tatmadaw ซึ่งเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2553 IMNA พยายามดึงความสนใจของชาวมอญ โดยการพาดหัวว่า “รัฐมอญมีอัตราการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากกองทัพทหารพม่ามากที่สุด”

โดยสรุป IMNA ในฐานะองค์กรข่าวของชาวมอญ ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ที่สันติภาพยังได้เกิดขึ้นแล้วนั้นจะทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของชาวมอญเพียงกลุ่มเดียวคงไม่เพียงพออีกต่อไป พวกเขาตระหนักถึง

ความจำเป็นในการเชื่อมโยงตัวเองเข้าการเมืองในแผ่นดินใหญ่ เพื่อรักษาระดับของตนกับผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพ การรักษาเว็บไซต์เอาไว้ใช้แสดงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวด้านชาติพันธุ์เพื่อกระบวนการสันติภาพถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ IMNA แต่การส่งเสริมอัตลักษณ์และวัฒนธรรมมอญถือเป็นเป้าหมายสูงสุด

3. การวิเคราะห์เนื้อหาในสื่อเว็บไซต์ของอีเลเว่นมีเดียกรุ๊ป

อีเลเว่นมีเดียกรุ๊ปดำเนินการทางด้านการข่าวทางเว็บไซต์ 2 แห่ง โดยเสนอข่าวให้กับผู้อ่านชาวพม่าที่อาศัยอยู่ทั้งภายในและภายนอกพม่า มีเว็บไซต์ข่าวภาษาอังกฤษ และภาษาพม่าอย่างละแห่ง เว็บไซต์ข่าวภาษาอังกฤษเป็นการเสนอเนื้อหาข่าวที่มีการแปลข่าวจากหน้าเว็บภาษาพม่า ซึ่งมีการลงข่าวในเว็บช้ากว่าเว็บไซต์พม่าหลายชั่วโมง อีเลเว่นมีเดียกรุ๊ปต่างกับสื่อชาติพันธุ์อื่นๆ ตรงที่สื่อชาติพันธุ์อื่นๆ มีคอลัมน์ต่างๆ ไม่มากและเสนอข่าวเพียงอย่างเดียว แต่อีเลเว่นมีเดียกรุ๊ปมีการแบ่งเนื้อหาข่าวออกเป็น 3 คอลัมน์ (3 ส่วน) ข่าวที่รวบรวมมาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้มาจาก 3 คอลัมน์ของอีเลเว่นมีเดียกรุ๊ปนั่นคือ ข่าวภายในประเทศ ข่าวธุรกิจ และข่าวท้องถิ่นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาเพื่อหาความเกี่ยวข้องและหาข้อเปรียบเทียบกับสื่อชาติพันธุ์ต่างๆ นักวิจัยไม่ได้นำข่าวกีฬา คอลัมน์ไลฟ์สไตล์ และบทความแสดงความคิดเห็นเข้ามาประกอบในงานวิจัยนี้

ข่าวที่ปรากฏในเว็บไซต์ จะเป็นข่าวที่มีการตีพิมพ์ในสื่อสิ่งพิมพ์รายวันหรือรายสัปดาห์ของ EMG ไปแล้ว ตารางที่ 1 แสดงประเภทข่าวที่ EMG นำเสนอในช่วงการวิจัย คอลัมน์บนของตาราง เป็นการแบ่งข่าวออกเป็นหมวดหมู่ได้ 9 ประเภท คือ ข่าวสันติภาพและความขัดแย้ง ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ข่าวอาชญากรรมและการตัดสินของศาล ข่าวสิ่งแวดล้อม และข่าววัฒนธรรมและศิลปะ ข่าวสันติภาพและความขัดแย้งเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการยิงโจมตีของกองทัพรัฐบาลในรัฐคะฉิ่น และการติดตามการพูดคุยสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ ข่าวที่รวบรวมมาในงานวิจัยนี้ถือเป็นร้อยละ 18 ของข่าวทั้งหมดที่ EMG นำเสนอภายใน 1 สัปดาห์เริ่มจากวันที่เกิดเหตุการณ์ วันที่ 19 พฤศจิกายน

Media	Peace & Conflict	Politics	Economics	Social	International Relation	Crime	Environment	Accident	Culture & Arts	% of News about Peace talk
Eleven	14	29	35	23	7	13	4	2	1	18%
KNG	9									100%
IMNA	6								1	90%

ตารางที่ 1:จำนวน และประเภทของข่าวที่มีการนำเสนอในช่วงของการวิจัย

จากข่าวทั้งหมด 127 ข่าวที่ EMG นำเสนอ ร้อยละ 18 เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพ และผลกระทบต่อกระบวนการสันติภาพที่ตามมาหลังการยิงโจมตีโรงเรียนฝึกทหาร KIA ในข่าวทั้งหมด 9 ประเภท ข่าวการเมืองเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของรัฐบาลและรัฐสภาทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ และการปฏิบัติงานของพรรคการเมืองและผู้นำทางการเมืองต่างๆ ข่าวเศรษฐกิจเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการค้าทั้งภายในและต่างประเทศ ภาคส่วนทางการเงิน และกิจกรรมทางธุรกิจอื่นๆ ข่าวสังคมมีเนื้อหาด้านการศึกษา การป้องกันสาธารณสุข สาธารณสุข และความเป็นอยู่ของผู้คน ข่าวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีเนื้อหาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนทางการทูตระหว่างพม่าและประเทศอื่นๆ การเคลื่อนไหวบริเวณชายแดนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการควบคุมการตรวจคนเข้าเมืองระหว่างพม่าและประเทศเพื่อนบ้าน ข่าวอาชญากรรมเป็นการรายงานการปฏิบัติงานของศาลและตำรวจในการควบคุมอาชญากรรมต่างๆ ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ข่าวสิ่งแวดล้อมเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับผลกระทบของกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มีต่อสภาพแวดล้อม รวมทั้งการความไม่ปลอดภัยของประชาชนจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ข่าว 'ศิลปะและวัฒนธรรม' เป็นการเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการแสดงทางวัฒนธรรม และงานศิลปะในเมืองต่างๆ

จากข้อมูลที่แสดงในตารางข้างต้น EMG เสนอประเด็นที่มีความหลากหลายแก่ผู้อ่านที่ใช้ภาษาพม่า ในขณะที่สื่อชาติพันธุ์อีก 2 รายจะมีขอบเขตที่แคบกว่าคือเสนอเพียงแค่ข่าวสันติภาพและความขัดแย้งเท่านั้น ช่องว่างขนาดใหญ่ของข้อมูลที่สื่อชาติพันธุ์ไม่ได้เสนอให้กับผู้อ่านของตน แสดงให้เห็นว่ายังมีพื้นที่อีกมากมายสำหรับชาติพันธุ์ต่างๆ ในการปฏิบัติการด้านสื่อ ในสถานการณ์ปัจจุบัน ความหลากหลายของสื่อที่แข็งแกร่งยังอยู่ห่างไกลออกไป ในขณะที่ภาษาและความเป็นตัวตนของชาติพันธุ์ถูกควบคุมอยู่ภายใต้การเซ็นเซอร์ นอกจากนี้ การมีผู้อ่านที่อย่างจำกัด ทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับสื่อชาติพันธุ์ในการประคับประคองตัวเองจากการขายและการโฆษณา ดังนั้น แรงกระตุ้นสำหรับการนำเสนอข่าวอยู่ที่ EMG เนื่องจากสื่อภาษาพม่าในปัจจุบันอยู่ในฐานะที่ดีขึ้นหลังจากการควบคุมสื่อในพื้นที่นอกเขตชาติพันธุ์ได้รับการปลดปล่อยที่ละน้อย EMG ซึ่งเป็นผู้ตีพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวันรายใหญ่จึงมีโอกาสมากกว่าสื่อชาติพันธุ์

ด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นการแข่งขันทางการตลาดกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาพม่าอีกกว่า 10 ฉบับก็เป็นแรงบีบให้ EMG มุ่งมั่นเพื่อการมียอดตีพิมพ์ที่มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยการเพิ่มจำนวนผู้สื่อข่าวในทุกพื้นที่และหาแหล่งข่าวในจังหวัดต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยทางการตลาดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแสดงบทบาทของ EMG ด้านการเป็นสื่อในพม่าได้ ก่อนหน้านี้ จุดยืนของ EMG ในฐานะยามรักษาการณ์เป็นเรื่องที่มีการถกเถียงและโต้ตอบกันเนื่องจากการปฏิบัติงานที่เกินขอบเขตในบางเหตุการณ์และการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไม่ได้อยู่ในความสนใจของ EMG อย่างไรก็ตาม การต่อสู้มายาวนานของ EMG เป็นสิ่งที่แสดงถึงการทุ่มเทความพยายามในการยุติระบอบการปกครองเผด็จการ และการสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบอบประชาธิปไตยด้วยระบบการตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจ

ต่อคำถามที่ว่า EMG ต่างจากสื่อชาติพันธุ์อย่างไรนั้น สันติภาพเป็นความต้องการพื้นฐานสำหรับความมั่นคงของคน ในพื้นที่ชาติพันธุ์ที่กำลังเกิดความขัดแย้ง สื่อชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องสันติภาพเป็นวาระสำคัญที่สุด ภายใต้ความสามารถที่พวกเขาทำได้ พวกเขาให้ความสำคัญกับการตรวจสอบการพutsch สันติภาพเนื่องจากการเจรจาทางการเมืองจะดำเนินไปไม่ได้หากไม่มีข้อตกลงหยุดยิงซึ่งทุกฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน สำหรับ EMG ในฐานะสื่อกระแสหลักที่เสนอข่าวระดับประเทศ พวกเขาจะมีประเด็นที่หลากหลายในการหยิบยกมาให้ผู้อ่านทั้งประเทศได้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสัปดาห์หลังจากเกิดความขัดแย้งในคะฉิ่น EMG ทำข่าวหลากหลายตั้งแต่ประเด็นการแก้รัฐธรรมนูญ การเรียกร้องให้มีการพutsch ทางการเมืองระหว่างพรรคต่าง ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล เรื่องกองทัพและผู้นำฝ่ายค้านนางอองซานซูจี เรื่องค่าเงินพม่าที่ลดตัวลง และประเด็นทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าและการเงินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นั้นหมายความว่า มีประเด็นคู่ขนานหลายประการเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพที่ทั้งห้องข่าวและผู้อ่านให้ความสนใจ

อย่างไรก็ตาม ข่าวที่เกี่ยวกับการโจมตีโรงเรียนฝึกทหารในคะฉิ่น ไม่ได้นำมาเป็นประเด็นท้องถิ่นในหน้าข่าวของ EMG ถึงแม้ว่าในการเสนอข่าวนี้นั้นครั้งแรกจะนำเสนออยู่ในคอลัมน์ของประเภทข่าวท้องถิ่น แต่ต่อมา EMG ได้ย้ำว่าผลกระทบของการโจมตีครั้งนี้ถือเป็นประเด็นระดับชาติ การโจมตีคะฉิ่นถูกมองว่าเป็นการโจมตีกระบวนการสันติภาพทั้งกระบวนการ ในเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับปฏิริยาของ KIO ซึ่งต่อต้านการยิงโจมตีของรัฐบาล EMG พยายามรวบรวมความเห็นจากผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และผู้นำทางการเมืองนอกเหนือจากผู้นำของคะฉิ่นมาเสนอ ทั้งหมดมีความเห็นตรงกันในการประณามการยิงโจมตีว่าเป็นการกระทำที่จงใจของกองทัพรัฐบาล เนื้อหาข่าวเล่าว่า “กรรมการกลาง KIO ประณามการโจมตีโรงเรียนฝึกทหาร” EMG ได้ย้ำเตือนผู้อ่านว่า การโจมตีครั้งนี้ไม่เพียงแต่มีผลกระทบกับ KIA เท่านั้น แต่ยังกระทบกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ส่งนักเรียนมาฝึกหัดที่โรงเรียนฝึกทหาร KIA อีกด้วย การประณามอย่างรุนแรงจากทั้ง 4 กลุ่มถูกนำมารวมเข้าด้วยกันในข่าวเดียว ซึ่ง 4 กลุ่มนี้ซึ่งร่วมอยู่ในการเจรจาสันติภาพด้วย

ประกอบด้วย 1) KIA Taaung 2) National Liberation Army (TNLA) 3) All Burma Students' Democratic Front (ABSDF) และ 4) Arakan Liberation Party (ALP).

คำกล่าวของ ABSDF ระบุว่า การโจมตีนี้ทำลายความน่าเชื่อถือเรื่องการหยุดยิงทั่วประเทศ “การโจมตีได้ทำลายแผนหยุดยิง แผนปรองดองแห่งชาติและกระบวนการสันติภาพอย่างย่อยยับ พวกเขาเร่งให้รัฐบาลสอบสวนและดำเนินการกับทุกคนที่มีส่วนรับผิดชอบในการโจมตีเพื่อ “หลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์” ตัวแทนของ ABSDF กล่าว

นอกจากนี้ EMG ยังอ้างถึงคำกล่าวของ Arakan Liberation Party (ALP) ว่า “การโจมตีกันไม่ควรเกิดขึ้น ในขณะที่กำลังมีการดำเนินการในกระบวนการสันติภาพอยู่ พวกเราขอเร่งรัดให้รัฐบาลหยุดใช้กำลังติดอาวุธต่อสู้กับกลุ่มชาติพันธุ์ และพูดคุยทางการเมืองเพื่ออธิบายปัญหานี้”

ในขณะที่ EMG มีการนำเสนอความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียหลายคนที่สามารถวิเคราะห์ผลของการโจมตีว่ามีต่อกระบวนการสันติภาพที่ดำเนินอยู่อย่างไร พวกเขาก็กังหนัดทำตามบรรทัดฐานของนักข่าวมืออาชีพโดยการรับฟังความเห็นจากด้านของกองทัพ ซึ่งสื่อชาติพันธุ์อีก 2 แห่ง ไม่ได้นำมาเสนอ

ในข่าวที่พาดหัวว่า “การโจมตีทำไปโดยไม่ตั้งใจ รัฐมนตรีคะฉิ่นกล่าว” กองทัพได้ตอบกลับคำกล่าวหาของ KIA ว่า “การปะทะกันเป็นระยะๆ ระหว่างกองกำลังของรัฐบาลและกลุ่มกบฏคะฉิ่นมีอยู่เรื่อยมาตั้งแต่เริ่มสร้างถนน ในการปะทะครั้งล่าสุด เราได้ตอบด้วยการระดมยิงไปยังตำแหน่งพื้นที่ต้องสงสัยของกลุ่มกบฏ แต่กลับไปโดนโรงเรียนฝึกทหารในพื้นที่คะฉิ่น มันเป็นเรื่องไม่ตั้งใจ เราเสียใจกับเรื่องนี้” Col Than Aung กล่าว แต่ EMG ไม่ได้ทิ้งประเด็นความสงสัยเกี่ยวกับการตอบโต้ทางอาวุธออกไป โดยกล่าวว่า การเล่าเรื่องจากฝั่งกองทัพแตกต่างจากไปจากการเล่าของ KIA แต่ก็ยืนยันว่าการเจรจาสันติภาพจะดำเนินการต่อไป ถึงแม้จะมีการปะทะกัน ในข่าวนี้อีก EMG มีคำกล่าวของตัวแทนทั้งจากฝั่งทหารและ KIA

ในฐานะสื่อที่มีฐานอยู่ที่ย่างกุ้งซึ่งเป็นศูนย์กลางของประเทศ จำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นธรรมในการพิจารณาว่าปัญหาของชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในดินแดนพม่าควรต้องมีการรายงานให้คนทั้งชาติรับรู้ มันคุ้มค่าที่ได้รับความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่ เนื่องจากการทำลายความสงบสุขไม่ว่าจะในพื้นที่ใดถือเป็นการทำลายกระบวนการสันติภาพทั้งระบบ ความท้าทายที่เกิดขึ้นในคะฉิ่นถือเป็นวาระแห่งชาติในขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดได้หลอมรวมกันเพื่อประชาธิปไตยและสันติภาพด้วยการต่อสู้กับการกดขี่ของทหาร KNG ไม่ได้รายงานข่าวเกี่ยวกับการไว้อาลัยของประชาชนคมในย่างกุ้งซึ่งได้รวมตัวกันสวดมนต์ให้กับผู้ตายจากการโจมตี ส่วน EMG มีการเสนอข่าวการไว้อาลัยให้แก่ผู้ตายเช่นกัน แต่เป็นการไว้อาลัยที่ Myit Kyi Na ซึ่งเป็นประชากรในรัฐคะฉิ่นจัดขึ้น สิ่งที่ EMG ทำเป็นการเผยแพร่ประเด็นของท้องถิ่นให้เป็นเรื่องในระดับชาติ ในกรณีนี้ ประเด็นเรื่องการรักษาสันติภาพถูกนำมายืนยันจากการเสนอประเด็นข่าวท้องถิ่นจากมุมมองของชาติ เมื่อ EMG หยิบยกความเศร้าโศกของผู้คนที่ Myitkyina มาให้ผู้อ่านทั่วประเทศรับทราบซึ่งผู้อ่านจะรับรู้ถึงความสำคัญที่มีอยู่ในเนื้อหาข่าว

- ความเหมือนกัน/ข้อตกลง/ผลประโยชน์ร่วมกันระหว่าง EMG กับสื่อชาติพันธุ์

ถึงแม้จะมีวิธีการรายงานที่แตกต่างกัน EMG และสื่อชาติพันธุ์ทั้ง 2 รายก็มีความเหมือนกันอยู่หลายประการ สื่อทั้งสามตั้งคำถามอย่างต่อเนื่องถึงความจริงใจของรัฐบาลในการยิงโจมตีที่ผ่านมา ในขณะที่พวกเขาได้เรียกร้องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการไม่ใช้ความรุนแรง ขว่ขว่ไปนี้พาดหัวไว้ว่า “การต่อสู้ที่ผ่านมาทำให้เกิดความสงสัยในความตั้งใจของรัฐบาลในการสร้างสันติภาพ” มีเนื้อหาแนววิเคราะห์เชิงลึกของคนที่แสดงความคิดเห็นว่าการทำลายไม่ควรจะเกิดขึ้นในช่วงกระบวนการสันติภาพเนื่องจากมันเป็นเรื่องของความไว้วางใจที่เปราะบางระหว่างคู่เจรจาทั้ง 2 ฝ่าย นอกเหนือจากการประณามการโจมตีแล้ว เนื้อหาขว่ขว่ยังแสดงบทวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญในการอภิปรายบนโต๊ะเจรจาสันติภาพที่ทำมาอย่างต่อเนื่อง ยกตัวอย่างเช่น ผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์ชินได้ให้ความเห็นว่า “รัฐบาลต้องการจะสร้างความมั่นคงระหว่าง 2 ฝ่าย ในความเห็นของผม/ฉัน พวกเรายังก้าวไม่ถึงขั้นตอนของการจัดเจรจาทางการเมืองเลย เราชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ยังไม่เห็นหลักประกันทางการเมืองใดๆ เลย เราไม่ต้องการที่จะบูรณาการกองกำลังรักษาความมั่นคงก่อนที่จะเห็นหลักประกันทางการเมือง ถ้าเราทำอย่างนั้นมันก็เหมือนกับการปลดอาวุธ”

ประเด็นถกเถียงคล้ายๆ กันนี้ ถูกนำมาเสนอในหน้าข่าวชาติพันธุ์แต่อยู่ในมุมมองเรื่องปริมาณของข้อมูล EMG เสนอข่าวในรูปแบบการให้ข้อมูลที่มากกว่า หากไม่สนใจปริมาณเนื้อหาที่แตกต่างกัน พวกเขา กำลังทำหน้าที่เหมือนกันในการเรียกร้องรัฐบาลให้รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และการประกาศกองกำลังสันติภาพคือสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำโดยเร็ว EMG ยังเขียนขว่ขว่ไว้ว่า “ผู้นำของกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธและกองทัพบกทหารพม่าดำเนินการพูดคุยเพื่อสันติภาพกันต่อ แต่การสู้รบก็ยังดำเนินอยู่และเกิดความตายและการไร้ที่อยู่อาศัย หากความสงบสุขไม่เกิดขึ้นในเร็ววัน พวกเราอาจจะต้องทำสงครามการเมืองกันต่ออีก 6 ทศวรรษ” ผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์กล่าว

- บทสรุป

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าระดับความเกี่ยวข้องของสื่อชาติพันธุ์ที่เชื่อมต่อไปสู่ภาคการเมืองในแผ่นดินใหญ่มีความแตกต่างกันไป ผลจากการควบคุมสื่อชาติพันธุ์มาเป็นเวลายาวนานภายใต้กฎหมายของทหาร ทำให้ความสามารถของพวกเขาถูกจำกัดทั้งในเรื่องการเข้าถึงแหล่งข้อมูลใหม่ๆ การสาธารณูปโภค และศักยภาพทางเศรษฐกิจ สื่อชาติพันธุ์ในพม่าไม่เหมือนกับสื่อชาติพันธุ์ในประเทศเพื่อนบ้านที่มีความเป็นอยู่ดี พวกเขาส่วนใหญ่ยังคงต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดมากกว่าการดิ้นรนเพื่อเข้าไปอยู่ในพื้นที่ของสาธารณะ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อกระแสหลัก มีช่องว่างด้านการพัฒนาขนาดใหญ่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าพวกเขาจะต้องการออกจากกรอบของการอยู่รอดทางภาษาและการรักษาอัตลักษณ์ของตนเองเอาไว้ การเสนอข่าวของพวกเขา และการตีกรอบเนื้อหาขว่ขว่ ก็ยังไม่เป็นอิสระจากอิทธิพลของรากเหง้าทางวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้จากคำพูด

ของผู้นำหรือชาวชาติพันธุ์ที่ถูกนำมาเสนอ ด้านการมีพื้นที่ในบริบทของประเทศ ขอบเขตด้านเนื้อหาข่าว ยังคงถูกจำกัดเนื่องจากประเด็นระดับประเทศส่วนใหญ่มักจะไม่ถูกกล่าวถึง ประชากรชาติพันธุ์ยังไม่สามารถ ใ้ใจให้พวกเขาเป็นแหล่งข่าวหลักได้ เนื่องจากความสามารถที่มีอยู่อย่างจำกัด ในหลายๆ ข่าว สื่อชาติพันธุ์ เพียงลำพังไม่สามารถอธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเทศ ณ ขณะนี้ได้เองทั้งหมด ดู เหมือนว่าผู้อ่านที่สื่อได้ทั้ง 2 ภาษาจะต้องบริโภคทั้งสื่อชาติพันธุ์และสื่อกระแสหลัก นอกจากนี้ ในหลายๆ ข่าวก็ยังไม่มีการเสนอข่าวที่มีความซับซ้อน และมีแนวโน้มว่าประเด็นด้านชาตินิยมจะมีอิทธิพลต่อความคิด ของผู้อ่าน ซึ่งนั่นจะเป็นการขัดขวางการมีส่วนร่วมที่มีความหมายในพื้นที่สาธารณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตย

กล่าวโดยสรุป ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความใกล้เคียงกันของสื่อกระแสหลักในการมุมมองของชาติพันธุ์ ได้ถูกเปิดเผย ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าสื่อกระแสหลักไม่ได้มีการนำเสนอประเด็นชาติพันธุ์ออกนอกกรอบการ นำเสนอไปตามความเชื่อเก่าๆ ของนักวิจารณ์บางคน จากเนื้อหาข่าวทั้งหมด การรายงานข่าวด้านสันติภาพ มีคำร้อยละที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับสื่อชาติพันธุ์อีก 2 ราย จนถึงตอนนี้ ภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ การ แหกหักของกลุ่มคนบนพื้นที่สาธารณะมีความเป็นไปได้สูง อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของสื่อกระแสหลักที่มีต่อ ประชากรชาติพันธุ์นั้นก็ก็เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะ: เราจะไปในทิศทางใดต่อไป

จากการศึกษาถึงบทบาทของสื่อในสถานการณ์ความขัดแย้งในหลายสังคมและหลายพื้นที่ พบว่า สื่อ มีส่วนในการขยายความขัดแย้งให้ลุกลามบานปลายมากขึ้นด้วยธรรมชาติและข้อจำกัดของสื่อเอง และม ีงานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่า สื่อมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงบริบทใหม่ของความขัดแย้งด้วยข้อมูลข่าวสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ใหม่ๆ ที่สื่อได้สร้างขึ้นด้วยเช่นกัน (Wieviorka, 1995; Spencer, 2008, Charaudeau et al., 2001; Allen and Seaton, 1999 อ้างถึงใน กุสุมา ภูใหญ่, 2557) ประกอบข้อสังเกต จากงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนในสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่า สื่อมีอิทธิพลและมีส่วนสำคัญต่อการ สร้างสภาพแวดล้อมทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางของการนำไปสู่พหุนิยมสากลของพื้นที่ สาธารณะหรือการแตกหักของสังคม สื่อทำหน้าที่เปิดพื้นที่การสื่อสารให้สาธารณะเห็นประเด็นปัญหา สภาวะการดำรงอยู่ของปัญหา ตัวแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อธิบายสาเหตุ สร้างประเด็นถกเถียง เสนอแนว ทางออกหรือคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต ในขณะเดียวกัน จากข้อมูลเชิงประจักษ์จากในพื้นที่ สื่อยังเป็น ปริณทลของพื้นที่ปฏิบัติการของอำนาจของการ “นิยาม” ในการจัดและกีดกันการนิยามของผู้อื่น (definition & exclusion) ที่แย่งชิงช่วงชิงความหมายระหว่างกันอยู่เสมอ ผ่านการยอมรับหรือไม่ยอมรับการ

นิยามจากฝ่ายตรงกันข้าม เช่นคู่ของการช่วงชิงความหมายระหว่าง “กบฏ” กับ “ผู้ปลดปล่อย” หรือ “โจรใต้” กับ “ผู้ปลดปล่อยประชาชนปาตานี” ที่จะถูกตอกย้ำอย่างซ้ำๆ ในวิถีแห่งชีวิตประจำวันจนสามารถติดตั้งและซึมลึกสู่วิถีชีวิตของผู้คนสามัญจนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ยอมรับและควรจะเป็นจนดูคล้ายเป็น “สามัญสำนึก” ร่วมกันของผู้คนในสังคมโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดและตอกย้ำอุดมการณ์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2546 : 354-360)

ด้วยเหตุนี้ สื่อจึงช่วยให้เราเห็นว่า ปัจจุบันเรากำลังเผชิญอยู่กับอะไร ในขณะที่เดียวกันสื่อช่วยให้เราเกิดการตีความสิ่งที่เราเผชิญอยู่จนนำไปสู่การมองเห็นภาพร่วมกันหรือจินตภาพร่วม (Common Imagination) (Spencer, 2008 : 103-122 อ้างถึงใน กุสุมา ภูใหญ่, 2557) ซึ่งจินตภาพร่วมที่วุ่นนี้ประกอบขึ้นจากภาพความทรงจำในอดีต ประสบการณ์ในปัจจุบัน และความคาดหวังถึงอนาคต จินตภาพร่วมดังกล่าวมีพลังมากเพราะมันสามารถกำหนดเงื่อนไขของการปฏิบัติที่เป็นได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

งานวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อสะท้อนระบบสื่อในปัจจุบันและวิธีการที่สื่อที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศหรือระดับชาติพันธุ์ดำเนินการเพื่อให้ดำรงอยู่และอยู่ร่วมกันได้ ข้อโต้แย้งยังคงเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อภายในระบบการเมืองและสังคมหลากหลายชาติพันธุ์ งานวิจัยนี้จึงได้เลือกการสำรวจแบบกลุ่ย่อยพร้อมด้วยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อนำเสนอภาพรวมของสื่อในปัจจุบันและผลกระทบที่มีต่อความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ในปัจจุบัน

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์สะท้อนให้เห็นว่าทั้งสื่อระดับประเทศและสื่อชาติพันธุ์ต่างแสดงความเห็นแย้งด้านชาติพันธุ์ไว้ในการรายงานข่าวของตน ประเด็นทางการเมืองและสังคมกับประเด็นทางชาติพันธุ์ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกันอย่างมาก และสื่อเองได้กลายเป็นตัวกลางและเปรียบเสมือนตัวแทนในการสะท้อนประเด็นนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ของตน จากนั้นจึงดำเนินการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นของผู้บริโภคสื่อ ข้อค้นพบแสดงถึงการใช้สื่อชาติพันธุ์ว่าเชื่อมโยงกับการรับรู้ของผู้บริโภคสื่อในกระบวนการด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและชาติพันธุ์นิยมโดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ อย่างไรก็ตามข้อค้นพบยังทำให้เห็นถึงช่องทางในทำวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจเหตุและผลของรูปแบบการบริโภคสื่อที่แฝงอยู่ด้วย นอกจากนี้ การดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อได้ให้มุมมองเรื่องบทบาทของสื่อของรัฐและสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ในการสร้างชาติ ทิศทางของสื่อในการนำไปสู่พหุนิยมสากลของพื้นที่สาธารณะหรือการแตกหักของสังคม

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยสำคัญในการบูรณาการของระบบสื่อและทำให้พหุนิยมสากลแข็งแกร่ง คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชนในการนำเสนอข่าว และการเปิดพื้นที่ปลอดภัยให้กับสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ในความหมายที่ครอบคลุมถึง

เสรีภาพ ความเท่าเทียม การสนับสนุนด้านแหล่งทุนจากรัฐ การคุ้มครองสิทธิ การสร้างความหลากหลาย

ในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชนในการนำเสนอข่าวนั้น องค์กรหลักที่สามารถริเริ่มประเด็นนี้ได้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนด้านนี้ และหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลสื่อในประเทศ

กระบวนทัศน์เก่ามีประเด็นปัญหาหลัก ประการแรก คือ ผู้ส่งสาร ซึ่งรวมถึงนักข่าวและบรรณาธิการข่าว ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าว (gateways of message) ในกรณีสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อกระแสหลัก/สื่อของรัฐพึ่งพิงนักข่าวในพื้นที่ (stringers) มากเกินไปทำให้ไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมทั้งนักข่าวพื้นที่ไม่ได้ผ่านการอบรมการทำข่าว นอกจากนี้ภูมิหลังของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการถือเป็นข้อจำกัดในการมองความเป็นชาติ ปัญหาหลักประการที่สองคือ เนื้อหาสื่อที่เน้นความรุนแรงที่มองเห็น (visible violence) ปัญหาประการที่สามคือองค์กรสื่อที่มีการรวมศูนย์การผลิตสื่อไว้ที่กรุงเทพฯ ทำให้ภาพสามจังหวัดชายแดนใต้ถูกมองจากมุมมองแบบสำนักข่าวตะวันตกรายงานข่าวประเทศที่กำลังพัฒนา และปัญหาประการที่สี่ คือแนวปฏิบัติทางจริยธรรม ซึ่งส่วนใหญ่สื่อใช้การรายงานข่าวแบบข่าวอาชญากรรม เช่น มีคนบาดเจ็บจำนวนกี่คน ซึ่งควรต้องแปรเปลี่ยนไปสู่กระบวนทัศน์แบบ Peace-oriented communication หรือการใช้การสื่อสารเป็นการเปิดพื้นที่ให้กับทางออกที่นำไปสู่พหุนิยมสากลของสังคม ปรับการสื่อสารแบบบนลงล่าง ไปสู่ล่างขึ้นบน จากรอบนอกสู่ส่วนกลาง สร้างบรรยากาศความเป็นอิสระ (self-determination) ของคนทำข่าว การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การสื่อสารบนพื้นฐานการมองคนเท่ากันจะสามารถลดความเสี่ยงของการแตกหักในสังคมได้

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ช่องทางและความหลากหลายของสื่อชาติพันธุ์ จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เมื่อถามชื่อของสื่อชาติพันธุ์ โดยส่วนมากจะให้รายละเอียดเป็นชื่อสถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ณ ปัจจุบันที่ว่า ประเทศไทยยังคงมีกลไกที่เอื้ออำนวยให้ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ทั้งโทรทัศน์และวิทยุอยู่ในการกำกับดูแลและควบคุมของภาครัฐและใช้ชื่อที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสะท้อนภาพในอีกแง่มุมหนึ่งของการดำเนินกิจการสื่อโทรทัศน์และวิทยุในประเทศไทยที่ไม่ได้มีการประกาศตัวชัดเจนว่าเป็นสื่อเฉพาะชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่ง ดังนั้น การเปิดพื้นที่ให้กับสื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ได้ดำเนินงานอย่างอิสระ เท่าเทียม และมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับสื่อของรัฐ รวมทั้งได้รับการคุ้มครองและสนับสนุนด้านทุนจากรัฐ น่าจะเป็นการลดความเสี่ยงของการแตกหักในสังคมได้ระดับหนึ่ง และนำไปสู่การประสานกันของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายในสังคมได้ในระยะยาวด้วย

กล่าวโดยสรุป บทบาทของสื่อชาติพันธุ์ไม่ได้เป็นภัยต่อกระบวนการสร้างชาติ แต่ยังมีอีกหลายประเด็นที่สื่อชาติพันธุ์สามารถทำได้เพื่อขับเคลื่อนชุมชนชาติพันธุ์ให้เข้าใจชาติพันธุ์อื่นและมีความเป็นไปได้อันจะนำไปสู่สังคมพหุนิยมสากล อาจกล่าวได้ว่า สื่อชาติพันธุ์ทำหน้าที่พิเศษ กล่าวคือ พวกเขาถือเป็น

ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องชาติพันธุ์ การรายงานข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านชาติพันธุ์มาเป็นสื่อกลางความสงบสุข เพื่อให้เกิดความเข้าใจ บรรเทาปัญหาและมีการรายงานประเด็นปัญหาชาติพันธุ์อย่างชาญฉลาด การแสดงตัวของสื่อชาติพันธุ์ควรเสริมสร้างกระบวนการไกล่เกลี่ยให้มากขึ้น และทำให้ลึกลงไปกว่าเดิม

หัวใจของการใช้ภาษาและคำพูด ไม่ว่าจะเป็นภาษาหลักหรือภาษาท้องถิ่น คือ สื่อ ซึ่งกิจกรรมในแต่ละวันของสื่อและการเสนอรายงานในแต่ละวันจะเกี่ยวข้องกับการใช้คำพูดเพื่อบอกข้อมูลในรูปแบบของข่าว Alfred Korzybski (1921) นักประสาทวิทยาและนักอรรถศาสตร์ กล่าวว่าภาษาและคำพูดเป็นเพียงแผนที่สู่โลกความเป็นจริง กล่าวคือ ภาษาและคำพูดไม่ได้เป็นสัญลักษณ์ในพื้นที่ของความจริง ดังนั้น คำพูดจึงสามารถนำมนุษย์ให้หลงผิดได้ และยังเป็นแหล่งรวมความเข้าใจผิดของมนุษย์ได้เช่นกัน (Mohd Rajib and Faridah, 2011)

ในการทำความเข้าใจสถานการณ์นี้ นักข่าวที่ทำงานด้วยคำพูดจะต้องมีสติในการเลือกใช้คำที่จะนำมาสื่อถึงเหตุการณ์และพัฒนาการที่มีขึ้นในแต่ละวัน หากเลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้เกิดความแตกแยกในสังคมแบบพหุวัฒนธรรมได้โดยง่าย

สื่อชาติพันธุ์เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียด เพื่อรับมือกับความท้าทายที่สื่อชาติพันธุ์กำลังเผชิญอยู่ การให้คำจำกัดความใหม่กับสื่อชาติพันธุ์ในบริบทของประเทศและการเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ก็จะเป็นประโยชน์กับงานวิจัยในเรื่องสื่อชาติพันธุ์ในระยะยาว การศึกษาเรื่องสื่อชาติพันธุ์จะต้องทำนอกเหนือจากประเด็นเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และต้องให้ความสนใจกับองค์ประกอบของสื่อคุณลักษณะพิเศษที่สำคัญ และวิธีการทำงานของสื่อ รวมทั้งผลกระทบของวิธีการทำงานต่อกลุ่มเป้าหมายด้วย

5. บรรณานุกรม

กาญจนา แก้วเทพ. 2546. “ทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหาสารและความหมาย” ใน **ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญา นิเทศศาสตร์ และทฤษฎีการสื่อสาร** หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

กุสุมา ภูใหญ่. 2557. **ภาวะไร้สมดุลของการสื่อสารในกระบวนการสันติภาพ**. สืบค้นจาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/5789> [23 มกราคม 2558]

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2543. **วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิภาษา.

ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. 2547. “บททวนแนวทางการศึกษาชาติพันธุ์ข้ามยุคสมัยกับการศึกษาในสังคมไทย” ใน **ว่าด้วยแนวทางการศึกษาทางชาติพันธุ์**, หน้า 1-114. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

จิรัฐติ เสนาคำ. 2547. “แนวคิดคนพลัดถิ่นกับการศึกษาชาติพันธุ์” ใน **ว่าด้วยแนวทางการศึกษาทางชาติพันธุ์**, หน้า 192-276. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

มีเดีย อินไซด์ เอ้าท์. 2557. **สื่อกับวาทกรรมชาตินิยม**. สืบค้นจาก <http://www.mediainsideout.net/research/2014/04/191> [20 ตุลาคม 2557]

มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา. 2557. **ชนเผ่าพื้นเมืองตั้งเครือข่ายสื่อฯ ผลิตสื่อหวังเปลี่ยนทัศนคติสังคม**. สืบค้นจาก

<http://mediamonitor.in.th/%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%9C%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B9%89%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3/> [20 ตุลาคม 2557]

ศิริจิต สุนันตะ. 2556. “สถานะการโต้แย้งเรื่องพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย” ใน วารสารภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 32 ฉบับที่ 1, หน้า 5 – 30.

ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2556. สื่อภาคประชาชนและสิทธิการสื่อสาร: บทเรียนจาก อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์. สืบค้นจาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/4798> [20 ตุลาคม 2557]

สมัชชา นิลปัทม์. 2557. “วาทกรรมสื่อมวลชนในกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2556”. ใน วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 4, หน้า 1-27.

สมัชชา นิลปัทม์ และรุ่งรวี เฉลิมศรีภิญโญรัช. 2556. รายงานวิจัยเรื่อง วาทกรรมสื่อมวลชนใน กระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2556. กรุงเทพฯ: มีเดียอินไซด์เอ้าท์.

อัจฉราวดี บัวคลี่. 2556. การเมืองภาคพลเมืองกับสื่อพลเมือง: แง่คิดจาก อ.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. สืบค้นจาก <http://www.citizenthaipbs.net/node/3498> [20 ตุลาคม 2557]

Ali Salman, Faridah Ibrahim, Mohd Yusof Hj Abdullah, Normah Mustaffa & Maizatul Haizan Mahbob. 2011. “The impact of new media on traditional mainstream mass media”. **The Innovation Journal- The Public Sector Innovation Journal**. 16 (3), article 7.

Anderson, Benedict. 1991. **Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism**. London and New York: Verso.

Brooten, L. 2006. **Ethnicity and dissent in community media development: A case study of Burmese/Myanmar media-in-exile**. Retrieved on 18 December, 2011 from http://www.amic.org.sg/Resources/Research_Materials/Media_attitudes_conflict_and_crisis/Ethnicity%20and%20dissent%20in%20community%20media%20development.pdf

Clarke, J. 2014. **Ethnic Groups in Burma Need Their Own Media**. Retrieved on 12 August, 2014 from, <http://www.media->

diversity.org/en/index.php?option=com_content&view=article&id=2813:ethnic-groups-in-burma-need-their-own-media&catid=35:media-news-a-content&Itemid=34

Budd, R. 1964. "Attention score: A Device for measuring news play". **Journalism Quarterly**, 41, 259-262.

Chongkittavorn, K. 2014. ***Ethnic media and views needed in Myanmar***. Retrieved on 1st August, 2014 from <http://www.nationmultimedia.com/opinion/Ethnic-media-and-views-needed-in-Myanmar-30228780.html>

EMG. 2014d. **Ministry-drafted TV and broadcasting bill goes to Upper House**. Retrieved on 7 July, 2014 from http://www.elevenmyanmar.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5308:ministry-drafted-tv-and-broadcasting-bill-goes-to-upper-house&catid=44:national&Itemid=384

EMG. 2014e. **Private broadcasting companies operate under existing laws – Ministry of Information**. Retrieved on 7 July, 2014 from http://www.elevenmyanmar.com/index.php?option=com_content&view=article&id=3685:private-broadcasting-companies-operate-under-existing-laws-ministry-of-information&catid=32:politics&Itemid=354

EMG. 2014m. **License-pending newspapers, journals and magazines to reapply in light of new by-law**. http://www.elevenmyanmar.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5677:license-pending-newspapers-journals-and-magazines-to-reapply-in-light-of-new-by-law&catid=44:national&Itemid=384

Faridah Ibrahim. 2003. "The newspaper and its public". In Samsudin A. Rahim (Ed.) **Kumpulan esei isu-isu komunikasi**. (pp. 481-497). Bangi: Mention, UKM.

Faridah Ibrahim. 2004. "Language in the print media". In Asmah Hj Omar (Ed.) **Languages and Literature**. (pp 132-133). Kuala Lumpur: Editions Didier Millet.

Feng, Y.L. & Nzai, V.E. 2010. "Ethnic media technologies enhance Chinese, English as second language learners' intercultural identities". **Mextesol Journal**. 34(2), 1-16.

Fairclough, N. 1992. **Discourse and Social Change**. Cambridge: Polity Press.

Gravers, M. 2007. "Introduction: Ethnicity against State-State against Ethnic Diversity?" In Mikael Gravers (ed.), **Exploring Ethnic Diversity in Burma**. (pp.1-33). Copenhagen: Nias Press.

Goffman, E. (1974). **Frame analysis: An essay on the organization of experience**. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Halimahton Shaari, Ngu Teck Hua & V.Raman. 2006. "Covering race and religion: The Moorthy and Nyonya Tahir cases in four Malaysian newspapers". **Kajian Malaysia**. XXIV (1 &2), 185-201.

Hindstrom, H. 2013. **Burma's draft broadcasting law fuels censorship concerns**. Retrieved on 3 July, 2014 from <http://www.dvb.no/news/burmas-draft-broadcasting-law-fuels-censorship-concerns-myanmar/33385>

IMS. 2012. **Myanmar: Creating media in service of the public**. Retrieved on 27 August, 2012 from <http://www.i-m-s.dk/article/public-service-broadcasting-agenda-reform-myanmar>.

Korzybski, A. 1921. **The manhood of humanity**. New York: E.P. Dutton.

Lambrecht, C. W. 2004. **Oxymoronic Development: the military as benefactor in the border regions of Burma**. N/A.

Lwin, E.E.T. 2014. **Criticism as government moves to prop up failing state dailies**. Retrieved on 7 July, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/10083-criticism-as-government-moves-to-prop-up-failing-state-dailies.html>

Lwin, S. 2013. **New law to challenge broadcasters**. Retrieved on 7 July, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/8478-new-law-to-challenge-broadcasters.html>

Lwin, S. 2013b. **Broadcasting law bound for the hluttaw**. Retrieved on 7 July, 2014 from, <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/8425-broadcasting-law-bound-for-the-hluttaw.html>

Matsaganis, D.M., Katz, V.S. & Ball-Rokeach, S.J. 2011. **Understanding ethnic media. Producers, consumers and societies**. Thousand Oaks, California: Sage Publication, Inc.

McLaughlin, T. 2013. **Growing pains: Myanmar's ethnic media**. Retrieved 1st August, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/7269-growing-pains-myanmar-s-ethnic-media.html>

Mohd Rajib Ab Ghani & Faridah Ibrahim. 2011. "Symbols and labels in war reporting: A study on the nature of prejudice from the perspectives of general semantics". **Journal of Media and Information Warfare**. 4: 1-22.

Naing, N.T. 2014. **Media traps and preparing for 2015**. Retrieved on 7 July, 2014 from http://www.elevenmyanmar.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5082:media-traps-and-preparing-for-2015&catid=38:opinion&Itemid=361

Phyo. P.T. 2013,a. **All above board, Mol insists**. Retrieved on 7 July, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/8479-licences-were-issued-according-to-rules-insists-ministry.html>

Phyo, P.T. 2013b. **Broadcasting deals in line with law: ministry**. Retrieved on 7 July, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/8426-broadcasting-deals-in-line-with-law-ministry.html>

RFA. 2014. **Myanmar Parliament Passes First Legislation Granting Media Freedom**. Retrieved on 3 July, 2014 from <http://www.rfa.org/english/news/myanmar/media-03052014163116.html>

Smith, M. 1991. **State of Fear: Censorship in Burma**. London: Article 19.

Smith, M. 1995. **Censorship Prevails: Political Deadlock and Economic Transition in Burma**. London: Article 19.

Steinberg, D.I. 2010. **Burma/Myanmar: What everyone needs to know**. New York: Oxford University Press.

Tucker, S. 2001. **Burma: The Curse of Independence**. London: Pluto Press.

Thawngmung, A.M. 2011. **Beyond Armed Resistance: Ethnonational Politics in Burma (Myanmar)**. Honolulu: East-West Center. pp.3

Than, Ba. 1978. **History of Myanmar Press**. Paper presented at the Proceedings of a Public Forum on History of Myanmar Press in Yangon in 1975.

Win, A.N & Phyo, P.T. 2014. **Government defends state media law**. Retrieved on 7 July, 2014 from <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/10647-ministry-defends-new-state-media-law.html>

Zawana. 1978. **Myanmar Press and Politics**. Paper presented at the Proceedings of a Public Forum on History of Myanmar Press in Yangon in 1975.